

De hoefsmid : geïllustreerd maandblad voor hoefsmeden en anderen die in het hoefbeslag belang stellen in Nederland.

<https://hdl.handle.net/1874/328665>

DE HOEFSMID

JAARGANG

1926

Redacteur-Uitgever: A. W. HEIDEMA, 's-Gravenhage

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT

A
397

A397

DE HOEFSMID.

Geïllustreerd Maandblad voor hoefsmeden en anderen
die in het hoefbeslag belang stellen.

ONDER MEDEWERKING

VAN

onderscheidene deskundigen

GEREDIGEERD EN UITGEGEVEN

DOOR

A. W. HEIDEMA.

XXXIe Jaargang.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT.

's GRAVENHAGE. — A. W. HEIDEMA. — 1926.

RIJKSUNIVERSITEIT UTRECHT

0851 7884

INHOUD.

De titels, voorzien van een †, geven artikelen aan waarin een of meer afbeeldingen of figuren zijn opgenomen, — artikelen met * zijn bijdragen onder een afzonderlijk hoofd; de overigen zijn korte mededeelingen.

De Romeinsche cijfers duiden het nummer der aflevering aan, de gewone de bladzijden.

Aantallen p. in 8 Duitsche steden X 157.
Aben en Zoon. Hoefsmederij van —
†* VII 103.

Afwijkend besnijden van normale hoeven III 37.

Arbeidsvoorwaarden XII 187.

Asphalt- en houtwegen. Invloed beslag op — XI 172.

Auto en paard VII 101.

Begroting van Oorlog 1927 X 157.

Beslag bij verbeend hoefkraakbeen I 8.

Beslag Stark-Guther III 45.

Besnijden van normale hoeven. Afwijkend — III 37.

Bestrating in Groningen VI 93.

Brussel. Uitslag examen Mr. hoefsmid XI 173. Feestvergadering te — XII 188.

Concoursen hippique in 1926 †* X 152.
Concours- en Keuringsbeslag * V 72, VI 88.

Coöperatieve smederijen IV 62.

Cursus in hoefbeslag te Appingedam VII 109, te Axel †* VIII 117, te Bedum †* XI 165, te Emmen VII 109, te Grijskerk VII 109, te Winterswijk XI 170, te Zutphen V 77.

Cursussen in hoefbeslag in Drenthe XI 171.

Cursussen in hoefbeslag in Gelderland †* I 5, VI 92.

Cursus ter opleiding van onderwijzers: toelatingsexamen II 30, reglement III 41.

Duitsche Vereeniging van belanghebbers bij paarden XII 188.

Examen onderwijzers in practisch hoefbeslag: toelatingsexamen II 30, XII 187; uitslag † II 31.

Examen Rijksdiploma hoefsmid: lijst der geslaagden I 11, XII 188; zijn de eischen te licht? IV 53, V 78.

Examen voor Mr. hoefsmid te Brussel XI 173.

Gang v/h. concourspaard †* V 72.

Geschiedenis v/h. ijzer en de ijzerindustrie * VIII 122.

Geschillen over leveranties van ijzer * IX 133.

Gladde ijzers * VI 90.

Hackney-show te Doncaster †* V 69.

Hoefbeslag-cursussen in Gelderland * I 5.

Hoefbeslag geen bijzaak * IX 135.

Hoefbeslag. Het — in de laatste 15 jaren * II 21.

Hoefbeslag-vragen * IV 53.

Hoefkraakbeen. Beslag bij verbeend — * I 8.

Hoefsmederij Aben & Zn. te Zeist †* VII 103; P. E. Homan te Bedum * III 38; H. A. Tonen te Culemborg * XII 184.

Hoefsmidschool te Amersfoort * III 39, IV 61, XI 166.

Hoefsmidsvak. Misstanden in het — * I 2.

Hoefijzer. Nieuw soort †* 56.

Ingekomen boekwerken: XI 174; XII 190.

Ingezonden stukken: Het werk op het examen voor het Rijksdiploma te Utrecht I 9; Werklust bij jonge hoefsmeden II 29; Hoefsmeden let op III 43; Besnijden en beslag bij concourspaarden IV 60; Over het gebruik van machinale hoefijzers VIII 124.

Inrichting wedstrijd hoefsmeden IV 62.

Invloed van den hoefsmid VIII 118.

Invloed van lange tooner en verzwaarde ijzers op den gang van het concourspaard †* V 72.

Jaaroverzicht 1925—'26 * I 1.

Jubileum C. Mark IV 61.

Keurings- en concoursbeslag * V 72; VI 88.

Korte wenken VII 110; VIII 127, XII 187.

Memoriam. In — M. de Ridder III 37. Militaire hoefsmeden. Indeeling en standplaatsen * XII.

Militaire hoefsmidschool te Amersfoort. Herdenking 40-jarig bestaan †* XI 166. Misstanden in het hoefsmidvak I 2. Mijnwerkersstaking in Engeland * IX 136

Nieuw hoefijzer I 10; †* IV 56.

Oorlogsbegrooting 1927 X 157. Oude Zwolsche van 1895 (Verzekering Mij) XI 173.

Oververmoeidheid * IV 57. Overwerk-vergunningen VII 109.

Paard en auto VII 101. Paardentypen en concoursen hippique 1926 †* X 152.

Persoverzicht: Hoefzalven; klemhoef en zijn behandeling; beslagvorm bij afgebroken hoornwand V 78; — Besmettingsgevaar voor paarden in hoefsmederijen; belastingwijziging in Duitschland voor bedrijf en ambacht; proeftijd voor het vervaardigen van hoefijzers en het onderleggen daarvan V 78; — Trekken en duwen; de invloed van paardenarbeid op de kosten van het landbouwbedrijf VI 93; — Paardenhouders toonen weinig kennis van hoefbeslag VII 110; — Vereeniging ter veredeling van het ambacht; Hoefijzers uit de vroegere middeleeuwen IX 141; — Hoefbeslag bij het Engelsche leger tijdens den wereldoorlog; Zwakke stand vóór X 158; — Afvallen van hoornschoen; Amerikaansche staalnijverheid XI 174;

Aanwending van kurk bij hoefbeslag; Beslaan van lastige paarden volgens Becker; IJzerprizen XII 189.

Reglement cursus ter opleiding van onderwijzers in practisch hoefbeslag * III 41,

Reserve-Hoefsmeden * XII 186. Rijksdiploma (lijst der geslaagden) I 11; VII 108; (commissie) IV 140.

Staking der mijnwerkers in Engeland * IX 136.

Standplaatsen der militaire hoefsmeden * XII 181.

Stuivenberg D. F. Eervolle staat van dienst V 76; †* VI 85.

Trekken en duwen VI 93.

Verbeend hoefkraakbeen I 8. Vereeniging van onderwijzers in practisch hoefbeslag: agenda vergadering I 10; verslag vergadering II 17. Zie ook VI 90, XI 171.

Vereeniging t. veredeling v. h. ambacht IX 140.

Wedstrijd voor hoefsmeden: te Axel IV 59, V 77; †* VII 105; VIII 126; te Doetinchem VII 108; †* VIII 120; te Enschede VI 91; te Steenberghe IV 61, VI 93, * VIII 119; te Tiel VII 108, VIII 126. †* IX 138; te Venlo VII 107, VIII 126, †* X 149. Wegen-vraagstuk I 10, X 172.

Wenken. Korte — VII 110, VIII 127, XII 187.

IJzers. Invloed van verzwaarde en lange toonen op den gang v. h. concourspaard †* V 72.

IJzer-industrie. Geschiedenis der — * VIII 122.

„BOUW VAN DEN HOEF”

Uitslaande gekleurde platen van den bouw van den hoef met verklarende beschrijving (in boekvorm).

Zeer geschikt voor leerlingen aan cursussen in hoefbeslag.

Prijs, franco per post: f 1.—.

Verkrijgbaar bij de Administratie van „De Hoefsmid”, Huygensplein 5, den Haag.

DE HOEFSMID

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland per jaar f 3.—
voor 't Buitenland per jaar f 4.—

ADVERTENTIËN

1—10 regels (breedte 6 cM.) f 2.
iedere regel meer f 0.20. - Tarieven voor
contracten op aanvraag verkrijgbaar

Redacteur-Uitgever: A. W. Heidema te 's Gravenhage, Huygensplein 5

INHOUD.

1925—1926 — Misstanden in het Hoefsmidsvak. — Hoefbeslagcursussen in Gelderland II.
— Over het beslag bij verbeend hoefkraakbeen. — Ingezonden stukken. — Korte mededeelingen — Advertentiën.

1925—1926.

Als we de 12 afleveringen van „De Hoefsmid”, die den jaargang 1925 vormen, in een bandje vereenigd zien, dan denken we onwillekeurig aan den inhoud, — aan de onderwerpen en gebeurtenissen die de noodige „stof” hebben geleverd.

Een terugblik op 1925 is eenerzijds niet heel bemoedigend, omdat als gevolg van Duitschland's sterk verhoogd invoer-tarief een zoodanige waardedaling der paarden is opgetreden dat de fokkerij er van wel belangrijk zal worden ingekrompen. En aangezien de vooruitzichten in het hoefsmidsvak in nauw verband staan met den toekomstigen paardenstapel vraagt de „fokkerij” altijd de aandacht.

Anderzijds geeft 1925 wel reden tot tevredenheid. Er is rustig voortgewerkt kunnen worden zonder stagnaties in den aanvoer van ijzer en kol'en, wier prijzen gaandeweg weer vrij stabiel zijn geworden. De vakopleiding bewoog zich verder op de ingeslagen goede wegen. Bij leeraren en leerlingen is veel ambitie waargenomen en dan moet het in de goede richting gaan. We hopen — ja vertrouwen — dat de artikelen in de beide laatstverschenen afleveringen van ons vakblad, tegemoet zullen komen aan de leemten die aan de vakopleiding in de werkplaatsen zijn opgetreden sedert de meerdere aanwending van fabrieksijzers.

In 1925 zijn 4 wedstrijden in hoefbeslag geteld. Het voornemen bestond, dat die wedstrijden door het Bestuur der Vereeniging van Onderwijzers in practisch hoefbeslag zonden worden bevorderd, maar daarvan is ons in 't afgelopen seizoen niet gebleken. Het zou anders ongetwijfeld nuttig zijn wanneer er in dezen een leidend lichaam optrad voor het verstrekken van inlichtingen, het stellen van eischen en het regelen ter plaatse. In 1925 is namelijk ervaren dat één wedstrijd (Delden) wegens gebrek aan

belangstelling niet is doorgestaan en dat aan de regeling bij een ander (Wijchen) alles ontbrak.

Inspectie-reizen langs de hoefsmeden, zooals die in 1924 in Drenthe en tevoren in Friesland hebben plaats gevonden, zijn in 't afgelopen jaar niet voortgezet. Bedoelde controle is in beide genoemde provincies anders niet tevergeefs geschied, gingen uit van de Paardenstamboeken en waar deze de zaak schijnbaar laten rusten, rijst de vraag of het aanbeveling verdient dat op voortzetting dier controle wordt aangedrongen. Zoo ja, ligt dit aansporen dan ook niet op den weg der Vereeniging van Onderwijzers? Het betreft een gezondmaken van de toepassing van het hoefbeslag in het algemeen, waartoe het opzoeken en genezen van de zieke plekken behoort.

1926 zet in met een herdenking van het 10-jarig bestaan der bovengenoemde Vereeniging van Onderwijzers. Moge in 1926 verder van een opgewekt vereenigingsleven kunnen worden getuigd, — van een verdere volmaking van alles wat kan leiden tot een rationeele uitoefening van het hoefbeslag dat in Nederland, in vergelijking met andere landen, reeds op een hoog peil is gekomen.

* *

MISSTANDEN IN HET HOEFSMIDSVAK.

Het artikel „De werklust bij de jonge hoefsmeden” werkte als een gevoeligen tik met de zweep, bij het jonge veulen.

Zij hebben, ieder in eigen omgeving — zooals dat nu eenmaal bij vergelijkingen van vroeger en thans de gewoonte is —, al wel vaker hooren beweren, dat oudere generaties van smeden *harder moesten* werken, ook *werkzamer* waren, enz. enz.

Maar nu hun zelf in het openbaar zulk een striemende zweeps slag wordt gegeven, nu schieten zij in eens vooruit.

Het in de Nov.-aflevering afgeschoten projectiel schijnt een voltreffer geweest te zijn, in het kamp der jonge werkwilligen. Eerlijk gezegd, was dit ook juist de bedoeling. Wanneer wij het geschut alleen gericht hadden op het pantserfort der oude hoefsmeden, dan was de uitwerking nihil geweest. Het grootste percentage zou een aan hen gericht artikel doodkalm naast zich neer laten zakken. Zij lezen het even en vergeten het even zoo vlug. Zij willen liever zijn: „oude molenpaarden”. De huid van het oude paard is door de vele slagen dik en ongevoelig geworden. Hun vroegere enthousiasme is allengs verdwenen. In de smidse van den bestaansstrijd hebben roet en rook hun vroegere idealen overdekt. Als gore, zwarte smidsjongen hameren en stoken zij voort. Wij hadden *Uwe* hulp noodig „*jonge hoefsmeden*”, om te bereiken dat die oude smeden zich zouden herinneren, dat ook zij eens waren „*jonge kerels*”. Wij hadden *Uwe* hulp noodig, om die oude smeden wakker te schudden. *Daarom* „*tweede-jaarsleerlingen hoefsmidscursus*”, moest de jonge smid het ontgelden.

Heb ik U beleedigd toen ik den uitroep van een collega, onderwijzer-

hoefsmid „Zij willen niet meer werken, die jonge kerels” neerschreef, dan vraag ik daarvoor verontschuldiging. Houd mij dan echter ten goede dat het was in Uw eigen belang. Een begin is er, getuige het ingezonden stuk van hoefsmid Schouten. Wij brengen hier dan ook den heer Schouten een woord van dank voor zijn hulp.

*

„Tweede-jaarsleerlingen hoefsmidscursus” stellen in hun ingezonden stuk verschillende vragen, welke wij zullen trachten te beantwoorden.

't Is misschien voor velen van de oudere hoefsmeden niet erg aangenaam te moeten hooren, dat bij contrôle van de smeden-patroons zou blijken een groot percentage het diploma onwaardig te zijn. Wanneer wij het betreffende stuk lezen dan is dat één groote aanklacht van een groep werkwilligen aan het adres van een deel der smeden-patroons.

Door onderlinge concurrentie, door zelfingenomenheid, door wangunst, gemakzucht, onverschilligheid en door bekrompen inzicht is het zóóver gekomen, dat zij in gebreke gesteld worden door de „jonge kerels”.

Is het niet beschamend voor de oudere smeden, dat de vraag gesteld wordt „Moet dan het veulen het paard leiden” ?

Van nature zijn zij niet lui, willen zij wel vooruit. De jeugd *kan* immers niet stilzitten. Maar, wanneer zij bemerken dat er onverschilligheid bestaat ten opzichte van hun vooruitgang, van hun streven om het vak grondig te leeren, of — en dit kan ook het geval zijn — wanneer zij bemerken, dat het *alléén* maar te doen is om winst te halen uit hun arbeidskracht. Kijk, dan kweekt men zelf stelselmatig een geest van verzet. En dan die machinale ijzers ! Waarom de winteravonden niet eens een paar uur uitgeschakeld en gebruikt voor het maken van ijzers ? Dan zou de jonge smid ook vorderingen kunnen maken. Maar neen, wat kan het ons schelen, zoo wordt er helaas wel geredeneerd, wat voor een gebrekkigen gang „het nog jonge veulen” heeft, die ook eens tot een stoeren oude zal opgroeien. *Zóó* schrijven „tweede-jaars leerlingen hoefsmidscursus”.

Gij kunt het daar lezen, welken indruk de onverschilligheid van de zijde der patroons maakt, op het jonge personeel. Smeden die er zoo over denken noemen wij „*de domheid in 't kwadraat*”.

Gelukkig zijn er ook nog andere patroons, die een ruimere opvatting huldigen. Wij kennen patroons, die hun knechts vrij geven om den hoefbeslagecursus te volgen, die hun in de gelegenheid stellen de verschillende modelijzers te maken. Ook *zij* gebruiken machinale ijzers, daar deze goedkoper zijn dan zelfgesmede en omdat in den zomer de tijd ontbreekt handgesmede ijzers te maken. In den minder drukken tijd worden eenige bossen machinale ijzers minder besteld en kan het jonge personeel zich oefenen in het maken van ijzers. Nu meene men niet dat dit beslist een financieel nadeel moet zijn voor den patroon.

Immers, wanneer de smid een goed hoefijzer zelf kan maken, dan heeft hij met het vervormen, richten en passen van de machinale ijzers veel minder moeite. Dan worden op de drukke dagen in een aanmerkelijk korteren tijd, — en bovendien beter — een grooter aantal paarden beslagen. Wanneer de wil er maar is, dan is er best een werkindeeling te

maken waarbij het financiële verlies nul is en de jonge hoefsmid de gelegenheid krijgt het vak grondig te leeren.

*

Maar, zal mij wellicht tegengeworpen worden, er zijn toch ook wel andere oorzaken en invloeden, die den werklust bij de jonge hoefsmeden doen verminderen.

Bijvoorbeeld: Op het platteland en in de dorpssmederijen, waar de baas een manasje van alles en nog wat moet zijn, waar ook motoren en auto's aan de werkplaats komen, daar zal het personeel al heel spoedig geneigd zijn meer lust te voelen voor het moderne paard dan in het hoefbeslag van het levende dier. 't Is ook begrijpelijk. Stuurwielen en magneten bezitten aantrekkingskracht voor onze jonge menschen. Laat hun dan even zien, dat ook dàar niet alles goud is wat er blinkt; laat hun voelen de nadeelen welke ook aan dat vak kleven. Lukt dat niet, houdt hun dan niet tegen, want dan deugen zij voor hoefsmid toch niet.

Of wij zullen hooren: Tegenwoordig willen zij „de meneer” uithangen, lange haren, sigaretten, bioscoop. *Vroeger*, — in dien goeden ouden tijd — niets van dat alles! Ja toch! Maar neen, laten wij het niet opsommen wat er toen *wel* was. De oudjes weten het nog wel, kunnen het tenminste weten.

Neen maar, er zijn nog veel gevaarlijker invloeden! Zeer zeker, en daar zijn ook wij niet blind voor. Bij een deel van het jonge smidspersoneel is de geest reeds van huis uit vergiftigd. Vooral merken wij dat op in de steden en in de fabriekscentra. Op het platteland, waar toch het grootste gedeelte van de jonge hoefsmeden gerecruiteerd wordt uit zoons van patroons en de landbouwbevolking, is dat lang niet in die mate het geval. De daar aanwezige gemakzuchtige elementen vloeien voor het meerendeel af naar de fabrieken, omdat zij daar het beloofde land denken te vinden, hetgeen in den regel tegenvalt, althans tegenwoordig.

Men denke echter *niet*, dat een in de kiem vergiftigde geest genezen wordt door onverschilligheid of lauwheid van den patroon. Het personeel is voor den patroon, zooals de patroon voor het personeel is; en omgekeerd. Samenwerking behoort er te zijn tusschen patroon en personeel. Eerst dan komt er wederzijdsche waardeering, een waardeering die tevens de verheffing van het vak ten goede komt.

*

„Tweede jaars leerlingen hoefsmidscursus” vragen mij — met het oog op de geringe gelegenheid om ijzers te *leeren* maken en de weinige medewerking van patroonszijde om daaraan tegemoet te komen — of daar dan geen mouw aan te passen is.

Zeker, daar *moet* een mouw aan gepast worden! Om echter die mouw *goed* passend te maken, is noodig „een zeer bekwame coupeur.”

Maar waar vinden wij deze? En wanneer deze gevonden mocht worden, zal dan een heel leger van halfbakken kleermakers, die goed gesneden mouw verkeerd in de jas zetten, zoodat deze nog niet past! Zullen de smedenpatroons zoo dom zijn?

Neen! Dat mogen wij niet verwachten! Verschillende patroons, — die tot heden niet of weinig dachten aan het *gevaar* dat het hoefsmidsvak bedreigt door den steeds breeder wordenden machinalen hoefijzerstroom — zullen mede willen werken aan den dijk, welke een doorbraak moet voorkomen. Verliezen wij niet het vertrouwen in de toekomst dan is reeds veel gewonnen. Het is ons bekend, dat dit actueele vraagstuk de volle aandacht heeft van de hoogere hoefbeslag-autoriteiten.

Mijns inziens is de beste oplossing, dat er door de Vereeniging van Onderwijzers in Practisch Hoefbeslag eene commissie benoemd wordt, die tot taak heeft — in samenwerking met autoriteiten op hoefbeslaggebied en de beide Smedenpatroonsbonden — middelen te beramen om in dezen toestand verbetering te brengen.

H. V.

HOEFBESLAGCURSUSSEN IN GELDERLAND.

II

In de vorige aflevering is, na een korte inleiding aangaande den oorsprong der cursussen in Gelderland, een en ander medegedeeld omtrent den oudsten cursus, n.l. dien te Arnhem. In 1924/25 werden tevens cursussen gehouden te Doetinchem, Borculo en Apeldoorn, alle uitgaande van de Geldersch-Overijsselsche Maatschappij van Landbouw. Gelegenheid voor opleiding bestond er dus wel in Gelderland. Maar blijkbaar nog niet te veel, want dezen winter is in Winterswijk een cursus geopend, vanwege de Smeden-combinatie te Doetinchem, met 8 leerlingen.

Doetinchem.

In Doetinchem zijn drie 2-jarige cursussen achter den rug. Het resultaat van deze mag zeer bevredigend heeten, zooals uit de volgende cijfers blijkt: 1918/20: 1e jaar 8 leerlingen; 2e jaar 7, allen direct te Utrecht geslaagd; — 1920/22; 1e jaar 9 leerlingen waarvan 2 bij het overgangsexamen niet slaagden en 1 is weggebleven. De 6 van het 1e leerjaar werden voor het tweede aangevuld met 1 die een diploma had van de G.-O. Mpij. v. Landbouw. Van deze 7 slaagden direct 6 en na 1 jaar de zevende voor het Rijksdiploma; — 1922/24: 1e jaar 8 leerlingen en 1 reeds vanwege de G.-O.Mpij. v. Landbouw gediplomeerde, die direct in Utrecht slaagde. De 8 eerstbedoelden gingen alle over naar het 2e leerjaar en na afloop slaagden 7 van deze 8 te Utrecht en de andere na $\frac{1}{2}$ jaar.

Van de oprichting (1918) af stonden de cursussen onder leiding van den heer A. M. Schreurs, dierenarts ter plaatse, terwijl de onderwijzer J. A. Tangelder te Duiven het practische gedeelte verzorgde.

Voor den vierden cursus meldden zich in November 1924 18 leerlingen aan en daarvan werd de helft toegelaten. Bij ons bezoek aan den cursus in Maart 1925 waren er 8 leerlingen present (op ommesttaande afbeelding voorkomend), en 1 was wegens ziekte absent. — De cursus wordt gegeven in de Ambachtsschool; 's Zaterdagvoormiddags van 10—12 theorie en

dan een langen middag practisch werken, omdat 4 uur daarvoor te kort wordt gehouden. De op de eerste lessen gemaakte ijzers worden gebezigd voor het beslaan van doode hoeven, doch deze laatste zijn in Doetinchem niet zoo gemakkelijk en veelvuldig verkrijgbaar als in de groote steden. Vandaar dat er al spoedig aan één paard wordt begonnen, later aan 2, echter nooit meer dan aan 3. Voor dit beslag wordt den eigenaars respectievelijk $\frac{1}{2}$ of $\frac{1}{3}$ van den prijs in rekening gebracht en wanneer anders niet voldoende paarden kunnen worden verkregen, geschiedt het kosteloos.

Elke leerling betaalt f 10 lesgeld en heeft het leerboek van Prof. Kroon

Van links naar rechts: E. W. Lubbers te Hengelo (G.), Bleumer te te Dichteren, G. Rikken te Zeddum, R. H. Rosmuller te Wehl, H. J. J. Klein Molekamp te Steenderen, J. H. Wopperijs te Vragender bij Lichtenvoorde, H. J. Sales te Uift, W. B. Hinrichs te Steenderen.

en Dr. Gallandat Huet aan te schaffen, dat ook in Doetinchem het boek van wijlen den heer Moubis heeft vervangen.

Bij het overgangsexamen in April 1925 werden 7 leerlingen bevorderd en is 1 afgewezen.

Borculo.

De cursus te Borculo heeft nog maar een korte geschiedenis. In Januari 1924 werd de eerste opgericht onder leiding van den heer G. van Soest, dierenarts aldaar, met den onderwijzer-hoefsmid B. H. Veldhuis te Holten voor het geven van het practische onderricht. Er werd met 8 leerlingen begonnen, waarvan 1 bij het overgangsexamen afviel. Het 2e leerjaar (1924/25) ving aan met 6, wegens het wegblijven van 1. Alle 6 onderwierpen zich in het voorjaar 1925 aan het examen voor het

Rijksdiploma te Utrecht, met gunstig resultaat voor 5. Een goed begin dus!

De cursus wordt gegeven in de smederij verbonden aan het R. K. Opvoedingsgesticht, voor het doel goed geschikt, al is de indruk in alles veel eenvoudiger dan van de veelal mooie werkplaatsen in de Ambachtsscholen en waar steeds over een voldoende aantal vuren kan worden beschikt. Hier moest een veldsmidse als aanvulling dienen.

In het eerste leerjaar wordt hoofdzakelijk aan levend materiaal gewerkt. In het 2e leerjaar worden meest doode hoeven beslagen. Echter worden in het 2e leerjaar, mede ter verduidelijking van de theorie, af en toe wel paarden aangevoerd met abnormale hoeven. Voor de in het eerste leerjaar beslagen paarden wordt de helft van den beslagprijs in rekening gebracht, — in het 2e leerjaar niets. Dit lijkt oppervlakkig vreemd, maar wordt verklaarbaar doordat in het 2e alleen afwijkend beslag wordt ondergelegd en de hiervoor benodigde paarden minder gemakkelijk verkrijgbaar zijn.

Borculo — vanouds in paardenkringen bekend om zijn Koninklijke Stoeterij, waarvan zelfs niet meer de mooie inrij-poort is overgebleven — viel ons op als te zijn een welvarend helder dorp. Hoe snood werd hieraan evenwel te kort gedaan door den wervelstorm in den zomer 1925. Moge Borculo, met de alom verleende hulp, zich weder oprichten ter verdere geleidelijke uitbreiding! Maar moge ook de hoefbeslagecursus zich er verder gunstig ontwikkelen.

Apeldoorn.

Na Borculo werd denzelfden dag Apeldoorn bezocht. Hier wordt reeds 15 jaar een cursus in hoefbeslag gehouden; de thans loopende cursus is de 2e onder de tegenwoordige leeraren, de heeren H. D. Krouwel, dierenarts (leider), en A. A. Haverkamp, onderwijzer-hoefsmid te Deventer.

De 2e cursus was aangevangen 6 Dec. 1924 met 8 leerlingen. (Bij het toelatingsexamen was van de 13 gegadigden 1 afgewezen en vier zijn niet verschenen). — Aan de Ambachtsschool staan 10 vuren, door gasmotoren gedreven, en even zoovele aambeelden en schroefbanken ter beschikking en de eerste lessen worden er in hoofdzaak besteed aan het ijzers maken. Dat is hard noodig, verzekerde de heer Haverkamp ons, want in Apeldoorn en omgeving worden veel machinale ijzers aangewend, en missen de candidaten veelal de gewenschte routine in het maken van ijzers.

Hoewel er met de leerlingen van den eersten cursus wel succes was bereikt (7 van de 8 verwierven het Rijksdiploma), was men zich bewust dat er met de candidaten van dezen cursus weder hard gewerkt moest worden om eenzelfde resultaat te bereiken.

Als paardenmateriaal heeft men in Apeldoorn zoowel trek- als tuigpaarden, en veel kruisingsproducten van warm- en koudbloed.

Op den cursus werden vroeger veelal stalhouderspaarden beslagen, doch de heer Krouwel heeft bewerkt dat er thans meer boerenpaarden komen, omdat daaraan meer te doen valt. Zoo worden er wel aan-

geboden, die $\frac{1}{2}$ jaar geen beslagloods hebben gezien. Er komen in het eerste leerjaar in den regel 2 à 3 paarden aan den cursus die dan rondom worden beslagen, tegen vergoeding van $\frac{1}{3}$ der geldende tarieven. Doode hoeven zijn hier ook in overvloed verkrijgbaar.

De Ambachtsschool krijgt voor het gebruik van leslokaal, werkplaats, kolen enz. een vergoeding van de G.-O. Mpij. v. Landbouw.

In het leslokaal te Apeldoorn (foto genomen bij gaslicht). Staande de heeren Krouwel (links) en Haverkamp (rechts).

* * *

Voor elken cursus verstrekt de G.-O. Mpij. v. Landbouw een kist met lesmateriaal (preparaten, platen e.d.) ten behoeve van het theoretisch onderwijs. Veelal beschikken de leiders zelf ook over een collectie passende leermiddelen, die een gewaardeerde aanvulling vormen. * *

OVER HET BESLAG BIJ VERBEEND HOEFKRAAKBEEN.

Ik heb een paard in beslag met verbeend hoefkraakbeen, welk paard op straatwegen steeds kreupel liep. Eerst is geprobeerd een ijzer met verbreed buitentak en leeren rand; dit bracht geen verbetering. Evenmin verschillende soorten zoolbeslag. Ten slotte ben ik overgegaan tot gewone ijzers met breeden buitentak, aan de verzeneinden ruim gepast en, van het laatste nagelgat tot aan het takeinde, een stuk autoband tusschen ijzer en zool. Dit laatste bleek de gevoeligheid op te heffen, — ook bij een ander paard dat zeer gevoelig was in de strek- en buigpezen. Beide paarden loopen nu reeds drie maanden rad.

De autoband wordt als volgt aangebracht: Men snijdt een verlopen band midden op het loopvlak door. Er zijn dan direct twee zolen. De

autoband wordt nu wigvormig bijgesneden, Het dunne gedeelte begint bij den laatsten nagel en het dikke gedeelte aan het einde van het ijzer, waardoor een stootkussen wordt gevormd voor de verzengedeelten van den hoof. In het takeinde van het ijzer maak ik nog een nagelgat, ten einde hierdoor de zool met een nagel goed aan het ijzer te kunnen bevestigen.

Vorenbedoeld ijzer pas ik heelemaal vast op den draagrand en maak de verzenen gelijk met den straal, — ook voor het paard met de gevoelige pezen.

Utrecht, Varkenmarkt 21.

W. C. Schouten.

INGEZONDEN STUKKEN.

Het werk op het Examen te Utrecht voor het Rijksdiploma.

Het heeft mij wel eens bevreemd dat slechts $\pm 50\%$ der candidaten slaagden, doch na in het najaar van '25 een paar dagen deel te hebben uitgemaakt van de examen-commissie, is die bevreemding verdwenen.

In het algemeen werd te weinig kennis en ervaring in het besnijden der hoeven getoond. De meesten lieten de hoeven te lang, anderen maakten ze te kort, waardoor de hoof te zwak werd en soms van een leeren rand moest worden voorzien. Sommigen maakten de hoeven scheef of werkten slordig, zoodat de oneffenheden van zool en straal geheel over het hoofd werden gezien.

Wat het ijzers maken betreft, ook dit liet dikwerf te wenschen over: te vet of te mager geritst of niet vlak gesmeed. Meermalen werd onvoldoende ritsen geconstateerd, zoodat de koppen der nagels niet pasten, — toch van zoo groot belang voor het goed vastzitten der ijzers.

Bij de aanwijzing van het voor een bepaalden hoof passend te achten beslag werden ook grove fouten gemaakt. Zoo werd o.a. bij een paard, dat zich streek, het ijzer aan den binnentak wel versmald, doch niet tevens bodemnauw gelegd. Bij een ander waren de takken veel te kort gelaten, zoodat de hoornwand nog niet eens was bedekt. Ook zag ik een ijzer waarvan de binnenrand vast op de zool lag.

Waar dergelijke opvallende fouten voorkwamen behoeft het geen betoog, dat er velen moesten „zakken“.

Het doel van het te berde brengen van het vorenstaande is om eenerzijds de onderwijzers in practisch hoofbeslag en anderzijds de leerlingen aan te sporen om te trachten hierin verbetering te bewerken. Dit kan, dunkt mij, in een 2-jarigen cursus worden bereikt als er voor wordt gewaakt dat het getal leerlingen niet te groot is, geen te jeugdige leerlingen worden toegelaten en de onderwijzers zelf krachtig houwkling en hamer in de hand nemen tot het geven van goede voorbeelden. Niet alleen dus de leerlingen op gemaakte fouten wijzen, doch eerst goed voordoen.

Ik wil hiermede niet zeggen, dat men dan grootere kans krijgt op het slagen van *alle* leerlingen, maar het succes zou grooter worden en in 't oog loopende hinderlijke fouten vermeden. Voor angstige candidaten blijft een examen intusschen altijd een struikelblok. Wanneer het examen langer

duurde, dan zouden de goede eigenschappen van dergelijke op het laatst wel naar voren treden, doch een verlengen van den examen-duur gaat nu eenmaal uit een kosten-oogpunt niet.

Duiven.

J. A. T a n g e l d e r.

KORTE MEDEDEELINGEN.

— **Vereeniging van Onderwijzers in Practisch Hoefbeslag in Nederland.**
Algemeene Vergadering ter gelegenheid van her 10-jarig bestaan der Vereeniging op Zaterdag 23 Jan. 1926, des voormiddags te 11 uur, te Utrecht in 't Hotel de l'Europe.

Agenda: 11—12 uur. Vertooning van de film op hoefbeslag-gebied in de collegezaal van Prof. Kroon, Zoötechnisch Instituut, Biltstraat 172. — 12—1 uur. Gelegenheid voor de lunch. — 1—3 uur. Huishoudelijke vergadering in het Hotel de l'Europe. —

1. Opening. 2. Lezing der Notulen. 3. Behandeling van ingekomen stukken. 4. Verslag afgeloopen boekjaar. 5. Verkiezing van twee bestuursleden. 6. Rekening en verantwoording van den Penningmeester. 7. Benoeming van een Rekening-Commissie. 8. Voorstel van het Bestuur: Middelen te beramen — in overleg met de hoefbeslagautoriteiten en de beide Smedenpatroonsbonden —, om het leeren maken van zelfgesmede hoefijzers te bevorderen (Toelichting mondeling.) 9. Bespreking over de tegemoetkoming in de reiskosten. 10. Rondvraag en sluiting.

3 uur. Aanvang van de herdenking van het 10-jarig bestaan der Vereeniging 1. Opening door den Voorzitter. 2. Rede van Prof. Dr. H. M. Kroon. „Het Hoefbeslag in de laatste jaren, een terugblik.” 3. Eenige mededeelingen over de Militaire Hoefsmidsschool en over militair beslag, door Dr. R. H. J. Gallandat Huet. 4. Mededeelingen door Dr. G. M. van der Plank, over: „Ervaringen met het beslag Stark-Guther”. 5. uur. DINER.

De Secretaris:

De Voorzitter:

H. van Waasbergen, Oud-Beierland.

M. Ritsema, Appingadam.

— **Het wegen-vraagstuk.** De ingenieur van Linden van den Heuvel heeft op het Nederl. Landhuishoudkundig Congres te Deventer in 1925 verklaard: De provincie Overijssel heeft dan ook al een verbod van het gebruik van zware kalkoenen moeten uitvaardigen, met het oog op de schade aan de wegen toegebracht.

Een nieuw hoefijzer. In een Engelsch vakblad wordt vermeld, dat Mr. R. Prosser te Bridgend (Zuid-Wales) een nieuwe vinding heeft aangekondigd, waarbij een stalen plaat als het ware een gewoon hoefijzer zou omsluiten. Uit de gedane korte mededeeling hebben wij ons nog geen duidelijk beeld van de vinding kunnen vormen. Er wordt bij aangegeven dat die stalen plaat, die zoodanig zou zijn geconstrueerd, dat zij tevens het uitglijden tegengaat, na versleten te zijn, door een nieuw kan worden vervangen, zonder dat het ijzer behoeft te worden vernieuwd.

Zoodra wij in de gelegenheid zijn een behoorlijke beschrijving der vinding te geven, zal hieraan worden voldaan. Voorloopig zijn onze verwachtingen omtrent het practisch nut der vinding niet hoog gespannen.

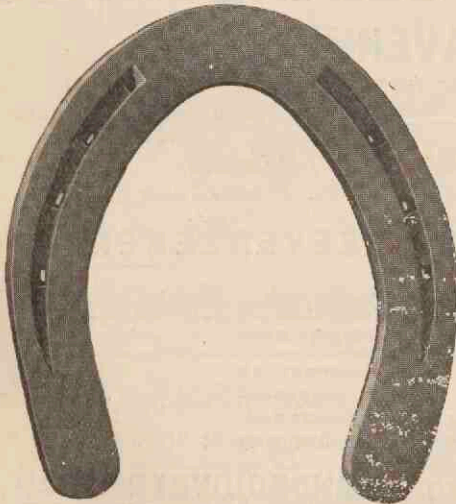
— **Examen voor het Rijksdiploma als hoefsmid, najaar 1925.** Lijst der geslaagden: 1. K. Bekendam te Zuidwolde (Dr.), 2 W. Bos te 't Zandt, 3. J. Boersma te Zuidwolde (Dr.), 4. M. Dijkhuizen te Niekerk, 5. E. van Diejen te Bleskensgraaf, 6. P. van Dongen te Hengelo, 7. L. Elzen te Nieuw Beerta, 8. K. van Weenen te Veenwouden, 9. H. J. de Graaf te Alphen (N. Br.), 10. F. de Hoop te Noordwolde (Fr.), 11. J. Nijssen te Kedichem, 12. H. Klompsma te Nieuw Buinen, 13. J. Lalkens te Roodeschool, 14. J. R. Meyer te Groessen, 15. C. de Ronde te Oosterland, 16. J. Medendorp te Usquert, 17. J. Messier te Dalfsen, 18. H. Mollema te Oldehove (Gr.), 19. J. van der Molen te Grootegast (Gr.), 20. H. W. J. Tonen te Culemborg, 21. J. Zuidweg te Heinkenszand, 22. J. Teenstra te Sebaldeburen, 23. J. van Wijk te Leens, 24. C. A. Wijnands te Duiven.

ADVERTENTIËN.

HOEFSTAL.

Voordeelig te koop aangeboden een **complete hoefstal** met rol en ophangbroek en gedekt met mastiek dak.

Adres: GROOTE GRACHT 82, Maastricht.

WIST U, dat ieder Hoefsmid die met de „LEVO” HOEFIJZERS heeft kennis gemaakt **ZEER TEVREDEN** is over de goede eigenschappen van dit fabrikaat? Ook onze **Winterijzers** vallen zeer in den smaak.

„LEVO”
HOEFIJZERS

MACHINAAL GESMEED

zijn niet te onderscheiden van goede handgesmede ijzers.

HOEFIJZERFABRIEK „LEVO”
FA. LEM & VOSSEN — MAASTRICHT

Firma S. C. M. BAX

Glashaven 9, Rotterdam - Telef. 1355

Specialiteit in Artikelen voor Hoefbeslag.

Machinale hoefijzers Helpman.

Mustad- en Ster-Hoefnagels: meest uitgebreide sortering in meer dan 70 maten en modellen voorradig.

Rubber-Hoefzolen: Uitsluitend van prima kwaliteit caoutchouc vervaardigd, dus niet van rubberafval.

a. **Open en dichte luchtdrukzolen** voor voor- en achterijzers in 9 resp. 11 maten voorradig.

b. **Zolen voor halve ijzers** met hoog rubberkussen in 8 maten voorradig.

c. **Blokszolen, straalzolen en hielstukken.**

Kunsthooorn, kurkkit.

IJsnagels, kalkoenen, stiften, opruimers, hoeftangen, afbreektangen, renetten, hoefraspen, hoeftammers, houwklingen, lasch- of welblad, laschpoeder, metaalzagen enz.

„DE OUDE ZWOLSCHE VAN 1895” 's-GRAVENHAGE

PIETER BOTHSTRAAT 34-38

MAATSCH. KAPITAAL
f 1.000.000—

JAARL. PREMIEONTVANGST
f 700.000—

BELEGD EN RESERVE KAPITAAL f 407.676.88

D. P. LINTHOUT, GED. COMMISSARIS

W. WILMINK, DIRECTEUR

ALG. PAARDEN- EN VEEVERZEKERING

PREMIE VANAF f 1.50 PER f 100.—

GROOTSTE IN NEDERLAND

HET RISICO VAN TRANSPORT EN
VERBLIJF OP KEURING, LANDBOUW-
TENTOONSTELLING ENZ. WORDT ZON-
DER PREMIE VERHOOGING GEDRAGEN

BRANDVERZEKERING VOOR LANDBOUWBEDRIJVEN

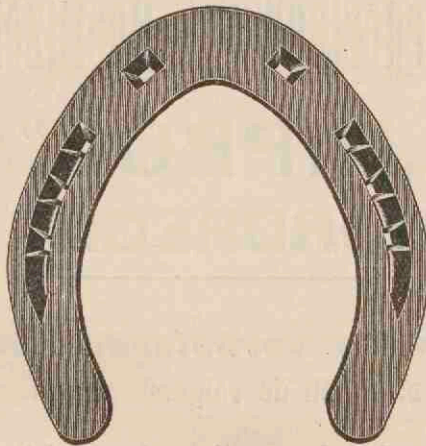
PREMIE VANAF f 1.50 PER MILLE

GEEN INLEG- EN GEEN TAXATIEKOSTEN

VASTE PREMIËN

Wanneer gij het beste op gebied van hoefbeslag wenscht, gebruikt dan

HELPMAN-HOEFIJZERS.

Ze zijn bodemnauw, hebben schuin gestampte gaten en een juiste verdeling en plaatsing der nagelgaten.

HELPMAN-HOEFIJZERS zijn niet noodeloos zwaar; de verpakking weegt zoo goed als niets en dus zijn ze **per stuk de goedkoopste** aan de markt.

HOEFIJZERS — HOEFNAGELS
HELLER HOEFRASPEN
Alle artikelen voor Hoefbeslag.

B. A. LUYKX
Telefoon 46080

Amsterdam
Hekelveld 16

N. V.

Nieuwe Nederlandsche Hoefijzerfabriek

„HIPPOS”
DORDRECHT

Onze ***nieuwste verbeterde hoefijzers***
voldoen o. a. aan de volgende practische eischen:

- 1°. Zuiver rechtsche en linksche modellen,
- 2°. Breede, vlakke takeinden, waarop de verzenen geheel dragen,
- 3°. Volkomen vlakke draagrand en diepe afhelling,
- 4°. Juiste plaats en richting der nagelgaten,
- 5°. Vorm van rits en stampnagelgaten zoodanig, dat de nagelkop geheel is opgesloten.

Indien bij Uw handelaar niet verkrijgbaar,
direct van de fabriek te betrekken

„OSTA” HOEFIJZERS

handhaven hun roem.

Zij zijn en blijven:

ONOVERTROFFEN IN KWALITEIT.

BILLIJK IN PRIJS.

IN ÉÉN HITTE PASKLAAR, dus

GOEDKOOPER dan andere fabrikaten,

ONMISBAAR VOOR DEN VAKMAN.

Laat U door den Handelaar geen andere in de hand stoppen.
Heeft Hij geen „OSTA”-Hoefijzers, bestel dan rechtstreeks,

Hoefijzer- en Assenfabriek „St. ELOY”, Roosendaal (N.B.)

Binnenkort vervaardigen wij ook:

RITS- en STAMPIJZERS met verdikte takken, en

” ” ” ” **verbreede buitentakken.**

WATSON'S NIEUWE HOEFRASP

VAN PRIMA ENGELSCH MATERIAAL

IS DE BESTE EN DAAROM DE GOEDKOOPSTE.

Vraagt deze raspen bij Uw Leverancier.

WAAR NIET VERKRIJGBAAR DIRECT VAN ONZE FABRIEK.

Prijs f 11.50 per dozijn blokmodel.

Prijs f 10.75 per dozijn plat puntmodel.

G. WATSON & ZON'S VIJLENFABRIEK,

HILLEGERSBERG BIJ ROTTERDAM.

OP AANVRAGE GRATIS MONSTERS VERKRIJGBAAR.

W. BERNET & Co., AMSTERDAM

berichten, dat zij een GROOTE PARTIJ

HOEFIJZERS

1e en 2e soort,

in VOORRAAD hebben, die zij wenschen OP TE RUIMEN.

L A M B E R T
H O E F Z O L E N

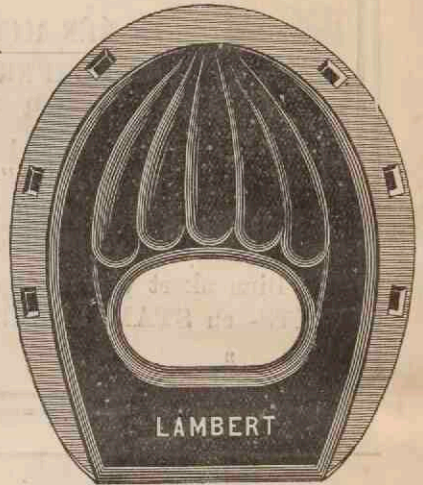
in de modellen

Lambert open pad

Frog pad

Red Philadelphia pad (rood rubber)

en de bekende
Amerikaansche

H e l l e r H o e f r a s p e n

Lambert & Company

Leuehaven 66 :: Rotterdam

„BOUW VAN DEN HOEF”

Uitslaande gekleurde platen van den bouw van den hoef met verklarende beschrijving (in boekvorm).

Zeer geschikt voor leerlingen aan cursussen in hoefbeslag.

Prijs, franco per post: f 1.—.

Verkrijgbaar bij de Administratie van „De Hoefsmid”, Huygensplein 5, den Haag.

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland per jaar f 3.—
 voor 't Buitenland per jaar f 4.—

ADVERTENTIËN

1—10 regels (breedte 6 cM.) f 2.—,
 iedere regel meer f 0.20. - Tarieven voor
 contracten op aanvraag verkrijgbaar

Redacteur-Uitgever: A. W. Heidema te 's Gravenhage, Huygensplein 5

INHOUD.

Verslag der Jaarl. Algemeene vergadering van Rijksonderwijzers in practisch hoefbeslag. —
 Het hoefbeslag in de laatste 15 jaren, door Prof. Dr. H. M. Kroon. — Ingezonden stukken. —
 Korte mededeelingen. — Advertentiën.

VERSLAG DER JAARLIJKSCHE ALGEMEENE VERGADERING VAN
 RIJKSONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG,
 gehouden 23 Januari 1926 in het Hotel l'Europe te Utrecht.

Deze vergadering, waarin het 10-jarig bestaan mocht worden herdacht, werd voorafgegaan door eene filmvertooning in het Instituut voor Hoefkunde der Veeartsenijkundige Faculteit. Bedoelde film was speciaal voor dit doel uit Duitschland, n. l. van den Directeur der Hoefsmidschool te Dresden, betrokken en zoo goed als geheel gewijd aan het hoefbeslag, dat heel aardig en natuurgetrouw werd weergegeven.

Te 1 uur opende de voorzitter, de heer M. Ritsema, de vergadering, dankte de aanwezigen (over heel Nederland verspreid woonachtig) voor de opkomst en wenschte allen een goed jaar 1926 toe.

De notulen der vorige vergadering werden ongewijzigd vastgesteld, terwijl onder de „ingekomen stukken” bedankjes voor het lidmaatschap waren van 2 leden en bericht van de heeren Sul en Tangelder dat zij verhinderd waren de vergadering bij te wonen.

Uit het jaarverslag over 1925, uitgebracht door den secretaris, bleek dat het ledental 68 bedroeg met 2 leden-begunstigers en 1 donateur (de B. S. P. N.) en dat het Bestuur 3 vergaderingen had gehouden, n. l. in Juli, October en December. Het gunstig luidende verslag gaf den heeren van Angeren Jr., Rompelman en Schieman aanleiding tot enkele opmerkingen, waarop een bevredigende toelichting volgde.

De aftredende bestuursleden, de heeren H. Vossers en Huitink (penningmeester) werden met resp. 30 en 20 van de uitgebrachte 33 stemmen herkozen. De heeren van Angeren en Koelman verwierven resp. 5 en 3 stemmen, terwijl op de heeren Sengers, de Jong, Breukink en Rompelman elk 1 stem werd uitgebracht en 1 blanco. Als nieuwe leden werden de 4 geslaagden van

den jongsten cursus ingeschreven. — In de reken-commissie voor 1926 werden benoemd de heeren Bongaarts, Rompelman en Sengers. — De reken-commissie over 1925 rapporteerde de kas in orde te hebben bevonden: ontvangsten f 362,65, uitgaven f 234,08, — batig saldo derhalve f 127,77. Den penningmeester, den heer Huitink, werd dank betuigd voor het accurate beheer. De heer van Angeren zag gaarne voortaan geen zaalhuur meer onder de uitgaven, omdat het meer en meer de gewoonte wordt dat de zalen gratis voor vergaderingen worden afgestaan.

Het voorstel van het Bestuur „middelen te beramen — in overleg met de hoefbeslag-autoriteiten en de beide Smedenpatroonsbonden — om het leeren maken van zelfgesmede hoefijzers te bevorderen”, werd door den voorzitter toegelicht en deze zegt dat het in de bedoeling ligt in een circulaire uiteen te zetten waarom het wenschelijk is dat reeds vroeg met het maken van hoefijzers wordt begonnen, en hiervan zooveel exemplaren aan de cursusleiders te zenden dat ieder cursist er eene kan ontvangen. De heer Reitsma gaf in overweging bedoelde circulaire te richten aan de Besturen der Ambachtsscholen, waarop de voorzitter te kennen gaf, dat zulks een 3-tal jaren geleden reeds was geschied maar zonder het gewenschte resultaat.

Bij de uitvoerige verdere discussie, waaraan werd deelgenomen door de heeren Breukink, Vossers, Schieman, Luijten, Koelman, Ossendorp en Falkenhagen, deelde de voorzitter mede dat ten zijnent des winters zooveel mogelijk ijzers worden gemaakt en het is vanzelf sprekend dat als men de jongens hier vroeg bij krijgt, zij vlot en goed ijzers leeren maken. — Ten slotte werd het Bestuursvoorstel met een flinke meerderheid aangenomen.

Bij het bepalen van de reiscgeld-vergoeding stelde de heer de Jong contributie-verhooging voor en de heer van Meningen wenschte procent-gewijze uitbetaling, zoodat ieder in de vergoeding kon deelen. Beide voorstellen genoten onvoldoende ondersteuning en werd den penningmeester opgedragen alle reiskosten boven de f 7.50 uit te keeren.

Hierna werd de vergadering een bloemstuk aangeboden door het Bestuur van den B. S. P. N. en kwamen ter vergadering de heeren Prof. Kroon, Dr. v. d. Zande (Inspecteur v/h. Landbouwonderwijs), Heidema, Dr. v. d. Plank, Dr. Gallandat Huet, Plet, de Vries en van Angeren Sr., alsmede de heeren Roosenschoon en Oudens, resp. voorz. en secr. v/d. B. S. P. N.

Het Bestuur bood Prof. Kroon het eere-voorzitterschap en van Angeren het eere-lidmaatschap aan, dat door beide werd aanvaard. Prof. Kroon hoopte met woord en daad de Vereeniging te kunnen bijstaan, waar bleek dat zulks noodig was en de heer van Angeren uitte zich in denzelfden geest.

Bij de „rondvraag” wees de heer Rompelman er op dat, tegen een genomen besluit in, het is voorgekomen dat een adspirant-onderwijzer mededong op een wedstrijd, terwijl de heer Koelman opmerkte dat er op cursussen nog jongens van 18 jaar, alzoo beneden den gestelden minimum-leeftijd, voorkwamen. Aan beide sprekers werd de toezegging gedaan dat het Bestuur in deze waakzaam zal blijven.

Na sluiting van de algemeene vergadering ging de Vereeniging over tot

de herdenking van haar 10-jarig bestaan,

welke werd ingeleid met een speech van den voorzitter, waaraan het volgende is ontleend:

Het was in het jaar 1913 dat ik — aldus de heer Ritsema — van mijn vriend v. Waasbergen een schrijven ontving, waarin hij mij vroeg of het niet wenschelijk was om een Vereeniging op te richten van Rijksonderwijzers in practisch hoefbeslag, om hierdoor met elkaar in contact te kunnen blijven, en tevens te trachten het hoefsmidsvak en de daaraan verbonden belangen te kunnen bevorderen. Dit plan werd door mij toegejuicht. Aan de toen reeds Gediplomeerde Onderwijzers is een schrijven gezonden met het beoogde doel, en tevens een uitnoodiging om op Pinkstermaandag te Utrecht samen te komen, ten einde de plannen te bespreken voor eene eventueel op te richten Vereeniging. Een achttal heeren gaven hieraan gevolg. In principe werd tot de oprichting besloten.

Op een volgende vergadering werd een voorloopig bestuur gekozen, bestaande uit de heeren Rolink als voorzitter, v. Waasbergen, Huitink en Ritsema. Toen volgde echter de groote oorlog, waardoor ook het voorloopig bestuur geheel van de wijs is gebracht. De zaak heeft althans een paar jaar geslapen, totdat de heer Heidema in een artikel in het maandblad „De Hoefsmid” er op wees, dat het nuttig zou zijn als de Onderwijzers zich vereenigden.

Hierop is toen geantwoord dat er reeds 2 jaar een vereeniging bestond, met een voorloopig bestuur, doch zonder huishoudelijk reglement en statuten.

Het gevolg van deze opwekking is geweest dat de Onderwijzers (het getal had zich inmiddels uitgebreid) nog eens weer werden opgeroepen, en wel op 26 Jan. 1916. 27 Onderwijzers waren toen aanwezig, die alle toetraden als lid. Besloten werd een huishoudelijk reglement en Statuten te ontwerpen, en deze op een op Paaschmaandag te houden vergadering te behandelen en na goedkeuring op de Statuten de Koninklijke goedkeuring aan te vragen. Geheel overeenkomstig het besluit is geschied. Als Voorzitter werd gekozen Ritsema, als Secretaris v. Waasbergen en als Penningmeester Huitink, die tot op heden toe hunne functies hebben vervuld.

Als regel werd aangenomen om steeds onze jaarvergadering te houden op den laatsten dag van het examen van Onderwijzer in practisch hoefbeslag.

Laat ik u nu een oogenblik bezig houden met datgene wat de Vereeniging heeft gedaan in de tien jaren van haar bestaan. (Iets verkort weergegeven. R e d.).

Het eerste en meest belangrijke wat de Vereeniging heeft gedaan, is geweest de Regeering te verzoeken het daarheen te willen leiden, dat een commissie in het leven wordt geroepen, die aan alle hoefsmiden een examen afneemt tot het verkrijgen van een gelijkwaardig Rijks-Diploma als hoefsmid. Deze commissie is reeds in 1919 ingesteld, en nog in het zelfde jaar het eerste examen gehouden. Het valt niet te ontkennen, dat door deze *examencommissie* een nieuwe phase is gekomen in de opleiding der hoefsmiden, en deze zeer zeker zal leiden tot verheffing van dit vak.

Verder heeft de Vereeniging zich tot de Regeering gewend met het verzoek om *het aantal lessen* der hoefbeslagcursussen van 12 te brengen op 16, aangezien wij van oordeel waren dat minstens 16 lessen van 4 uren noodig zijn

om behoorlijke hoefsmeden te kunnen vormen. Aan dat verzoek is ook reeds voldaan.

Om eenige controle op de uitoefening van het hoefsmidvak te verkrijgen heeft de Vereeniging aan 70 openbare lichamen, die zich geheel of gedeeltelijk met paardenfokkerij bemoeien, een circulaire gezonden, waarin hun werd verzocht om meer aandacht aan het hoefbeslag te schenken dan tot dusver het geval was geweest. Welke uitwerking deze circulaire heeft gehad, is niet vast te stellen, aangezien we van slechts enkele antwoord hebben ontvangen dat ze sympathiseerden met ons doel. Een hiervan, met name de Noord-Brabantsche Landbouwmaatschappij, verzocht ons iemand aan te wijzen die voor hunne rekening controle zou uitoefenen op verschillende keuringen.

In 1920 was het aantal onderwijzers van dien aard dat wij oordeelden, dat de tijd was aangebroken om bij de Regeering aan te kloppen met een verzoek, om in de toekomst het daarheen te willen leiden, dat voortaan aan de van Rijkswege gesubsidieerde cursussen in hoefbeslag alleen Onderwijzers in practisch hoefbeslag zouden worden toegelaten voor het geven van het practisch onderricht. Wij zijn, daartoe uitgenoodigd door de Regeering, naar Den Haag geweest, en hebben een bespreking gehad met den Directeur-Generaal van den Landbouw en den Inspecteur van het Landbouwonderwijs. Thans is ook hieraan reeds voldaan.

Tevens werd bij deze gelegenheid het salaris der onderwijzers besproken, dat toen nog vrij algemeen f 1.25 per lesuur was. Na toelichting onzerzijds kregen wij de verzekering dat ook aan deze quaestie de aandacht zou worden geschonken. Het bedrag is later f 2.50 geworden, en thans is het f 2.25.

Onze pogingen om van Regeeringswege toezicht uit te oefenen op de cursussen zijn niet geslaagd, enerzijds wegens de groote kosten, anderzijds door het bestaan van het examen voor het Rijksdiploma. Dr. K. H. M. v. d. Zande was van oordeel dat juist het examen de beste controle was, en dit is ontegenzeggelijk waar.

Om het maken van hoefijzers bij de jongere smeden te bevorderen, hadden we gemeend goed te doen om den Directeuren der Ambachtsscholen te verzoeken om aan hunne leerlingen, die opgeleid worden tot smid, in hun 3e leerjaar eenige bedrevenheid te willen verschaffen in dat werk. Het bestuur heeft daarvoor aan alle Ambachtsscholen een circulaire verzonden.

In 1923 kwam in Zeeland onze naam als onderwijzer in gevaar, doordat de kring Z.-Beveland v/h. Trekpaardstamboek voornemens was een cursus op te richten in het z. g. n. *Belgisch hoefbeslag*. Mede in verband met het voorgaande heeft het Bestuur op eene harer jaarvergaderingen den heer de Vries uitgenoodigd om een voordracht te houden over het beslag van het koudbloedpaard. Deze voordracht is voor vele onderwijzers van groot nut geweest.

Nog verdienen vermeld te worden de onderhandelingen, welke gevoerd zijn met den heer Heidema over het voortbestaan van het maandblad „*De Hoefsmid*”. Het gevolg van deze onderhandelingen is geweest, dat het blad is blijven bestaan.

Verder zij herinnerd aan het schenken van medailles aan enkele tentoonstellingen voor de *wedstrijden in hoefbeslag*. Ook zijn pogingen gedaan, in vereeniging met het Bestuur van den Bond van Smeden-Patroons in Neder-

land, om verbetering te krijgen in den vorm van den *Mustard hoefnagel* c. s. t. c. Jammer dat de fabriek hierop niet is ingegaan.

Ook werd aan onze leden door het Bestuur een *concept-begroting van een hoefbeslag-cursus* verstrekt.

Ten slotte wil ik even stilstaan bij de vraag: Heeft onze vereeniging recht van bestaan? Uit hetgeen ik u mededeelde blijkt mijns inziens voldoende haar bestaansrecht en tevens dat haar toekomst is verzekerd.

M. H. Onze vereeniging staat als bemiddelaarster tusschen de bron van hoefkunde en het beslag, en het groote leger van hoefsmeden. Ik bedoel met de bron: het *instituut voor hoefkunde* aan de Veeartsenijkundige Hoogeschool, met den Hooggel. heer prof. dr. H. M. Kroon aan het hoofd. Deze inrichting beschouw ik als het hart, waaruit de wetenschap stroomt door de groote slagaderen (wij onderwijzers) naar de meer vertakte slagaderen (de gedipl. hoefsmeden), die het ten slotte aan het groote publiek brengen.

Wij moeten op onze jaarvergadering onderwerpen van technischen aard laten behandelen door autoriteiten op hoefbeslaggebied en tevens in het blad „De Hoefsmid” onze leden op de hoogte houden met het hoefbeslag, want, Mijne Heeren — aldus besloot de voorzitter — onze vereeniging stelt als eerste eisch: *verheffing van het hoefsmidsvak, tot heil van het paard. O. Beijerland.*

*

H. van Waasbergen.

Hierop volgde de rede van Prof. Dr. H. M. Kroon, terwijl eenige mededeelingen van Dr. Gallandat Huet over de Hoefsmidschool, en mededeelingen door Dr. v. d. Plank over „Ervaringen met het beslag „Stark-Guther” vermoedelijk in een volgende aflevering zullen verschijnen.

HET HOEFBESLAG IN DE LAATSTE VIJFTIEN JAREN,

door Prof. Dr. H. M. Kroon te Utrecht.

(Voordracht gehouden op de vergadering van de Vereeniging van Onderwijzers in practisch hoefbeslag te Utrecht op 23 Januari 1926).

Gaarne voldoe ik aan de uitnoodiging van het Bestuur om op deze feestvergadering ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan Uwer vereeniging het woord te voeren. Allereerst wil ik beginnen met u allen geluk te wenschen op dit feest en de hoop uit te spreken dat deze vereeniging nog lang moge bestaan en dat nog veel van haar moge uitgaan in het belang van de opleiding der hoefsmeden en van het hoefbeslag in het algemeen.

Ik heb met u allen vroeger lang en breed de hoefkunde en het hoefbeslag besproken. Ik zal u daar nu niet weer mee lastig vallen, ik wil alleen een terugblik werpen op de laatste vijftien jaar. Laat ik mijn overzicht aanvangen met de oprichting van den cursus tot opleiding van onderwijzers in practisch hoefbeslag, waar ge allen uwe verdere opleiding hebt ontvangen, en die heden vijftien jaar bestaan heeft.

In de jaren na 1880 werd begonnen met het *cursorisch onderwijs aan hoefsmeden*. Reeds voor 1890 werden leersmederijen opgericht te Arnhem en te Groningen, doch in verschillende provinciën, vooral in Gelderland, werden cursussen in hoefbeslag gehouden, waar zoowel theoretisch als practisch onderwijs werd gegeven. Eerst waren deze cursussen kort, zes à tien

theoretische en even zooveel praktische lessen; na 1900 werd het aantal lessen grooter en over twee jaren verdeeld. De smeden bleken zeer met deze cursussen ingenomen te zijn; de resultaten er mede bereikt waren bevredigend. Zij stonden steeds onder leiding van een dierenarts, die ook het theoretisch onderwijs gaf; het praktisch onderwijs werd gegeven door smeden. Zeker mag ik hiervan noemen: de H.H. van Horsen, van der Mheen, Kruyt, Hulsingh, Saring, de Jong, van Angeren, Blokker e.a., die opgewassen bleken tegen de hen opgedragen taak en het praktisch onderwijs uitstekend gaven. De hoefsmeden, die van hen praktisch onderwijs hebben genoten, zullen dit gaarne erkennen.

Geleidelijk werd echter het aantal cursussen zoo groot, dat men moeite had steeds hoefsmeden te krijgen, die dat onderwijs behoorlijk konden geven. De ondervinding leerde, dat als de praktische onderwijzer niet ten volle voor zijn taak berekend was, de resultaten van een cursus al heel gering waren. Er moest dus gezorgd worden dat steeds goed onderlegde onderwijzers in praktisch hoefbeslag beschikbaar waren. De Regeering, die van den beginne af het belang van de cursussen in hoefbeslag heeft ingezien, begreep dat hier moest worden ingegrepen. Na verschillende beraadslagingen werd besloten een gelegenheid te openen tot opleiding van praktische onderwijzers, opdat men in de toekomst over goede praktische onderwijskrachten zou kunnen beschikken. Begin Februari 1910 werd aan de toenmalige Rijks-Veeartsenijschool de *cursus voor onderwijzers in praktisch hoefbeslag* geopend, de leiding en het theoretisch onderwijs werden aan mij opgedragen, terwijl met het praktisch onderwijs werd belast de heer W. A. H. van Horsen, toen onderwijzer in praktisch hoefbeslag aan genoemde school. In het laatst van 1909 werd de oproeping voor deelname aan het toelatingsexamen in de Staatscourant geplaatst en de animo om tot onderwijzer in praktisch hoefbeslag opgeleid te worden was zoo groot, dat zich niet minder dan 73 smeden aanmeldden, die alle 73 aan het toelatingsexamen deelnamen. Uit alle provinciën waren deelnemers gekomen. Lang niet alle bleken hun vak behoorlijk te verstaan; 45 van de 73 deelnemers konden geen voldoende halen. Wij slaagden er in een zestal, door ons het meest geschikt geachte leerlingen uit te zoeken, terwijl de heeren van Angeren en Blokker, die reeds onderwijs aan cursussen hadden gegeven, voor het laatste gedeelte van den cursus aan het zestal werden toegevoegd. In volgende jaren is het aantal deelnemers aan het toelatingsexamen steeds meer dan voldoende geweest, zelfs in de laatste oorlogsjaren toen de treinenloop beperkt was en de reiskosten zooveel hooger werden.

In den regel waren voor de zes plaatsen meer dan 20 liefhebbers. Eerst konden alle smeden zich voor het toelatingsexamen opgeven, later alleen hoefsmeden in het bezit van het rijksdiploma.

Het aantal diploma's, als onderwijzer in praktisch hoefbeslag uitgereikt, is in het geheel 94. Overleden zijn sindsdien de heeren K. Ballast te Koevorden, W. F. Leseman te Stedum, H. A. Breman te Dalftsen en C. Roodvoets te Utrecht. Ik verzoek u allen, door even op te staan, hulde te brengen aan hunne nagedachtenis. Van de overblijvende 90 gediplo-

meerden zijn een tiental niet meer in de practijk van het hoefbeslag werkzaam.

Wat het onderwijzend personeel van den cursus betreft, werd het practisch onderwijs, zooals ik reeds mededeelde, gegeven door den heer van Horsen, bijgestaan door de heeren Kees van Offeren en Willem Stuyvenberg. In het laatst van 1911 overleed de heer van Horsen, een algemeen bekende figuur op het gebied van hoefbeslag en hoefbeslag-onderwijs. Na een korte waarneming door den heer Scholten van de Militaire Hoefsmidsschool, werd de heer S. van Angeren tot opvolger van van Horsen benoemd. Dat hij overtuigend bewezen heeft hier de rechte man op de rechte plaats te zijn, daarvan zal ieder uwer wel overtuigd zijn. De opvolger van v. Offeren, die overleed, werd de heer H. Vossers, ook u allen goed bekend. Nadat de heer Vossers benoemd werd tot leeraar aan de Ambachtsschool te Utrecht, werd tot zijn opvolger aangewezen de heer N. Bolder, die ook nu nog assistentie verleent bij de practische lessen. De heer Stuyvenberg is dit jaar in verband met de bezuiniging op wachtgeld gesteld. De administratie van den cursus wordt geheel gevoerd door den heer J. J. Both, die steeds zorgt, dat wat dat betreft alles op rolletjes loopt.

Weinig is in den loop der jaren in den cursus veranderd, wat bewijst dat de eerste opzet goed geweest is. Ik wees er op, dat de eisch van toelating is gewijzigd, omdat de laatste jaren het Rijksdiploma geëischt wordt. Verder zijn het vorig jaar examengelden ingesteld.

Het doel, met den cursus beoogd, is bereikt; in vele provinciën zijn mannen gevormd, die in staat zijn het practisch onderwijs aan de hoefbeslag-cursussen te geven. Het verheugt mij, dat echter velen, die zelfs niet veel kans hebben aan een cursus geplaatst te worden, er toch prijs op stellen den cursus te volgen en het onderwijzersdiploma te behalen; het is een bewijs, dat door hen, die een gewonen cursus volgden en het rijksdiploma behaalden, een voortgezet onderwijs op prijs wordt gesteld. Dat het verkrijgen van een aantal aldus opgeleide smeden ook waarde heeft op zich zelf, is licht te begrijpen; een aantal goed onderlegde hoefsmeden, die in verschillende deelen van ons land de practijk uitoefenen, moet een bij uitstek gunstigen invloed hebben op het peil van het hoefbeslag in het algemeen. Ik meen mij niet aan overdrijving van waardeering schuldig te maken, als ik hier met veel lof gewaag van de animo, die bij vele hoefsmeden bestaat om hun vak zoo goed mogelijk uit te oefenen en te verheffen. Daardoor is het mogelijk dat de cursus voor onderwijzers nog steeds in bloei verkeert.

Ik moet nog wijzen op de *commissie van toezicht*, die telkens het eind-examen mede afneemt. De heer Heidema was heden de 15de maal in functie, de heeren De Vries en Plet en het plaatsvervangend lid, de heer Frederikse, reeds sedert enkele jaren. Met weemoed gedenken wij de door overlijden uitgevallen leden, de heeren Dr. Schimmel, Moubis en van Lent, die allen veel voor het hoefbeslag hebben gedaan.

* * *

Na dit overzicht van den cursus voor opleiding van onderwijzers zij het mij vergund mijn terugblik te werpen op verschillende zaken voor u van

belang of nauw met den cursus samenhangend. De eerste jaren van den cursus werd het onderwijs gegeven in de hoefsmederij, toen aan de Biltstraat gelegen, waar nu een hulppostkantoor is gebouwd. De inrichting was geheel verouderd, ongeschikt voor het geven van onderwijs aan de studenten, ongeschikt voor het geven van cursus-onderwijs. Gelukkig is hierin verandering gekomen. Voor de oude smederij is een ruim, modern ingericht en van alle hulpmiddelen voorzien *Instituut voor Hoefkunde* in de plaats gekomen, dat zeker tot de beste in Europa gerekend mag worden. Meermalen komen buitenlandsche deskundigen ons gebouw bezichtigen en steeds vertrekken zij met den wensch dat ook in hun vaderland een dergelijke inrichting mocht worden gesticht. Dit instituut, begin 1918 geopend, is dan ook een belangrijke aanwinst geweest; het blijkt nog steeds uitstekend te voldoen, zoowel voor onderwijs als onderzoek. Onderwijs in hoefkunde en hoefbeslag wordt er gegeven aan de studenten, aan de leerlingen van den cursus voor onderwijzers, aan leerlingen van gewone hoefbeslag-cursussen, die hier vanwege het Utrechtsch Landbouw Genootschap onder leiding van Dr. G. M. v. d. Plank worden gehouden, terwijl er de examens ter verkrijging van het rijksdiploma als hoefsmid plaats hebben.

In de afgelopen 15 jaren zijn aan onze inrichting verschillende *onderzoekingen en proefnemingen* verricht. De resultaten werden in den regel meegedeeld in het „Tijdschrift voor Diergeneeskunde” en ook in „De Hoefsmid” overgenomen. Zoo verschenen publicaties over: het hoefbeslag voor asphalt-plaveisel; over het gebruik van kurkkit, over metingen van den hoorn groei bij verschillend hoefbeslag, over sandalen voor paarden en runderen in Nederland en N. Oost-Indië; over vergelijkende proeven met Engelsche veerkrachtige hoefzolen en pneumatische zolen; over het gebruik van het neutrale hoefijzer van Stadhouder; over het weerstandsvermogen van papieren hoefijzers; over het gebruik van insteekkalkoenen met veer; over de geschiedenis van het hoefbeslag in verband met vele in Limburg gevonden historische hoefijzers; over onderzoekingen betreffende de witte lijn in den hoef; over het gebruik van twee nieuwe klemhoefijzers; over het gebruik van leeren randen in plaats van kunsthoorn; over den groei van primaire en secundaire hoornplaatjes; over de studie van het hoefmechanisme. Een onderzoek naar de secundaire hoornplaatjes bij de verschillende hoefdieren is nog in gang. Proeven werden verder genomen met het hoefijzer van Stark voor volhoeven, met het Belgisch balkijzer met leeren randen bij plathoeven enz. enz. Steeds stelt het instituut zich beschikbaar voor onderzoekingen en proefnemingen op het gebied van hoefkunde en hoefbeslag.

Gelijktijdig met het nieuwe instituut werd gesticht het *Museum voor Hoefkunde*, waarin alles bijeengebracht wordt wat op hoefbeslaggebied bekend is. Een mooie historische verzameling is aangelegd en al het nieuw-aangegevene wordt er zoo veel mogelijk aan toegevoegd. Toen de catalogus verscheen, heb ik aan alle onderwijzers een exemplaar doen toekomen met verzoek zooveel mogelijk te willen meewerken aan het volledig maken en houden van de verzameling. Het verheugt mij hier te kunnen zeggen dat ik van vele zijden steun mocht ondervinden.

Het is hier zeker ook de plaats stil te staan bij *het onderwijs aan hoef-*

smeden. Over de opleiding der militaire hoefsmeden zal ik niet spreken, daar Dr. Gallandat Huet daaromtrent nadere mededeelingen zal doen.

In 1910 werden op vele plaatsen *cursussen* gehouden en bestond te Tiel nog de *hoefsmidschool der G. O. M. van Landbouw*. Over deze laatste school kan ik kort zijn daar deze reeds einde 1912 werd opgeheven, te niet gaande aan bloedarmoede.

Met de *cursussen* ging het beter. In 1910 heb ik in een publicatie „De opleiding der hoefsmeden in Nederland” een uitvoerig overzicht gegeven van de ontwikkeling en de inrichting van het hoefbeslagonderwijs in ons land, terwijl ik in 1916 in een artikel „De opleiding der hoefsmeden” uitvoerig heb aangegeven welke wegen men verder met de opleiding had te volgen. De *cursussen* vallen nog steeds zeer in den geest der smeden en met goede *cursussen* is veel te bereiken, zijn in alle deelen van het land behoorlijke hoefsmeden op te leiden.

Door de instelling van het *Rijksdiploma als hoefsmid* in 1919 werd gezorgd dat de *cursussen* op een goede hoogte moeten komen te staan. De heeren zullen zich herinneren, dat in Juli 1922 op initiatief van Dr. van der Zande een *bijeenkomst* is gehouden *van leiders en onderwijzers van cursussen in hoefbeslag*, waar het onderwijs uitvoerig is besproken; het verhandelde is toen samengebracht in een werkje „*Cursussen in hoefbeslag*”, verschenen bij de Uitg. Mpij. C. Misset te Doetinchem. Ik ben overtuigd dat door dergelijke maatregelen het onderwijs op hooger peil gekomen is. Het aantal hoefsmeden, dat het rijksdiploma heeft behaald, is 876.

Het is u bekend hoe de twee smedenpatroons-bonden in overleg met de regeering het bekende bord „*Hoefsmid met rijksdiploma*” hebben ingevoerd om fraude te voorkomen en de aandacht der paardenhouders op de hoefsmeden met rijksdiploma te vestigen.

Aan de examens voor het rijksdiploma hebben eerst deelgenomen een aantal smeden, die reeds een diploma behaald hadden en natuurlijk het meest de goeden onder de vroeger gediplomeerden. Daardoor was het percentage geslaagden in de eerste jaren betrekkelijk hoog. Voor een teruggang van het aantal geslaagden in den laatsten tijd is verder nog een reden, waarop ik nader terug kom. Het verheugt mij er op te kunnen wijzen, dat waar de bezuiniging veel heeft afgebroken wat nuttig en noodig was, aan het hoefbeslagonderwijs niet is getornd. Het aantal *cursussen* is nog vrij groot; de opleiding van onderwijzers in practisch hoefbeslag en het examen voor het rijksdiploma zijn gelukkig blijven bestaan.

Het onderwijs in hoefbeslag is nu in Nederland zeer *zelfstandig en goed geregeld*. De opleiding van dierenartsen en onderwijzers geeft goede waarborgen dat er voldoende keuze is voor goede leerkrachten. De *cursussen* zijn behoorlijk ingericht, zoodat zij vruchten kunnen dragen. De jonge smeden worden in de gelegenheid gesteld een behoorlijke opleiding te krijgen; het examen geeft een waarborg dat het diploma alleen uitgereikt wordt aan smeden met voldoende bekwaamheden, en door toepassing van het nieuwe reglement wordt het onderwijs op goed peil gehouden. Ik mocht dus wel zeggen, dat het jammer zou zijn als wegens bezuiniging een of andere schakel uit deze gesloten keten moest uitvallen.

Laat ik er ten slotte nog even op wijzen, dat vroeger op de cursussen gebezigd werd het handboek van Majoor Moubis; dit werk was verouderd, waarom door Dr. Gallandat Huet en mij *een nieuw werk, Hoefkunde en Hoefbeslag*, werd bewerkt om het verouderde te vervangen.

Ik kan dus in alle opzichten wijzen op een gunstigen gang van zaken, wat het hoefbeslag-onderwijs betreft. In de laatste 15 jaren is daarin heel wat veranderd en verbeterd. De groote steun, dien wij daarbij van de Regeering mochten ondervinden, dient gememoreerd te worden; een woord van dank aan den Inspecteur van het Landbouwonderwijs is hier zeker op zijn plaats.

Ook wil ik er op wijzen dat Landbouwmaatschappijen en Smedenpatroonsbonden, die in den regel de organisatie der cursussen op zich nemen, nog op andere wijze de lust in de studie van het hoefbeslag trachten op te wekken en levendig te houden. Ik heb hier vooreerst het oog op de *wedstrijden in hoefbeslag*, die jaarlijks in verschillende plaatsen worden gehouden, verbonden met landbouwtentoonstellingen, waar ook in den regel *prijzen voor ingezonden hoefbeslag* worden uitgelooft. Ik wil nog even in uwe herinnering terugroepen de groote wedstrijden verbonden aan de Nat. Landb. Tentoonstelling in 1913 in den Haag, met de voorwedstrijden in verschillende provinciën, waaraan niet minder dan 193 hoefsmeden deelnamen.

De wedstrijd voor onderwijzers in practisch hoefbeslag, toen gehouden heeft m.i. terecht geen navolging gevonden.

Ik zou hier verder kunnen wijzen op de pogingen in Noord-Brabant om door *controle van het hoefbeslag bij keuringen* en op het streven van het Friesche Paardenstamboek, om door een dergelijke *controle en door adviezen aan de smeden* invloed ten goede uit te oefenen, wat ook in de provincie *Drenthe* werd nagevolgd. De resultaten, daarmede door den heer Plet bereikt, verdienen wel de aandacht.

Aan de opleiding der hoefsmeden hebben ook in belangrijke mate meegewerkt het tijdschrift „*De Hoefsmid*” onder redactie van den heer Heidema en verder de verschillende vakbladen.

* * *

Na nu lang genoeg over de opleiding der hoefsmeden uitgeweid te hebben, wil ik stilstaan bij een tweede in de laatste 10 jaren uiterst belangrijke aan gelegenheid, n.l. de *invloed van den wereldoorlog en zijn gevolgen op het hoefbeslag*.

Laat ik beginnen met een gunstigen invloed. Voor den oorlog waren de prijzen van het hoefbeslag, ook vooral door deloyale concurrentie, zoo laag, f 1.40, soms f 1.20, voor het volledige beslag van een paard. Dit maakte natuurlijk, dat het hoefsmidsbedrijf niet loonend was en vooral dat geen tijd en zorg besteed werd aan het beslag. Of men al zorgde voor goed opgeleide smeden, de lage prijzen waren oorzaak, dat men niet de noodige zorg aan het beslag kon besteden. Door den oorlog stegen plotseling de prijzen van kolen en ijzer enz. en kon men de hoefbeslagprijzen zeer sterk verhoogden. Na den oorlog is de prijs weer gedaald, doch is bijna overal gebleven boven het niveau van 1914, wat natuurlijk de degelijke uitoefening van het hoefbeslag ten goede kwam. Nu heeft men wel getracht de prijzen te drukken, doordat paardenhouders in enkele streken *coöperatieve smederijen* oprichtten, doch

deze zijn in den regel weer verdwenen. Natuurlijk zijn er echter weer enkele hoefsmeden die de prijzen veel te laag stellen. Wanneer echter de hoefsmeden, die goed werk leveren, voet bij stuk houden, zullen ook deze de markt niet bederven. Het op behoorlijken prijs houden van het hoefbeslag is noodzakelijk en zal te gemakkelijker vallen, door een tweede goede gevolg van den oorlog, de meerdere aansluiting tusschen vakgenooten. Ook de hoefsmeden hebben geleerd zich meer aan te sluiten. De *smedenpatroonsbonden*, de neutrale en de katholieke, zijn zeker sterk in beteekenis toegenomen en is ook niet uwe Vereeniging in den oorlog, zij het dan ook niet als gevolg van den oorlog, geboren?

Verder is de oorlog aanleiding geweest tot enkele *nieuwigheden* in het beslag, waarvan echter niet veel is overgebleven. Zoo meen ik dat het beslag tegen het inballen van de sneeuw met plaatijzers niet blijvend is en is ook het Starksche beslag, dat eerst ook bedoeld was als beslag voor gezonde paarden, als zoodanig niet in toepassing gekomen. Hier heeft de oorlog ons geleerd de meerdere toepassing van leeren randen, in plaats van de in den oorlog haast niet te betalen kunsthoorn, vooral bij lage verzenen en plat-hoeven.

Een belangrijke invloed heeft de oorlog gehad in het gebruik van *machinale ijzers*. Terwijl voor den oorlog het gebruik was tegen te houden en te beperken, werd in het laatst van en kort na den oorlog door de verhooging der smidsloozen en de wettelijke beperking van den arbeidsduur, het gebruik algemeen. Er was geen tegenhouden meer aan, al moge het gebruik van zelfvervaardigde ijzers te verkiesen wezen. Ik behoef er hier niet over uit te weiden, dat ik sedert dien het standpunt heb ingenomen, dat nu het gebruik algemeen werd, gestreefd moest worden naar het verkrijgen van goede ijzers. Ik heb mij daarom, gesteund door den heer van Angeren, op verzoek van een der grootste handelaren bezig gehouden met de verbetering. Ik meen het in den handel brengen van betere modellen bevordert te hebben en er ook indirect oorzaak van te zijn geweest, dat verschillende Nederlandsche fabrieken, door deze concurrentie daartoe aangespoord, zich meer en meer zijn gaan inspannen om ook hunne modellen te verbeteren. Daarover echter niet verder.

Wel moet ik nader stilstaan bij de *gevolgen van het algemeen gebruik van machinale ijzers*. Wat wij vroeger reeds vreesden is geschied; door het algemeen gebruik van machinale ijzers leeren de jonge smeden de vervaardiging der hoefijzers niet naar behooren. Terwijl vroeger de smidsleerling zich daarin in de smederij bekwaamde, kreeg men op de cursussen jonge smeden, die al bedrevenheid hadden in het maken van hoefijzers en die men alleen had bij te brengen hoe een in alle opzichten goed ijzer gemaakt moest worden. *Nu krijgt men jongens, die zich meestal niet geoefend hebben in het hoefijzers maken*. Het gevolg is, dat zij het niet goed meer leeren. Een smid, die geen goed hoefijzer maken kan, is ook niet handig in het verzetten, richten en passen van ijzers en zal nog minder de ijzers kunnen vervaardigen voor speciale doeleinden, die door de fabrieken niet in den handel gebracht zullen worden. De invoering van de machinale ijzers zal dus leiden tot een achteruitgang van het hoefbeslag. Bij de examens voor het rijksdiploma begint meer

en meer te blijken, hoe velen niet voldoende bedreven zijn in de vervaardiging der ijzers. De slechte resultaten van het laatste examen zijn dan ook bijna geheel te wijten aan de onbedrevenheid in het ijzers maken. Het is treurig om te zien, hoe stumperig tal van candidaten daarin zijn.

Zeer zeker zullen we spoedig de vraag hebben te beantwoorden, hoe moet in dit euvel voorzien worden, *hoe kunnen wij dezen achteruitgang tegenhouden?* Gemakkelijk is hierop het antwoord niet te geven en het zal goed zijn, dat wij in de naaste toekomst deze kwestie eens terdege onder de oogen zien. Men kan zeggen, laat men voor de toelating van de gewone cursussen eischen dat de leerlingen om toegelaten te worden, voldoende bedrevenheid moeten hebben in het maken van ijzers. Dit is theoretisch heel mooi, doch het practisch gevolg zal zijn, dat men een groot gedeelte der jonge smeden moet afwijzen, de cursussen niet voldoende leerlingen zullen krijgen en te niet zullen gaan. Men zal zeggen: „dan moeten de jongens zich maar oefenen!” Doch men moet niet vergeten, dat de bazen de jongens niet in de gelegenheid stellen zich te oefenen, omdat geen ijzers meer gemaakt worden. Ook zou men kunnen zeggen: aan de ambachtscholen moet den jongen smeden het ijzers maken geleerd worden! Kan dit, dan is dat prachtig. Toen verleden zomer te Hoogeveen leerlingen van de Ambachtschool door hen gemaakte ijzers hebben ingezonden, heeft de jury dat toegejuicht en hen door toekening van enkele prijzen zooveel mogelijk aangemoedigd.

Het bezwaar is echter, dat in de enkele jaren op de ambachtscholen den jongen smeden reeds zooveel geleerd moet worden, ook practisch, dat er veelal niet veel tijd zal overschieten voor voldoende oefening in het maken van hoefijzers. Vele leeraren aan ambachtscholen, die geheel buiten het hoefbeslag staan, zullen er weinig voor voelen en er dikwijls ook zelf niet bekwaam voor zijn. Misschien ware den onderwijzers in practisch hoefbeslag op te dragen onderwijs te geven in het maken van hoefijzers.

Verder zal men gemakkelijk zeggen: de leerlingen moeten het leeren op de cursussen in hoefbeslag. Ook dit is niet zoo eenvoudig. De cursussen leveren goede resultaten in de betreffende weinige lessen, omdat de leerlingen bedrevenheid hebben in het maken van hoefijzers, als zij op den cursus komen. Men heeft dus den leerling, die een slecht ijzer maakt, te leeren het vervaardigen van een goed ijzer. Dit is heel iets anders dan een jongen, die er niets van kan, te leeren een goed hoefijzer te maken. In den duur van den cursus, zooals die nu is, kan dit onmogelijk; er blijft dan geen tijd over voor het vele dat de jonge hoefsmid verder moet leeren; bouw en verrichtingen van den hoef, beoordeeling van het beslag, besnijden, passen, richten, onderleggen, beslag bij afwijkende standen en gangen bij zieke hoeven enz. Een veel langeren duur maakt het bezoek aan den smidsknecht moeilijk of onmogelijk en de kosten van het onderwijs te hoog. Ook dit is niet zoo gemakkelijk te verwezenlijken.

Ik zeide reeds: wij komen voor een moeilijkheid, die zich aan het ontwikkelen is en wij zullen spoedig geroepen worden wijzigingen voor te stellen opdat wij aanpassing krijgen aan den tegenwoordigen toestand. Het zal goed zijn dat ieder daarover zijn gedachten eens laat gaan.

Ten slotte wil ik nog een omstandigheid aanroeren, die zeker ook van

grooten invloed zal zijn op het hoefbeslag. Het is vooral sedert de beëindiging van den oorlog duidelijk waar te nemen dat de *mechanische tractie*, de motorwagens, zoowel personenauto's als lastauto's op vele plaatsen de paarden verdringen. Het duidelijkst is dit in de groote steden, waar we in de centra bijna geen paarden meer zien. Zelfs loopen zij daar het snellere autovervoer in den weg, vernielen met hun scherpe kalkoenen het asphalt- en ander kostbaar plaveisel, zoodat wel overwogen wordt in de drukste straten het gebruik van het paard te verbieden. Wat wij eerst zagen in de grootste steden, trad ook op in de kleinere, de luxe-paarden verdwenen, de meeste stalhouderijen werden opgeheven en de slooprijen ingekrompen. De smeden in de steden hebben minder dan vroeger met het hoefbeslag te doen. Voor het *klein vervoer* blijven er echter nog wel paarden, zoodat daar een sterkere achteruitgang dan tot nu toe wel niet meer te vreezen is.

Op het platteland staan de zaken anders. Vooreerst is hier de vraag: *Hoe zal het met de paardenfokkerij gaan?* Door de mindere vraag naar luxepaarden zal de fokkerij van tuigpaarden achteruitgaan. Ook vrees ik, dat de teelt van het zware paard zal moeten worden ingekrompen. Als Duitschland, onze grootste afnemer, zich zelf bedruipen kan, zal het de invoerrechten verhoogen, waarmee men reeds bezig is, of de grenzen sluiten, zooals het dit een dertig jaar geleden voor het rund heeft gedaan. Als er geen export van jonge koudbloeds meer mogelijk is, zijn de voordeelen weg. Men kan zich wel de illusie scheppen dat Italië en Zweden en zelfs N.-Amerika, al wat wij over hebben voor hooge prijzen zullen wegkopen, doch dat zijn vogels in de lucht, op zoo verren afstand, dat zij wel niet onder schot zullen komen. Zal dan het heele hoefbeslag te niet gaan? Zeer zeker niet. Voor den landbouw en het kleinvervoer zal het paard niet gemist kunnen worden.

Ik geloof daarom niet, dat het aantal paarden dat de smid op het platte land te beslaan krijgt, verminderen zal. Wel zal de fokkerij verminderen, doch al de jonge paarden die de laatste jaren op anderhalfjarigen leeftijd over de grenzen gingen, leverden voor de hoefsmeden toch geen voordeel op. Het komt mij voor, dat de paardenfokkerij in ons land sterk achteruit zal gaan, maar er toch zooveel bedrijfspaarden noodig zullen zijn, dat het hoefbeslag ten platten lande een belangrijk onderdeel van het smidsvak zal blijven.

* * *

Hiermede heb ik dan enkele punten aangestipt uit de laatste vijftien jaren. Ik mag niet langer uwe aandacht vragen. Andere sprekers staan reeds gereed. Ik hoop u aangetoond te hebben dat het hoefbeslag een vak is dat blijvend de belangstelling verdient. Moge uw aller streven, het hoefbeslag op te voeren, tot goede resultaten leiden!

INGEZONDEN STUKKEN.

DE WERKLUST BIJ DE JONGE HOEFSMEDEN.

In de November-aflevering kwam een artikel voor over bovenstaand opschrift, waarin o.m. voorkwam „Zij willen niet meer werken die jonge kerels”. Deze uitspraak is voor, tweëerlei uitlegging vatbaar.

1e. De oorzaak van een meerdere of mindere werklust ligt eerstens

bij den mensch zelf en staat in nauw verband met de mate van tevredenheid. En aan die tevredenheid schijnt in de latere jaren te kort te zijn gedaan. Liederen van middelbaren leeftijd kunnen daaromtrent het beste getuigen. Mijn ervaring is dat de werklust vroeger beter was dan nu. Dit is te verklaren uit het feit dat het levensonderhoud vroeger minder zorg baarde dan thans. Wel zijn de inkomsten heel wat hooger dan 10 jaar geleden, maar wat baat zulks als men alles weer moet uitgeven? De wijziging heeft alleen de zorgen in het dagelijksche leven verergerd. — Zoo heeft ook de hoefsmidspatroon wel te peinzen waar het heen moet omdat hij te kampen heeft met: *a.* druk van boven-af (belasting, zegels plakken, ongevallen-verzekering, enz.); — *b.* druk van beneden: de klanten vinden alles te duur; voorts de hoogere loonen voor de knechts bij een verkorten werktijd. In dit laatste worden de knechts door de wetgeving gesteund en het verkorten van den werktijd schijnt niet bevorderlijk te zijn geweest voor de werklust, want hoe minder men moet doen, des te minder men blijkbaar ook wil werken. Er zijn er die liever ondersteuning genieten dan beneden den „prijs” te arbeiden.

Van dit standpunt bezien moet ook de werklust van de patroons vergaan. 2e. De concurrentie. Coöperaties of beunhazen dwingen ook den goed onderlegden gediplomeerden hoefsmid tot prijsdaling, tot een verlaging van het hoefsmidsvak tot beneden die van dorpsbarbier e.a. En nu kan men wel zeggen dat goed werk goed beloond moet worden, maar de ervaring leert dat de meeste klanten de goedkoopste uitvoerders zoeken. Dit is ergerlijk, maar tegen den stroom oproeien is altijd moeilijk, en dikwijls moet men het opgeven.

Het gevolg van een en ander is dat de patroons worden aangewezen op het in dienst nemen van jeugdige krachten, die geen vol salaris behoeven, en zich daarmede trachten te redden. Dat men dezen dan geen model-opleiding in de werkplaats kan geven als anders hoogst gewenscht is, spruit voort uit vorenstaande overwegingen, omdat men gehouden is ze zoo productief mogelijk te doen werken.

Het hoefsmidsvak levert tegenwoordig eigenlijk *geen* bestaan meer. En zoo moeten ook wel vele onderwijzers-hoefsmiden naar andere en beter betaalde werkzaamheden uitzien, om de inkomsten op peil te houden. Men moge in den concurrentie-strijd zijn toevlucht nemen tot fabrieksijzers en andere middelen, maar dit kunnen slechts lapmiddelen heeten.

Alle factoren, die van invloed zijn om de lust in het vak te verslappen, werken natuurlijk door op de jongere garde.

Mijns inziens — maar ik geef mijn idee graag voor beter — zijn voor een verdere inzinking noodig: *a.* de examen-eischen voor het Rijksdiploma vrij veel verzwaren; — *b.* controle oefenen op de als Rijkshoefsmid gediplomeerden; — *c.* het zelf smeden van hoefijzers bevorderen. — Voor een en ander is steun van autoriteiten en Regeering noodig. Moge deze dan ook gegeven worden!

O. B.

H. v. Waasbergen.

KORTE MEDEDELINGEN.

— Op Vrijdag 29 Januari l.l. werd te Utrecht het toelatingsexamen gehouden van den Cursus voor opleiding voor Onderwijzers in practisch hoefbeslag. 10 hoefsmiden namen aan dit examen deel. Door alle candidaten werd voldoende of meer dan voldoende werk geleverd. — Tot den cursus in 1926 werden toegelaten de heeren: G. B. Blancke Jr. te Oud Schoonebeek (Dr.), P. Geurs te Heukelom (Z.-H.), J. v. Heuvelen te Vriescheloo (Gr.), H. Huysman te Milligen bij Garderen, Th. G. Veenhuis te Huissen (G.) en J. v. d. Weyenberg te Vlijmen.

K r o o n.

— Examen voor onderwijzer in practisch hoefbeslag, 21, 22 en 23 Jan. Alle 4 candidaten slaagden, n.l. H. Th. Bolder te Angeren, M. Hollander te Hasselt, G. W. Linsen te Driel en D. Fr. van Onzenoort te Raamsdonk.

Van l. naar r. : M. Hollander, D. Fr. v. Onzenoort, H. Th. Bolder en G. W. Linsen.

ADVERTENTIËN.

WIST U, dat ieder Hoefsmid die met de „LEVO” HOEFIJZERS heeft kennisgemaakt ZEER TEVREDEN is over de goede eigenschappen van dit fabrikaat? Ook onze Winterijzers vallen zeer in den smaak.

**„LEVO”
HOEFIJZERS**

MACHINAAL GESMEED

zijn niet te onderscheiden van goede handgesmede ijzers.

HOEFIJZERFABRIEK „LEVO”
F^A. LEM & VOSSSEN — MAASTRICHT

„OSTA” HOEFIJZERS

handhaven hun roem.

Zij zijn en blijven:

ONOVERTROFFEN IN KWALITEIT.

BILLIJK IN PRIJS.

IN ÉÉN HITTE PASKLAAR, dus

GOEDKOOPEL dan andere fabrikaten,

ONMISBAAR VOOR DEN VAKMAN.

Laat U door den Handelaar geen andere in de hand stoppen.
Heeft Hij geen „OSTA”-Hoefijzers, bestel dan rechtstreeks,

Hoefijzer- en Assenfabriek „St. ELOY”, Roosendaal (N.B.)

WATSON'S NIEUWE HOEFRASP

VAN PRIMA ENGELSCHE MATERIAAL

IS DE BESTE EN DAAROM DE GOEDKOOPELSTE.

Vraagt deze raspen bij Uw Leverancier.

WAAR NIET VERKRIJGBAAR DIRECT VAN ONZE FABRIEK.

Prijs f 11.50 per dozijn blokmodel.

Prijs f 10.75 per dozijn plat puntmodel.

G. WATSON & ZONN'S VIJLENFABRIEK,
HILLEGERSBERG BIJ ROTTERDAM.

OP AANVRAGE GRATIS MONSTERS VERKRIJGBAAR.

N. V.

Nieuwe Nederlandsche Hoefijzerfabriek

„HIPPOS”
DORDRECHT

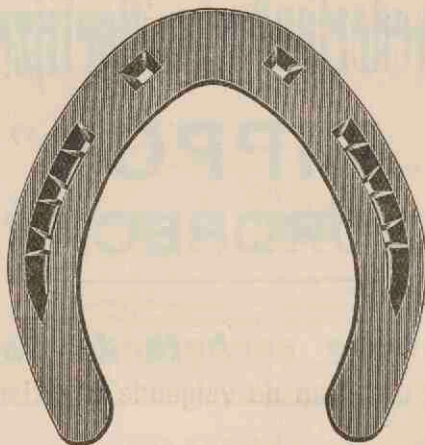
Onze ***nieuwste verbeterde hoefijzers***
voldoen o. a. aan de volgende praktische eischen:

- 1°. Zuiver rechtsche en linksche modellen,
- 2°. Breede, vlakke takeinden, waarop de verzenen geheel dragen,
- 3°. Volkomen vlakke draagrand en diepe afhelling,
- 4°. Juiste plaats en richting der nagelgaten,
- 5°. Vorm van rits en stampnagelgaten zoodanig, dat de nagelkop geheel is opgesloten.

Indien bij Uw handelaar niet verkrijgbaar,
direct van de fabriek te betrekken

Wanneer gij het beste op gebied van hoefbeslag wenscht, gebruikt dan

HELPMAN-HOEFIJZERS.

Ze zijn bodemnauw, hebben schuin gestampte gaten en een juiste verdeeling en plaatsing der nagelgaten.

HELPMAN-HOEFIJZERS zijn niet noodeloos zwaar; de verpakking weegt zoo goed als niets en dus zijn ze **per stuk de goedkoopste** aan de markt.

HOEFIJZERS — HOEFNAGELS
HELLER HOEFRASPEN
Alle artikelen voor Hoefbeslag.

B. A. LUYKX
Telefoon 46080

Amsterdam
Hekelveld 16

„DE OUDE ZWOLSCHE VAN 1895”

's-GRAVENHAGE

- PIETER BOTHSTRAAT 34-38 -

MAATSCH. KAPITAAL
f 1.000.000—

JAARL. PREMIEONTVANGST
f 700.000—

BELEGD EN RESERVE KAPITAAL f 407.676.88

D. P. LINTHOUT, GED. COMMISSARIS

W. WILMINK, DIRECTEUR

ALG. PAARDEN- EN VEEVERZEKERING

PREMIE VANAF f 1.50 PER f 100.—

GROOTSTE IN NEDERLAND

HET RISICO VAN TRANSPORT EN
VERBLIJF OP KEURING, LANDBOUW-
TENTOONSTELLING ENZ. WORDT ZON-
DER PREMIE VERHOOGING GEDRAGEN

BRANDVERZEKERING VOOR LANDBOUWBEDRIJVEN

PREMIE VANAF f 1.50 PER MILLE

GEEN INLEG- EN GEEN TAXATIEKOSTEN

VASTE PREMIËN

Firma S. C. M. BAX

Glashaven 9, Rotterdam - Telef. 1355

Specialiteit in Artikelen voor Hoefbeslag.

Machinale hoefijzers Helpman.

Mustad- en Ster-Hoefnagels: meest uitgebreide sortering in meer dan 70 maten en modellen voorradig.

Rubber-Hoefzolen: Uitsluitend van prima kwaliteit caoutchouc vervaardigd, dus niet van rubberafval.

a. **Open** en **dichte luchtdrukkzolen** voor voor- en achterijzers in 9 resp. 11 maten voorradig.

b. **Zolen** voor **halve ijzers** met **hoog** rubberkussen in 8 maten voorradig.

c. **Blokkzolen, straalzolen** en **hielstukken.**

Kunsthorn, kurkkit.

Ijsnagels, kalkoenen, stiften, opruimers, hoef tangen, afbreektangen, renetten, hoefraspen, hoeflamers, houwklingen, lasch- of welblad, laschpoeder, metaalzagen enz.

W. BERNET & Co., AMSTERDAM

berichten, dat zij een GROOTE PARTIJ

HOEFIJZERS

1e en 2e soort,

in VOORRAAD hebben, die zij wenschen OP TE RUIMEN.

LAMBERT HOEFZOLEN

in de modellen

Lambert open pad

Frog pad

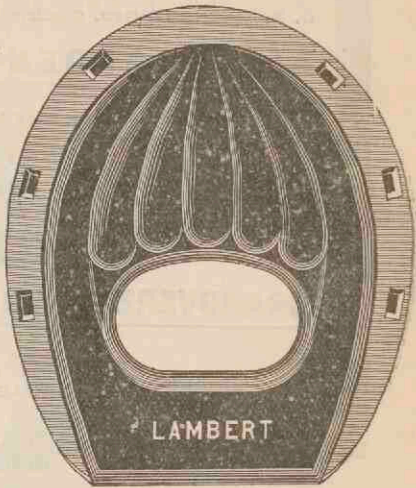
Red Philadelphia pad (rood rubber)

en de bekende
Amerikaansche

Heller Hoefraspen

Lambert & Company

Leuehaven 66 :: Rotterdam

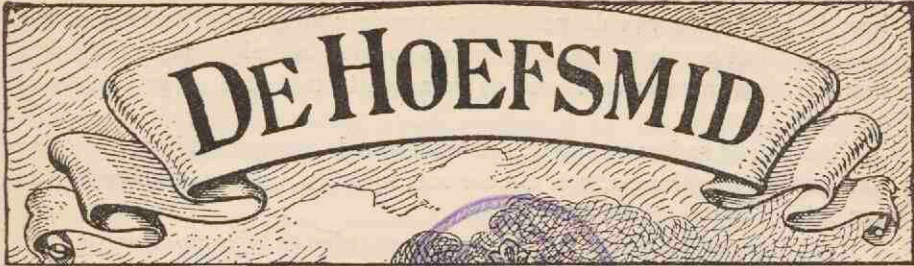

HANDGESMEDE HOEFIJZERS

in elke hoeveelheid te leveren naar opgegeven MAAT en MODEL tegen fabrieksprijs. Voordeelig in 't gebruik.

Aanbevelend H. WEIJERMANS, Zieke 19 en 185, Den Haag.

A 397

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland per jaar f 3.—
 voor 't Buitenland per jaar f 4.—

ADVERTENTIËN

1—10 regels (breedte 6 cM.) f 2.—,
 ledere regel meer f 0.20. - Tarieven voor
 contracten op aanvraag verkrijgbaar

Redacteur-Uitgever: A. W. Heidemans te 's Gravenhage, Huygensplein 5

INHOUD.

In Memoriam M. de Ridder. — Afwijkend besnijden van normale hoeven. — Hoefsmederij van P. E. Homan te Bedum. — Korte inhoud van het medegedeelde omtrent de hoefsmidschool te Amersfoort. — Reglement voor den cursus ter opleiding van onderwijzers in practisch hoefbeslag te Utrecht. — Ingezonden stukken. — Korte mededeelingen — Persoverzicht. — Advertentiën.

IN MEMORIAM M. DE RIDDER.

Trof het ons reeds eerder, dat de laatste jaren zoovele dierenartsen met helder klinkende namen op het gebied van hoefbeslag door den dood werden weggerukt, zoo ook nu werden wij opgeschrikt door het overlijdensbericht van den heer M. de Ridder, 49 jaar oud, in leven dierenarts te Arnhem.

Zelf volbloed paardenliefhebber was hij al spoedig zeer bekend om zijne werkzaamheid in het belang der paardenfokkerij. Hij was o. a. jurylid van het Ned. Trekpaardenstamboek en secretaris van het Geldersch Paardenstamboek.

Naast zijn drukken werkkring vond hij nog gelegenheid zich te wijden aan het hoefbeslag-onderwijs. Aan de laatste twee cursussen werd te Arnhem het theoretisch onderwijs door den heer de Ridder gegeven.

Te Doesburg en nog den vorigen zomer op den wedstrijd in hoefbeslag te Apeldoorn fungeerde de heer de Ridder als jurylid.

Zijne nagedachtenis blijve onder de hoefsmeden in eere.

H. V.

AFWIJKEND BESNIJDEN VAN NORMALE HOEVEN.

Het is een vaste gewoonte om tuigpaarden, die ingespannen aan wedstrijden deelnemen, zoodanig de hoeven te besnijden dat deze lang in den toon worden gelaten. De practijk heeft geleerd dat deze wijze van besnijden bevorderlijk is voor het toonen van veel actie. En dit verhoogt de kans op een prijs. Het is dus verklaarbaar dat een eigenaar van concours-tuigpaarden den hoefsmid verzoekt, eventueel opdraagt, om den toon lang te laten.

Hoe is nu te verklaren dat deze wijze van besnijden een prikkel oplevert voor het paard om hooger te gaan? Hoe langer de toon wordt in verhouding tot de verzenen des te meer zal de hoefbeenbuiger worden gespannen en deze verhoogde spanning geeft aanleiding tot een veerkrachtiger opheffen.

Bij het zware werkpaard wordt er dikwerf op aangedrongen om den toon kort te houden en van de verzenen zoo weinig mogelijk af te nemen. Dit heeft ten doel om de zware lichaamslast zooveel mogelijk gelijkmatig over den hoof te verdeelen en vooral de verzenen te ontlasten en gelijktijdig te versterken.

Dit stomper maken van den hoof brengt mede een verminderde spanning van den hoefbeenbuiger, een minder snel opheffen van het been en tevens een min of meer „sloffenden” gang.

Het afwijkend besnijden bij concourstuigpaarden en bij zware trekpaarden, — afwijkend in tegengestelden zin, heeft derhalve nog wel een practischen grondslag.

A. W. H.

HOEFSMEDERIJ VAN P. E. HOMAN TE BEDUM.

Wanneer wij op onze reizen hier en daar eene hoefsmederij uitkiezen voor een korte beschrijving, dan is het voor de hand liggend dat in den regel gerenommeerde zaken of op den voorgrond getreden personen de aandacht trekken. Dit laatste was in 1924 met den heer Homan het geval vanwege zijn succes op wedstrijden en zijn diplomering als onderwijzer-hoefsmid daarna, in het voorjaar van 1925. Voor een bezoek aan Homan's smederij werd verlof verleend tijdens eene ontmoeting op den wedstrijd te Apeldoorn, door H. als ambitieus toeschouwer bijgewoond; dit bezoek werd in Januari afgelegd.

Homan's standplaats is een zeer goede, want Bedum is een florissant dorp in de prov. Groningen en de rijke klei-bodem wordt grootendeels benut voor akkerbouw. H. had bovendien het voorrecht de reeds beklante zaak van zijn vader te kunnen overnemen. Dit geschiedde in 1914. Toen had z'n vader juist een volle 40 jaren het bedrijf geleid. Intusschen is de smederij — zoo goed als uitsluitend hoefsmederij — door den tegenwoordigen eigenaar geheel gemoderniseerd en aangepast aan den nieuweren tijd, waarin vooral de aanwending van de electriciteit zoo'n grooten ommekeer heeft bewerkt. Een mooie weg voor het huis, of anders een harde ongeveer 12 Meter breede terreinstrook tusschen dien weg en het Boterdiep, geven een ruime gelegenheid om de gangen der paarden te beoordeelen.

In de smederij worden in hoofdzaak zelf vervaardigde ijzers gebruikt. Alleen 's zomers ook fabrieksijzers. Aan de eerste wordt de voorkeur gegeven, mede uit een kosten-oogpunt. De baas en zijn knecht Joh. v. Wijk, die bij de laatst gehouden examens in Utrecht het diploma verwierf, zijn namelijk in staat per uur elk 4 paar ijzers, die bij het wegen $1\frac{1}{8}$ K.G. zwaar bleken, te maken. Een jongere knecht helpt daarbij beide beurtelings met den voorhamer. Zoo mogelijk worden dagelijks de twee laatste namiddag-uren aan het ijzers maken besteed. Homan betuigde wel zijn tevredenheid over de gebezigde Helpman- en Kr.-fabrieksijzers, maar oefende toch ook kritiek uit op enkele getoonde exemplaren, die in model en in plaatsing van de nagelgaten (te vet of te mager gestampt) te wenschen overlieten.

Het meest voorkomende hoefgebrek bij de boerenpaarden in Bedum

is wel de platvoet. Paarden, hiermede behept, worden alle meest op breede ijzers gezet. Zijn de gevallen erg en wanneer tevens hoefbevangenheid is opgetreden (hetgeen nog al eens voorkomt), dan worden balkijzers ondergelegd. Ingeval deze uiterlijk om de 6 weken vernieuwd worden, dan levert dit beslag veelal goede resultaten op. Bij den aanvang der landbouwwerkzaamheden wordt vooral bij de jonge paarden veel last van strijken ondervonden. Vele smeden zijn hierop onvoldoende bedacht en werken dit euvel door verkeerd besnijden en ondoelmatig beslag in de hand. Homan tracht hieraan bijtijds tegemoet te komen.

— Ten opzichte van Homan's loopbaan kan hier nog het volgende worden gememoreerd: Na in Mei 1922 toegelaten te zijn tot den cursus ter opleiding voor het Rijksdiploma te Appingedam, uitgaande van de Afd. Appingedam van den B. S. P. N., werd op 8 Nov. 1923 te Utrecht genoemd diploma verworven. In Januari 1924 behoorde hij — na gemaakt proefwerk — van de 19 kandidaten tot de 6 uitverkorenen tot het volgen van den cursus aan de Véeartsenijkundige Hoogeschool ter opleiding voor onderwijzer in practisch hoefbeslag, welke cursus met goed gevolg werd doorlopen. In dit cursusjaar 1924 nam Homan op 14 en 15 Augustus deel aan den wedstrijd in hoefbeslag te Winterswijk en won den 2en prijs met 28 punten (de eerste prijswinner verwierf 29). Zijn ingezonden collectie modelijzers verwierf daar ook een 2en prijs. Op 2 en 3 Sept. te Holten werden twee 1e prijzen behaald, n.l. in den wedstrijd en met de inmiddels vergrootte collectie modelijzers.

In Mei 1925 werd vanwege de Afd. Stedum van den B. S. P. N. te Bedum een cursus geopend, waarvoor veel gegadigden waren. De 8 leerlingen, die volgens de Commissie van Toezicht en den onderwijzer het beste proefwerk leverden, werden toegelaten. In Mei a.s. wordt na afgelegd overgangsexamen het tweede gedeelte voortgezet. De heer H. Venema, dierenarts te Bedum, is leider en tevens leeraar in de theorie en de heer Homan geeft het practisch onderricht in zijne smederij, die daarvoor dan tijdelijk met 2 vuren wordt versterkt.

* *

KORTE INHOUD VAN HET MEDEGEDEELDE OMTRENT DE HOEFSMIDSCHOOL TE AMERSFOORT,

in de vergadering der Vereeniging van Onderwijzers in practisch
hoefbeslag, 23 Jan. '26.

Tot 1842 werd in de behoefte van hoefsmeden voor het leger voorzien door opleiding van vrijwilligers aan de *Hoefsmederijschool te 's-Gravenhage*. In dit jaar werd deze school opgeheven en de aanwezige leerlingen werden overgeplaatst naar *Breda*, waar de opleiding verder plaats vond aan de smederij der Koninklijke Militaire Academie aldaar. Er waren toen gemiddeld 10 tot 16 leerlingen, doch dit getal werd uitgebreid tot 20 toen in 1862 de inrichting verplaatst werd naar *Venlo*, alwaar zij administratief vereenigd werd met de Rijkschool. In Venlo bleef de school gevestigd tot 1886 toen op 1 Nov. van dat jaar de Rij- en Hoefsmidschool naar *Amersfoort* werd overgeplaatst.

De „Eerstaanwezend Paardenarts” van deze inrichting is steeds belast geweest met de leiding en de verantwoordelijkheid voor het onderwijs aan de Hoefsmidschool, doch in 1922 kwam er een splitsing waarbij Rijkschool en Hoefsmidschool ieder op zichzelf bleven voortbestaan en waarbij de genoemde paardenarts tot Directeur der Hoefsmidschool werd benoemd.

In 1886 werden voor het eerst dienstplichtigen der artillerie toegelaten tot de opleiding; later werd dit uitgebreid tot dienstplichtigen der Cavalerie en der Infanterie, doch deze laatste categorie bestaat niet meer, daar het niet mogelijk is om in den huidige korten diensttijd der Infanterie een dienstplichtige tot hoefsmid op te leiden. De leertijd van deze miliciens bedroeg in den aanvang 12 maanden; later werd dit teruggebracht op 6 en momenteel is het 9 maanden. De miliciens der Artillerie worden eerst 3 m. afgericht, die der Cavalerie 6 m. en komen dan de 9 resterende maanden van hun diensttijd in opleiding voor hoefsmid.

Van 1887 af is het ook toegestaan aan burgers om onderwijs te genieten aan de Hoefsmidschool; waren dit oorspronkelijk slechts enkele die hiervan profiteerden, later waren het gedurende vele jaren volledige cursussen van 6 leerlingen die 2 \times 's jaars gehouden werden gedurende 6 maanden. Thans komen deze leerlingen niet meer, éénsdeels omdat de talrijke cursussen, over het geheele land verspreid, hieraan geen behoefte meer doet gevoelen, anderdeels omdat het instituut van reserve-hoefsmiden is opgericht. In begin 1923 is n.l. de gelegenheid opengesteld voor al of niet militieplichtigen om kosteloos opgeleid te worden tot hoefsmid. Zij verbinden zich daarvoor gedurende 5 jaren reserveplicht te vervullen en krijgen tijdens hunne opleiding tot hoefsmid dezelfde behandeling inzake voeding, kleeding, huisvesting, geneeskundige behandeling enz. als de gewone dienstplichtigen. Zij worden echter niet militair afgericht en komen uitsluitend als leerling op de Hoefsmidschool. Het behoeft geen betoog, dat deze wijze van dienstplichtvervulling voor een hoefsmid als het ware uitgezocht is en het aantal gegadigden voor deze opleiding bewijst ook wel de appreciatie ervan. Kregen voorheen alleen de dienstplichtige en burgerleerlingen bij het met succes verlaten der school een diploma, thans wordt aan alle categorieën van leerlingen bij voldoende examen een diploma uitgereikt.

Het aantal beschikbare plaatsen als leerling bedraagt \pm 50 en zijn geregeld alle ingenomen; het aantal hoefsmiden dat aan de burgermaatschappij wordt afgeleverd, is dan ook van belang. Zoo bedraagt dit getal voor de eerste 25 jaren, van 1900 af, 800 en alleen in de oorlogsjaren 1915, '16, '17 en '18 zijn 250 hoefsmiden aan het toen gemobiliseerde leger afgeleverd.

De paardenartsen, welke zich als leider van de Hoefsmidschool groote verdiensten hebben verworven, zijn de heeren M o u b i s, F r e d e r i k s e en L a m é r i s geweest, terwijl onder hen met de practische opleiding belast waren de heeren K a m e r b e e k, L a r m e n é en S c h o l t e n, welke allen zeer bekwame hoefsmiden en goede instructeurs waren. Thans is de practische leiding in handen van den opperwachtmeester M a r k, hierin bijgestaan door de hulpinstructeurs, de heeren T e t e n b u r g, B a a r t m a n en M e c u w s e n.

De inrichting der Hoefsmidschool heeft verscheidene malen door ver-

bouwing en door aanbouw verandering en vergrooting ondergaan. Zij bestaat nu uit een hoofdgebouw, de smederij en de beslagloods en een nevengebouw, waarin de directeurskamer, het schoollokaal en een monsterkamer zijn ondergebracht. De smederij bevat 22 vuren, die langs de wanden zijn aangebracht, terwijl in het midden de werkbanken zijn geplaatst. De geheele inrichting is eenvoudig en degelijk, zonder luxe. De beslagloods is ruim en doelmatig en geeft toegang tot de monsterbaan, welke van tegels is opgebouwd en waarnaast zich een zandbaan bevindt. Het schoollokaal, waar de theoretische lessen worden gegeven, is zeer doelmatig en voorzien van alle denkbare preparaten en hulpmiddelen. De werktijden der leerlingen zijn van $7\frac{1}{2}$ —12, van 1 — $4\frac{1}{2}$ en des Zaterdag van $7\frac{1}{2}$ —1 uur, terwijl 2×8 weeks gedurende $2\frac{1}{2}$ uur telkens in de avonduren teekenles wordt gegeven door een leeraar van de ambachtsschool. Deze teekenlessen bepalen zich hoofdzakelijk tot onderwerpen het hoefbeslag rakende, doch gevorderde leerlingen worden ook geoefend in het projectie-teekenen. Nog zij de aandacht gevestigd op de gelegenheid voor het beslag op doode hoeven, waaraan veel waarde wordt gehecht en waarvoor een groot aantal hoeven wekelijks wordt beschikbaar gesteld. Het levende materiaal wordt verstrekt door de paarden der Veld-Artillerie, van de Rijsschool, van het Cavalerie Paardendepot en van enkele kleine afdelingen rij- en trekpaarden. Gemiddeld worden per dag ruim 15 paarden beslagen, oorspronkelijk steeds onder toezicht; slechts tegen het einde der opleiding zelfstandig door de leerlingen.

Nog zij vermeld dat het oorspronkelijke aantal van 20 beschikbare plaatsen voor vrijwilligers, dus voor hen die later als hoefsmid in het leger overgaan, teruggebracht is tot 5, welk getal zoo noodig aangevuld wordt uit dienstplichtige of reserve-hoefsmeden die zich daarvoor aanmelden. Deze vrijwilligers, welke reeds examen hebben afgelegd, worden steeds beschikbaar gesteld voor waarnemingen ten behoeve van zieke of tijdelijk buiten werk zijnde hoefsmeden bij de korpzen.

G. H.

REGLEMENT VOOR DEN CURSUS TER OPLEIDING VAN ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG TE UTRECHT.

Art. 1. Deze cursus, welke in het gebouw voor hoefkunde van het Zoötechnisch Instituut der Rijksuniversiteit te Utrecht wordt gehouden, heeft ten doel de opleiding van leerkrachten voor het geven van practisch onderwijs in hoefbeslag.

Art. 2. De lessen worden gegeven één dag per week, gedurende één jaar, en vangen aan op 1 Februari.

Art. 3. Het aantal leerlingen is ten hoogste zes. Bovendien kunnen twee hoefsmeden, die als onderwijzer in practisch hoefbeslag reeds meer dan aan één cursus werkzaam zijn geweest, met 1 October tot het einde van den cursus worden toegelaten en daarna overeenkomstig artikel 4 van dit Reglement aan het eindexamen deelnemen. Indien zich tot dit doel meer dan twee personen aanmelden, geschiedt de toelating naar ancienniteit.

Art. 4. Om toegelaten te worden moet men den leeftijd van 23 jaar

hebben bereikt en zich vóór 20 Januari met eigenhandig geschreven brief hebben gericht tot den Hoogleraar in Zoötechniek aan de Rijksuniversiteit te Utrecht, onder overlegging van een geboortacte, het Rijksdiploma als Hoefsmid (bedoeld in het Koninklijk besluit van 28 Februari 1919, No. 85, laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 26 Januari 1925, No. 3) en aanbevelingen uit vroegere werkkringen.

Art. 5. Aan alle adspiranten wordt een examen afgenomen, bestaande in het vervaardigen van een hoefijzer en het beslaan van een of meer hoeven. Van hen, die aan de gestelde eischen voldoen, worden de zes meest geschikten toegelaten.

Art. 6. Er wordt onderwijs gegeven in theoretische en praktische hoefkunde.

Theoretische Hoefkunde: *a.* Overzicht van lichaamsbouw en levensverrichtingen van het paard; *b.* Paardenkennis, vooral wat standen en gangen betreft; *c.* Bouw en verrichtingen van den hoef; *d.* Beslag van normale hoeven; *e.* Beslag bij verschillende standen en gangen; *f.* Beslag voor verschillende doeleinden; *g.* Beslag van ziekelijke hoeven.

Practische Hoefkunde: *a.* Vervaardigen van alle soorten van hoefijzers; *b.* Oefeningen in besnijden, passen en beslag op doode hoeven; *c.* Beslaan van paarden met normale hoeven; *d.* Beslaan van paarden met verschillende standen en gangen; *e.* Beslaan van paarden voor verschillende doeleinden; *f.* Beslag met zolen, inlegsels en kunsthoorn; *g.* Beslaan van paarden met ziekelijke hoeven.

Art. 7. De cursus staat onder leiding van den in art. 4 genoemden Hoogleraar; hij geeft het theoretische onderwijs. — De praktische lessen worden gegeven door den chef-hoefsmid, bijgestaan door den hoefsmid van het Zoötechnisch Instituut, bedoeld in art. 1.

Art. 8. De lessen worden gegeven op de Vrijdagen van elke week: 9—11.30 uur praktische oefening in de smederij; 1—2.30 u. theoretische hoefkunde; 2.30—3 u. beoordeeling van hoeven, standen en gangen bij het levende paard; 3—6 u. praktische oefeningen in de smederij.

Art. 9. De vacantiën aan de Universiteit gelden ook voor den cursus.

Art. 10. Leergeld wordt niet geheven. Reis- en verblijfkosten kunnen gedeeltelijk worden vergoed.

Art. 11. Aan het einde van den cursus in de maand Januari wordt een examen afgenomen in theoretische en praktische hoefkunde. Aan hen, die aan de gestelde eischen voldoen, wordt een getuigschrift uitgereikt, ten bewijze van gebleken bekwaamheid tot het geven van onderwijs in praktisch hoefbeslag aan cursussen tot opleiding van hoefsmeden.

Art. 12. Zij, die aan het examen wenschen deel te nemen, storten te voren bij den in art. 4 genoemden Hoogleraar een bedrag van f 10. Ingeval van afwijzing wordt voor de eerste herhaling van het examen geen betaling gevorderd.

Eenmaal betaalde examengelden worden niet teruggegeven, tenzij de betrokkene door overmacht, ter beoordeeling van den Minister, verhinderd was aan het examen deel te nemen.

De in art. 4 genoemde Hoogleraar stort de ontvangen examengelden in

's Rijks schatkist en doet daarvan rekening en verantwoording aan den Minister.

Art. 13. Het examen wordt afgenomen door het onderwijzend personeel onder toezicht van een Commissie van drie personen, daartoe door den Minister aan te wijzen. Aan deze Commissie worden vacatiegelden en zoo noodig vergoedingen voor reis- en verblijfkosten toegekend.

INGEZONDEN STUKKEN.

HOEFSMEDEN, LET OP!

In de 16 Febr. j. l. te Groningen gehouden vergadering van het Hoofdbestuur der Groninger Maatschappij van Landbouw, deelde de heer H. Westers, namens de commissie voor landbouwwerktuigen, mede, dat de commissie zich voorstelt te bevorderen, dat een eenvoudig landbouwwerktuig, dat door vele landbouwers wordt gebruikt, kan worden aangeschaft rechtstreeks van den fabrikant of importeur, om op die wijze geleidelijk te ontkomen aan de hooge provisie, die de dorpsmeden bij levering van zulke werktuigen genieten, zonder dat zij daarvoor iets presteeren. De commissie ontveinst zich geenszins de moeilijkheden, die een consequente doorvoering van dat stelsel zal meebrengen, maar wil toch beginnen met een bescheiden stap in deze richting.

De commissie is diligent verklaard.

*

Om op die wijze te ontkomen aan den greep van „den dorpsmid” en aan de hooge provisie die de dorpsmeden bij levering van zulke werktuigen genieten, *zonder dat zij daarvoor iets presteeren.*

Het staat er toch duidelijk: zonder dat zij daarvoor iets presteeren!

Dus parasieten zijn het, de dorpsmeden. Zij leven ten koste van anderen, zij leven ten koste van die arme leden der Groninger Maatschappij van Landbouw.

Teekent dit simpele uittreksel uit het verslag van de Groninger Landbouwmaatschappij niet *zeer* juist de mentaliteit van den Groninger boer. Ja, het spreekt boekdeelen.

Hoefsmeden, let op!

Wij zullen het zien gebeuren — misschien gebeurt het nu reeds — dat de knecht van den boer met een paard aan het halster en een bosje machinale hoefijzers onder den arm, de smidse komt binnenstappen en zegt: „Smid! „Of je deze ijzers gauw onder de merrie wilt slaan. Deschroef- of stiftgaten „moeten er bij pas gemaakt worden naar dit model; daar heeft de boer „10 pakken van mee gebracht uit de stad.”

En de dorpsmid? Zal hij aan deze vereerende opdracht met bekwamen spoed voldoen?

Niet allen, maar er zullen er zijn, die het *wel* doen. Voor eenige jaren terug zouden ook *zij* gesputterd hebben, maar nu niet meer. Nu gunnen *zij*, al is het ook niet van harte, die hooge provisie van machinale ijzers en schroef- of insteekkalkoenen, aan de leden van de Groninger Landbouw-Maatschappij. Zij zullen in 't vervolg tevreden zijn met het schamele arbeidsloon, dat de

Groninger boer aan den dorpsmid wil toemeten. Hij heeft het nu geleerd — de heeren hebben het immers besloten — dat het niet aangaat om die hooge provisie maar zonder meer in den zak te steken. Hij heeft die machinale ijzers en die scherpe kalkoenen toch *evenmin* zelf gemaakt als de landbouw-werktuigen; hij wil dus ook niet de verdiensten, zonder er iets voor te pres- teeren. Hij wil niet meer zijn de parasiet die leeft ten koste van de leden der Groninger Landbouw-Maatschappij.

Anderen echter, zij die zich hun waarde voor het vak dat zij beoefenen bewust zijn geworden, zullen zich dat zonder meer niet laten welgeval- len.

Groninger dorpsmeden, weest op uw hoede! Vandaag zijn het de land- bouwwerktuigen, morgen is 't het hoefbeslag, waarop een aanval wordt voorbereid.

Wanneer het hoofdbestuur van de Groninger Maatschappij van Landbouw zulke maatregelen laat nemen, wat zult gij daar tegen inbrengen? Zult gij, die den naam hebt van de beste smeden uit Nederland te zijn, u laten trappen in den hoek waar de slagen vallen? Hoefsmeden, let op!

*

Wij hopen dat het bovenstaande ook onder de aandacht zal komen van het Hoofdbestuur der Groninger Landbouw-Maatschappij.

Mochten wij bij de opstelling wat scherp geweest zijn, dan was dat eener- zijds om de lauwen en lakschen onder de dorpsmeden wakker te schudden en anderzijds om te wijzen op een misstand dien er bestaat tusschen de Groninger landbouwers en dorpsmeden. Jarenlang hebben eerstgenoemden de dorpsmeden door eenzelfde bril bekeken als hun landarbeiders. Het waren eenvoudig *werkkrachten*, die nu eenmaal bij het landbouwbedrijf behoorden.

Door onderlinge concurrentie en afgunst en door een zekere vrees voor den meestal rijken boer bleven zij in hun isolement. Slechts enkelen van de smeden hadden een goed bestaan; de meesten waren arme tobbers die *niet* voldoende verdienden, in aanmerking genomen het vele en zware werk, dat zij verrichtten. Langzamerhand — vooral in de oorlogsjaren — is daarin verbetering gekomen.

Door organisatie en door het Nijverheidsonderwijs zijn de dorpsmeden, evenals de landbouwers, door *hunne* organisaties en het Landbouwonderwijs op een hoogere sport gekomen. Zij hebben door een langdurige actie zich een zeker percentage van de winst op de voor hun clientèle benodigde land- bouwwerktuigen weten te verzekeren.

Vroeger werd deze provisie genoten door allerlei scharrelaars die het land overstroomden om landbouwwerktuigen te verkoopen. De smid mocht alleen voor een karig loon de reparatie aan de vaak minderwaardige machines verrichten. Dat hierin verandering is gekomen, is mede in het belang van de landbouwers.

De door de dorpsmeden genoten provisie is geen weggegooid geld.

Mijns inziens zijn maatregelen als de Groninger Maatschappij van Land- bouw zich voorstelt, niet ernstig overwogen, en zoo wel, dan pleit dit m. i. niet voor het gezond verstand van de heeren. Hebben zij dan niet opgemerkt, dat er bij de dorpsmeden een merkbaar streven is naar hoogere vakbekwaam-

heid? Deze volgen cursussen in hoefbeslag, in autogeen lasschen, in electro-techniek, in kennis van motoren en machines, kortom, de tegenwoordige dorpsmeden zijn menschen, die zich vele moeiten en opofferingen getroosten, om bij eventueele bedrijfsstoornissen en voorkomende reparatie in het moderne landbouwbedrijf klaar te staan. 't Is waar, mede in hun eigen belang, maar toch ook in het belang van de leden van de G. M. v. Landbouw en van den landbouw in het algemeen. Voorstellen als ingediend bij het hoofdbestuur zijn een slag in 't gezicht van de vooruitstrevende smeden.

Of denken de landbouwers, dat de smeden met plezier een moeilijke reparatie zullen verrichten aan een landbouwwerktuig waarvan zij de provisie mochten nakijken?

*

Gaarne willen wij het hoofdbestuur van de Groninger Landbouw-Maatschappij het volgende in overweging geven: Denkt nog eens na over Uw besluit in de vergadering van 16 Febr. Wij vragen dit als buitenstaander en niet als belanghebbende.

Stelt de smeden niet gelijk met de landarbeiders. Gunt hun een goed burgerbestaan in overeenstemming met de mate van technische ontwikkeling die zij zich eigen moeten maken, om de landbouwers in hun moderne landbouwbedrijf met succes te kunnen bijstaan. Bedenkt, dat één dag bedrijfsstoornis dikwijls veel meer schade beteekent dan de provisie van den dorpsmid.

Wij erkennen het goed recht van de landbouwers, om te trachten de bedrijfskosten zoo laag mogelijk te doen zijn; laten zij dat echter niet op een verkeerde wijze doen.

Van het Hoofdbestuur — samengesteld uit ontwikkelde personen — mogen wij toch niet verwachten, dat zij het technische paard, „den dorpsmid”, achter hun wagen willen spannen?

Landbouwers en dorpsmeden hebben gemeenschappelijke belangen! Moge het bovenstaande er toe bijdragen, dat zij deze gemeenschappelijke belangen *samen* bespreken.

Utrecht.

H. VOSSERS.

KORTE MEDEDEELINGEN.

— **Abonnementsgeld „De Hoef mid” 1926.** Tot 25 Maart a. s. bestaat gelegenheid het abonnementsgeld over 1926, zijnde f 3, per postcheque of postwissel in te zenden (giro-nummer 78780). Na dien datum wordt, mede ter vereenvoudiging der administratie — over het abonnementsgeld 1926, verhoogd met 15 cts. incassokosten, per postkwitantie gedisponeerd.

— **Beslag Stark-Guther.** Dr. v. d. Plank heeft in de Januari-vergadering der Vereeniging van onderwijzers in practisch hoefbeslag, een korte bijdrage gegeven over de ervaringen met het beslag Stark-Guther, doch is voornemens daarop later uitvoeriger terug te komen. Wij zullen met de publicatie daarom ook tot later wachten.

PERSOVERZICHT.

— De Januari-aflevering van „*Der Hufschmied*” bevat een hoofdartikel van Karel Meid Jr., onderwijzer-hoefsmid a/d. Hoefsmidschool te Karlsruhe (Baden). Schr. is gedurende den grooten oorlog eerst aan het Westfront geweest, daarna aan het Oostfront en toen in Russische krijgsgevangenschap geraakt. Gedurende 6 jaren verbleef hij in Siberië en verhaalt thans hoe het hem daar vergaan is. Aanvankelijk slecht, later beter. Toevallig had hij het geluk om zijn bekwaamheid als hoefsmid te toonen, waardoor hij tevens den goeden naam van den Duitschen ambachtsstand in den vreemde tot steun is geworden.

— Prof. Fischer bespreekt een artikel over hoefzalven, verschenen in „*Schweizer Hufsmied*”, geschreven door Dr. Carnat. Van het vet voor die zalven gebezigd geeft Schr. de voorkeur aan dat uit de manekam van het paard, daarna aan varkensvet, lamsvet en hondevet.

Prof. F. vermeldt ook den korten inhoud van een artikel over „De klemhoef en zijne behandeling;” over welk onderwerp de dierenarts Larieux een proefschrift samenstelde voor het verkrijgen van den graad als doctor in de diergeneeskunde. L. zegt dat de oorzaak van den klemhoef zoowel inwendig als uitwendig kan zetelen. De inwendige oorzaak ligt in een ontsteking van het hoefbeen of van het straalbeen, — tot de uitwendige behoort verschrompeling van het straal-kussen, tengevolge eener onvoldoende werkzaamheid van het hoefmechanisme dat in de eerste plaats dient om den schok bij het neerkomen op den grond te breken. Het ontstaan van den klemhoef kan ook ten deele op een erfelijken aanleg berusten.

Om het ontstaan van den klemhoef te voorkomen, moet men trachten het hoefmechanisme en de elasticiteit van den geheelen hoef zooveel mogelijk te behouden; de straal moet zooveel mogelijk ongeschonden blijven en telkens met den bodem in aanraking komen. — Het beslag, bij den klemhoef te bezigen, moet gemakkelijk zijn te vervaardigen, te passen en te bevestigen. Als zoodanig wordt aanbevolen een halve-maantvormig ijzer met een naar buiten afhellende bovenvlakte. De hoefverpleging dient natuurlijk zeer zorgvuldig te zijn om de elasticiteit van den hoefhoorn te verkrijgen, resp. te behouden.

— In een Amerikaansch Blad wordt medegedeeld dat te New-York van de 100 vrachtwagens in Juni 1925 73 door paarden werden getrokken en dat paardentractie goedkoper blijkt te zijn dan motortractie.

— In Duitschland mag alleen een ambachtsman, die in het bezit is van den meestertitel in zijn vak, een leerling hebben. Kort geleden werd in Saksen iemand voor het gerecht gedaagd, omdat hij zijn zoon als leerling in de werkplaats hield, terwijl de vader niet beschikte over den meestertitel. De rechtbank sprak den gedaagde vrij, omdat zij in dit bijzondere geval niet bewezen achtte dat de zoon als leerling werkzaam was.

— Een Pruisisch dierenarts vraagt waar hij, ten behoeve van een

paard waarvan de hoornwand in sterke mate is afgebroken, een beslagvorm zonder nagels zou kunnen verkrijgen. Het antwoord luidt dat die beslagvorm daarbij geen aanbeveling verdient, doch dat het paard beslagen moet worden met kunsthoorn, terwijl het ijzer hooge toon- en zijlippen moet hebben. Het afgrceien van den hoorn kan worden bevorderd door een prikkelende zalf, in te wrijven aan den kroonrand.

— De Febr.-afl. van „Der Hufschmied” bevat een artikel over onderzoekingen aangaande den invloed van het beslag op de belasting van den hoof. Mogelijk komen we hierop nog terug.

— De Maart-afl. van „Der Hufschmied” vermeldt den uitslag der hoefsmidsexamens voor de provincie Hannover. Hieraan namen deel van de leersmederij Bremervörde 6, van die te Hannover 21, van die te Lünenburg en die te Osnabrück 9. Van deze 45 candidaten slaagden 38. Er onderwierpen zich ook 7 personen aan het examen, die geen leersmederij hadden bezocht. Hiervan slaagden 4, terwijl 3 zich terugtrokken. Na 31 Maart 1927 mogen geen smeden aan het examen deelnemen zonder vooraf een cursus aan een leersmederij te hebben gevolgd.

ADVERTENTIËN.

„DE OUDE ZWOLSCHE VAN 1895”

's-GRAVENHAGE

· PIETER BOTHSTRAAT 34-38 ·

MAATSCH. KAPITAAL
/ 1.000.000—

JAARL. PREMIEONTVANGST
/ 700.000—

BELEGD EN RESERVE KAPITAAL / 407.676.88

D. P. LINTHOUT, GED. COMMISSARIS

W. WILMINK, DIRECTEUR

ALG. PAARDEN- EN VEEVERZEKERING

PREMIE VANAF / 1.50 PER / 100.—

GROOTSTE IN NEDERLAND

HET RISICO VAN TRANSPORT EN
VERBLIJF OP KEURING, LANDBOUW-
TENTOONSTELLING ENZ. WORDT ZON-
DER PREMIE VERHOOGING GEDRAGEN

BRANDVERZEKERING VOOR LANDBOUWBEDRIJVEN

PREMIE VANAF / 1.50 PER MILLE

GEEN INLEG- EN GEEN TAXATIEKOSTEN

VASTE PREMIËN

Firma S. C. M. BAX

Glashaven 9, Rotterdam - Telef. 1355

Specialiteit in Artikelen voor Hoefbeslag.

Machinale hoefijzers Helpman.

Mustad- en Ster-Hoefnagels: meest uitgebreide sorteering in meer dan 70 maten en modellen voorradig.

Rubber-Hoefzolen: Uitsluitend van prima kwaliteit caoutchouc vervaardigd, dus niet van rubberafval.

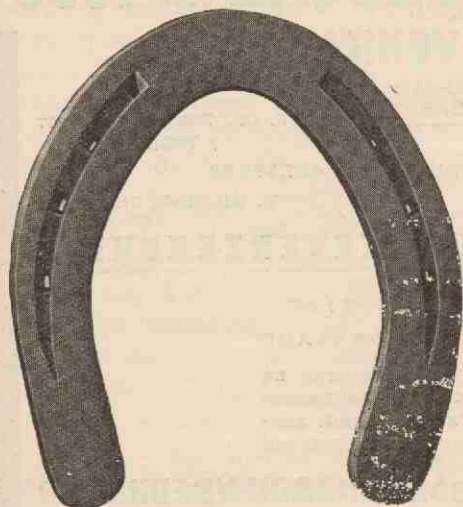
a. **Open en dichte luchtdrukkzolen** voor voor- en achterijzers in 9 resp. 11 maten voorradig.

b. **Zolen voor halve ijzers** met hoog rubberkussen in 8 maten voorradig.

c. **Blokkzolen, straalzolen en hielstukken.**

Kunsthoorn, kurkkit.

IJsnagels, kalkoenen, stiften, opruimers, hoef tangen, afbreektangen, renetten, hoefraspen, hoefhamers, houwklingen, lasch- of welblad, laschpoeder, metaalzagen enz.

EEN GOED
MACHINAAL HOEFIJZER

moet dezelfde eigenschappen hebben als uw eigen gesmeed ijzer.

GEbruikt DAAROM:

**„LEVO“
HOEFIJZERS**

MACHINAAL GESMEED

Deze hebben de meeste overeenkomst met uw eigen ijzer.

HOEFIJZERFABRIEK „LEVO“
F^A. LEM & VOSSSEN — MAASTRICHT

N. V.

Nieuwe Nederlandsche Hoefijzerfabriek

„HIPPOS”
DORDRECHT

Onze ***nieuwste verbeterde hoefijzers***
voldoen o. a. aan de volgende praktische eischen:

- 1°. Zuiver rechtsche en linksche modellen,
- 2°. Breede, vlakke takeinden, waarop de verzenen geheel dragen,
- 3°. Volkomen vlakke draagrand en diepe afhelling,
- 4°. Juiste plaats en richting der nagelgaten,
- 5°. Vorm van rits en stampnagelgaten zoodanig, dat de nagelkop geheel is opgesloten.

Indien bij Uw handelaar niet verkrijgbaar,
direct van de fabriek te betrekken

„OSTA” HOEFIJZERS

handhaven hun roem.

Zij zijn en blijven:

ONOVERTROFFEN IN KWALITEIT.

BILLIJK IN PRIJS.

**IN ÉÉN HITTE PASKLAAR, dus
GOEDKOOPER dan andere fabrikaten,
ONMISBAAR VOOR DEN VAKMAN.**

Laat U door den Handelaar geen andere in de hand stoppen.
Heeft Hij geen „OSTA”-Hoefijzers, bestel dan rechtstreeks,

Hoefijzer- en Assenfabriek „St. ELOY”, Roosendaal (N.B.)

WATSON'S NIEUWE HOEFRASP

VAN PRIMA ENGELSCHE MATERIAAL

IS DE BESTE EN DAAROM DE GOEDKOOPSTE.

Vraagt deze raspen bij Uw Leverancier.

WAAR NIET VERKRIJGBAAR DIRECT VAN ONZE FABRIEK.

Prijs f 11.50 per dozijn blokmodel.

Prijs f 10.75 per dozijn plat puntmodel.

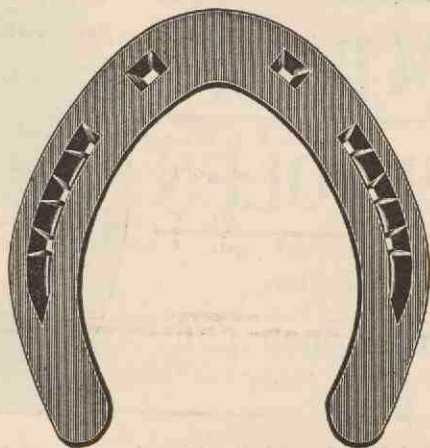
G. WATSON & ZONN'S VIJLENFABRIEK,

HILLEGERSBERG BIJ ROTTERDAM.

OP AANVRAGE GRATIS MONSTERS VERKRIJGBAAR.

Wanneer gij het beste op gebied van hoef-
beslag wensch, gebruikt dan

HELPMAN-HOEFIJZERS.

Ze zijn bodemnauw, hebben schuin gestampte
gaten en een juiste verdeeling en plaatsing der
nagelgaten.

HELPMAN-HOEFIJZERS zijn niet noodeloos
zwaar; de verpakking weegt zoo goed als
niets en dus zijn ze **per stuk** de **goedkoopste**
aan de markt.

HOEFIJZERS — HOEFNAGELS

HELLER HOEFRASPEN

Alle artikelen voor Hoefbeslag.

B. A. LUYKX
Telefoon 46080

Amsterdam
Hekelveld 16

W. BERNET & Co., AMSTERDAM

berichten, dat zij een GROOTE PARTIJ

HOEFIJZERS

1e en 2e soort,

in VOORRAAD hebben, die zij wenschen OP TE RUIMEN.

LAMBERT HOEFZOLEN

in de modellen

Lambert open pad

Frog pad

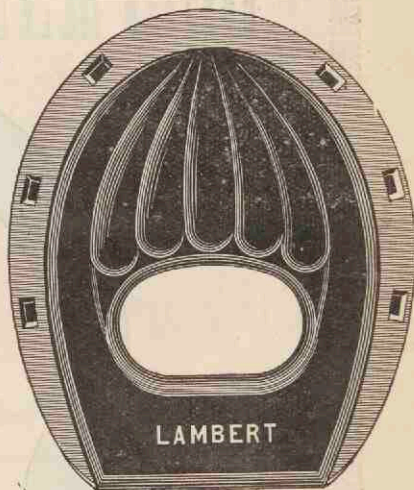
Red Philadelphia pad (rood rubber)

en de bekende
Amerikaansche

Heller Hoefraspen

Lambert & Company

Leuehaven 66 :: Rotterdam

HANDGESMEDE HOEFIJZERS

in elke hoeveelheid te leveren naar opgegeven MAAT en MODEL tegen fabrieksprijs. Voordeelig in 't gebruik.

Aanbevelend H. WEIJERMANS, Zieke 19 en 185, Den Haag.

DE HOEFSMID

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland per jaar f 3.—
voor 't Buitenland per jaar f 4.—

ADVERTENTIËN

1—10 regels (breedte 6 cM.) f 2.—,
iedere regel meer f 0.20. - Tarieven voor
contracten op aanvraag verkrijgbaar

Redacteur-Uitgever: A. W. Heidema te 's Gravenhage, Huygensplein 5

INHOUD.

Hoefbeslagvragen. — Een nieuw soort hoefijzer. — Oververmoeidheid. — Landbouwtentoonstelling te Axel. — Ingezonden stukken. — Korte mededeelingen — Persoverzicht. — Advertentiën.

HOEFBESLAGVRAGEN.

In dit artikel willen wij een tweetal vragen naar voren brengen:

1°. Zijn de exameneischen voor het Rijksdiploma te licht?

2°. Moet aan de leerlingen op den cursus geleerd worden een hoefijzer te maken zooals de praktijk dit vraagt, of moeten zij ijzers leeren maken zooals de examencommissie dit verlangt?

De eerste vraag stellen wij naar aanleiding van een ingezonden stuk in de Febr. aflevering van „De Hoefsmid”, waarin o.m. het idee geopperd wordt, dat voor een verdere inzinking van het hoefsmidsvak noodig is: de exameneischen voor het Rijksdiploma vrij veel te verzwaren.

De tweede vraag drong zich naar voren op de j.l. gehouden vergadering van onderwijzers-hoefsmeden.

Wanneer wij deze vragen nader beschouwen, doen wij dit omdat de hoefsmeden en de cursisten zoo licht verkeerde gevolgtrekkingen daaruit zouden kunnen maken, welke noch in hun belang, noch in het belang van het hoefsmidsvak zijn. Zoo zouden, bij de beantwoording van de eerste vraag in bevestigenden zin, een reeks andere vragen daaruit voortvloeien.

Bij verzwaring van de exameneischen zullen de bezitters van de thans reeds uitgereikte diploma's zich terecht afvragen: „Is nu mijn, na veel moeite en kosten verworven diploma, een brevet van den tweeden rang”?

Is verzwaring van de eischen *bestlist noodzakelijk*, dan mag dat — al is het voor de nu reeds gediplomeerden minder prettig — niet van overwegenden invloed zijn. Ook zou wel degelijk onder het oog gezien moeten worden, of het gros van de candidaten bij de tegenwoordige opleiding wel in staat zou zijn aan de verzwaaarde exameneischen te voldoen. En dan, — wellicht heeft de geachte schrijver daaraan niet gedacht — zal het niet boven de krachten van de onderwijzers gaan een *hoogere* opleiding te geven? Reeds nu kost het

den onderwijzers veel inspanning om de leerlingen zoo ver te brengen, dat zij aan de tegenwoordige exameneischen kunnen voldoen.

Wij mogen toch niet aannemen dat het percentage van het aantal geslaagden te groot is?

Mijns inziens is het *niet* wenschelijk de exameneischen voor het Rijksdiploma vrij veel te verzwaren. De praktijk vraagt er trouwens ook niet om. Door de smedenpatroons wordt er waarde gehecht aan het Rijksdiploma. Lezen wij de advertentierubrieken in de vakbladen voor gevraagd personeel maar eens na: Wij vinden daarin steeds de woorden „Rijksgediplomeerd hoefsmid” of „liefst met Rijksdiploma.”

Wij mogen dit reeds als een compliment beschouwen aan het instituut cursussen in hoefbeslag.

Mocht echter de schrijver van het ingezonden stuk in de Febr. aflevering, of andere lezers van „De Hoefsmid”, de in den aanhef gestelde vraag met „ja” blijven beantwoorden, dan zullen wij gaarne vernemen op welke *gronden* die meening rust.

* * *

De tweede vraag is misschien voor velen onbegrijpelijk. Oningewijden zouden er de gevolgtrekking uit kunnen maken, dat de examencommissie van de kandidaten hoefijzers verlangt, welke niet praktisch zijn, of ten minste anders dan voor de praktijk worden gewensch.

Voorop willen wij stellen dat dit niet het geval is. Echter de meening bestaat en het lijkt mij in het belang van de toekomstige kandidaten dat deze gedachte verdwijnt.

Zeer velen zijn er op het examen gestruikeld, doordat zij andere ijzers of liever gezegd *mooiere ijzers* trachten te maken dan zij thuis gewoon zijn. Wij willen dit nader toelichten.

Al moge door de machinale ijzers de routine in het ijzers maken veel zijn verminderd, mag toch van den hoefsmid, welke een tweejarigen cursus in hoefbeslag achter den rug heeft, verwacht worden, dat hij in drie hitten een goed normaal hoefijzer kan maken. Zoo niet, laat hij zich dan niet aan het examen onderwerpen.

Op het examen echter willen de smeden een mooi glad afgesmeed ijzer voor den dag brengen en dit nu gaat boven de krachten van de meesten hunner. Om in drie hitten een hoefijzer te maken, hetwelk in alle onderdeelen goed en bovendien keurig glad is afgesmeed, is slechts voor enkelen bereikbaar.

Verreweg het grootste deel van de smeden zullen, wanneer zij een glad gehamerd ijzer willen maken, dit doen ten koste van den vorm, de rits en de nagelgaten.

Bekijken wij de op het examen gemaakte hoefijzers, dan zijn deze bijna alle netjes glad gesmeed maar de praktische bruikbaarheid heeft hierdoor aanmerkelijk geleden. Door het vele slaan zijn de ritsen te nauw geworden. Het gevolg hiervan is, dat opnieuw moet worden nageritst en de nagelgaten komen verwrongen in het ijzer te zitten. De oorspronkelijke vorm en richting van rits en nagelgaten zijn dan verdwenen. Zulke ijzers blijven niet tot het

einde van het beslag vast liggen en zijn, al zijn zij nog zoo glad, minderwaardig.

Herhaaldelijk hebben wij gezien, dat voor het maken van één paar ijzers op het examen twee volle uren noodig waren. Alleen daardoor is m.i. reeds een onvoldoende cijfer volkomen gewettigd.

Het is niet de examencommissie die andere ijzers verlangt te zien dan de praktijk vraagt, maar het zijn de kandidaten die op het examen andere ijzers maken dan voor de praktijk gewenscht is.

Zij maken gelegenheidswerk en *dat* is foutief.

Een voorbeeld hiervan: Bij een steilen brokkelhoef wordt een ijzer gemaakt met een flinke diepe afhelling, met het gevolg dat na acht dagen de toch reeds zwakke wand is weggeperst en de zool in de afhelling komt te staan. Uit een oogpunt van smeedkunst mag die afhelling mooi zijn maar de praktijk vraagt in dit geval iets anders.

Onderwijzers-hoefsmeden en cursisten mogen wij U zeggen „wat de praktijk vraagt”? De praktijk vraagt om smeden, die zelf hun hersens kunnen en willen gebruiken en die de handen uit de mouw kunnen steken. De onderwijzer, die zijn leermethode daarop baseert, heeft ten slotte voldoening in zijn werk. De leerlingen welke drijven op de wicken van den onderwijzer, zullen met het examen naar beneden vallen.

Op den cursus moet geleerd worden de ijzers in den kortst mogelijken tijd te maken. Alle onnoodige klappen dienen vermeden. Het zit niet in het *vele* slaan, maar elke slag moet op de *juiste* plaats worden gegeven. Hierop kan den leerlingen niet genoeg worden gewezen. Niet *veel* klappen en *veel* tijd op het zelfde ijzer; *dat* is een groote fout, *daar* is het ijzer niet goed mee te maken.

Een normaal hoefijzer mag niet vaker dan drie keer in het vuur, dan moet het „*af*” zijn. Is er op den cursus met het oog op de subsidie geen materiaal genoeg te krijgen om dat door te voeren, laten dan de cursisten, zoolang de verlangde routine niet is verkregen, elken cursusdag eenige afgeknipte staafjes meebrengen. De hiervan vervaardigde ijzers kunnen na afloop worden meegenomen en thuis worden gebruikt.

De patroons zullen dat op prijs stellen en de cursisten zijn er nog meer mee gebaat. Wij beamen zeer zeker, dat de cursus eigenlijk niet bedoeld is om jonge smeden de routine in het ijzers maken te leeren, doch op heden moet er geroeid worden met de riemen die wij hebben.

Wij citeeren hier een zin uit de rede van Prof. Kroon op 23 Jan. j.l. „Het is treurig om te zien, hoe stumperig tal van kandidaten daarin zijn.”

Kijk, dat vraagt de praktijk niet! Daarom bedacht, dat óók op den cursus en de examendagen „tijd geld is.”

Onderwijzers, eischt van uw leerlingen dat zij in een korteren tijd de ijzers maken.

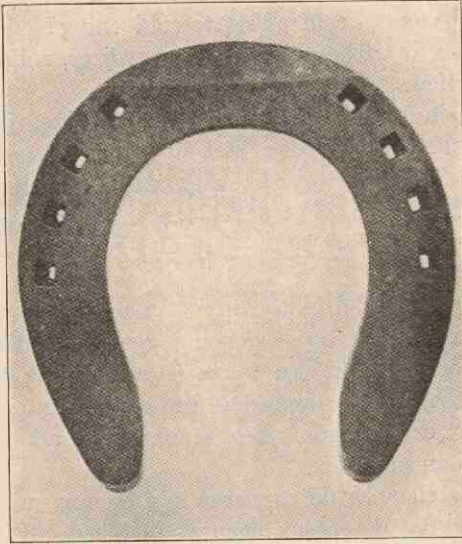
„De praktijk vraagt er om”!

EEN NIEUW SOORT HOEFIJZER.

In het in 1922 verschenen werk over hoefbeslag „The Art of Horse-Shoeing” by William Hunting, fourth edition, revised and edited by A. B. Mattinson (London: Bailliere, Tindall and Co) wordt op bladzijde 104 een hoefijzer beschreven, hetwelk onze volle aandacht verdient. De beschrijving van het ijzer volgt hier.

The Knocked-up-Toed Shoe. Een ijzer, hetwelk kort geleden bedacht is door den Generaal-Majoor Sir L. J. Blenkinsop, vroeger Chef van den Militair Diergenceskundigen Dienst, verdient vanwege het groote nut meer gebruikt te worden. Het voornaamste kenmerk van dit ijzer is de toon, welke met een hoek van ongeveer dertig graden met den grond naar boven is geslagen, vóór de lijn, vlak voor de toonnagelgaten getrokken, loodrecht op de lengteas van het ijzer.

Het ijzer is geheel vlak, met stampnagelgaten, dun en breed. Het geeft een ideale beschutting aan den hoef. Door de breedte wordt minder slijtage van het ijzer verkregen. Aan het verzeneinde wordt het breede ijzer afgekapt om plaats te maken voor den straal.

Waar het maken van een opzet, zooals bij het gewone voorijzer, een zekere vaardigheid vereischt, kan dit ijzer gemaakt worden door een ieder, die een vlak ijzer kan smeden.

De verandering aan den toon wordt gemaakt met een bepaald soort beitel, bevestigd aan een steel en een matrijs bevestigd in het schrootgat van het aanbeeld.

Het verwarmde ijzer wordt geplaatst in de matrijs, de beitel wordt er op geplaatst en met den hamer voorzichtig beklopt. Het ijzer blijft door de matrijs zijn vorm behouden.

Dit ijzer is licht en sterk en slijt weinig af. De lichtheid, mindere dikte, tezamen met de vorm van toon, vergroot de levensduur van het ijzer en voorkomt bijzonder het aanstooten. Geen lip wordt getrokken, daar de opgewipte toon dit niet noodzakelijk maakt.

Vergeleken met het gewone ijzer, geeft dit ijzer vijftig procent en meer langeren levensduur. Vele proeven genomen met paarden, beslagen met een gewoon ijzer en een Blenkinsop-ijzer hebben dit gedemonstreerd.

De achterhoeven worden beslagen met dunne breede ijzers, zonder opgewipten toon en met lip.

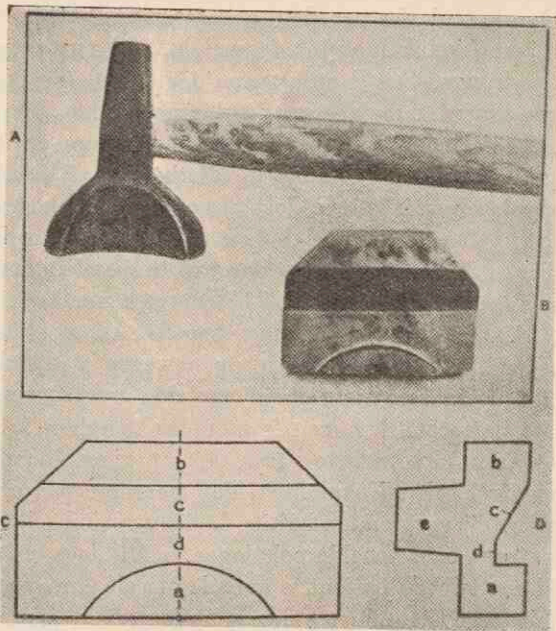
In het werk „Diseases of the Horse's Foot” van H. Caulten Reeks (second edition, Bailliere, Tindall and Co, London) komt eveneens een beschrijving van dit ijzer voor.

Niet alleen wordt aanstooten tegengegaan, doch door het breede, dunne ijzer, waaronder de hoornstraal een weinig uitsteekt, wordt op de moderne wegen een vasteren stand verkregen.

(Het bovenstaande is ons 2 à 3 maand geleden ter plaatsing toegezonden door den redacteur der N. I. Bladen voor Diergeneeskunde en Dieren-

teelt Dr. C. Bubberman, op verzoek van den heer Dr. J. C. Witjens, militair paardenarts 1e klasse te Tjimahi. Het werd geadresseerd aan Het Paard, doch is meer passend voor „De Hoefsmid”.

A. W. H.)

OVERVERMOEIDHEID.

Dit is een van de ziekten, welke de paardenartsen uit den aard der zaak beter kennen dan de burgercollega's, omdat in de burgerpraktijk dit lijden uiterst zelden voorkomt. Onder de militaire paarden ziet men het meermalen, vooral bij lange marschen en dan speciaal bij warm weer. Indien men daarbij bedenkt, dat de paarden, welke in de bespanningen loopen, elkander vaak min of meer hinderen, soms onvoldoende getraind zijn en vaak gereden worden door onvoldoend getrainde ruiters, dan zal men begrijpen, dat oververmoeidheid bij de legerpaarden niet zeldzaam is. Het legerpaard blijft leer materiaal, waaraan tegenwoordig met de algemeene bezuiniging weleens al te zware en onrechtvaardige eischen worden gesteld. Een dankbaar arbeidsveld voor den paardenarts om hiertegen te werken en te trachten blijvende nadeelige gevolgen te voorkomen.

In den nacht van Vrijdag 13 Juli op Zaterdag 14 Juli 1923 zou de Veld- Artillerie uit Ede, welke vanaf 2 Juli in de Legerplaats bij Oldebroek was geweest, terugmarcheeren naar haar garnizoen. Het was de laatste dag van de geweldige hittegolf, welke van 3 tot en met 14 Juli 1923 heeft geduurd en iedereen zich nog levendig zal herinneren. De afstand Oldebroek—Ede

bedraagt ruim 50 K. M. en gaat gedeeltelijk over heide, gedeeltelijk door bosch.

Om de taak der paarden, het waren zes batterijen elk van \pm 60 paarden, zoo gemakkelijk mogelijk te maken, was er van veterinaire zijde sterk op aangedrongen hen overdag geen dienst te laten doen en 's avonds eerst om negen uur af te marcheeren. Aldus geschiedde. Een gedeelte marcheerde over Epe, Apeldoorn en Hoenderloo, het andere deel koos den weg door het Soerelsche bosch (zandweg), Vierhouten, Elspeet, Uddel en Harskamp. De laatste weg is korter, doch zwaarder in het begin, en meer open. De eerste weg is geheel hard, doch steeds meer beschut en ingesloten door bosschen.

Dit nu bleek fataal, daar de warmte tusschen het hout was blijven hangen.

De avondtemperatuur bij het vertrek uit de Legerplaats was nog boven 80° F. Deze daalde niet naar beneden en moet stellig in de bosschen veel hooger zijn geweest. Op de open wegen was een geringe wind aanwezig, welke de marschvaardigheid van den troep bevorderde.

De batterijen kwamen 's morgens tusschen 8 en 10.30 uur te Ede aan. Ze waren 's avonds te voren ook op verschillende tijdstippen vertrokken. Spoedig bleek bij aankomst, dat meerdere paarden er zeer ernstig aan toe waren. Zij vertoonden heftige koliekverschijnselen, hadden zeer hoge temperaturen en versnelde polsslagen. 's Middags om drie uur stierf er een, terwijl een tweede patiënt 's avonds om elf uur overleed.

Niettegenstaande wij den geheelen nacht gemarcheerd hadden, was van rusten voor ons geen sprake. Hier moest direct krachtig en afdoende worden ingegrepen. Steeds werden nieuwe paarden met hoge temperaturen en lichte koliekverschijnselen gemeld. Op stal stonden vele zeer sterk te zweeten, lieten hun haver staan en waren onrustig.

's Middags om vijf uur moest de stand van zaken nog als zeer ernstig worden beschouwd.

Een tiental der ergste patiënten werd naast elkaar op den ziekenstal geplaatst. Een man met slang en sproeier werd er achter gezet om hen voortdurend onder water te houden. Het resultaat was verrassend, de paarden werden rustig en 's avonds om negen uur was de toestand aanmerkelijk verbeterd.

Tegelijkertijd waren alle paarden op de stallen buiten in de schaduw gezet en door de manschappen met emmers water nat gegoten, zoodat nieuwe ernstige gevallen zich niet meer voordeden.

Zondagmorgen was de toestand weer normaal.

Merkwaardig is, dat het groote meerendeel der patiënten afkomstig was van de batterijen, welke over Apeldoorn gemarcheerd hadden. Ook de beide gestorven paarden behoorden daartoe. De verklaring daarvan is boven reeds gegeven.

Als bijzonderheid mag wel vermeld worden de hulpvaardigheid der manschappen. Niettegenstaande zij zeer vermoeid waren, hebben zij zich uitgesloofd om goed en vlug te helpen.

Er rijst thans de vraag: Op welke wijze had dit kunnen worden voorkomen? Het antwoord zou kort kunnen zijn: Door niet te vertrekken uit Oldebroek met een dergelijke hitte, te meer daar Zondagnacht de temperatuur sterk

was gedaald. Behalve financieele bezwaren zijn er ook nog militaire. Te Oldebroek wordt volgens een vast programma geschoten en de troepen volgen er elkaar geregeld op. Voorts had niemand kunnen denken, dat niet-tegenstaande het langzame marcheeren met daarbij nog een groote rust er in, dit zou kunnen gebeuren! Verder zij opgemerkt, dat jaarlijks de marsch naar Oldebroek aan een of meerdere paarden het leven kost, omdat minderwaardige paarden, behept met b. v. een hartlijden, hetwelk niemand bekend is, plotseling uitvallen. Een verschijnsel, hetwelk zich in het begin der mobilisatie, door onbekendheid met de gevorderde paarden, nog al eens voordeed. Men zou den marsch Ede—Legerplaats bij Oldebroek als een betrouwbaarheidsrit voor de marschvaardigheid der batterijen kunnen beschouwen.

Het is een bekend feit, dat bij afstandsritten sommige paarden het plotseling opgeven en niet meer vooruit willen. De verstandige ruiter zal afstijgen en zijn paard rust geven. Daarna kan hij soms na eenigen tijd weer kalm doorrijden, omdat verbetering is ingetreden. Als men maar niet te veel heeft geëischt!

(Mededeelingen uit den Garnizoensziekenstal te Ede).

u. *Tijdschr. v. Diergeneskunde*, 1925.

LANDBOUWTENTOONSTELLING TE AXEL, OP 24—25 JUNI 1926.

Afdeeling Hoefbeslag.

Cat. 1. Nationale wedstrijd in hoefbeslag, bestaande in het beslaan van een of twee hoeven en het maken der ijzers daarvoor. 1e prijs verg. zilveren medaille, 2e prijs zilv. med., 3e, 4e en 5e prijs bronzen med.

Cat. 2. Inzending hoefijzers, bestaande uit minstens 8 stuks, uitsluitend dienende voor het *trekpaard*, uit de hand gesmeed en alleen de scherpe kanten afgevlind; hieronder begrepen een paar Belgische balkijzers. 1e prijs verg. zilv. med., 2e prijs zilv. med. en 3e prijs bronzen med.

Cat. 3. Inzending hoefijzers en leermiddelen door onderwijzers in praktisch hoefbeslag. 1e prijs verg. zilv. med.

Cat. 4. Inzending fabriekmatig vervaardigde hoefijzers, door hoefijzerfabrikanten. 1e prijs verg. zilv. med.

Cat. 5. Inzending materialen en gereedschappen voor hoefbeslag. 1e pr. zilv. med.

Cat. 6. Inzending noodstallen. 1e prijs zilv. med.

B e p a l i n g e n : Iedere deelnemer betaalt f 2.50 inleggeld, te voldoen bij de opgaaf. Aan categorie 1 en 2 kunnen alle hoefsmeden in Nederland woonachtig deelnemen, uitgezonderd *onderwijzers in praktisch hoefbeslag of aspirant-onderwijzers*. Zoo noodig zal een vóórwedstrijd gehouden worden. — Aan categorie 3 kunnen alle onderwijzers in praktisch hoefbeslag in Nederland woonachtig deelnemen, — aan categorie 5 en 6 alle hoefsmeden in Nederland woonachtig, — en aan categorie 4 alle Nederlandsche hoefijzerfabrikanten.

Opgave voor deelname vóór of op 15 Mei in te zenden aan den heer A. J. Schieman, Weststraat D 22, Axel.

Utrecht, April 1926.

S. v. Angeren.

INGEZONDEN STUKKEN.

BESNIJDEN EN BESLAG BIJ CONCOURSPAARDEN.

Naar aanleiding van het hierover in de Maart-aflevering medegedeelde besloot ik, ook al in verband met de ervaring gedurende een aantal jaren opgedaan bij zulk beslag, mijn meening hieromtrent weer te geven. Allicht zullen in deze meerdere stemmen opgaan*), waar hoefsmid en paard mede gediend zullen kunnen zijn. De paarden, door mij beslagen — geregeld een zestal — waren direct uit Engeland ingevoerd en oningereden.

Hoewel het toongedeelte door mij lang was gelaten, bleek het spoedig dat dit niet de juiste methode was. Door het diepe doortreden konden de beenen niet zoo spoedig worden overgebracht (2e tempo en 2e periode van steunen). Het paard moet grootere spierkracht aanwenden om de aangebrachte standverandering te overwinnen. Spieren en pezen zijn taai, maar niet veerende van natuur, en zijn aan den wil van het paard onderworpen.

Wij krijgen van natuur *geen* veerkrachtiger opheffing bij dit besnijden, doch krachtsverspilling en klappen. Dit laatste zal vooral worden waargenomen bij een wat zachten bodem.

De hoeven worden door mij nog lang gelaten, niet alleen in den toon, maar ook in de verzenen en daarbij steeds naar den grondslag van een normalen kootstand.

We verkrijgen hierbij een cylindervormigen of meer kokervormigen hoef, en de beide genoemde fouten worden bij dit besnijden opgeheven.

Niet alle paarden gaan het beste met lang gelaten hoeven. De ondervinding heeft mij geleerd dat verschillende paarden even goed, ja soms nog beter gingen op korte dan op lange hoeven. Deze zelfde uiteenlopende ervaring geldt ook ten opzichte van verzwaarde ijzers, die bijna alle concourspaarden onder hebben.

Na heel lang oefenen kan pas blijken of ze noodig zijn, en met het meest juist gebleken gewicht zal het paard moeten worden klaargemaakt. Het aanbrengen van gewicht-ijzers, even voor den aanvang van den rit, is mijns inziens niet aan te bevelen.

Duurt de beoordeeling der jury wat lang, dan zal het paard ziender oogen minder worden, wat de vereischte actie betreft, alleen tengevolge van ongeoeffendheid op dat gewicht. Het juiste besnijden en het juiste gewicht van het ijzer zijn van zeer veel belang; de hoofdzak is echter de capaciteit van den koetsier.

Almelo.

A. J. Rompelman.

*) Dit onderwerp raakt de praktijk en het is van belang als ook anderen hun gevoelen mededeelen. *R e d.*

KORTE MEDEDEELINGEN.

Het Bestuur van de „Vereeniging van Rijks Gediplomeerde Onderwijzers in practisch hoefbeslag” is voornemens in het laatst van April een *bestuursvergadering* te houden. Punten ter behandeling worden ingewacht voor 23 April a. s. bij ondergeteekende, of bij den Secretaris, de heer H. v. Waasbergen te Oud-Beijerland.

M. Ritsema, Voorz.

— **Militaire Hoefsmidschool te Amersfoort.** 2 Maart 1.1. is aan den opperwachtmeesterhoefsmid-instructeur C. Mark de gouden medaille uitgereikt voor 36-jarigen trouwen dienst. Deze dag is voor den jubilaris tot een feestdag geworden; het muziekkorps van het 1e Regt. Huzaren luisterde de plechtigheid op, waarbij tal van militaire autoriteiten aanwezig waren en vele woorden van waardeering gesproken werden. Een intiem feest met leerlingen en genoodigden in de met groen versierde beslagloods der Hoefsmidschool besloot de plechtigheid.

— **Machinale ijzers** vormen op eenige dit jaar te houden landbouwtentoonstellingen in de afdeling hoefbeslag een nieuwe rubriek.

— **Steenbergen.** Op de landbouwtentoonstelling, te houden van 27—31 Juli a.s., zal ook een „afdeling hoefbeslag” voorkomen, waarover het voorloopige programma het navolgende bevat:

Voor de deelnemers van I is ter beschikking:

Noodstal, vuur, aanbeeld, voorslaghamer, ijzer en spijkers; voor verdere gereedschappen moet door de deelnemers ieder voor zich worden zorggedragen.

I. *Wedstrijd in Hoefbeslag*, niet opengesteld voor hoefsmeden met diploma,*¹⁾ voor onderwijzers in practisch hoefbeslag. Bij voldoende deelname wordt door alle inschrijvers op 24 Juli deelgenomen aan een voorwedstrijd; het maken van een ijzer voor een bepaalden hoef. Uit die deelnemers worden er ten hoogste 10, met het hoogste aantal punten gekozen, om op 31 Juli den wedstrijd te vervolgen. Op den tweeden dag krijgt ieder opgeroepene bij een paard een aangewezen hoef te beslaan en daarvoor het ijzer te maken. Beslag voor *trekpaard*.

Inleggeld f 2.50. 1e prijs zilveren medaille met diploma; 2e pr. bronzen medaille met diploma; 3e pr. diploma; 4e pr. diploma.

II. *Inzending van een collectie leermiddelen.* Modelijzers en gereedschappen voor cursussen in hoefbeslag.

Alleen hoefsmeden met het diploma van onderwijzer in practisch hoefbeslag mogen aan dezen wedstrijd deelnemen.

Inleggeld f 2.50 per M². benoedigde plaatsruimte.

1e pr. verg. zilv. med.; 2e pr. zilv. med.; 3e pr. br. med.

III. *Verzameling Handgesmede Hoefijzers* (modelijzers) bestaande uit:

a. Beslag voor tuigpaard 2 voor- en 2 achterijzers.

b. „ „ trekpaard 2 voor- en 2 achterijzers.

c. „ „ strijken en klappen, een toonstrijkijzer, een gewoon strijkijzer, een klapstrijkijzer, alle zonder kalkoenen.

d. Beslag voor afwijkende hoeven, een balkijzer voor plathoef, een pantoffelijzer voor klemhoef, een ijzer met verbreedten buitentak voor verbeend hoefkraakbeen en een ijzer met verdikte takken voor een hoef met lage verzenen.

*) Deze komma zal er wel niet moeten staan. De bedoeling zal zijn: niet opengesteld voor hoefsmeden met diploma voor onderwijzer in practisch hoefbeslag. R e d.

Inleggeld f 2.50 per M². benoodigde plaatsruimte.

Prijzen voor III als geheel, een zilveren medaille; voor a, b, c, d, afzonderlijk ieder een diploma.

IV. *Collectie fabriekmatig vervaardigde hoefijzers*. Inleggeld f 2.50 per M². plaatsruimte. Prijzen diploma's.

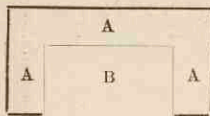
V. *Gereedschappen en materialen voor hoefbeslag*. Inleggeld f 2.50 per M². plaatsruimte. Prijzen diploma's.

VI. *Platen, boekwerken, modellen enz. betreffende het hoefbeslag*.

(Het programma is zeer belangwekkend, doch de hoefsmeden kunnen zich in het algemeen geen financieele opofferingen van beteekenis getroosten. Het zou o.i. ernstige overweging verdienen om in I behoorlijke geldprijzen uit te loven, en in II en III vrijstelling van inleggeld te verleenen. Bij deelname in I zouden ook de inleggelden teruggegeven moeten worden. Dit zou de deelneming, en hiermede het welslagen van dezen wedstrijd, in hooge mate ten goede komen. Het tentoonstellingsbestuur moge er aan denken, dat de wedstrijd van hoefsmeden gewoonlijk in sterke mate de aandacht der bezoekers trekt. R e d.)

— **Coöperatieve smederijen**. De oprichting hiervan behoort langzamerhand geheel tot de geschiedenis. De hooge prijzen voor het hoefbeslag moesten vaak als motief dienen voor zoo'n coöperatie. De omstandigheden in het bedrijf hebben het veroorloofd deze prijzen weer wat lager te stellen. Bovendien hebben paardenhouders, die beklag deden over die vermeende hooge prijzen, op de vraag of zij in hun leven wel eens een smid door zijn werk rijk hadden zien worden, steeds een ontkennend antwoord gegeven. Die enkele smeden, welke rijk zijn geworden, werden zulks door tevens handel te drijven of door de oprichting van een fabriek.

— Een wedstrijd voor hoefsmeden vormt voor elke landbouwtentoonstelling een belangrijk nummer, dat voor het vak van uitnemend gewicht kan zijn doch ook voor de bezoekers een punt van groote attractie vormt. De inrichting op de Engelsche landbouwtentoonstellingen — een land waar het hoefsmidvak steeds zeer in eere is gehouden — is ons altijd als goed en practisch bijgebleven. Het terrein ziet er uit als hieronder weergegeven:

A vormt een overdekte ruimte, die aan den buitenwand bovendien geheel is afgesloten, zoodat de deelnemers voldoende tegen weer en wind zijn beschut. De binnenwand van A is open en alleen door touwen van het B-terrein afgeschut. Het publiek heeft toegang tot

B, kan de werkzaamheden der deelnemende smeden volgen, zonder deze hiermede te hinderen.

— **Tentoonstelling Milaan**. De belangrijke paardendagen zijn 23 en 24 April. Het „Stamboek voor het Nederlandsche Trekpaard (Belgisch type)”, welke vereeniging het voorgaande jaar in Milaan een schitterend succes behaalde, zal thans geen collectie ter deelneming inzenden. Wel zal de firma Aernaudts uit Sluis voor eigen rekening een drietal prima paarden laten mededingen waaronder Fair.

De Vereeniging zal zich van den loop der tentoonstelling op de hoogte stellen. Zij zal worden vertegenwoordigd door de heeren Jhr. J. van Vredenburg, G. O. Sneep, J. de Vries, B. C. Puylaert en Alph. Aernaudts.

ADVERTENTIËN.

H. H. HOEFSMEDEN.

Tijdens de landbouwtentoonstelling te **AXEL (Z.)** op **24 en 25 Juni 1926** zullen

NATIONALE WEDSTRIJDEN

gehouden worden in **hoefbeslag**.

Zij, die genegen zijn daaraan deel te nemen, kunnen inlichtingen en programma bekomen bij den heer **A. J. SCHIEMAN**, Weststraat D 22, Axel.

Namens de Tentoonst.-Commissie,

JAN DE PUTTER,

Secr. afd. Axel der Z. L. M.

„DE OUDE ZWOLSCHE VAN 1895”

's-GRAVENHAGE

· PIETER BOTHSTRAAT 34-38 ·

MAATSCH. KAPITAAL
/ 1.000.000—

JAARL. PREMIEONTVANGST
/ 700.000—

BELEGD EN RESERVE KAPITAAL / 407.676.88

D. P. LINTHOUT, GED. COMMISSARIS

W. WILMINK, DIRECTEUR

ALG. PAARDEN- EN VEEVERZEKERING

PREMIE VANAF / 1.50 PER / 100.—

GROOTSTE IN NEDERLAND

HET RISICO VAN TRANSPORT EN
VERBLIJF OP KEURING, LANDBOUW-
TENTOONSTELLING ENZ. WORDT ZON-
DER PREMIE VERHOOGING GEDRAGEN

BRANDVERZEKERING VOOR LANDBOUWBEDRIJVEN

PREMIE VANAF / 1.50 PER MILLE

GEEN INLEG- EN GEEN TAXATIEKOSTEN

VASTE PREMIËN

W. BERNET & Co., AMSTERDAM

berichten, dat zij een GROOTE PARTIJ

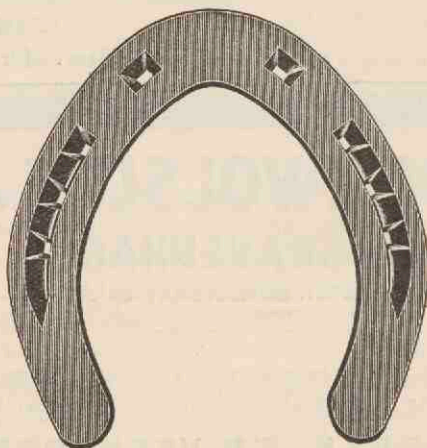
HOEFIJZERS

1e en 2e soort,

in VOORRAAD hebben, die zij wenschen OP TE RUIMEN.

Wanneer gij het beste op gebied van hoefbeslag wenscht, gebruikt dan

HELPMAN-HOEFIJZERS.

Ze zijn bodemnauw, hebben schuin gestampte gaten en een juiste verdeeling en plaatsing der nagelgaten.

HELPMAN-HOEFIJZERS zijn niet noodeloos zwaar; de verpakking weegt zoo goed als niets en dus zijn ze **per stuk** de **goedkoopste** aan de markt.

HOEFIJZERS — HOEFNAGELS
HELLER HOEFRASPEN
Alle artikelen voor Hoefbeslag.

B. A. LUYKX
Telefoon 46080

Amsterdam
Hekelveld 16

„OSTA” HOEFIJZERS

handhaven hun roem.

Zij zijn en blijven:

ONOVERTROFFEN IN KWALITEIT.

BILLIJK IN PRIJS.

**IN ÉÉN HITTE PASKLAAR, dus
GOEDKOOPER dan andere fabrikaten,**

ONMISBAAR VOOR DEN VAKMAN.

Laat U door den Handelaar geen andere in de hand stoppen.
Heeft Hij geen „OSTA”-Hoefijzers, bestel dan rechtstreeks,

Hoefijzer- en Assenfabriek „St. ELOY”, Roosendaal (N.B.)

WATSON'S NIEUWE HOEFRASP

VAN PRIMA ENGELSCHE MATERIAAL

IS DE BESTE EN DAAROM DE GOEDKOOPSTE.

Vraagt deze raspen bij Uw Leverancier.

WAAR NIET VERKRIJGBAAR DIRECT VAN ONZE FABRIEK.

Prijs f 11.50 per dozijn blokmodel.

Prijs f 10.75 per dozijn plat puntmodel.

**G. WATSON & ZOON'S VIJLENFABRIEK,
HILLEGERSBERG BIJ ROTTERDAM.**

OP AANVRAGE GRATIS MONSTERS VERKRIJGBAAR.

N. V.

Nieuwe Nederlandsche Hoefijzerfabriek

„HIPPOS”
DORDRECHT

Onze ***nieuwste verbeterde hoefijzers***
voldoen o. a. aan de volgende praktische eischen:

- 1°. Zuiver rechtsche en linksche modellen,
- 2°. Breede, vlakke takeinden, waarop de verzenen geheel dragen,
- 3°. Volkomen vlakke draagrand en diepe afhelling,
- 4°. Juiste plaats en richting der nagelgaten,
- 5°. Vorm van rits en stampnagelgaten zoodanig, dat de nagelkop geheel is opgesloten.

Indien bij Uw handelaar niet verkrijgbaar,
direct van de fabriek te betrekken

Firma S. C. M. BAX

Glashaven 9, Rotterdam - Telef. 1355

Specialiteit in Artikelen voor Hoefbeslag.

Machinale hoefijzers Helpman.

Mustad- en Ster-Hoefnagels: meest uitgebreide sorteering in meer dan 70 maten en modellen voorradig.

Rubber-Hoefzolen: Uitsluitend van prima kwaliteit caoutchouc vervaardigd, dus niet van rubberafval.

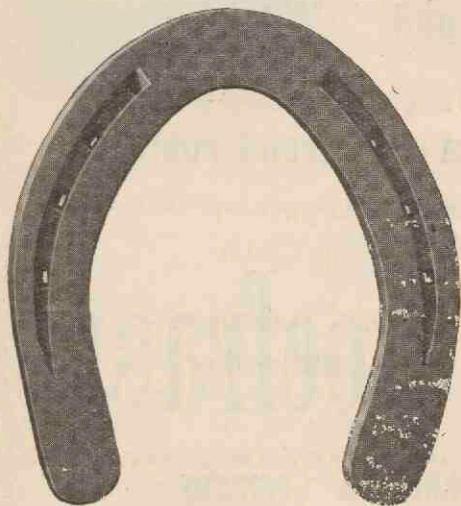
a. **Open en dichte luchtdruksolen** voor voor- en achterijzers in 9 resp. 11 maten voorradig.

b. **Zolen** voor halve ijzers met hoog rubberkussen in 8 maten voorradig.

c. **Blokszolen, straalzolen en hielstukken.**

Kunsthorn, kurkkit.

IJsnagels, kalkoenen, stiften, opruimers, hoef tangen, afbreektangen, renetten, hoefraspen, hoefhamers, houwklingen, lasch- of welblad, laschpoeder, metaalzagen enz.

EEN GOED MACHINAAL HOEFIJZER

moet dezelfde eigenschappen hebben als uw eigen gesmeed ijzer.

GEBRUIKT DAAROM:

„LEVO“ HOEFIJZERS

MACHINAAL GESMEED

Deze hebben de meeste overeenkomst met uw eigen ijzer.

HOEFIJZERFABRIEK „LEVO“
F^A. LEM & VOSSEN — MAASTRICHT

Prima Duitse Smeedkolen

à f 18.50 per 1000 K.G.

Vrijboord Amsterdam
of franco bergplaats Amsterdam.

J. C. JANSEN & ZOON — AMSTERDAM.

TELEFOON 44523.

LIJNBAANSCRACHT 156d.

LAMBERT HOEFZOLEN

in de modellen

Lambert open pad

Frog pad

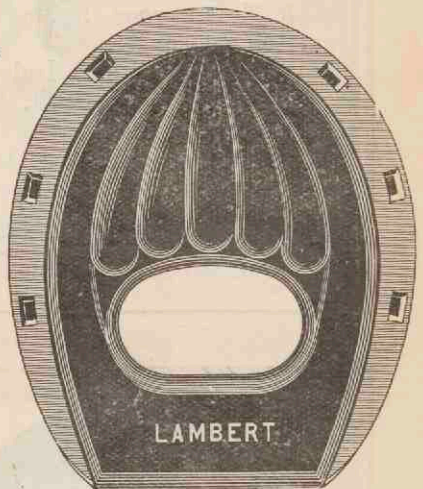
Red Philadelphia pad (rood rubber)

en de bekende
Amerikaansche

Heller Hoefraspen

Lambert & Company

Leuvehaven 66 :: Rotterdam

DE HOEFSMID

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland per jaar f 3.
 voor 't Buitenland per jaar f 4.

ADVERTENTIËN

10 regels (breedte 6 cM.) f 2.—,
 ledere regel meer f 0.20. - Tarieven voor
 contracten op aanvraag verkrijgbaar

Redacteur-Uitgever: A. W. Heidsma, te 's Gravenhage, Huygensplein 5

De Hackney-show te Doncaster. — De uyloep van lange toonen en verzwaarde ijzers op den gang van het concourspaard. — Korte mededeelingen. — Persoverzicht. — Advertentiën.

DE HACKNEY-SHOW TE DONCASTER.

Het is weer achter den rug, dit telken jare in de Paaschweek terugkomend, grootsch hippisch sportfestijn. 5, 6 en 7 April waren dit jaar aangewezen om de bloem der hackney's in Doncaster verzameld te zien. Kan het er soms vrij frisch zijn als regen- en hagelbuien over het veld gieren, ditmaal werd de show begunstigd door prachtig zomerweer, wat natuurlijk niet alleen aan de stemming van het publiek en de actie der paarden, doch vooral ook aan de opkomst ten goede kwam. Vooral de beide eerste dagen was het er bijzonder druk; zooals op een welgeslaagden „Hoofddorp”-dag vulde het publiek in dichte rijen tribunes en veld.

Uit Holland was niet veel belangstelling. Schrijver dezes merkte slechts op de heeren Bultman, Loomans en Bolt, die als vakmensen haast vanzelfsprekend aanwezig zijn, doch anders werd uit Holland geen belangstelling getoond. Toch jammer, want een dergelijke show verdient het ten volle.

Het publiek was weer zeer enthousiast en leefde met de beoordeeling ten volle mede, al heeft dit ook zijn schaduwzijde, vooral waar het vaak tracht het oordeel der jury te beïnvlueneeren. Vooral bij de kampioenschappen komt dat sterk naar voren en worden soms door het daverend lawaai en voetgetrappel de tribunes haast afgebroken om kenbaar te maken wie favoriet geacht wordt. Men kan dan goed merken dat vooral de paarden de flegmatieke Engelschen warm kunnen maken.

De inschrijvingen waren groot in aantal en de lijvige catalogus bevatte bijna 400 nummers, verdeeld in ruim 50 klassen. Voorwaar eèn zware taak voor de verschillende jury's.

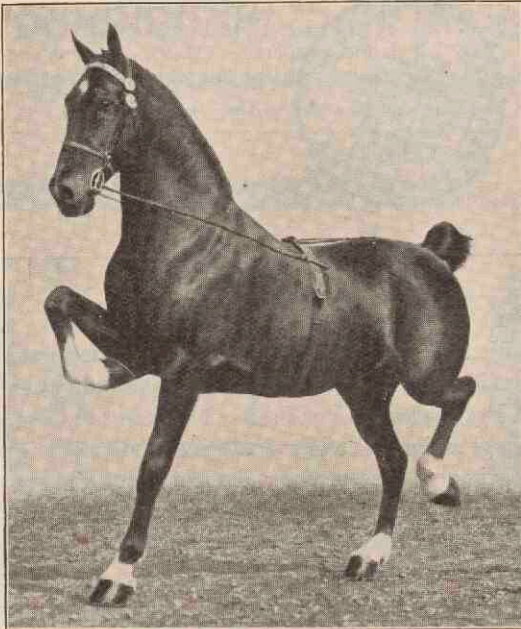
Aan terrein en stalling was weer veel zorg besteed en de verzorging der paarden schitterend. Daar kan men hier nog een voorbeeld aan nemen. Heel veel werk wordt er van de paarden gemaakt, manen, beenen en staart worden

met de uiterste zorg behandeld, er mag als 't ware geen haartje verkeerd zitten. De staart b.v. wordt dagelijks nat gemaakt, gebandageerd en als 't ware door een kapper met veel zorg gekamd. De bespanning echter laat veel te wenschen over. De tuigen zien er slecht verzorgd uit. Natuurlijk zijn hierop uitzonderingen. De vooraanstaande concoursmensen als Mr. Miller, Maitland, Rushworth en Colman zorgen wel dat ook de tuigage „af” is. Wat daarbij opvalt is dat juist die hun tuigen uit Holland betrekken en de heer Loomans uit Nijmegen, die deze levert, kan met recht trotsch zijn op dezen export. Het doet ons Hollanders goed, dat juist de kampioenponcy en

het kampioentuigpaard beide Hollandsche tuigen hadden.

Ook de kleeding der koetsiers laat veel te wenschen over. Bij de Olympia-show is hooge hoed verplichtend, doch hier werd van alles gedragen; men zag ze zelfs met een doorgezakte fantasiepet op, wat wel het fijne cachet wegneemt.

Wat het paardenmateriaal aangaat, dit was over 't algemeen vrij goed, ja er waren verschillende buitengewone paarden onder. Het is natuurlijk ondoenlijk alle nummers te noemen, en volsta ik dus met een greep. Het eerste nummer was eenjarige hengst-

Buckley Courage.

veulens, dat een groot succes werd voor den beroemden hengst Bertrano. De 3 prijswinnaars waren alle van dezen hengst gefokt. Het kampioenschap voor jonge hengsten werd gewonnen door den driejarigen Albin King's Cadet, V. Adbolton Kingmaker van Mr. Briggs. Ik voor mij prefereerde den 3-jarigen Mersey Searchlight, V. Buckley Courage; dit paard had meer klasse en gang.

De zwaarste strijd was die tusschen de oudere hengsten. Het kampioenschap daarvan werd ditmaal gewonnen door Buckley Courage van Mr. Rushworth. Deze hengst versloeg den ouden kampioen Bertrano van Mr. Hinrichsen, die 4 jaar achtereen aan den top heeft gestaan. Buckley Courage bracht de toeschouwers in extase door zijn buitengewonen gang. Wij hier in Holland zouden echter Bertrano geprefereerd hebben; deze is meer vaderpaard en heeft ook prima gangen.

In de klasse der fokmerries was Slashing Dorothy weer superieur en zij

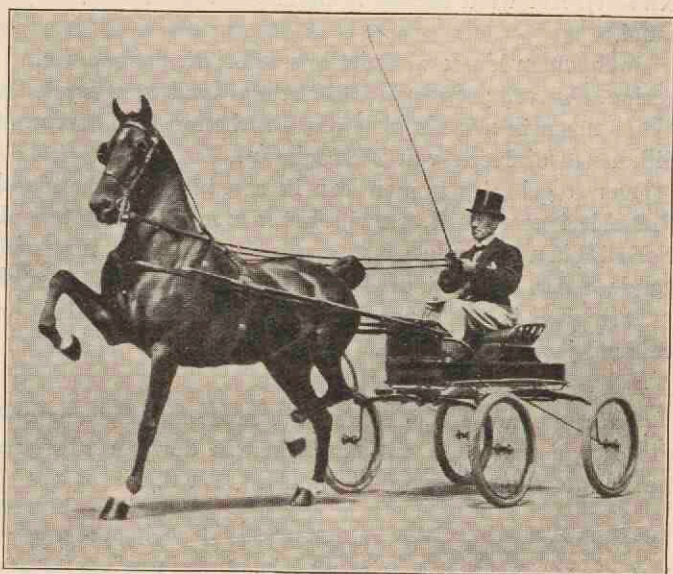
behaalde dan ook het kampioenschap, al had ze zware concurrentie aan Flash Clara en Beauty of Carleton, die beiden haar ernstig op zij streefden. Alle 3 waren het buitengewone paarden.

Bij de ingespannen hengsten won de oude Angram Majesty weer den eersten prijs. Dit paard met zijn buitengewone gangen is 15 jaar en staat reeds jaren aan de spits.

In de Nieuwelingsen klasse waren enkele goede paarden, doch geen opvallende. De kleine maat werd gewonnen door een mooie vos van Mr. Miller, Knight Companion; deze won met gemak en was ver superieur. In de groote maat was Cestrian Brillant van Mr. Maitland de winner. Een mooi paard met veel gang. Deze won ook het Nieuwelingsen kampioenschap.

De Nieuwelingsenklasse Poney's was zeer goed. Daar waren prima beestjes bij. De uitblinker was de 4-jarige Dalwhinnie van Mr. Black. Deze won ook het kampioenschap en be-
looft veel voor de toekomst.

In het nummer Poneyhengsten, aan de hand voorgebracht, won Bricket Fuselier van Mr. Gemmel en Blair den eerepalm. 't Was een lust deze poney te zien, onberispelijk in type en actie. Hij won dan ook spelend het kampioenschap

Stella Vane.

aan de hand en in 't tuig. Een dergelijk paard te zien is alleen de reis naar Doncaster waard. Bij de poney-merries aan de hand waren ook pracht-exemplaren; vooral de 3- en 4-jarige poney's van Mr. Edgar Henriques, n.l. Dinarth Sunbeam en Olive Melbourne waren extra.

De poney's in het tuig waren verdeeld in 3 klassen. Ze waren zeer goed met enkele pracht-exemplaren. De winnaar Billet Doux van Mr. Miller was ver superieur. Voor deze poney was al meer dan £ 4000 geboden. Ze is de volmaaktheid nabij, mooi, solied en een prachtactie.

In de tuigpaarden-klasse bracht deze sympathieke sportsman ook 3 buitengewone paarden in den ring. Zijn paard Stella Vane, een zeldzaam dier, behaalde het kampioenschap. Op bijgaande foto kunnen de gangen van dit mooie beest bewonderd worden.

Dat is nog eens een paardenliefhebber, zeldzaam in de wereld. Geld noch moeite wordt gespaard om steeds het beste te hebben. Mr. Miller was indertijd ook eigenaar van den bekenden Knight Commander, Charm en Dark Legend. Zijn pikeur Jack Black, bekend om zijn groote vakkennis, draagt ook ongetwijfeld tot deze successen bij.

Dark Legend werd reserve-kampioen, na Stella Vane. Het paard werd prima voorgereden, door Jimmy Black, een waardige broeder van Jack. Dark Legend is nu in 't bezit van Mr. Belcher.

Verder waren in het kampioenschap nog eenige mooie exemplaren, zooals de reeds genoemde Cestrian Brillant en Buckley Grand Fashion van Mr. Miller.

Een zeldzaam paard werd nog voorgebracht door Jimmy Black en wel Holland Levendula van Mr. Buttle. (Dit paard is indertijd gefokt door Mr. v. Nievelt). Het werd tweede in de klasse van Stella Vane, ook buitengewoon mooi.

De Spannen-klasse was niet bijzonder; die hebben we in Holland wel beter gezien. Een vrij goed span van Mr. Maitland werd eerste. Van de Amateurs-klasse noem ik nog als uitblinkers Axholme Knight van Mr. Handforth en Silhouette of Nork van Mr. Colman.

Over 't geheel genomen kan ik constateeren, dat de show geslaagd is. Financieel zeer goed, terwijl het aangevoerde materiaal ook goed was. Toch blijken de oude concourspaarden nog niet makkelijk te verbeteren, vandaar dan ook dat de Nieuwelingsklasse niet meeviel.

Toch raad ik een ieder aan, die wat moois wil zien, om deze show een volgend jaar te bezoeken.

Zeist, 9 April 1926.

G. v. d. H a a r.

(Overgenomen uit „Het Paard”, mede met het oog op de afbeeldingen, die hooge knieactie en doorzakken in de kogels laten zien, waarover in het volgend artikel wordt gehandeld. R e d.).

DE INVLOED VAN LANGE TOONEN EN VERZWAARDE IJZERS OP DEN GANG VAN HET CONCURSPAARD.

De mooie gang met de hooge knieactie zooals wij die bij concourspaarden kunnen zien, wekt in hooge mate de bewondering op van elken paardenliefhebber en ambitieuzen smid. Het is dan ook volkomen verklaarbaar dat er op een of andere wijze, hetzij door afwijkend besnijden of door het aanbrengen van verzwaarde ijzers, getracht wordt de knieactie op te voeren.

De vragen en mededeelingen over dit onderwerp in de Maart- en April-afleveringen doen mij besluiten hieraan een artikel te wijden. In Maart werd gevraagd: Hoe is het nu te verklaren dat deze wijze van besnijden (het lang laten der toonen) een prikkel oplevert voor het paard om hooger te gaan.

Naar mijn gedachtengang is niet de verhoogde knieactie een gevolg van het diepere doortreden *door de lang gelaten toonen*, maar is het diepere doortreden een gevolg van de verhoogde knieactie. Wel staat dit met elkaar

in verband en wordt door het diepere doortreden mede de knieactie verhoogd.

Het diepere doortreden is echter niet een direct, maar een indirect gevolg van de lang gelaten toonen. Eerst moet de oorzaak voor de verhoogde knieactie aanwezig zijn, voordat een dieper doortreden kan plaats hebben.

Wij zijn echter ook van meening dat door een langen toon, lang in verhouding tot de verzenen, de hoefbeenbuiger *meer* zal worden gespannen en deze verhoogde spanning aanleiding geeft tot een veerkrachtiger opheffen.

Er zijn echter meerdere factoren van invloed, waardoor het resultaat zoowel negatief als positief kan zijn.

Wij zullen trachten een en ander zoo eenvoudig mogelijk voor te stellen en hierbij niet uit het oog verliezen, dat er om een *verklaring* en niet om een meening wordt gevraagd. Voor de lezers, niet ingewijd in de beginselen der natuurkunde, zullen wij een eenvoudig voorbeeld gebruiken, achterstaande schematische voorstelling toelichten en hopen, dat dit voor velen duistere onderwerp daarna beter begrepen zal worden dan tot heden het geval was.

* * *

De fiere gang, met de daarbij behorende hooge knieactie, van het concours-tuigpaard, wordt veroorzaakt door een samenstel van krachten, die met elkaar evenwicht maken. De krachten, werkzaam bij den gang, zijn tot een viertal terug te brengen:

1°. een kracht, werkende in een horizontaal voortgaande richting, met een snelheid gelijk aan de voortgaande beweging van het paard;

2°. een kracht, waarmede het been tot in zijn hoogsten stand wordt getild en gebogen door middel van de beenspieren;

3°. een kracht, waarmede het been wordt gestrekt (door middel van de strekspieren);

4°. de zwaartekracht, welke de drie bovengenoemde krachten naar beneden trekt.

Fig. 1 stelt voor drie momenten in de beweging van het been: het staande been diep doorgetreden, het opgeheven been en het gestrekte been, van een paard met behoorlijke knieactie. Wij zien daar dat de hoef een slingerende beweging maakt, volgens de gebogen stippellijn.

Deze boog kunnen wij vergelijken met den slinger in fig. 3. De hoef beschrijft wel niet een zuiveren cirkelboog, daar de slingerlengte tijdens de beweging grooter wordt, maar steeds zal de kracht in de baan van den hoef loodrecht gericht zijn op den *straal* van de slingerlengte, die het been in elk tusschengelegen tijdsdeeltje heeft. Deze kracht zien wij in fig. 1 voorgesteld door een pijl gaande door het zwaartepunt in den hoef. Zij wordt veroorzaakt door het samentrekken der strekspieren verbonden aan de strekpees.

Echter — en dit moeten wij goed in het oog houden — niet *alleen* door de spierwerking beschrijft de hoef dezen boog door de lucht. Er is nog een kracht welke daaraan meehelpt, en wel de zwaartekracht. Beschouwen wij, om dit duidelijk te maken, den in fig. 3 voorgestelden slinger. Deze slinger is draaibaar in het punt \square en het zwaartepunt ligt in Z , is dus ongeveer gelijk aan den slinger van een klok.

Brengen wij nu dezen slinger buiten den evenwichtsstand, dan tilt men het zwaartepunt op en hiervoor moet arbeid verricht worden, gelijk aan het

FIG 1

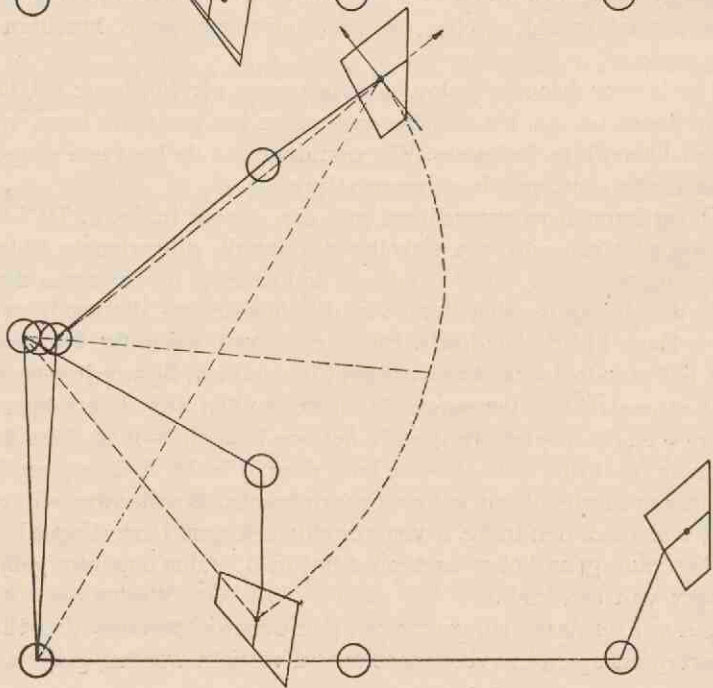

FIG 2

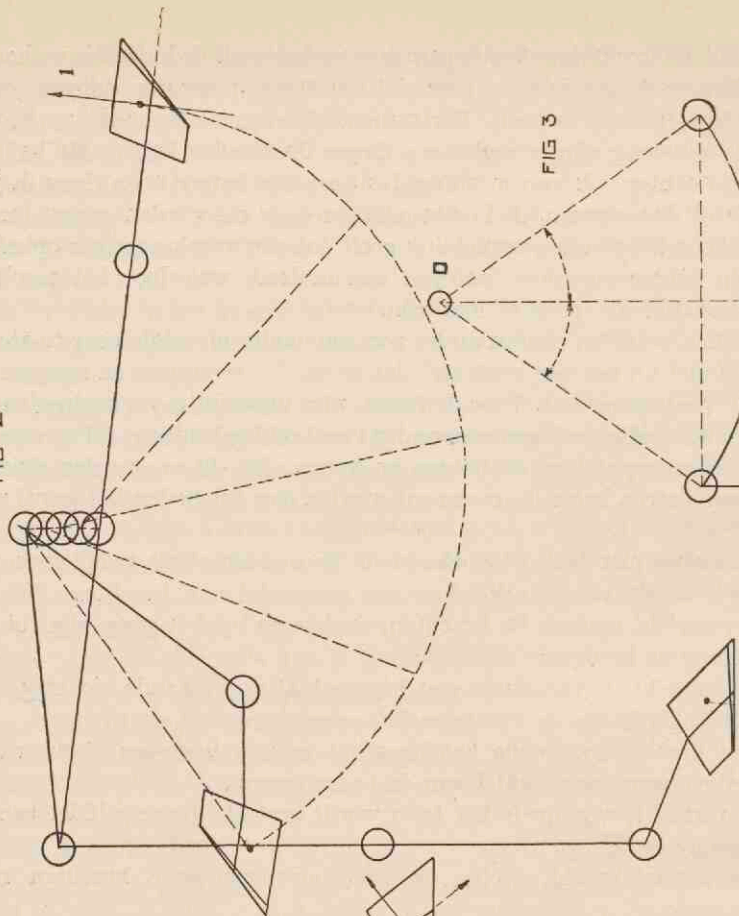
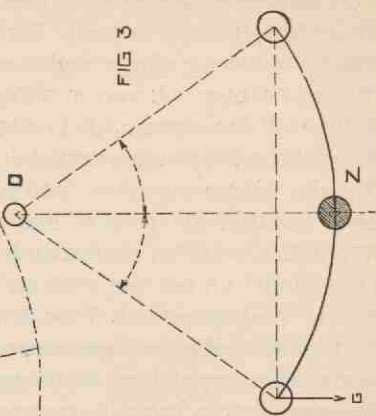

FIG 3

gewicht van den slinger maal de hoogte, welke het zwaartepunt is gestegen. De slinger heeft dan *evenveel* arbeidsvermogen van plaats gekregen. Laten wij nu den slinger los, dan trekt de zwaartekracht (G) weer aan het zwaartepunt en is de evenwichtstoestand bereikt, dan is het arbeidsvermogen van plaats verbruikt, doch nu heeft het lichaam juist zijn snelste beweging; het heeft dan arbeidsvermogen van beweging. Volgens de wet van behoud van arbeidsvermogen, is het arbeidsvermogen van beweging dan evengroot als het arbeidsvermogen van plaats, bij het loslaten van den slinger.

Door deze snelheid gaat het zwaartepunt zich verplaatsen tot dezelfde hoogte, als van waar het werd losgelaten; het gaat dus door den evenwichtsstand heen.

Het kan ons nu duidelijk zijn dat bij een normale knieactie de zwaartekracht reeds helpt den hoof naar voren te brengen.

Wat gebeurt er nu wanneer wij den hoof langer laten of een verzwaard ijzer onderleggen? Wij doen dan niets meer of minder dan de beweging van den hoof, door het invoeren van een nieuwe kracht een grootere snelheid geven. Het gevolg daarvan is, dat de kracht, waarmede de hoof schuin naar boven wordt geslingerd, grooter is en tevens meer verticaal gericht (zie fig. 2, pijl 1). Ook heeft het zwaartepunt in den hoof zich een weinig verplaatst en wordt de slingerlengte beduidend grooter, doordat het been meer gestrekt wordt. Ook hierdoor wordt de kracht in schuin bovenwaartsche richting heel wat vergroot.

Zonder nadere verklaring zouden wij uit het bovenstaande de gevolgtrekking kunnen maken, dat alle gangen te verhoogen zijn, door lange toonen of verzwaarde ijzers. En dat is niet mogelijk. Wat toch is het geval?

Er is een kracht werkzaam in het been (de middelpuntzoekende kracht), die den hoof bij het omhoog slingeren op zijn plaats moet houden. Bestond deze kracht *niet*, dan zou de hoof, inclusief langen toon en verzwaard ijzer, zich verwijderen volgens de raaklijn aan den cirkelboog op het moment van wegvlieden.

Bij het vergrooten van de kracht, waarmede de hoof naar voren wordt geslingerd, neemt ook de middelpuntvliedende kracht zeer veel in grootte toe. Dit berust op natuurwetten.

De strekspieren zullen in hoofdzaak de reactiekracht moeten leveren om daarmede evenwicht te maken.

Lang niet alle paarden zullen daartoe in staat zijn. Alleen krachtige in goede conditie verkeerende en goed getrainde dieren zullen een nuttig gebruik van de nieuw ingevoerde kracht kunnen maken. Kan het paard daaraan voldoen, dan blijft de hoof langer zwevende en anders gaat het net als met den slinger van een klok: de zwaartekracht trekt er aan en hij gaat weer terug.

Dat de hoof langer blijft zweven zouden wij kunnen bewijzen door de onder 1, 3 en 4 genoemde krachten, ieder afzonderlijk voor de fig. 1 en 2 samen te stellen. Het blijkt dan, dat de resultante der krachten van fig. 2, iets langer en meer schuin gericht is. De hoof komt dus met iets meerder kracht en een weinig verder naar voren op den bodem neer. Houdt de koetsier het paard op, dan blijft toch de hoof langer zwevend en komt ook dan, al is

het dichter bij, met grooter kracht op den grond. Voor dezen grooteren of met meerder kracht neergekomen pas is echter ook weer een grootere heffing noodig, — *moet* het paard dus sterker doortreden; het evenwicht in de beweging zou anders verloren geraken.

De buigpezen, speciaal de hoefbeenbuiger, worden dus na den eersten pas reeds *meer* gespannen. Door de opgewekte meerdere spankracht in de buigpezen ontstaat daarin weer arbeidsvermogen van beweging en moet daardoor de knie en ook de hoef (zie fig. 2) hooger opgeheven worden, wat op zijn beurt weer een verder wegslingeren van den hoef tot gevolg heeft.

Zoo zullen bij het in gang komen, de nieuw ingevoerde kracht en de daardoor opgewekte reactiekracht, werkzaam bij het strekken, in evenwicht gebracht worden door de meerdere spankracht in de buigpezen en ontstaat dus geleidelijk de verhoogde knieactie.

* * *

Een geheel andere kwestie is, of in bepaalde gevallen het lang laten der toonen, het in zijn geheel lang laten der hoeven (zooals de heer Rompelman dit in de April-aflevering aangeeft) of verzwaarde ijzers aanbeveling verdient.

Het ingezonden stuk van collega Rompelman getuigt over het geheel genomen van een juist inzicht over besnijden en beslag bij concourspaarden; het verraaft den ambitieuzen vakman.

Misschien wijzigt dit artikel zijn gedachte over het niet *veerende van natuur* zijn der spieren en pezen. Wij willen aannemen dat de betreffende zin zijn oorsprong vindt in een minder gelukkige woordkeuze. Want ook bij het besnijden zooals R. aangaf, heeft een dieper doortreden plaats en ontstaat spankracht in de pezen. Deze wijze van besnijden willen wij niet afkeuren; zal in sommige gevallen te verkiezen zijn *boven* het alleen lang laten der toonen.

Overigens zijn wij het geheel met het betoog van Collega Rompelman eens. Het ware te wenschen dat meerdere smeden hun practische ervaringen aan „De Hoefsmid” toevertrouwd. Dat komt het vak ten goede.

H. V.

KORTE MEDEDEELINGEN.

— Een eervolle staat van dienst! De heer D. F. Stuivenberg, sedert 36 jaar onafgebroken „baas” aan de „Inrichting voor hoefbeslag te Groningen, waar meer dan 200 hoefsmeden gedurende 5 à 6 maanden hunne opleiding genoten, heeft op 1 Mei j. l. de hamer voor goed neergelegd.

„Ik ben,” zoo schreef de heer Stuivenberg ons, „den 6en Mei verhuisd naar de kleine Leliestraat 9 (Groningen). Of het rentenieren mij bevallen zal, dat moet de tijd leeren.”

Wij wenschen den zoo kundigen en sympathieken „baas Stuivenberg”, die ook bij vele paardengebruikers in Groningen groote waardeering mocht verwerven, nog gedurende een reeks van jaren met eega en familie een aangename en welverdiende rust.

— Op Zaterdag 24 April j.l. had te Zutphen het overgangsexamen plaats van den *cursus in Hoefbeslag* aldaar.

Naar het tweede leerjaar werden bevorderd de volgende candidaten: H. Eelderink, Lochem, H. ter Harmsel, Gorssel, A. H. Kremer, Eibergen, J. Mengerink, Laren en J. H. H. Wiegerink, Ruurlo.

Niet bevorderd werden twee leerlingen, terwijl een niet aan het examen heeft deelgenomen.

De Rijks-Veeteeliconsulent voor Gelderland,
W. de Jong.

— Nuttig werk. De heer A. G. M ö r z e r B r u y n s, die thans in Canada woont, heeft over de vooruitzichten van den Nederlandschen landbouwer in Canada, eenige uitnemende artikelen in verschillende landbouwbladen gegeven. Zij die over „verhuizen naar een ander land” denken, behooren zich eerst goed met den inhoud dier artikelen op de hoogte te stellen. — De heer P. H. B u r g e r s, die thans voor een Engelsche maatschappij een studiereis in Zuid-Afrika maakt, is in het Alg. Ned. Lbl. een serie artikelen over dit land begonnen, die ook wel de aandacht zullen trekken en als „nuttig werk” mogen worden beschouwd.

— Axel. Een der meest werkzame afdelingen van de Zeeuwsche Landbouwmaatschappij is zeker wel die te Axel, waar dit jaar een landbouw-tentoonstelling wordt gehouden. Het keurig uitgevoerde geïllustreerde programma is reeds verschenen en maakt een besten indruk. Zij vindt Donderdag 24 en Vrijdag 25 Juni plaats. De heer Ph. J. van Dixhoorn treedt op als voorzitter van het hoofd-comité, de heer J. de Putter, Steenbosch, Axel, als secretaris. Deze zeggen in de „Inleiding” o.a. het volgende: „Het Land van Axel zal dan in den ruimsten zin van het woord den bezoekers „toon, wat ons vruchtbaar land met zijn nijvere bevolking, voortbrengt. — „Het paard dat in het land van Axel wordt gefokt, is niet alleen bekend in „ons land, doch het heeft een wereldnaam verworven.”

De Commissie voor de Afdeling *Hoefbeslag* bestaat uit de heeren L. Boogaert te Axel, voorzitter, H. Kerekhaert te Stoppeldijk en A. J. Schieman te Axel, secretaris.

De aangiften moeten voor 27 Mei worden gedaan. Inschrijvingsbiljetten zijn verkrijgbaar bij den heer J. de Putter voornoemd.

Het programma luidt in het kort als volgt:

I. Wedstrijd in hoefbeslag, bestaande uit het beslaan van een of twee hoeven en het maken der ijzers daarvoor. Prijzen: medailles.

II. Inzending hoefijzers, bestaande uit minstens 8 stuks, uitsluitend dienende voor het trekpaard, met de hand gesmeed en alleen de scherpe kanten afgevijld, hieronder begrepen een paar Belgische balkijzers. Prijzen: medailles.

III. Inzending hoefijzers en leermiddelen door onderwijzers in practisch hoefbeslag. 1e pr. verg. zilv. med.

IV. Inzending fabriekijzers door hoefijzerfabrikanten. 1e pr. verg. zilv. med.

V. Inzending materialen en gereedschappen voor hoefbeslag. 1e pr. zilver med.

VJ. Inzending noodstallen. 1e pr. zilver med.

Elke deelnemer moet f 2.50 inleggeld betalen bij de aangifte.

— **Rijksdiploma hoefsmid.** Het voorjaars-examen 1926 is en wordt afgenomen: 22, 23, 24 en 25 Maart, 12, 13, 14, 15, 26, 27, 28 en 29 April, 10, 11, 17, 18, 19, 20 en 31 Mei, 1, 2 en 3 Juni. — Het aantal kandidaten bedraagt 133. Tot en met 29 April zijn er 36 geslaagden, hetgeen precies 50 % is van het aantal geëxamineerden,

P E R S O V E R Z I C H T.

De *Mei-aflevering* van „Der Hufschmied“ bevat een artikel over *het gevaar, dat er voor paarden bestaat om in hoefsmederijen in aanraking te komen met de smetstof die oorzaak is van de klem (tetanus)*. Dit artikel is ontleend aan een proefschrift, waarop de dierenarts Fritz Siebecker uit Frankenstein Doctor in de diergeneeskunde is geworden. Uit dat artikel blijkt, dat de gedane proefnemingen in 53 van de 66 gevallen aanwezigheid van klem-bacillen hebben aangetoond, n.l. bij 23 van de 28 onderzochte hoeven en bij 30 van de 38 smidsgereedschappen of werktuigen, zooals noodstallen, schootsvellen, raspen, beslagbokken enz. Dit neemt niet weg, dat het tot de hooge uitzonderingen zal behooren, als de oorzaak van een geval van klem werkelijk in de smederij wordt opgedaan.

De waargenomen gevallen hebben bijna altijd betrekking op paarden, die een nagel, spijker of ander scherp voorwerp op den weg hebben ingetrapt.

— Een tweede artikel handelt over de *wijziging in de heffing der belasting welke Duitschland sedert 1 April j.l. heeft ingevoerd n.l. wat bedrijf en ambacht aangaat*. De belastingen in Duitschland zijn hoog en velerlei, zoodat het voor den middenstand bijna ondoenlijk is om zich staande te houden. Eén der belastingvormen is de heffing op den omzet. Voor elke gedane leverantie moest aan den Rijksontvanger 1% van het brutobedrag worden afgedragen. Dit kan een belangrijk deel van de winst zijn. Het Deutsche ministerie heeft nu sedert 1 April j.l. deze soort belasting verlaagd n.l. van één procent op 0.6 %, dus bijna tot op de helft. Dr. B r ö n n e r, die dit artikel schreef, voegt er aan toe, dat ook de vermogensbelasting, tot op het 3/4 gedeelte van die in 1925 geheven, is verlaagd, en dat deze verlichtingen volle toejuiching verdienen, maar dat een toereikende vermindering eerst dan zal zijn verkregen, als ook de inkomstenbelastingen belangrijk worden verlaagd.

— Een derde artikel bevat een *overzicht van een proef in zake het op tijd vervaardigen van hoefijzers en het onderleggen hiervan*. Een meester-hoefsmid gebruikte bij de beoordeeling van het paard voor het beslag 5 minuten, — voor het afhakken van de staaf en het smeden der ijzers 40 min., — het richten van het ijzer, het aanbrengen van een stoot en kalkoenen ook 40 min. — voor het passen van het ijzer 25 min. en voor het beoordeelen van het paard na het beslag 5 min., alzoo totaal 115 min. De officieele tijd, die bij het examen in Dresden werd gesteld, was voor die werkzaamheden 100 minuten.

De hoefsmid, welke voor het onderslaan van het ijzer zorgdroeg, had voor zijne werkzaamheden den volgenden tijd noodig: de beoordeeling van het paard voor het beslag 5 min., — voor het afnemen van het oude ijzer en het besnijden der hoeven 45 min. — voor het onderslaan van het ijzer 40 min. en voor de beoordeeling van het paard na het beslag 5 min., alzoo totaal 95 min. De tot nu toe hiervoor beschikbare tijd bedroeg slechts 70 min.

Een jonge smid bezigde voor de volgende werkzaamheden den daarbij aangegeven tijd: voor de beoordeeling van het paard vóór het beslag 5 min., — voor het afhakken der staaf en het smeden der ijzers 40 min., — voor het richten der ijzers, het maken van stoot en kalkoenen 40 min., — voor het afwerken der ijzers 35 min. en voor de beoordeeling van het paard na het beslag 5 min., alzoo totaal 125 min., terwijl bij de examens voor deze werkzaamheden 100 min. beschikbaar zijn.

De commissie controleerde ook de tijden, die de meester, de hoefsmid en de jonge smid voor dezelfde werkzaamheden noodig hadden, als zij in plaats van handgesmede ijzers gebruik maakten van fabrieksijzers met stoot en kalkoenen. De meester 73 min., de hoefsmid 75 en de jonge smid 90 min. De officieele bij de examens beschikbare gestelde tijden bedroegen voor alle drie elk 70 min.

De vertegenwoordigers van de landbouwers, die bij deze proefwerkzaamheden tegenwoordig waren, verklaarden zeer tevreden te zijn als in de praktijk zoo vlot en goed werd gewerkt als thans was geschied.

Er zal nu wel worden overwogen om ook bij de examens de beschikbaar gestelde tijden iets te verruimen.

ADVERTENTIËN.

VERTEGENWOORDIGER

Bekende Hoefijzerfabriek vraagt voor direct
WELBESPRAAKT vertegenwoordiger voor het
bezoeken van Hoefsmeden in het geheele land.

BEZIT DIPLOMA HOEFBESLAG AMERSFOORT OF UTRECHT
strekt tot aanbeveling.

Brieven met opgaaf van leeftijd, verlangd salaris enz. onder n°. 2
aan het Bureau van dit Blad.

W. BERNET & Co., AMSTERDAM

berichten, dat zij een **GROOTE PARTIJ**

HOEFIJZERS

1e en 2e soort,

in **VOORRAAD** hebben, die zij wenschen **OP TE RUIMEN.**

„DE OUDE ZWOLSCHE VAN 1895”

's-GRAVENHAGE

· PIETER BOTHSTRAAT 34-38 ·

MAATSCH. KAPITAAL
f 1.000.000—

JAARL. PREMIEONTVANGST
f 700.000—

BELEGD EN RESERVE KAPITAAL f 407.676.88

D. P. LINTHOUT, GED. COMMISSARIS

W. WILMINK, DIRECTEUR

ALG. PAARDEN- EN VEEVERZEKERING

PREMIE VANAF f 1.50 PER f 100.—

GROOTSTE IN NEDERLAND

HET RISICO VAN TRANSPORT EN
VERBLIJF OP KEURING, LANDBOUW-
TENTOONSTELLING ENZ. WORDT ZON-
DER PREMIE VERHOOGING GEDRAGEN

BRANDVERZEKERING VOOR LANDBOUWBEDRIJVEN

PREMIE VANAF f 1.50 PER MILLE

GEEN INLEG- EN GEEN TAXATIEKOSTEN

VASTE PREMIËN

Firma S. C. M. BAX

Glashaven 9, Rotterdam - Telef. 1355

Specialiteit in Artikelen voor Hoefbeslag.

Machinale hoefijzers Helpman.

Mustad- en Ster-Hoefnagels: meest uitgebreide sorteering
in meer dan 70 maten en modellen voorradig.

Rubber-Hoefzolen: Uitsluitend van prima kwaliteit
caoutchouc vervaardigd, dus niet van rubberafval.

a. Open en dichte luchtdrukzolen voor voor- en achterijzers
in 9 resp. 11 maten voorradig.

b. Zolen voor halve ijzers met hoog rubberkussen in 8
maten voorradig.

c. Blokzolen, straalzolen en hielstukken.

Kunsthoorn, kurkkit.

Ijsnagels, kalkoenen, stiften, opruimers, hoef tangen, af-
breektangen, renetten, hoefraspen, hoefhamers, houwklingen,
lasch- of welblad, laschpoeder, metaalzagen enz.

„OSTA” HOEFIJZERS

handhaven hun roem.

Zij zijn en blijven:

ONOVERTROFFEN IN KWALITEIT.

BILLIJK IN PRIJS.

IN ÉÉN HITTE PASKLAAR, dus

GOEDKOOPEER dan andere fabrikaten,

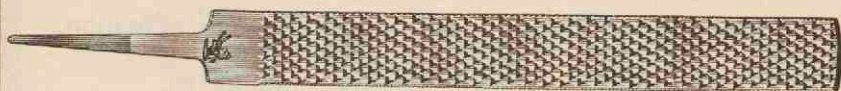
ONMISBAAR VOOR DEN VAKMAN.

Laat U door den Handelaar geen andere in de hand stoppen.
Heeft Hij geen „OSTA”-Hoefijzers, bestel dan rechtstreeks,

Hoefijzer- en Assenfabriek „St. ELOY”, Roosendaal (N.B.)

WATSON'S NIEUWE HOEFRASP

VAN PRIMA ENGELSCHE MATERIAAL

IS DE BESTE EN DAAROM DE GOEDKOOPESTE.

Vraagt deze raspen bij Uw Leverancier.

WAAR NIET VERKRIJGBAAR DIRECT VAN ONZE FABRIEK.

Prijs f 11.50 per dozijn blokmodel.

Prijs f 10.75 per dozijn plat puntmodel.

G. WATSON & ZON'S VIJLENFABRIEK,
HILLEGERSBERG BIJ ROTTERDAM.

OP AANVRAGE GRATIS MONSTERS VERKRIJGBAAR.

N. V.

Nieuwe Nederlandsche Hoefijzerfabriek

„HIPPOS”
DORDRECHT

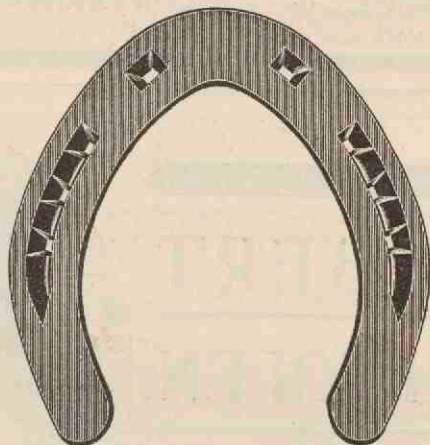
Onze ***nieuwste verbeterde hoefijzers***
voldoen o. a. aan de volgende practische eischen:

- 1°. Zuiver rechtsche en linksche modellen,
- 2°. Breede, vlakke takeinden, waarop de verzenen geheel dragen,
- 3°. Volkomen vlakke draagrand en diepe afhelling,
- 4°. Juiste plaats en richting der nagelgaten,
- 5°. Vorm van rits en stampnagelgaten zoodanig, dat de nagelkop geheel is opgesloten.

Indien bij Uw handelaar niet verkrijgbaar,
direct van de fabriek te betrekken

Wanneer gij het beste op gebied van hoefbeslag wenscht, gebruikt dan

HELPMAN-HOEFIJZERS.

Ze zijn bodemnauw, hebben schuin gestampte gaten en een juiste verdeling en plaatsing der nagelgaten.

HELPMAN-HOEFIJZERS zijn niet noodeloos zwaar; de verpakking weegt zoo goed als niets en dus zijn ze **per stuk de goedkoopste** aan de markt.

HOEFIJZERS — HOEFNAGELS
HELLER HOEFRASPEN
Alle artikelen voor Hoefbeslag.

B. A. LUYKX
Telefoon 46080

Amsterdam
Hekelveld 16

Prima Duitse Smeedkolen

à f 18.50 per 1000 K.G.

Vrijboord Amsterdam
of franco bergplaats Amsterdam.

J. C. JANSEN & ZOON - AMSTERDAM,
TELEFOON 44523. LIJNBAANSCRACHT 156d.

LAMBERT HOEFZOLEN

in de modellen

Lambert open pad

Frog pad

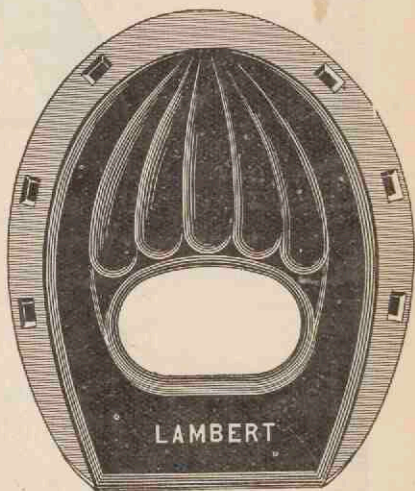
Red Philadelphia pad (rood rubber)

en de bekende
Amerikaansche

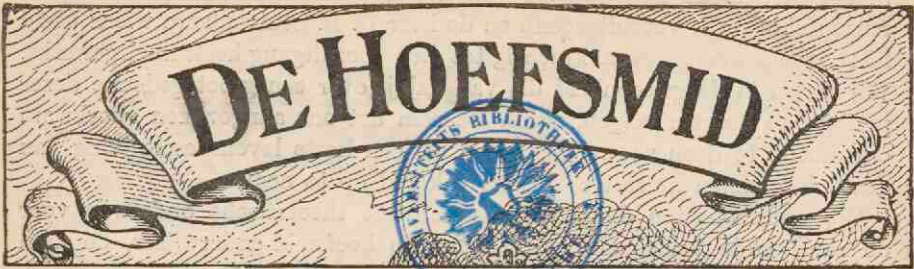
Heller Hoefraspen

Lambert & Company

Leuvehaven 66 :: Rotterdam

A 397

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland per jaar f 3.—
 voor 't Buitenland per jaar f 4.—

ADVERTENTIËN

1—10 regels (breedte 6 cM.) f 2.—,
 ledere regel meer f 0.20. - Tarieven voor
 contracten op aanvraag verkrijgbaar

Redacteur-Uitgever: A. W. Heidema te 's Gravenhage, Huygensplein 5

INHOUD.

D. F. Stuivenberg. — Concours- en Keuringsbeslag. — Op gladde ijzers. — Vereeniging van Rijksonderwijzers in practisch hoefbeslag. — Hoefbeslag op de Tentoonstelling te Enschede. — Korte mededeelingen. — Persoverzicht. — Advertentiën.

D. F. STUIVENBERG.

De vorige maand is de „baas” van de Inrichting voor hoefbeslag te Groningen als zoodanig afgetreden, na aan één stuk 36 jaar in die betrekking werkzaam te zijn geweest. Dit laatste is een merkwaardig feit, te meer daar

24

in die periode de ontwikkeling van het hoefsmidsvak in Nederland met reuzenschreden is vooruitgegaan en de heer D. F. Stuivenberg, wiens beeld hierboven is weergegeven, krachtig tot dien vooruitgang heeft medegewerkt. Wij waren in de gelegenheid dit van nabij, over een groot gedeelte dezer periode, te kunnen volgen, reden waarom het ons aangewezen voorkwam om moeite te doen zoowel het beeld als een korte levensbeschrijving van dezen bekwamen „meester” in ons vakblad op te nemen.

Wij onderschatten de beteekenis van het theoretische onderwijs voor de aanstaande hoefsmiden niet, maar de hoefsmid-onderwijzer, de man van de praktijk, is bij die opleiding toch de belangrijkste onderwijskracht. Aan de „Inrichting voor Hoefbeslag te Groningen”, waar thans als regel geen leerlingen meer worden opgeleid, hebben eenige honderden smeden hunne bekwaamheid als hoefsmid verkregen en velen hiervan zullen met instemming en dankbaarheid het portret en eenige bijzonderheden van het leven van hun vroegeren leermeester zien verschijnen.

Wij danken den heer Stuivenberg voor de toestemming om zijn foto in „De Hoefsmid” te mogen plaatsen, alsmede voor zijn korte levensbeschrijving en meenen goed te doen deze hieronder te laten volgen en de hoop uit te spreken, dat het hem gegeven moge zijn nog een aantal jaren met zijn vrouw in goede gezondheid in zijn nieuwe woning in de Leliestraat te Groningen van de welverdiende rust te genieten. Wij knoopen hieraan nog den wensch vast, dat het niet alleen vader en moeder Stuivenberg, maar ook hunne kinderen en kleinkinderen wel moge gaan.

R e d.

* * *

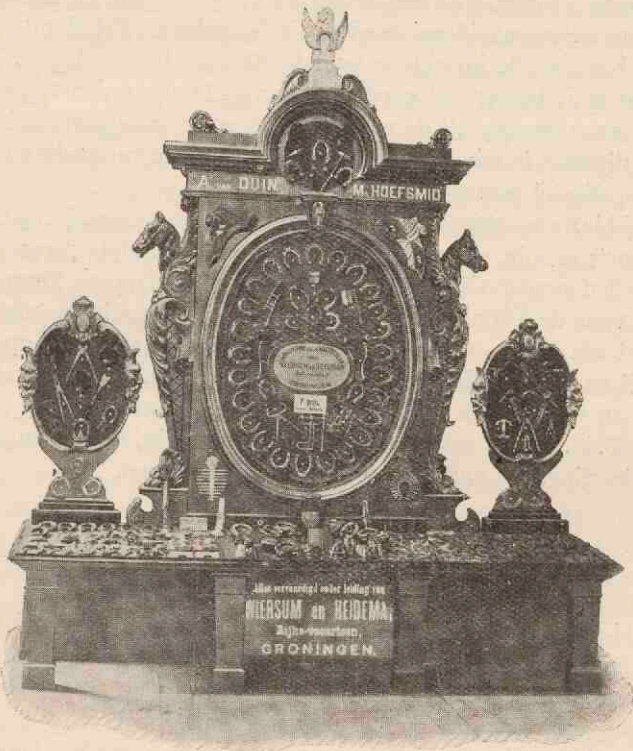
„Wat mijn opleiding aangaat:

2 April 1867 geboren, ben ik in Mei 1879 als smidsjongen voor rekening van wijlen den heer W. A. H. v. Horsen in de smederij van 's Rijks Veeartsenijschool te Utrecht gekomen. Na twee jaar werkzaam te zijn geweest, volgde mijn aanstelling in Rijksdienst aan deze School. Een paar jaar later werd wijlen A. v. Duin uit Gouda als knecht in dienst genomen en hebben wij toen samen ons vak geleerd. Toen v. Duin zijn dienstplicht moest vervullen, werd ik als eerste knecht aangesteld. Anderhalf jaar later moest ik ook soldaat worden, en kwam v. Duin in zijn oude plaats terug aan de Veeartsenijschool. In de laatste maanden van mijn dienstdtijd werd de Inrichting voor Hoefbeslag te Groningen gebouwd en toen die klaar was, werd v. Duin daar aangesteld als smidsbaas en kwam ik weer in de plaats van v. Duin terug aan de Veeartsenijschool.

Nadat van Duin 18 maanden in Groningen werkzaam was geweest, vertrok hij naar Gouda waar hij voor eigen rekening begon te werken. Toen ben ik (4 April 1890) als smidsbaas te Groningen aangesteld.

Wat nu mijn ervaring aangaat in Groningen, bij het opleiden van leerlingen gedurende 36 jaar — dit was in het begin geen gemakkelijke taak, daar men de leerlingen dagelijks aan particuliere paarden moest laten werken, en als er wat aan het beslag mankeerde, dan kreeg de baas het op zijn kop, want ze moesten den vollen prijs voor het beslag betalen, of de leerlingen het paard besloegen of de baas zelf.

Maar niettegenstaande dit, is het mij altijd nog al goed gelukt om vrede met de klanten te bewaren, en op den duur waren zij er dan ook mee tevreden. Daarbij moest ook gezorgd worden dat de smederij eenige verdienste opleverde. Maar overal went men aan, en zoo ging het hier ook mee, vooral toen de toevloed van leerlingen zoo groot werd, dat zij na aangifte minstens een jaar moesten wachten om geplaatst te worden. Toen kon het werk beter geregeld worden. Er werd een nieuwe vuurhaard bijgebouwd en konden toen iedere drie maanden nieuwe leerlingen geplaatst worden. De oudste leerlingen, die reeds 2 of 3 maanden als leerling den cursus volgden, moesten

zoo veel mogelijk de paarden beslaan, en de jongere konden dan eerst ijzers leeren maken en geleidelijk naar het beslaan overgaan.

Wat het hoefijzers maken betreft, hadden de leerlingen vroeger er gauwer slag van dan tegenwoordig, want toen waren er nog geen fabrieksijzers bekend en moesten de smeden zelf hun ijzers maken. Zodoende leerden de jonge smeden het ook. Er werd bovendien aan de Inrichting geen leerling aangenomen, die geen hoefijzer kon maken, en dat wisten zij ook heel goed. Hij die het niet kon, en zich wilde aangeven om geplaatst te worden, ocfende zich voor dien tijd wel zoo veel dat hij er eenigszins slag van had om een ijzer te maken, want ijzers moesten er heel wat gemaakt worden, daar er zoo wat 5000 paar per jaar gebruikt werden, en die werden grootendeels

door de leerlingen gemaakt. En al was de werkdag voor den oorlog wat langer dan tegenwoordig, n. l. van 's morgens 6 uur tot 's avonds 8 uur, het werk werd altijd met plezier verricht, maar vooral het paardenbeslaan, dat mochten zij in den regel allen graag doen. Men moest dan ook trachten om de paarden zoo goed mogelijk te verdeelen, anders was de een jaloersch op den anderen als deze een paard meer mocht beslaan.

In de prov. Groningen is altijd veel ambitie geweest bij de smeden om een cursus in hoefbeslag te volgen. Al waren er ook enkele die het niet veel „in de rekening” hadden, deze werden als het ware gedwongen door de boeren, want deze lieten het liefst hunne paarden beslaan bij de smeden die een diploma hadden. Van zelf drong dit al spoedig door in andere provinciën waardoor er verscheidene smeden uit Drenthe en Friesland een cursus gevolgd hebben aan de inrichting voor hoefbeslag te Groningen. Vooral in Drenthe wisten de boeren het goede beslag van hun paarden te waardeeren, waardoor iederen leerling uit de provincie, die een cursus gevolgd had en met een „goed” diploma in zijn zak terugkwam, een zekere vergoeding kreeg voor de onkosten, die hij gemaakt had.

Maar de tijd is nu voorbij dat de smeden alleen aangewezen zijn op Groningen en Amersfoort; er zijn nu zooveel cursussen in de laatste jaren opgericht, waar de smeden gemakkelijker en veel goedkooper een cursus kunnen volgen, zoodat het voor de Inrichting voor Hoefbeslag te Groningen niet meer de moeite loont om zoo'n enkele leerling, die zich nog aanmeldt, op te leiden.

En nu het aantal paarden, die aan de smederij zijn, door het vele gebruik van auto's, en vooral door de lage prijzen waar de smeden voor werken die buiten den B. S. P. N. staan, sterk verminderd zijn, zou er mijns inziens bij iederen leerling, die opgeleid wordt, geld bij moeten.”

CONCOURS- EN KEURINGSBESLAG.

In de Mei-aflevering van „De Hoefsmid” hebben wij getracht een verklaring te geven voor de verhoogde knieactie, door lange toonen en verzwaarde ijzers. Het lijkt mij echter niet ondienstig nu óók te behandelen, wat of in bepaalde gevallen aanbeveling verdient. Wellicht wordt daardoor aan enkele punten, die nu bij bovengenoemd beslag over het hoofd worden gezien, meer aandacht geschonken.

Verscheidene smeden zijn geen voorstanders van het zoogenaamde keuringsbeslag. Mijns inziens is er echter niets tegen om het toe te passen. Het verhoogt de ambitie in het vak. De smeden worden er door gedwongen om zich een juiste voorstelling eigen te maken van den gang van het paard, de oorzaken op te sporen voor de gunstige en ongunstige resultaten.

Doet men nooit anders dan een normaal ijzer onder een normalen hoef leggen, dan wordt het werk van den hoefsmid gelijk aan dat van een schoenlapper; het wordt geestdoodend. Er moet leven in de brouwerij blijven. De smeden die *meer* zijn dan „paardenschoenlapper” vinden vanzelf ook een hoogere waardeering.

Het behoeft natuurlijk geen betoog, dat voor het beslag waarmede ver-

betering, of liever opvoering van de actie beoogd wordt, een vasten regel is aan te geven. Ieder geval moet op zich zelf beschouwd worden.

Wij willen slechts enkele punten aanstippen en zijn deze meer bedoeld als een *aanwijzing* voor de richting waarin de gedachten van de smeden moeten gaan, om niet al te grove fouten te maken.

*

Nog veel te veel zijn de eigenaren en ook de smeden van meening, dat, wanneer er maar een paar flinke zware ijzers ondergelegd zijn, de maximum gang bereikt wordt. Niets is minder waar. Wij gaan zelfs verder en beweren, dat in verschillende gevallen lichte ijzers of „heelemaal geen ijzers” meer op zijn plaats zouden zijn, om het beoogde doel te bereiken. De smeden, die het vorige artikel begrepen hebben, zullen zich dat kunnen indenken.

Er zijn eigenaren die ieder jaar, voor het concours of de stamboekkeuring, hun paard(en) van zware voorijzers doen voorzien. Op zich zelf beschouwd is hier niets tegen, maar of de zware ijzers *steeds* het zelfde succes zullen hebben, valt te betwijfelen. Immers het paard is niet altijd in de zelfde conditie. De kracht, waarover het dier kan beschikken om een nuttig gebruik te maken van de zware ijzers, houdt verband met den leeftijd. Ook kunnen tijdelijke slapte, ontstaan door voedingsstoornis, vermoeidheid, enz. het gunstige resultaat geheel te niet doen.

't Is zeer goed mogelijk dat een mislukte proef bij het vierjarige paard, op zesjarige leeftijd een succes zal blijken te zijn.

Met een en ander hebben eigenaar en smid rekening te houden.

*

Bespreken wij nu wat of den smid te doen staat, in het geval hem wordt opgedragen een beslag aan te brengen tot verhooging van de actie.

Begin dan *niet* — zooals het gewoonlijk gaat — met een paar zware ijzers te maken en onder te leggen. Gij geeft dan een slag in de lucht. Tien tegen een, dat gij niets raakt; de trefkans in de ijle lucht is nu eenmaal niet groot. Zie eerst waartoe het paard in staat is. Laat het dier draven door den man, die het zal voorbrengen. Voor concoursbeslag doet men dit in het tuig, en met den koetsier er achter die zal rijden. Is er weinig temperament aanwezig, span dan de verwachting niet te hoog.

Het spreekt van zelf dat bij de beoordeeling in gang en stand de geringste afwijking moet opgemerkt worden om daarmee rekening te kunnen houden bij het te kiezen beslag.

Zie bijvoorbeeld goed toe, of er ook neiging bestaat om aan te slaan tegen de voorknie. 't Is mij wel overkomen, dat, na het aanbrenge van een paar zware bodemwijde ijzers, de voorknie werd stukgeslagen. Men zij daar voorzichtig mede; dit euvel ontstaat gauwer, dan dat het weer verdwijnt.

Geeft het paard door zijn lichaamsbouw aanleiding tot klappen, dan late men niet de toonen lang, lang in verhouding tot de verzenen. Men zal met de lange toonen misschien de knieactie verhoogen, maar het doortreden wordt er dieper door, de tijd benodigd voor het over den toon rollen grooter en werkt men het klappen in de hand.

In dit geval zoekt men succes in korte toonen, al of niet met een toon-gewichtsijzer. Is echter de achterhand *naar verhouding* sterker dan de

voorhand, de beweging in de voorbeenen naar verhouding dus *minder* sterk dan in de achterbeenen, dan ontstaat daardoor ook licht klappen en geve men *geen* zware voorijzers, of toongewichtsijzers, doch korte toonen met goeden opzet en *lichte* ijzers. Lichte ijzers, omdat hoogstwaarschijnlijk de kracht, om van de zware ijzers een nuttig effect te hebben, niet aanwezig is.

Zouden wij moeten adviseeren, wat of het beste is: de hoeven lang laten of verzwaaarde ijzers aanbrengen, wij zouden, zonder het paard te zien, het antwoord moeten schuldig blijven. Het hangt geheel van de omstandigheden af waarmede het meest bereikt wordt. In 't algemeen zij opgemerkt, dat bij paarden met hooge knieactie de meeste kans bestaat deze nog hooger te maken.

Wij willen aan het gezond verstand van den ambitieuzen smid overlaten hoe hij voor elk geval afzonderlijk te handelen heeft. H. V.

OP GLADDE IJZERS

gaan in Frankrijk, wanneer ik althans deze conclusie voor het algemeen mag trekken uit hetgeen ik te Bordeaux, Marseille en Parijs waarnam, alle paarden, welke niet om bijzondere redenen (afwijkende stand, hoefgebrek) van kalkoenen zijn voorzien. Hoogst zelden kreeg ik deze echter te zien. Practisch genomen gaat alles op gladde ijzers zonder kalkoenen, zonder stoot, zonder ingelege zool. Als ze vallen, wat ik nog al eens bijwoonde, is hieraan het spiegelgladde plaveisel gepaard aan rondgelegd wegdek schuld. Het opkomen is dan meermalen hoogst bezwaarlijk, ook met de traditioneele deken onder de voeten gaf het nog gemartel. Merkwaardig wel, hoe rustig ze, eenmaal tegen de vlakke, meestal blijven liggen — denken zeker: daar heb je het alweer, eerst uitspannen, haast je maar niet, dan probeeren om op te komen oef!

Opeenvolgende graden van gladheid heb ik meenen te mogen constateeren als volgt: blauwe keien het slimst, dan asphalt, dan hout. Geroutineerde paarden zien kans met vier beenen te gelijk minstens een meter ver te glijden en brengen dan in den onderlingen stand geen verandering doch balanceeren zichtbaar met het bovenlichaam, hals en hoofd. Ze zouden zeer beslist den staart ook benutten — de meeste zware sleeperspaarden missen dien echter ook daar (een troost inmiddels voor hen, die mochten meenen dat „le plus sot des animaux” alleen hier gefokt werd!).

Op het moderne wegdek moet elke gummiband méér worden begroet als een gemarteld paard minder! □

VEREENIGING VAN RIJKSONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG *).

In de 24 April gehouden *Bestuursvergadering* waren alle leden, behalve de heer Falkenhagen, aanwezig. Ook was tegenwoordig de eere-voorzitter

*) Het verslag van deze vergadering werd de vorige maand even te laat ontvangen om nog in de Mei-afl. te kunnen worden opgenomen. R e d.

Prof. Dr. H. M. Kroon, die het Bestuur steeds met raad en daad ter zijde staat.

Nadat de voorzitter allen welkom had geheeten, werden de notulen gelezen en ongewijzigd — onder dankzegging voor de juiste redactie — vastgesteld.

Besloten werd een circulaire te richten aan de patroons en bedrijfsleiders van hoefsmederijen en de inhoud van bedoeld rondschrijven opgemaakt.

Verder werd besloten een bespreking te verzoeken met den Inspecteur v/h. Nijverheids- en idem van het Landbouwonderwijs, om te trachten het daarheen geleid te krijgen dat op de Ambachtsscholen in het 3e leerjaar onderwijs wordt gegeven in het maken van hoefijzers.

Voor den te houden wedstrijd in hoefbeslag te Axel werd f 10 uitgetrokken voor de toekenning van een medaille, onder voorwaarde dat op die medaille de inscriptie der Vereeniging gegraveerd moet worden. Aan de aspirant onderwijzers zal worden verzocht om zich te onthouden van deelname aan wedstrijden in hoefbeslag. Daarentegen zal het Bestuur bij de Vereenigingen of corporaties, die wedstrijden uitschrijven, aandringen om ook voor personen beneden 18 jaar wedstrijden te organiseeren, alleen in het maken van hoefijzers en hiervoor prijzen beschikbaar te stellen.

Aan de leiders van cursussen zal worden verzocht om zooveel mogelijk te willen bevorderen dat de oudste kandidaten tot de cursussen worden toegelaten.

Hierna sluiting.

H. van Waasbergen, Oud-Beijerland,
Secretaris.

HOEFBESLAG OP DE TENTOONSTELLING TE ENSCHEDE (25—29 Aug).

Het programma voor de Afdeeling hoefbeslag luidt:

Het *doel* van de afdeeling Hoefbeslag is:

1. door het houden van wedstrijden van hoefsmiden propaganda te maken voor het groote belang van een goed hoefbeslag en voorts aanmoediging te geven voor verdere bekwaming in het vak;
2. het publiek de groote beteekenis van het hoefsmidsvak te toonen en aan de vakmensen te laten zien, alles wat tot hun vak behoort;
3. een beeld te geven van wetenschappelijke grondslagen waarop het hoefbeslag berust.

Bijzondere Bepalingen.

Art. 1. Aan dezen wedstrijd kunnen alle gediplomeerde hoefsmiden deelnemen, tegen een inleggeld van f 2.50, te voldoen bij de aangifte.

Art. 2. De aanmelding tot deelname moet schriftelijk geschieden vóór 26 Juni 1926 bij den heer J. Eshuis, dierenarts te Enschede, met vermelding van naam en voornamen, woonplaats, ouderdom en waar zij hunne opleiding genoten hebben, en onder bijvoeging van het inleggeld.

Art. 3. De wedstrijd zal plaats vinden op 27 Augustus 1926 op een terrein der tentoonstelling in het Volkspark te Enschede.

Art. 4. Ieder mededinger zal een hoof van een hem door het lot aange-
wezen paard hebben te beslaan, waarvoor een werktijd van 45 minuten
wordt toegestaan.

Art. 5. De beoordeeling geschiedt volgens puntenstelsel naar: *a.* het
afnemen van het oude ijzer en het besnijden van den hoof; *b.* het maken
van een daarvoor bestemd ijzer; *c.* het passen en onderleggen daarvan;
d. een kort mondeling examen over den bouw en verrichtingen van den voet
en de eischen, waaraan een goed beslag moet voldoen.

Art. 6. Ieder deelnemer is verplicht tot het medebrengen van eigen
gereedschappen, n.l. handhamer, tang, ritsbeitel, stamper, doorslag, rasp,
renet, houwkling enz.

Art. 7. De uitslag wordt onmiddellijk na afloop bekend gemaakt.

Art. 8. Indien het aantal aangiffen te groot is, worden door loting de
deelnemers aangewezen. Bij geringere deelname heeft de commissie het
recht het aantal prijzen in te krimpen.

Art. 9. Voor de inzendingen Hoefbeslag in de klassen 2, 3 en 4 is een
inschrijfgeld van f 2.50 per strekkende Meter tafel en wandruimte ver-
schuldigd.

Rubriek A. 1. Wedstrijd in hœfbeslag van gediplomeerde hoefsmeden
volgens de bepalingen in de bijzondere voorwaarden vermeld. Prijzen:
40, 30, 20, 15 en f 10, alsmede eervolle vermeldingen.

Rubriek B. 2. De beste en volledigste inzending handgesmede hoefijzers
(niet gevijld), te weten: ijzers voor normaalbeslag, strikijzers, klapijzers,
balkijzers, stootijzers, renijzers, gummibeslag, knolvoetijzers, verbandijzers,
ijzers voor verbeende hoefkraakbeenderen enz. Prijzen: verguld zilv., zilv. en
bronzon medaille, alsmede eervolle vermeldingen.

3. De beste en meest volledige inzending fabriekshoefijzers.

4. Gereedschappen ten dienste van het hoefbeslag, in den meest uitge-
breiden zin. Prijzen: diploma's.

N.B. Inzenders in de klassen 2, 3 en 4 moeten hun inschrijfbiljet vóór
26 Juni 1926, vergezeld van het inschrijfgeld, inzenden bij den Algem.
Secr.-Penningm., Bern. H. Vos te Enschede.

KORTE MEDEDELINGEN.

— Cursussen in Gelderland. Op Zaterdag 1 Mei j.l. heeft het over-
gangsexamen plaats gehad van den cursus in Hoefbeslag te *Tiel*. Van het
eerste naar het tweede leerjaar werden bevorderd: H. de Heus te Est bij
Geldermalsen, F. v. Krieken te Wadenoyen, P. v. d. Tol te Tiel, A. Blom te
Dodewaard, J. v. Beek te Maurik en G. Veldkamp te Amerongen.

— Het overgangsexamen aan den cursus in *Arnhem* had plaats op Zaterdag
8 Mei. Alle deelnemers werden tot het tweede leerjaar toegelaten. Hun namen
zijn: W. M. Eggen te Babberich, C. H. Frentz te Arnhem, G. J. J. Booltink
te Steenderen, J. W. Poonen te Hees, H. Dimmendal te Zelhem, B. Bulten
te Zelhem, J. Mostert te Lunteren, F. J. Verstege te Babberich, D. Jolink
te Velp (G.), H. A. Evers te Didam, H. Leymers Hzn. te Angeren.

Aan den cursus in Tiel is leider de heer M. ten Broek, veearts te Tiel en pract. onderwijzer de heer Oostendorp te Tiel.

De cursus in Arnhem wordt geleid door den heer J. C. M. Gurek, veearts te Doesburg, terwijl pract. onderwijzer is de heer J. P. H. Huytink te Ruurlo.

— **Cursussen in hoefbeslag.** Het Bestuur der Vereeniging van Rijks-
onderwijzers in practisch hoefbeslag verzoekt beleefd doch dringend aan
de leiders van cursussen om zooveel mogelijk te trachten dat de oudste
leerlingen, die zich aanmelden, tot de te houden cursussen worden toegelaten.

H e t B e s t u u r .

— **Afdeeling hoefbeslag op de tentoonstelling te Steenberg, 27—31 Juli.**
In de April-aflevering is het programma voor de Afdeeling „hoefbeslag”
opgenomen en in een 17 Mei ontvangen schrijven werd ons gemeld dat de
inschrijvingen toen reeds alleszins redenen tot tevredenheid gaven. In verband
met dit laatste zullen de prijzen voor afd. I „Wedstrijd in hoefbeslag”
worden gewijzigd als volgt: 1e pr. verg. zilv. med. met diploma, 2e pr. zilv.
med. met dipl., 3e en 4e pr. bronzen med. met diploma's, terwijl verder
— indien de jury zulks wenschelijk acht — nog 3 eervolle vermeldingen,
ieder met bronzen medaille, kunnen worden toegekend.

— **Axel.** Wij herinneren belanghebbenden er aan dat de tentoonstelling
te Axel, waaraan een wedstrijd in hoefbeslag is verbonden, plaats vindt op
24 en 25 Juni a. s. Zooals uit het programma, opgenomen in de vorige afle-
ring, bekend is, zijn ook inzendingen hoefijzers, leermiddelen, enz. gevraagd.

— **Groningen.** Het gemeentebestuur van Groningen, waar voor zeer
veel geld een betere bestrating wordt aangebracht, heeft overleg gepleegd
met de sleepers en smeden over het beslag der paarden. Het is bekend dat
in Rotterdam en Groningen nog veel ijzers met stooten worden gebezigd,
in Rotterdam zeer breede, in Groningen smalle stooten. De sleepers bleken
niet bereid om tot afschaffing der stooten, die aan het asphalt-plaveisel
veel afbreuk doen, over te gaan. Het gemeentebestuur wil blijkbaar de
afschaffing bij verordening ook niet bevelen. Het overleg heeft er toe geleid
om ook in Groningen tot de breede Rotterdamsche stooten over te gaan.

Thans wordt nog overleg gepleegd omtrent het te bezigen winterbeslag,
dat vooral bij opdooi zoo veel schade aan de asphaltbestrating kan toebrengen.

PERSOVERZICHT.

Trekken — duwen. Een dier zou feitelijk alleen iets, wat aan zijn staart
gebonden was, kunnen voorttrekken. In elk ander geval duwt het de
vracht. Zoodra van tuig sprake is, zou ik eene uitzondering op den regel
willen maken voor den os, mits het kussen dan achter de horens zij bevestigd.
Zoodra toch dit kussen vóór den kop, c. q. het juk tegen de schoft ligt, is
van trekken geen sprake meer, doch wordt geduwd. Zelfs de harddraver,

die soms in de lichtoogen aan de boomen der sulkey z. g. trekt, duwt toch feitelijk met zijne ribben tegen het schoftje.

Ons paard, dat meer bepaald eene vracht te verplaatsen krijgt, duwt dus tegen borsttuig of gareel, welke vast aan de te verplaatsen last zijn bevestigd.

Aanleiding tot deze opmerkingen gaf me, te Bordeaux, een span muil-dieren, waarvan het me aanstonds opviel, dat ze wel in gareelen liepen, doch niet tusschen strengen. Van naderbij beschouwd, bemerkte ik, dat vóór aan den boom, welke vast aan de kar was bevestigd, een raam, zeer beweeglijk, was verbonden, en gevormd uit twee boomen waartusschen aan de uiteinden beide gareelen vastzaten. Een en ander dus op de wijze van een ossenjuk. De dieren drukken nu met hunne schouders tegen de gareelen en bewegen zoo de kar voorwaarts, terwijl ze, met hoog opgeheven hoofden ook eenigszins mede tegenhielden (de rem deed hier eigenlijk het werk) bij het hellen der straat.

Ik zag slechts eenmaal zoo'n bespanning, welke, gezien de lading, van buiten de stad kwam. Deze ontmoeting had plaats op een zeer druk punt, waarom ik besloot den voerman niet lastig te vallen met het vragen van nadere inlichtingen, welke ik hoopte wel te zullen kunnen krijgen bij een volgende gelegenheid, welke, tot mijn spijt, zich echter niet meer voordeed. (u. „*Het Paard*”). □

— *De invloed van den paardenarbeid op de kosten van het landbouwbedrijf.* De Groninger Maatschappij van Landbouw heeft aan hare afdeelingen de volgende vragen ter beantwoording gezonden:

„Op welke wijze en in welke mate oefent de paardenarbeid invloed uit op de onkosten van het landbouwbedrijf in het ressort onzer Maatschappij?

Is het wenschelijk en mogelijk, door middel van een doelmatig bouwplan, door verschuiving der herfstwerkzaamheden, door sterk voeren of op andere wijze het aantal gebruikspaarden in te krimpen en de onkosten te verminderen?

Onder welke omstandigheden is aanschaffing van een tractor gemotiveerd?”

Op deze vraag is van 31 afdeelingen een antwoord ingekomen, welke antwoorden alle van groote belangstelling voor de toekomst van het paard op de Groningsche bedrijven getuigen, aldus het Gron. Landbouwblad.

De commissie, die de antwoorden verzameld en bestudeerd heeft, is tot de volgende conclusies gekomen:

1. De onkosten van het landbouwbedrijf worden in hooge mate door paardenarbeid beïnvloed. In het Groningsch bouwbedrijf met 10 pct. klaverbouw zal de invloed van paardenarbeid tot menschenarbeid zich verhouden als 3 : 8.

2. In het onder 1 bedoelde bedrijf is per 12 H. A. één span paarden nodig, waarvan de onkosten bij 100 dagen bediening f 1050, zonder bediening f 700 of f 58 $\frac{1}{3}$ per H. A. bedragen.

3. Door het vormen van een bouwplan, dat de oogstwerkzaamheden over een langeren tijd verdeelt en door de herfstwerkzaamheden (voor zoover de grond zulks toelaat) tevens over iets langeren tijd te verdeelen, is het getal paarden in te krimpen.

4. Het opvoeren der prestatie per paard door sterkere voeding zal op den duur geen voordeel afwerpen. De keuze van werktuigen met meer capaciteit per tijdseenheid biedt in dit opzicht meer vooruitzichten.

5. Aanschaffing van een tractor is alleen dan gemotiveerd, als tot afschaffing van minstens 2 paarden kan worden overgegaan. De onkosten van een tractor, die het werk verricht van één span paarden, kunnen, met inbegrip van bediening gedurende 50 werkdagen, worden geschat op rond f 1000. Door ieder paard, dat meer afgeschapt kan worden (tot en met 4 in totaal), wordt de exploitatie-rekening van den tractor gebaat met f 250 (f 350 met aftrek van de vermeerdering van brandstofverbruik en onderhoudskosten).

6. Aan het gebruik van een tractor zijn de volgende nevenvoordeelen verbonden:

a. In tijden van drukte beschikt men over een groote krachtreserve, die bij langdurig en voortdurend gebruik den landbouwer groote mogelijkheden biedt;

b. Op boerderijen, die niet beschikken over electrischen stroom, kan de tractor uitstekende diensten bewijzen als stationnaire motor.

7. Bezwaren, aan het houden van een tractor verbonden, zijn:

a. Op natten grond kan een tractor niet zoo spoedig en in den herfst kan hij niet zoo lang gebruikt worden als paarden;

b. Een vakkundig bestuurder is niet altijd beschikbaar;

c. Landbouwers aan provinciale wegen hebben weggeldbelasting te betalen.

8. De „Fordson“-tractor is door de allerwege verkrijgbare onderdeelen, de gemakkelijke bediening en den lagen aanschaffingsprijs tot nu toe de geschiktste landbouwtractor.

9. Het verdient aanbeveling voor het Centraal Bureau uit het Ned. Landbouwe Comité of voor de Coöp. Aankoopcommissiën om tot coöp. aankoop van brandstof en olie over te gaan.

10. Het houden van cursussen, voor eigenaars, zoowel als voor bestuurder, is de weg om aan het in sub 7 b genoemde bezwaar tegemoet te komen.

11. Er is groote behoefte aan een combinatie van ploeg- en wagentractor.

12. Voor de Gron. Mij. van Landbouw verdient het overweging te zijner tijd een enquête in te stellen naar de verkregen bedrijfsresultaten.

(u. N. R. C.).

ADVERTENTIËN.

W. BERNET & Co., AMSTERDAM

berichten, dat zij een GROOTE PARTIJ

H O E F I J Z E R S

1e en 2e soort,

in VOORRAAD hebben, die zij wenschen OP TE RUIJEN.

N. V.

Nieuwe Nederlandsche Hoefijzerfabriek

„HIPPOS”

DORDRECHT

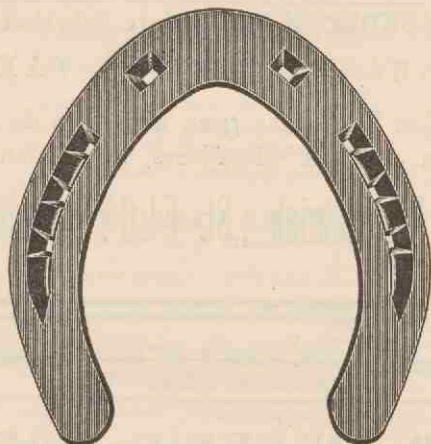
Onze ***nieuwste verbeterde hoefijzers***
voldoen o. a. aan de volgende practische eischen:

- 1°. Zuiver rechtsche en linksche modellen,
- 2°. Breede, vlakke takeinden, waarop de verzenen geheel dragen,
- 3°. Volkomen vlakke draagrand en diepe afhelling,
- 4°. Juiste plaats en richting der nagelgaten,
- 5°. Vorm van rits en stampnagelgaten zoodanig, dat de nagelkop geheel is opgesloten.

Indien bij Uw handelaar niet verkrijgbaar,
direct van de fabriek te betrekken

Wanneer gij het beste op gebied van hoefbeslag wenscht, gebruikt dan

HELPMAN-HOEFIJZERS.

Ze zijn bodemnauw, hebben schuin gestampte gaten en een juiste verdeling en plaatsing der nagelgaten.

HELPMAN-HOEFIJZERS zijn niet noodeloos zwaar; de verpakking weegt zoo goed als niets en dus zijn ze **per stuk** de **goedkoopste** aan de markt.

HOEFIJZERS — HOEFNAGELS
HELLER HOEFRASPEN
Alle artikelen voor Hoefbeslag.

B. A. LUYKX
Telefoon 46080

Amsterdam
Hekelveld 16

„OSTA” HOEFIJZERS

handhaven hun roem.

Zij zijn en blijven:

ONOVERTROFFEN IN KWALITEIT.

BILLIJK IN PRIJS.

IN ÉÉN HITTE PASKLAAR, dus

GOEDKOOPEER dan andere fabrikaten,

ONMISBAAR VOOR DEN VAKMAN.

Laat U door den Handelaar geen andere in de hand stoppen.
Heeft Hij geen „OSTA”-Hoefijzers, bestel dan rechtstreeks,

Hoefijzer- en Assentfabriek „St. ELOY”, Roosendaal (N.B.)

WATSON'S NIEUWE HOEFRASP

VAN PRIMA ENGELSCHE MATERIAAL

IS DE BESTE EN DAAROM DE GOEDKOOPESTE.

Vraagt deze raspen bij Uw Leverancier.

WAAR NIET VERKRIJGBAAR DIRECT VAN ONZE FABRIEK.

Prijs f 11.50 per dozijn blokmodel.

Prijs f 10.75 per dozijn plat puntmodel.

G. WATSON & ZON'S VIJLENFABRIEK,

HILLEGERSBERG BIJ ROTTERDAM.

OP AANVRAGE GRATIS MONSTERS VERKRIJGBAAR.

„DE OUDE ZWOLSCHE VAN 1895”

's-GRAVENHAGE

- PIETER BOTHSTRAAT 34-38 -

MAATSCH. KAPITAAL
f 1.000.000—

JAARL. PREMIEONTVANGST
f 700.000—

BELEGD EN RESERVE KAPITAAL f 407.676.88

D. P. LINTHOUT, GED. COMMISSARIS

W. WILMINK, DIRECTEUR

ALG. PAARDEN- EN VEEVERZEKERING

PREMIE VANAF f 1.50 PER f 100.—

GROOTSTE IN NEDERLAND

HET RISICO VAN TRANSPORT EN
VERBLIJF OP KEURING, LANDBOUW-
TENTOONSTELLING ENZ. WORDT ZON-
DER PREMIE VERHOOGING GEDRAGEN

BRANDVERZEKERING VOOR LANDBOUWBEDRIJVEN

PREMIE VANAF f 1.50 PER MILLE

GEEN INLEG- EN GEEN TAXATIEKOSTEN

VASTE PREMIËN

Firma S. C. M. BAX

Glashaven 9, Rotterdam - Telef. 1355

Specialiteit in Artikelen voor Hoefbeslag.

Machinale hoefijzers Helpman.

Mustad- en Ster-Hoefnagels: meest uitgebreide sortering
in meer dan 70 maten en modellen voorradig.

Rubber-Hoefzolen: Uitsluitend van prima kwaliteit
caoutchouc vervaardigd, dus niet van rubberafval.

a. Open en dichte luchtdrukzolen voor voor- en achterijzers
in 9 resp. 11 maten voorradig.

b. Zolen voor halve ijzers met hoog rubberkussen in 8
maten voorradig.

c. Blokzolen, straalzolen en hielstukken.

Kunsthoren, kurkkit.

IJsnagels, kalkoenen, stiften, opruimers, hoeftangen, af-
breektangen, renetten, hoefraspen, hoefhamers, houwklingen,
lasch- of welblad, laschpoeder, metaalzagen enz.

LAMBERT HOEFZOLEN

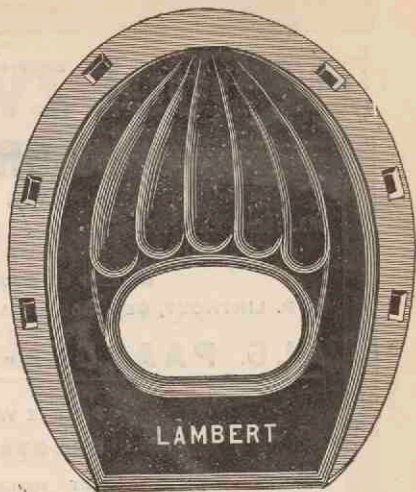
In de modellen

Lambert open pad

Frog pad

Red Philadelphia pad (rood rubber)

en de bekende
Amerikaansche

Heller Hoefraspen

Lambert & Company

Leuvehaven 66 :: Rotterdam

Prima Duitse Smeedkolen

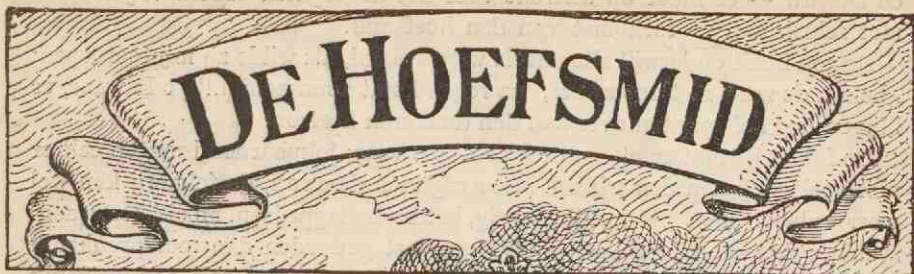
à f 18.50 per 1000 K.G.

Vrijboord Amsterdam
of franco bergplaats Amsterdam.

J. C. JANSSEN & ZONN - AMSTERDAM.

TELEFOON 44523.

LIJNBAANSCRACHT 156d.

DE HOEFSMID

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland per jaar f 3.—

voor 't Buitenland per jaar f 4.—

ADVERTENTIËN1—10 regels (breedte 6 cM.) f 2.—,
iedere regel meer f 0.20. - Tarieven voor
contracten op aanvraag verkrijgbaar

Redacteur-Uitgever: A. W. Heidema te 's Gravenhage, Huygensplein 5

INHOUD.

Paard en Automobiel. — Hoefsmederij der firma C. W. Aben en Zoon te Zeist. — Hoefbeslag op de Tentoonstelling te Axel — Landbouwtentoonstelling te Venlo. — Korte mededeelingen. — Persoverzicht. — Advertentiën.

PAARD EN AUTOMOBIEL.

Wij rijden per fiets op een van onze mooie rustige Hollandsche landwegen. 't Is nog vroeg in den morgen. De zon — dagen-lang achter de wolken verscholen — heeft het ten slotte gewonnen. Zij giet haar gulden stralen uit over de met overvloedige regens gedrenkte akkers en doet een wazigen damp opstijgen. In de verte hollen een paar „anderhalfjarigen” achter elkaar aan, als wilden zij toonen in snelheid niets onder te doen voor den pas nieuw aangeschaften Ford-wagen, waarmede de bode, van het op een paar uur afstand gelegen dorp, komt aanrijden.

Nog voor enkele dagen sjokte „de groote magere bruin” voor den ouden rammelenden bestelwagen, elken dag de goederen brengend van en naar de stad. 't Was wel niet een rijke broodwinning met den ouden trouwen bruin, maar toch, de nieuwe Ford kon er op overschieten.

Het uitwijken op den smallen landweg gaat nog voorzichtig. Men kan het den ex-koetsier aanzien, dat het chauffeeeren méér van hem vergt dan het rijden met den ouden bruin, die desnoods de reis alléén kon doen. Vol actie zit hij achter het stuurrad. 't Verschil in tempo is ook zoo groot. 't Zal echter niet lang duren, alles wordt een gewoonte. Nog eenige dagen en óók de bode ontkomt niet aan de infectie-ziekte: „de snelheidskoorts.”

Wij rijden verder en denken onderwijl aan het steeds méér van de wegen verdwijnende paard. Wij denken aan de verminderde werkzaamheden voor den hoefsmid, die daarvan het gevolg zullen zijn. Wij rekenen uit hoe groot de schadepost is voor den dorpsmid, die den ouden bruin van den zoeven gepasseerden bode in beslag had.

Voor die biljardeerende achterbeenen waren toch minstens om de 14 dagen een paar nieuwe ijzers noodig. Vóór schatten wij de vernieuwing op 4 weken en dan nog de schroeven voor zoo'n klant, die elken wintermorgen — trots ijs

en sneeuw — er maar op uittrekt voor het dagelijksch brood. Wij denken met schrik aan de toekomst van den hoefsmid.

De zon heeft onderwijl alle nevels weggevaagd, als wilde zij mij toeroepen: „bekijk de zaak niet zoo zwart, na regen komt zonneschijn!” 't Is waar, er blijven nog lichtpunten over aan den donkeren horizon.

De fokkerij staat er momenteel niet best voor; fokpaarden brengen echter niet veel werk aan den winkel. Maar afgezien daarvan, de fokkerij kan wel weer opleven met, natuurlijk gevolg, betere beslagprijzen. Moeilijker vraagstukken dan dit zijn geheel anders opgelost geworden dan oorspronkelijk werd gedacht. Ook blijkt hier en daar, dat de autotractie aanmerkelijk duurder is dan paardentractie, vooral op korte afstanden.

Wij willen het paard niet missen. 't Is voor ons een trouwe kameraad. Aan den laatsten stroohalm klampen wij ons vast. In Nederland leenen de bodem en de landbouwbedrijven zich minder goed dan elders voor een sterk doorgevoerde motortractie. Wij zijn het met ons zelf eens: in het Hollandsche landbouwbedrijf kan het paard niet gemist worden. Hier blijven de boerenpaarden.

Plotseling trilt het schrille geluid van een claxon door de lucht. Wij houden zooveel mogelijk rechts en rakelings schiet het benzine-vehikel voorbij.

Zien wij het goed? Spelen de heldere zonnestralen ons geen parten? Ja, neen! 't Is geen abuis! Het onmisbare boerenpaard staat boven op de vrachtauto. Het paard wordt vervoerd door den benzine-motor. De eigen snelheid van den edelen viervoeter is uitgeschakeld. Nog enkele jaren en de paarden gaan naar de markt, opgesloten in veewagens op gummibanden, evenals nu de nuchtere kalveren en de knorrende krulstaarten.

Wij zijn een illusie armer geworden.

Op eenigen afstand, tusschen de boomen verscholen, verrijzen de verweerde muren van de oude dorpskerk. Wij hooren den ons zoo welbekenden klank van den smedhamer op het aanbeeld. Nog even den hoek om en wij staan op het erf van den smid. De geur van gebrand hoorn komt ons tegemoet. Wij vragen den smid, een poosje naar zijn werk te mogen kijken. Hij ziet den in het hoefbeslag belangstellenden wielrijder een weinig wantrouwend aan, niets anders verwachtend, dan dat deze zich straks zal ontpoppen als reiziger, die hem een of ander artikel zal trachten aan te praten. „Dat kan!” is het korte antwoord. De smid is druk, heeft geen tijd tot praten.

„U wilt er de kunst toch niet afkijken, mijnheer?” vraagt de op een stok leunende naderbij komende oude baas (smid senior).

Zou dat gaan alleen met kijken, dan wil ik daar mee beginnen; ik heb juist een uur tijd beschikbaar.

De oude baas — blij eenige afleiding te hebben — praat maar door. Het werk van den jongen baas mag gezien worden. 't Is in bekwame handen. Alles gaat vlot van de hand en ziet er goed uit.

Paard No. 3 gaat den hoefstal in. Het achterbeen wordt opgetrokken en de smid zoekt de nietenkapper. Een enkele voetbeweging van mij en het onmisbare stuk gereedschap is onder het bereik van de stevige zwarte smidshanden. Deze werktuigelijke beweging heeft mij verraden. Beiden kijken

verrast, dat de wielrijder weet, welke bewerking het eerst zal plaats hebben, zij vermoeden een collega op bezoek te hebben. Wij maken ons nu bekend. De tongen komen los en wij krijgen van den ouden baas heele verhalen te hooren van paarden vroeger door hem beslagen.

Het hart van den oud-vakman gaat open nu hij bemerkt hierover met een vakgenoot te kunnen spreken. Het gesprek komt ook op de gewijzigde toestanden in het smidsbedrijf, de machinale ijzers, de vorderingen van de jonge smeden en ten slotte op de automobiel.

De oude smid is met den laatsten niets ingenomen. De smid is onderwijl met zijn werk klaar (de knecht werkt het paard verder af) en hij laat mij zijn goed ingerichte werkplaats zien.

Alles staat best voor elkaar, ik maak daarover mijn compliment, maar één toestel mankeert er nog aan, breng ik in 't midden. „En wat is dat dan”? vraagt de oude smid, die zich moeilijk kan indenken dat er aan het goed ingerichte bedrijf van zijn zoon nog wat mankeert. Dat is — niet kwaad worden oude baas — „een benzinepomp.” Even kijkt hij beduusd. Maar wanneer ik hem dan vertel, dat *dan* de bode, die den ouden bruin verkocht en een Ford aanschafte, als klant behouden blijft, dan klaart zijn gezicht op en hij zegt, „dat zullen wij doen”!

De taak van den smid wordt moeilijker. De strijd om het bestaan zwaarder. Laat hij er om denken, dat, wanneer het getij verloopt, de bakens verzet worden. In de werkplaats van den dorps-smid moet een plaats ingeruimd voor de automobiel-reparaties en -montage.

Naast de kennis van den bouw en de verrichtingen van den hoof, naast de werking van het hoefmechanisme, zal de smid hebben te leeren den bouw en de werking van den explosie-motor.

Naast den hoefstal, de benzinepomp.

Naast het paard, de auto.

H. V.

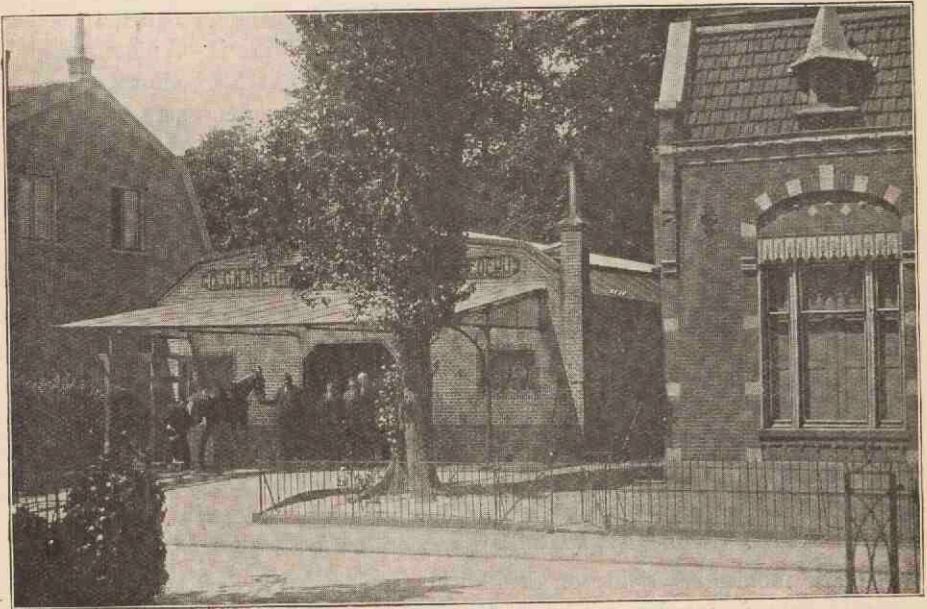
HOEFSMEDERIJ DER FIRMA C. W. ABEN EN ZOON TE ZEIST.

Tot de mooist ingerichte en drukke hoefsmederijen in ons land mag de bovengenoemde worden gerekend. Deze smederij heeft ongeveer 100 jaar bestaan en is opgericht door den grootvader van de beide tegenwoordige firmanten, de heeren J. H. en C. W. Aben. En van deze beide is het vooral de eerste die hoefsmid is, terwijl de laatste de administratie verzorgt en zich meer bezig houdt met andere smidswerkzaamheden.

De smederij stond eerst op een andere plaats. Toen voor de aanwending van electrische kracht ombouw noodig werd, is uitgezien naar een nieuw terrein en is aan de Montaubanstraat de smederij verzezen. Deze is hieronder afgebeeld. De breedte is 11 M., de diepte 18 M., met een ongeveer 4 M. breede glazen-overkapping er voor. Hoewel het in de smederij niet aan ruimte, licht en lucht ontbreekt, is de overkapte ruimte op het voorplein de aangewezen plaats voor het beslag, dat zoo goed als geheel uit de hand geschiedt.

Het hoefbeslag is in Zeist en omgeving belangrijk afgenomen. Er was een tijd, dat 150 paarden van équipage-houders moesten worden beslagen. Als regel gold hiervoor, dat de paarden ééns per maand op een voor ieder

bepaalden dag van nieuw beslag werden voorzien. Van die équipages is maar een enkele overgebleven. Zelfs bij echte paardenliefhebbers, als bijv. Jhr. C. de Pesters, heeft de auto het paard verdrongen, en is met het kwijnend bestaan van de rensport in ons land (sedert het totalisator-verbod) ook diens geheele renstal opgedoekt. 't Spreekt vanzelf dat door deze wijziging ook de luxe-paardenhandel van de ter plaatse wonende Firma Gebr. v. d. Haar sterk is ingekrompen. Hadden die vroeger gemiddeld een 200-tal paarden beschikbaar, thans nog gemiddeld een vijftig. Onder het tegenwoordige materiaal van dezen handelsstal zijn echter vele concourspaarden en hij is derhalve nog een beste klant gebleven. Voorts is de liefde voor het paardrijden niet geweken en zoo telt Zeist het manege-bedrijf van den heer Fred. Lodder en de handel in rij- en tuigpaarden van den heer Marsman. Intusschen is het

Smederij der Firma C. W. Aben en Zn. te Zeist.

aantal paarden voor het landwerk, de z.g.n. boerenpaarden, vrijwel stationnair gebleven, en dat voor andere sleep- en trekdiesten is ook nog al van beteekenis. Toch is het aantal knechts aan de smederij van de firma Aben van 10 op 5 teruggegaan en met deze 5 is men in staat alle ijzers zelf te maken.

Uit het vorenstaande volgt, dat de verscheidenheid van paarden groot is en de heer J. H. Aben, die thans 58 jaar is en van kinds-af de verschillende beslagvormen heeft bestudeerd, veel ervaring heeft opgedaan inzake afwijkend beslag. Groot is dan ook het aantal keeren, dat zijn advies in speciale moeilijke gevallen is ingewonnen bij kreupelheid of concoursbeslag, zoowel dichtbij als van verre, en waarbij zeer dikwijls mooie resultaten zijn bereikt.

— J. H. Aben is als milicien aan de Hoofsmidschool geweest en had het genoegen in 1893 te Amsterdam den 1en prijs te behalen (gouden medaille)

in een wedstrijd voor hoefsmeden, waaraan 24 deelnamen, benevens een extra-prijs voor den kortsten werktijd. Hij heeft meerdere prijzen gewonnen, ook met collecties zelf vervaardigde ijzers.

* * *

Ten opzichte van het beslag wordt zooveel mogelijk aan vlak beslag de voorkeur gegeven en worden zoo weinig mogelijk ijzers met kalkoenen aangewend. Veel sluitijzers (balkijzers) worden bij hoefkreupelheid gebezigd.

Over bepaald slechte hoeven behoeft in Zeist en omgeving niet te worden geklaagd. Bij landbouw-paarden is als vrijwel overal te waken voor te groote platvoeten, terwijl ingevoerde rijpaarden veelal aan te nauwe hoeven mank gaan.

De aanwezige voorraad hoefijzers in allerlei maten is groot en de firmanten denken er, vooral onder de tegenwoordige omstandigheden, niet aan, fabrieksijzers te bezigen. Toch moet in Zeist ook een stevig uurloon worden betaald, dat voor de eerste knechts (twee er van hebben ook een cursus aan de Hoefsmidsechool meegemaakt) oploopt tot 65 cent. Men hoopt dat bij veranderde tijden de equipages op de onderscheidene buitenplaatsen weder in eere mogen komen, omdat velen de meerdere gratie van een chique span paarden boven den motor erkennen. En waar de paardentraction in de steden weer veld wint op de auto-tractie, zij het dan ook om andere redenen, namelijk uit een oogpunt van goedkoopere exploitatie, kan die hoop wel eens niet ijdel blijken. Het Koninklijk Staldepartement gaat in deze reeds voor. Het is ons namelijk bekend, dat aan het Hof weer meer equipages worden gebezigd dan vroeger.

**

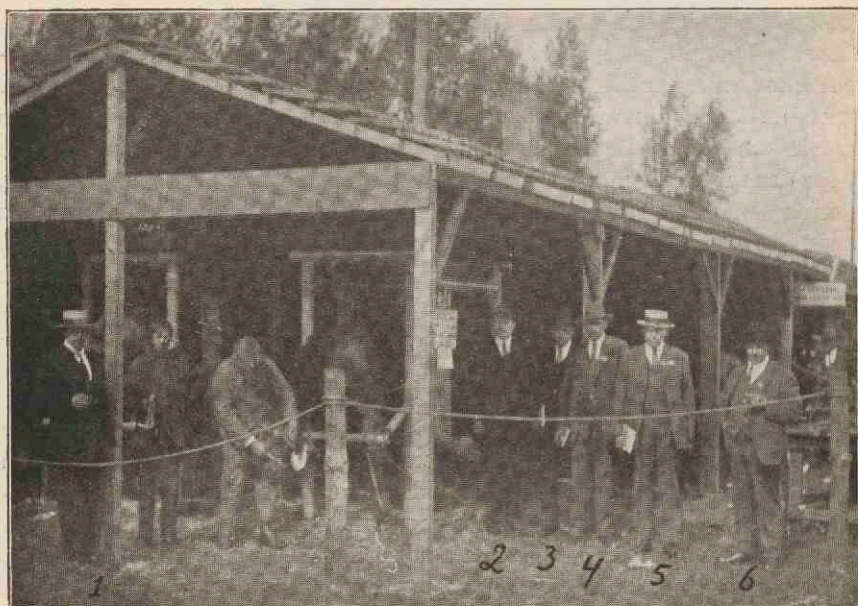
HOEFBESLAG OP DE TENTOONSTELLING TE AXEL.

De kring Axel der Zeeuwsche Landbouw Maatschappij was dit jaar aan de beurt voor het houden van een tentoonstelling. Zeeuwsch Vlaanderen neemt op het gebied der trekpaardfokkerij in ons land een zeer vooraanstaande plaats in en bijgevolg lag het voor de hand dat de rubriek paarden een belangrijk deel van het programma zou vormen. Dat is ook zoo geworden. De kloeke catalogus bevatte 22 nummers voor paarden, waarvoor totaal 299 inschrijvingen waren en daarvan bleken maar enkele absent. De belangstelling was — dank zij het mooie weer — beide dagen (24 en 25 Juni) groot, en de regeling voortreffelijk. In den namiddag van den tweeden dag werden o. m. de kampioenen aangewezen en de loten van 4 merriën voorgebracht, hetgeen altijd een grootschen indruk maakt. Maar er werden dien middag ook 12 tweespannen merriën voor den boerenwagen voorgereden en dat nummer pakte vooral. Bij de samenstelling dezer tweespannen bleek bijzonder op uniformiteit van bouw, kleur en kenteekenen te zijn getet. 't Was werkelijk schitterend!

* * *

De rubriek „Hoefbeslag” telde 6 klassen. Was de deelname overigens beperkt tot den kring Axel, alle nummers in deze rubriek waren nationaal. Toch bleef de deelname bijna provinciaal. Slechts 1 deelnemer voor den wedstrijd en eene inzending hoefijzers kwamen uit N.-Brabant. De betrekkelijk geïsoleerde ligging van Zeeuwsch Vlaanderen en het feit dat er naast de

eer weinig tastbaars te behalen viel, zullen hieraan niet vreemd zijn. Dit laatste mag evenwel niet voor de Hoefijzerfabrieken gelden. Zoals uit de gepubliceerde programma's bekend is, worden thans bijna op alle nog volgende tentoonstellingen inzendingen van fabriekijzers gevraagd. En nu is, dunkt ons, daarmede ook de tijd gekomen, dat de betreffende fabrikanten hunne belangen dienen door in te zenden. In Axel had de fabrikant H. Kerkhaert te Stoppeldijk het rijk alleen. Zijne inzending echter mocht gezien worden en bevatte een collectie ijzers als van hem in gebruik zijn voor de paarden bij de Stadsreiniging in Rotterdam en Amsterdam, ijzers met ritsen voor trek- en tuigpaarden en ijzers met stampgaten voor trekpaarden. Kerkhaert werd als 1e prijs een verg. zilv. med. toegekend. — In de overige klassen hebben de heeren Schieman te Axel veel lof geogst.

Leden van bestuur en jury in de beslagloods op de tentoonstelling te Axel:
 1. J. A. Schieman (1e prijswinner), 2. Dombrecht (onderwijzer in hoefbeslag te Brussel), 3. A. J. Schieman te Axel, 4. Iz. Adriaansen te Goes, 5. S. v. Angeren te Utrecht, 6. H. Kerkhaert te Stoppeldijk.

Voor de geheele rubriek Hoefbeslag fungeerden als juryleden de heeren S. van Angeren te Utrecht en Iz. Adriaansen te Goes. Den eersten dag zijn de inzendingen uit de hand gesmede ijzers gekeurd, bestaande uit minstens 8 stuks, waaronder een paar Belgische balkijzers, en uitsluitend dienende voor het trekpaard. Er waren 11 inschrijvingen en daarvan verwierven J. A. Schieman, D. Luteijn en M. Boerman, alle te Axel, respectievelijk den 1en, 2en en 3en prijs, bestaande uit een verg. zilveren, zilveren en bronzen medaille. De inzending van P. Pieters te Philippine verwerf een eervolle vermelding. Naar wij vernamen was de jury over de bekroonde inzendingen zeer tevreden.

In klasse 3 waren hoefijzers en leermiddelen ingezonden door de twee onderwijzers-hoefsmeden A. J. Schieman te Axel en J. Roovers te Beek bij Breda.

Twee met zorg afgewerkte collecties, en die aan de bezoekers een goed beeld boden welke modellen zooal toepassing vinden en hoe ver men in de aanwending van ijzers voor abnormale gevallen gevorderd is. Schieman verwierf den eersten, Roovers den 2en prijs.

Voor de inzending „materialen en gereedschappen voor hoefbeslag”, alsmede voor de inzending „noodstallen”, verwierven de Gebr. Schieman, als eenige inzenders, de beide 1e prijzen.

Veel aandacht trok de „wedstrijd in hoefbeslag”, bestaande uit het beslaan van een of twee hoeven en het maken van ijzers daarvoor. Voor dezen wedstrijd was een flinke loods opgetrokken op een goed in het oog vallende plaats, en in deze loods stonden 2 noodstallen van Gebr. Schieman, van het type als vroeger reeds in dit blad afgebeeld, 2 vuren en 4 aambeelden. De wedstrijd zou op den 2en dag om 9 uur aanvangen, doch het werd tegen den middag. Van de 13 ingeschrevenen waren 12 opgekomen en de jury verdeelde deze in 3 ploegen van 4. Wij vernamen, dat de wedstrijd, mede door de goede regeling en werkgelegenheid, naar wensch verliep, en dat er over het geheel genomen goed werk is geleverd. De wedstrijd eindigde evenwel later dan men aanvankelijk had verwacht, en de uitslag, dien wij niet hebben kunnen afwachten, is geworden: 1. J. A. Schieman, 2. M. Boerman, 3. D. Luteijn, alle te Axel, 4. Th. Kindt te Graauw, 5. R. Groosman te IJzendijke. **

LANDBOUWTENTOONSTELLING TE VENLO, op 14—18 September.

Afdeeling Hoefbeslag.

Cat. I. Provinciale wedstrijd in hoefbeslag, bestaande in het beslaan van een of twee hoeven en het maken der ijzers daarvoor. 1e prijs f 15 en verg. zilv. med.; 2e pr. f 10 en zilv. med.; 3e, 4e en 5e pr. f 7.50 en br. med.

Cat. II. Inzending hoefijzers, bestaande uit minstens 8 stuks, uitsluitend dienende vóór het trekpaard, uit de hand gesmeed en alleen de scherpe kanten afgevijld; hieronder begrepen een paar Belgische balkijzers. 1e pr. verg. zilv. med.; 2e pr. zilv. med. en 3e pr. bronzen med.

Cat. III. Inzending hoefijzers en leermiddelen, door onderwijzers in hoefbeslag. Ter opluistering.

Cat. IV. Inzending fabriekmatig vervaardigde hoefijzers, door hoefijzerfabrikanten. 1e prijs verg. zilv. med., 2e pr. zilv. med., en 3e pr. bronzen med.

Cat. V. Inzending materialen en gereedschappen voor hoefbeslag. Ter opluistering.

Cat. VI. Inzending noodstallen. Ter opluistering.

Bepalingen: Iedere deelnemer betaalt f 1.50 inleggeld, te voldoen bij de opgaaf. Aan categorie I en II kunnen alle hoefsmeden in Limburg woonachtig deelnemen, uitgezonderd onderwijzers in practisch hoefbeslag of adspirant-onderwijzers.

De wedstrijd zal gehouden worden op 15 en 16 September, aanvang 's morgens 9 uur. Zoo noodig zal een vóórwedstrijd gehouden worden.

Aan categorie III kunnen alle onderwijzers in practisch hoefbeslag in Limburg woonachtig, deelnemen. Categorie IV, V en VI zijn Internationaal.

Opgave voor deelname voor of op 1 Augustus in te zenden aan den secretaris van het Tentoonstellingscomité, Landbouwhuis Roermond.

KORTE MEDEDEELINGEN.

— Landbouw-tentoonstelling te Tiel, 9—11 Sept. Het programma bevat voor de afd. „Werktuigen en hoefbeslag” o. m. het volgende:

Wedstrijd in hoefbeslag (van deelneming zijn uitgezonderd hoefsmeden met diploma voor onderwijzer in practisch hoefbeslag), pr. 40, 25, 10 en f 5.

Collecties leermiddelen en gereedschappen voor cursussen in hoefbeslag (van onderwijzers in practisch hoefbeslag), pr.: medailles.

Verzameling handgesmede hoefijzers (modelijzers) niet gevijld of zwart gemaakt (deelneming van onderwijzers in practisch hoefbeslag uitgesloten), pr. medailles.

Alle aangiften moeten geschieden uiterlijk 31 Juli bij den secretaris J. N. J. van Mourik te Kerk-Avezaath bij Tiel.

— Wedstrijd in hoefbeslag te Doetinchem. Hoewel de inschrijvingen voor dezen wedstrijd 30 Juni reeds zijn gesloten (wij ontvingen het programma te laat om er in de Juni-afl. melding van te kunnen maken) zij alsnog het volgende aan den catalogus ontleend:

A. Wedstrijd in hoefbeslag, waaraan alle burgerhoefsmeden kunnen deelnemen, met uitzondering van onderwijzers-hoefsmeden en zij, die den cursus voor onderwijzer-hoefsmid volgen. De wedstrijd wordt gehouden op 4 Augustus des voormiddags om 8 uur en bestaat in het maken van een ijzer volgens opgegeven model (tijd 20 minuten). Des namiddags om 1 uur moeten de 12 deelnemers, die de beste ijzers gemaakt hebben, of bij geringer deelname zij, die daarvoor volgens het oordeel der jury in aanmerking komen, een voet beslaan (afnemen, maken en onderleggen van het ijzer). Om paard en voet zal worden geloot. De deelnemers moeten het kleine handgereedschap voor het maken van het ijzer en het beslaan zelf medebrengen. De commissie zorgt alleen voor vuren, aambeeld, voorhamer, ijzer en nagels. 1e pr.: verg. zilv. med.; 2e pr.: gr. zilv. med.; 3e pr.: kl. zilv. med.; 4e pr.: br. med.

B. Collecties eigen gesmede model-ijzers. Inzendingen van onderwijzers-hoefsmeden worden in deze rubriek niet toegelaten. Pr.: verg. zilv., zilv., en br. med.

C. Ter opluistering: Collecties leermiddelen, modelijzers en gereedschappen voor cursussen in hoefbeslag. Alleen inzendingen van onderwijzers in hoefbeslag komen voor deze rubriek in aanmerking. 1e pr.: verg. zilv. med.

— Rijksdiploma als hoefsmid. Lijst van geslaagden bij het Voorjaars-examen ter verkrijging van een Rijksdiploma als hoefsmid, Maart-Juni 1926: J. G. van der Baan te Epe, J. van Bernebeek te Groesbeek, J. H. Bult te Lonneker, K. Dijk te Oldehove, A. Smit te Eppenhuisen, F. H. Hoekstra te Hemrik, M. J. van der Horst te Boxtel, G. J. Kusters te Meerlo, H. Leyenhorst te Arnhem, M. Rodenburg te Uitgeest, H. Sypkes te Nieuw Buinen, J. C. A. van Trier te De Heer, K. Blom te Hellendoorn, H. J. Bosma te Oudenbosch, G. J. Bayens te Oosterhout, M. A. M. Derks te Oudewater, Joh. Garstman te Giessen (N.-Br.), Franc van Dijk te Volkel, gem. Uden, Chr. L. Dielo te Dreumel, H. Erkens te Palamig (Schaesberg), G. C. Giebels te Over-

loon (Maashees), W. G. Grievink te Löchem, J. T. Hernian te Koewacht, F. C. Hartogh, P. H. Haerkens, beide te Stoppeldijk, C. G. H. Jansens te Leur (N.-Br.), H. J. J. Klein Molenkamp te Markelo, J. M. Kramer te Tiel, Jos. Tenback te Babberich, G. H. Koeslag te Markelo, J. Ligthart te Made, E. W. Lubbers te Hengelo (G.), D. van Lunteren te Westbroek, Chr. Lam-merts te Grave, G. J. van Mazijk te Lexmond (met lof), J. J. J. Kiggen te Weert, W. Th. Mey te Beek, gem. Ubbergen, J. Moors te Mill, H. J. Sales te Ulft, J. Stassen te Berg en Terblijt, J. H. Smeysters te Luttenraden, J. A. Schouten te Hoofddorp, W. A. Thoonen te Hees, H. J. Tasche te Tubbergen, P. Voorbraak te Etten, Th. Velzeboer te Heilo, C. W. Voorn te Bodegraven, J. ten Hove, te Markelo, F. van den Baan te Zijpe, L. A. Willemsen te Zaamslag, E. M. Walput te Zuiddorpe, M. P. M. van Wondergem te Waarde, P. J. Willemsen te Zaamslag, J. H. Wopereis te Lichtenvoorde, K. Ham-minga te St. Annen (Gr.), J. Nijsten te Simpelveld, P. A. Oomen te Groesbeek, J. Pieters te Philippine, P. Pieters te Philippine, J. F. R. Pulles te Vlijmen, W. P. Ripmeester te Terncuzen, G. P. Rikken te Zeddum, H. Rutten te Buchten, gem. Born, A. Rozeman te Oud-Schoonebeek, A. Alberts te Oldebroek, in totaal 65.

— **Cursus in hoefbeslag te Appingedam.** De 8e cursus in hoefbeslag vanwege de afdeling Appingedam van den Bond van Smedenpatroons is geopend met 8 leerlingen, t. w.: G. Brouwer te Woldendorp, H. van Dijken te Holwierde, J. Heeres te Wirdum, G. Hering te Loppersum, B. Oldenhuis te Bierum, J. Ruiter te Krewerd, A. Stol te Biezum en A. Stuive te Bierum.

Met de leiding van den cursus is belast de heer H. A. Kroes te Groningen; de practische lessen worden gegeven door den heer M. Ritsema te Appingedam.

— **Cursus in hoefbeslag, uitgaande van het Drentsche Landbouw-Genootschap te Emmen.** In overleg met den heer Directeur van de Ambachtsschool worden zoowel de theoretische als de praktische lessen aan genoemde school gegeven. Leider van den cursus is de heer H. J. Vrieling, dierenarts te Emmen, bijgestaan door den onderwijzer-hoefsmid H. Scholten te Wachtum, die het praktisch onderwijs geeft. De cursus heeft met 10 leerlingen een aanvang genomen.

— **Cursus in hoefbeslag te Grijpskerk.** Vanwege de Afd. Zuidhorn van den B. S. P. N. is te Grijpskerk een nieuwe cursus begonnen met aanvankelijk 9 leerlingen.

— **Overwerk-vergunningen.** In herinnering worde gebracht dat inzake het verleenen van dergelijke vergunningen aan plattelandssmeden en -wagenmakers indertijd een algemeene regeling is getroffen, die nog van kracht is, n. l. dat op individueele aanvraag van de betrokkenen, door het districts-hoofd der Arbeidsinspectie, naar plaatselijke behoefte, kan worden toegestaan om gedurende de maanden Maart tot en met October of gedurende een deel van dat tijdvak, door arbeiders van 16 jaar en ouder 10 uren per dag en 55 uren per week arbeid te doen verrichten.

— **Korte wenken**, ingezonden door de Centrale Werkgevers-Risicobank.

1. Verwijder geen tandrad-beschermingen.
2. Draag bij het hakken, koken, klinken en slijpen een veiligheidsbril.
3. Zorg dat het waterslot van den acetyleen-ontwikkelaar steeds met water is gevuld.
4. Rook nooit bij acetyleentoestellen.
5. Maak het acetyleentoestel tijdig schoon; dat voorkomt explosie.
6. Draag veiligheidskleding! Loshangende kleding levert gevaar op.

PERSOVERZICHT.

— De heer S. v. A(ngeren) schreef in het *B. S. P. N.* van 19 Febr. '26: De houders van paarden toonen te weinig kennis en hebben te weinig belangstelling ten opzichte van goed hoefbeslag.

Alle betreuenwaardige misstanden zouden veel minder scherp te voorschijn zijn getreden, indien de paardenhouders meer begrip van het hoefbeslag hadden en meer waarde aan een goede uitvoering hiervan hechtten.

Aan alle zijden is dit treurig verschijnsel voor den opmerkzamen kenner duidelijk zichtbaar. Alle dagen is er gelegenheid te over om paarden langs den weg te zien gaan, die langer op hun ijzers loopen dan voor de hoeven wenschelijk is. Gebreken in het hoefbeslag, zooals veel te zware ijzers, te hooge stooten en kalkoenen, te ruim en te nauw gelegde ijzers, gebroken of losse ijzers, lange uitstekende nicten op den hoornwand, vallen dikwijls reeds den leek in het oog.

Men zou denken dat dergelijke gebreken den paardenhouder nog veel spoediger in het oog moesten vallen en dat zijn eigen belang voor spoedige opheffing zorg zou doen dragen, n.l. om vroegtijdig verslijten en kreupelheid van zijn dier te voorkomen. Het moet hun toch duidelijk zijn, dat die gebreken vrij zeker één van beide of alle beide genoemde gevolgen na zich zullen slepen, dat een goede uitvoering van het hoefbeslag hun voordeel en slecht beslag nadeel kan veroorzaken.

Vele paardenhouders zien die gebreken ook wel, doch zij geven zich er in den regel te weinig rekenschap van. Zoodra het dier kreupel gaat loopen, of het ijzer geheel verliest, dan eerst merkt de paardenhouder, dat hij te lang met het geld van den smid in den zak heeft geloopt.

En wanneer één of ander gevolg is ingetreden, wordt dikwerf nog die smid opgezocht, welke het dichtst in de nabijheid woont en die de laagste rekeningen schrijft. Het paard wordt beslagen, doch hoe, hierom bekommeren zich zulke eigenaren weinig of in het geheel niet.

Deze onverschilligheid van de paardenhouders kan niet scherp genoeg onder het oog worden gebracht. Hierdoor houden zij de ontwikkeling van het hoefbeslag tegen. Ieder, die een goeden wil heeft, kan voldoende beoordeelaar van het hoefbeslag worden. Het is wenschelijk de hoeven op tijd te laten besnijden en het beslag te vernieuwen.

Hij, die de ijzers zoo lang laat liggen tot zij verloren worden, doet zich zeker de grootste schade, want onder zulke omstandigheden is het geen enkelen smid mogelijk de hoeven voor afwijkingen te vrijwaren. Is de hoef

eenmaal vervormd, de drachten ingetrokken, de zool gewelfd, de wand los of gespleten, enz., zoo zijn deze gebreken eerst na verloop van maanden, bij groote zorgvuldigheid van een goeden hoefsmid en goede verpleging van den hoef, weer op te heffen.

Nog minder kan men zich verklaren, dat paardenhouders, ook zelfs paardenfokkers, dikwerf op gebied van hoefverpleging hun waardevol materiaal zeer onvoldoende verzorgen of laten verzorgen. Hierdoor worden menigmaal vrij wat lagere prijzen voor de te verkoopen dieren door zulke eigenaars ontvangen.

Afwijkingen in standen en hoefvorm, die bij doelmatige en tijdige besnijding veelal worden verholpen, kunnen bij nalatigheid gemakkelijk verergeren en van blijvenden aard worden.

Ieder fokker moet in zijn eigen belang op de hoogte zijn van den normalen hoefvorm, bij welke standen toon, verzenen, buiten- of binnenwand meer of minder moeten worden besneden. Hij dient de hoeven van de veulens vaak na te gaan, zoowel 's zomers als 's winters. Wanneer de eigenaar en de smid tezamen de hoeven van veulens en paarden nagaan, kan zulks niet anders dan gunstig werken op hun beider ontwikkeling betreffende de kennis van het hoefbeslag.

De eigenaar moet dien arbeid voldoende betalen en niet op een accoordje trachten te laten werken om voor het besnijden van de veulenhoeven niets te vergoeden. De tijd is gelukkig voorbij, dat de smid voor den paardenhouder voor een zakje rogge of appels zijn paard moest onderhouden; dat zal op den arbeid van den smid niet gunstig gewerkt hebben.

Wanneer de eigenaars van paarden zich niet interesseeren voor een goed hoefbeslag, worden de smeden onwillekeurig onverschillig ten opzichte van de uitoefening.

Vele smeden, die wel een goed beslag kunnen leveren, doen zulks niet, daar het niet voldoende betaald wordt, en wel slordig werk nog het minst slecht. Zij beschouwen zorgvuldig werken voor onnoodig, daar zij weten, dat de eigenaar zich niet om de uitvoering bekommerd. Zij zouden immers voor accuraat werk geen erkenning vinden, terwijl ze voor slecht beslag geen verwijten behoeven te wachten. Alleen wanneer ze werkelijk veel liefhebberij bezitten in het hoefsmidsvak, zullen zij in vakkennis niet achteruitgaan. Hebben ze weinig of geen ambitie, dan gaan zelfs hoefsmeden, die een goede opleiding hebben genoten, van lieverlede hun vak verwaarloozen.

Moge deze ernstige waarschuwing zoowel voor paardenhouder als smid niet uit het oog verloren worden, daar het gaat om het paard en tot verheffing van het hoefsmidsvak in het algemeen.

ADVERTENTIËN.

W. BERNET & Co., AMSTERDAM

berichten, dat zij een GROOTE PARTIJ

HOEFIJZERS

1e en 2e soort,

in VOORRAAD hebben, die zij wenschen OP TE RUIJEN.

WINTERSEIZOEN 1926

— Wij leveren bij **tijdige** bestelling: —

Winterijzers met Schroefgaten

(Rits- en Stampijzers, alle nummers) met of zonder schroefdraad. Plaatsing der schroefgaten naar keuze, in den toon, of in de takken, of op beide plaatsen. **Prijs ZEER billijk.**

Vraagt inlichtingen bij Uwen Handelaar.

Levertijd naar keuze, einde September of begin October.

Orders op winterijzers met schroefgaten worden ingewacht tot 15 Augustus e.k. Voor later inkomende orders kan geen tijdige levering worden gegarandeerd.

DENK OM

DE SCHITTERENDE KWALITEIT ONZER HOEFIJZERS

Hoefijzer- en Assenfabriek „St. ELOY”, Roosendaal (N.B.)

WATSON'S NIEUWE HOEFRASP

VAN PRIMA ENGELSCH MATERIAAL

IS DE BESTE EN DAAROM DE GOEDKOOPSTE.

Vraagt deze raspen bij Uw Leverancier.

WAAR NIET VERKRIJGBAAR DIRECT VAN ONZE FABRIEK.

Prijs f 11.50 per dozijn blokmodel.

Prijs f 10.75 per dozijn plat puntmodel.

G. WATSON & ZON'S VIJLENFABRIEK,

HILLEGERSBERG BIJ ROTTERDAM.

OP AANVRAGE GRATIS MONSTERS VERKRIJGBAAR.

„DE OUDE ZWOLSCHE VAN 1895”

's-GRAVENHAGE

· PIETER BOTHSTRAAT 34-38 ·

MAATSCH. KAPITAAL
/ 1.000.000—

JAARL. PREMIEONTVANGST
/ 700.000—

BELEGD EN RESERVE KAPITAAL / 407.676.88

D. P. LINTHOUT, GED. COMMISSARIS

W. WILMINK, DIRECTEUR

ALG. PAARDEN- EN VEEVERZEKERING

PREMIE VANAF / 1.50 PER / 100.—

GROOTSTE IN NEDERLAND

HET RISICO VAN TRANSPORT EN
VERBLIJF OP KEURING, LANDBOUW-
TENTOONSTELLING ENZ. WORDT ZON-
DER PREMIE VERHOOGING GEDRAGEN

BRANDVERZEKERING VOOR LANDBOUWBEDRIJVEN

PREMIE VANAF / 1.50 PER MILLE

GEEN INLEG- EN GEEN TAXATIEKOSTEN

VASTE PREMIËN

Firma S. C. M. BAX

Glashaven 9, Rotterdam - Telef. 1355

Specialiteit in Artikelen voor Hoefbeslag.

Machinale hoefijzers Helpman.

Mustad- en Ster-Hoefnagels: meest uitgebreide sorteering
in meer dan 70 maten en modellen voorradig.

Rubber-Hoefzolen: Uitsluitend van prima kwaliteit
caoutchouc vervaardigd, dus niet van rubberafval.

a. Open en dichte luchtdrukkzolen voor voor- en achterijzers
in 9 resp. 11 maten voorradig.

b. Zolen voor halve ijzers met hoog rubberkussen in 8
maten voorradig.

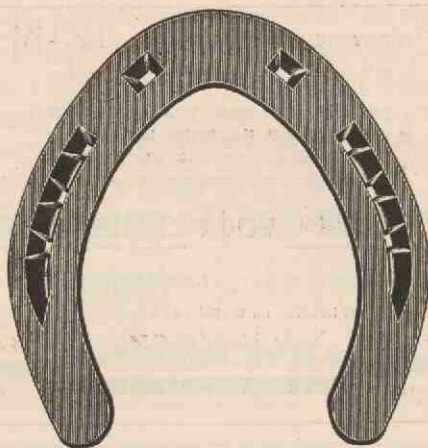
c. Blokkzolen, straalzolen en hielstukken.

Kunsthorn, kurkkit.

IJsnagels, kalkoenen, stiften, opruimers, hoef tangen, af-
breektangen, renetten, hoefraspen, hoefhamers, houwklingen,
lasch- of welblad, laschpoeder, metaalzagen enz.

Wanneer gij het beste op gebied van hoef-
beslag wensch, gebruikt dan

HELPMAN-HOEFIJZERS.

Ze zijn bodemnauw, hebben schuin gestampte
gaten en een juiste verdeling en plaatsing der
nagelgaten.

HELPMAN-HOEFIJZERS zijn niet noodeloos
zwaar; de verpakking weegt zoo goed als
niets en dus zijn ze **per stuk de goedkoopste**
aan de markt.

HOEFIJZERS — HOEFNAGELS

HELLER HOEFRASPEN

Alle artikelen voor Hoefbeslag.

B. A. LUYKX
Telefoon 46080

Amsterdam
Hekelveld 16

N. V.

Nieuwe Nederlandsche Hoefijzerfabriek

„HIPPOS” DORDRECHT

Onze ***nieuwste verbeterde hoefijzers***
voldoen o. a. aan de volgende practische eischen:

- 1°. Zuiver rechtsche en linksche modellen,
- 2°. Breede, vlakke takeinden, waarop de verzenen geheel dragen,
- 3°. Volkomen vlakke draagrand en diepe afhelling,
- 4°. Juiste plaats en richting der nagelgaten,
- 5°. Vorm van rits en stampnagelgaten zoodanig, dat de nagelkop geheel is opgesloten.

Indien bij Uw handelaar niet verkrijgbaar,
direct van de fabriek te betrekken

LAMBERT HOEFZOLEN

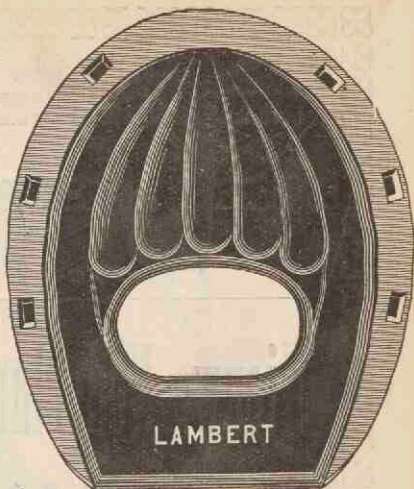
in de modellen

Lambert open pad

Frog pad

Red Philadelphia pad (rood rubber)

en de bekende
Amerikaansche

Heller Hoefraspen

Lambert & Company

Leuehaven 66 :: Rotterdam

Prima Duitse Smeedkolen

à f 18.50 per 1000 K.G.

Vrijboord Amsterdam

of franco bergplaats Amsterdam.

J. C. JANSEN & ZOON - AMSTERDAM.

TELEFOON 44523.

LIJNBAANSCRACHT 156d.

DE HOEFSMID

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland per jaar f 3.—
voor 't Buitenland per jaar f 4.—

ADVERTENTIËN

1—10 regels (breedte 6 cM.) f 2.—,
iedere regel meer f 0.20. - Tarieven voor
contracten op aanvraag verkrijgbaar

Redacteur-Uitgever: A. W. Heidema te 's Gravenhage, Huygensplein 5

INHOUD.

Cursus in hoefbeslag te Axel. — De invloed van den hoefsmid. — Wedstrijd in hoefbeslag te Steenberg. — Hoefbeslag op de tentoonstelling te Doetinchem. — De geschiedenis van het ijzer en van de ijzerindustrie. — Ingezonden stukken. — Korte mededeelingen. — Advertentiën.

CURSUS IN HOEFBESLAG TE AXEL.

Onderwijzers en dit voorjaar geslaagde leerlingen van den cursus 1924—1926.

Zittend: 1. Em. Waelpat van Zuiddorpe; 2. L. Boogaerts, dierenarts te Axel (leider), 3. A. J. Schieman te Axel (onderwijzer in de practijk), 4. W. P. Ripmeester te Hoek. — Staande: 5. F. Hertog te Stoppeldijk, 6. Jos. Pieters te Philippine, 7. L. Willemsen te Zaamslag, 8. Pr. Pieters te Philippine, 9. P. J. Willemsen te Zaamslag, 10. J. F. Herman te Koewacht.

DE INVLOED VAN DEN HOEFSMID.

Nu de stamboek- en premiekeuringen weer voor een groot gedeelte achter den rug zijn, is ons opnieuw opgevallen dat de kalkoenen, die 20 jaar geleden nog algemeen in ons land voorkwamen en waaraan de paardenhouders, vooral uit een onjuist inzicht omtrent de duurzaamheid van het ijzer, vasthielden, thans eigenlijk gezegd op het platteland niet meer voorkomen. Dr. Molhuijzen, de secretaris van het Koninkl. Nederl. Landbouw-comité, heeft in verband hiermede terecht betoogd dat het beslag der landbouwpaarden weinig afbreuk doet aan den weg en dat bij een eventueel in te voeren wegebelaasting de landbouwpaarden daarvan wel zoo goed als geheel vrijgesteld mochten worden.

De uitvoering van het beslag der fokpaarden, die ter keuring komen, is over het geheel genomen bevredigend. Soms zijn de ijzers echter te nauw gelegd. Slechts een heel enkele keer treft men het tegenovergestelde aan. In het laatste geval laat ook veelal de vorm van het ijzer te wenschen over. De takken hebben dan geen voldoende ronding, waardoor het ijzer bij de verzenen te wijd komt te liggen.

De invloed van den hoefsmid neemt toe, al naarmate zijn kennis van het vak grooter is en hij meer menschenkennis bezit. De eischen voor het behoud van een zoodanigen invloed zijn echter ook van lieverlede gestegen, daar de jonge landbouwers op de landbouweursussen en landbouwscholen, door het volgen van cursussen in paardenkennis en het bezoeken van paardenkeuringen, ook een ruimere ontwikkeling hebben verkregen.

Betrekkelijk weinig hoefsmiden wonen de paardenkeuringen bij. Dit is jammer, daar ook voor den hoefsmid bij zulke gelegenheden wel wat te leeren valt en zij onmiddellijk bij de hand zijn als er door de keuringscommissie aanmerkingen of loftuitingen over het beslaan van een of ander paard worden uitgesproken. Als de betrokken smid dan bij de hand is, dan kan hij zijn werk verdedigen of mogelijk de op den smid geworpen schuld op den eigenaar overbrengen. Het jurylid, dat de opmerkingen maakt, moet dan ook de gegrondheid hiervan aantoonen, daar het niet voldoende is om alleen maar te zeggen dat iets niet goed is. Anderzijds kan de hoefsmid uit de gemaakte opmerkingen meermalen nut trekken.

Tenslotte is voor den hoefsmid van beteekenis op de keuringen het beslag der verschillende paarden te vergelijken en zijn clientèle te spreken. Er wordt bij zoo'n gelegenheid ook wel werk opgedragen. Natuurlijk brengt het bezoek der keuringen tijdverlies mede, waarvan men van te voren niet zeker weet of die verloren tijd wel voldoende beloond zal worden. Als regel is dit echter wel het geval. Er moet evenwel ook een goede samenwerking tusschen jury en hoefsmid bestaan.

De invloed van een vakman dient in directe verhouding te staan met zijn vakkennis, menschenkennis, eerlijkheid en welwillendheid. Ieder is in zijn werk feitelijk de dienaar van zijn opdrachtgever, hij zij minister of bode. Ieder herinnert zich wel het bekende verhaal van den man, die op het postkantoor voor het loket stond en door een postambtenaar op een onvriendelijke wijze werd gevraagd: „wat mot jij?“ „Ik mot niks,“ luidde het antwoord „maar jij mot mij een postzegel van een halve cent geven.“ Met andere

woorden: ieder, en dus ook een hoefsmid, heeft te begrijpen dat hij tot op zekere hoogte de dienstwillige dienaar moet zijn van het publiek, dat zijn paard bij hem laat beslaan. Doch anderzijds dient het publiek te begrijpen dat een hoefsmid, die zijn vak verstaat en goed uitoefent, het publiek beleefd behandelt en zich behoorlijk laat betalen, alle respect verdient. Het publiek verkrijgt dan voor zijn geld de volle waarde en beide partijen staan volkomen gelijk. Beide worden geholpen en geen van tweeën behoeft ondergeschikt te zijn. Dat is de goede verhouding.

Ieder, die zijn oogen de kost geeft en in de Maatschappij rondkijkt, kan ook ervaren, dat kundige, goed met de paarden en met het publiek omgaande hoefsmiden, gewoonlijk een goede en eervolle positie hebben en wiens werk voor de geheele streek, waar ze gevestigd zijn, ten zegen strekt. Dan is de invloed van den hoefsmid voldoende groot en is hij in den goeden zin van het woord de raadgever van de paardenhouders.

R e d.

WEDSTRIJD IN HOEFBESLAG TE STEENBERGEN.

Hier was weer niets in orde toen de wedstrijd zou aanvangen. Gelukkig echter waren er behulpzame handen, die in korten tijd nog een bruikbaar onderkomen fabriceerden, zoodat de wedstrijd toch kon doorgaan (wel een verschil bij Axel!)

Over de *collecties ijzers*, welke den eersten dag gekeurd werden, beperk ik mij tot de vermelding der prijswinnaars: 1. J. A. Schieman te Axel, zilveren med. met diploma voor A. B. C. D.; 2. D. Luteijn te Axel, die alleen in de rubrieken B en D had ingezonden, waarvoor hem voor elke rubriek een diploma werd toegekend; 3. Adr. van Alphen te Wagenberg, die voor rubriek A een diploma verwierf.

Er waren 2 *collecties leermiddelen* ingezonden door Onderwijzers in Practisch Hoefbeslag en wel door de heeren A. J. Schieman te Axel en Jos. Roovers te Beek bij Breda, die elk een eersten prijs, verguld zilv. med., verwierven.

Voor *gereedschappen en materialen voor hoefbeslag* verwierf de heer J. A. Schieman den eersten prijs.

Nog zij vermeld dat door den heer H. Kerckhaert te Stoppeldijk, Zeeuwsch-Vlaamsche Hoefijzerfabriek, een groote collectie fabriekmatig vervaardigde hoefijzers waren ingezonden, welke collectie bekroond werd met een eersten prijs, verg. zilv. med.

Wat den *wedstrijd* betreft, er werd over 't algemeen tamelijk goed en vlot gewerkt. Laat begonnen, was deze wedstrijd toch nog betrekkelijk vroeg afgelopen. Als gewoonlijk was ook het publiek wel belangstellend. Enkele vooraanstaande paardenfokkers kwamen eens een praatje maken en werden daardoor nog beter overtuigd van het nut van dezen vreedzamen strijd.

De uitslag is: 1. J. A. Schieman te Axel, verguld zilv. med.; 2. D. Luteijn te Axel, verg. zilv. med. aangeboden door den heer H. Kerckhaert te Stoppeldijk; 3. G. J. Baijen te Oosterhout, zilv. med.; 4. A. C. Stroop te Bosschenhoofd, bronzen med.; 5. Js. C. A. van Trier te de Heen, br. med.

Eervol verm.: Adr. van Alphen te Wagenberg, wien een specialen prijs ten deel viel, uitgelooft door de firma J. H. v. d. Pol van Hassel, IJzerhandel

te Oosterhout, voor de eerste eervolle vermelding, n.l. een stel hoefgereedschappen.

In westelijk Brabant, waar de trekpaardenfokkerij op hoogen trap staat, wordt langzamerhand ook wel ingezien de hooge waarde van een goed beslag.

Op den duur zal het misschien aanbeveling verdienen om op de landbouwtentoonstellingen den wedstrijd in hoefbeslag provinciaal te houden en bij voldoende deelname zelfs alleen smeden uit de plaats zelf of allernaaste omgeving te laten mededingen.

De liefhebberij zal daardoor aangewakkerd worden. Meestal is er niet voldoende tijd om een klasse-indeeling te maken. Dit zou anders wel de beste oplossing zijn.

Utrecht.

S. van Angeren.

HOEFBESLAG OP DE TENTOONSTELLING TE DOETINCHEM,

4 Augustus.

Het programma voor de Afdeeling hoefbeslag op deze tentoonstelling bevatte: A. wedstrijd in hoefbeslag; B. collecties eigen gesmede model-ijzers, en C. ter opluistering collecties leermiddelen, modelijzers en gereedschappen voor cursussen in hoefbeslag.

A. *De wedstrijd.* Twaalf inschrijvingen; door dit niet groote aantal was een voorwedstrijd overbodig. De wedstrijd vond plaats op een ruim omheind gedeelte van het terrein, waar 4 aambeelden en 4 veldsmidsen ten dienste stonden. Het weer was gelukkig ideaal; zoodat het ontbreken van een overkapping minder werd gevoeld. Den deelnemers, die aan de jury grootendeels onbekend waren, werd elk een nummer toegekend en daarna om de volgorde geloot. Er werd in 3 ploegen van 4 gewerkt. De eersten begonnen om half elf en de geheele wedstrijd verliep verder vlot. Wegens de minder goede terrein-gelegenheid werden geen gangen der 3 gebezigde paarden beoordeeld. Wel echter de standen.

Om kwart voor vier was de wedstrijd geëindigd en werd de uitslag met spanning afgewacht. Deze luidde: zilver. medaille H. J. Marcelis te Wijnbergen; groote zilver. med. H. J. J. Klein-Molenkamp te Steenderen; kleine zilver. med. H. J. Eijkelpkamp te Lathem; bronzen med. L. P. Boerman te Beekbergen.

Werden deze 4 als de besten aangewezen, ook over de prestaties der anderen was de jury goed tevreden en in punten uitgedrukt liepen de eersten wat uit en was er slechts één, die wat lager in de noteering stond. Het gros liep in de totaal-classeering bij optelling der punten, verworven in de drie onderdeelen van den wedstrijd, weinig uiteen. Dat is een goed teeken. Het besnijden liet bij velen nog te wenschen.

De beoordeeling berustte bij de heeren: J. A. van Gurck, dierenarts te Doesburg, Joh. A. Tangelder te Duiven en J. Th. Huitink te Ruurlo, beide onderwijzer in practisch hoefbeslag, terwijl de regeling in handen was van den heer B. Resink te Doetinchem, tezamen met drie der 4 prijswinnaars vereenigd op nevenstaande afbeelding.

B. *Collecties eigen gesmede model-ijzers.* Gevraagd werden: vier ijzers voor

een trekpaard, idem voor een tuigpaard, 1 balkijzer, 1 ijzer met stooten en kalkoenen, 1 ijzer met verbreedten tak, 1 vlak toonstrijkijzer, 1 takstrijkijzer met kalkoenen, 1 klapijzer en 1 klapstrijkijzer. Er waren 5 inzendingen, waarvan 1 buiten mededinging. Slechts 1 inzending voldeed aan het vraagprogramma en de jury keurde deze den eersten prijs waard, n.l. die van H. J. Marcelis te Wijnbergen (verg. zilv. med.). De twee andere prijzen moesten worden ingehouden en nog niet alleen om gemelde redenen, doch de afwerking — niet goed van rits, vorm of gaten — hield zulks mede tegen.

C. ter opluistering: collecties modelijzers en gereedschappen. Slechts één inzending en een heele goede, n.l. van den onderwijzer J. A. Boesveld te Winterswijk. De verzameling bestond uit een 60-tal ijzers voor verschillende

Van links naar rechts de heeren: Resink, Tangelder, Boerman (1e pr.), Eijkelkamp (3e pr.), Marcelis (1e pr.), Gurck en Huitink.

beslagvormen, 10 beslagen hoeven, hoornschoenen, beenderen, doorsnede ondervoet, enz. De toekenning van een eersten prijs werd de belooning voor Boesveld's moeite.

* * *

Op het tentoonstellingsterrein waren vele inzendingen machinerieën, waarvoor de aanwezige hoefsmeden zich ook voldoende interesseerden en tusschentijds werden bezichtigd, hetgeen een nuttige afwisseling bood, terwijl na afloop der tentoonstelling, een landspel, waaraan 660 personen medewerkten, deels te paard, een gewaardeerd slot vormde.

**

* * *

Een der juryleden had nog de welwillendheid ons te berichten dat de heer Resink zich veel moeite heeft getroost om alles voor de werkzaamheden goed in orde te hebben, waarvoor hem een woord van dank toekomt. — De wedstrijd verliep heel rustig, zonder overlast te hebben van het publiek, dat opvallend gering was.

Ieder deelnemer kreeg één hoof te beslaan. Over 't geheel is vrij goed werk geleverd. 't Viel op dat bijna allen in 't besnijden de meeste tekortkomingen hadden, hetgeen nadeelig werd bij het passen. Intusschen mag gezegd worden dat de gemaakte ijzers van alle voldoende waren. Enkele waren zelfs zeer goed.

DE GESCHIEDENIS VAN HET IJZER EN VAN DE IJZERINDUSTRIE.

Het oertijdperk, de Middeleeuwen, het tijdperk van de houtskoolhoogovens, het tijdvak van de steenkooltechniek.

Een werk, dat de aandacht verdient van ieder, die belangstelling heeft voor cultuurgeschiedenis, wordt uitgegeven door de „Verlag Stahleisen te Dusseldorf.” Het is de „Geschichte des Eisens” van dr. Otto Johannsen. De eerste druk was binnen enkele maanden uitverkocht; in den tweeden druk zijn enkele verbeteringen aangebracht.

Het boek is verdeeld in vier afdeelingen:

Die Urgeschichte, Das Mittelalter, Das Zeitalter der Holzkohlenhochovens en Das Zeitalter der Steinkohlentechnik.

De oergeschiedenis gaat de schrijver na door de thans nog levende natuurlvolken in hun metaalbewerking te bestudeeren; bij Afrikaansche volken vindt men eenvoudige smeltovens voor ijzer, evenzoo bij Turaniërs en Mongolen, Burjeten en Kalmukken, en in het bijzonder de Indiërs. Van deze bestaande volken uitgaande komt de schrijver tot de bespreking van de cultuur van oude volken: Egyptenaren, Assyriërs, Phoeniciërs, Israëlieten, Arabieren, Grieken, Etrusken, Romeinen.

De middeleeuwen (van ongeveer den tijd der volksverhuizing tot 1500) begint de schrijver met Spanje; de Gallische zwaarden worden door Cesar genoemd; de Germanen kenden het ijzer vermoedelijk reeds eeuwen lang; de hamer van Thor is uit de sagen bekend; evenals het zwaard van Wieland.

In latere tijden vormden zich de gilden; er werden watermolens gebruikt om blaasbalgen te bewegen, en kolen ter verhitting. Eenige afbeeldingen toonen de wijze van erts-uitzoeken, ertswasschen, een stampwerk, de samenstelling van een blaasbalg, smidsen en ovens, mechanisch bewogen hamers, een gebogen ketelplaat, uit één stuk gedreven, trekbanken voor draad, een pantserhemd, een naaldenmaker, een spaansche degen, nagelsmeden, ankersmeden, mortieren en andere.

Het tijdperk van de houtskoolhoogovens heeft in verschillende landen een verschillend beloop; het einde ligt tusschen 1750 en 1850. De eerste schriftelijke mededeelingen en boeken ontstonden omstreeks 1400: „Feuerwerksbücher”; voornamelijk waren het wapens, die beschreven worden; naast het smeden trad ook het gieten van ijzer op, dat bij de Chineezen waarschijnlijk reeds vele eeuwen lang bekend was. In het midden der vijftiende eeuw ontstonden de houtskoolhoogovens, waarvan verschillende afbeeldingen worden gegeven, en de samenstelling beschreven wordt. In de zestiende eeuw begon men de ijzerertsen te onderzoeken vóórdat zij in den oven werden gebracht — een chemisch onderzoek. Het ijzergieten sloot aan bij het brons-

gieten, dat bijv. werd toegepast voor het vervaardigen van standbeelden en klokken. Hiervan eenige afbeeldingen. Van ijzer werden het eerst kanonnen en mortieren gegoten, daarna platen voor haarden (eenige versierde platen zijn afgebeeld) en potten.

Het frischen *) van smeedijzer ontwikkelde zich vooral in Duitschland; de bereiding van staal geschiedde meer en meer door frischen.

De blaasbalgen en hamers ondergingen veranderingen, er ontstonden walswerken en toestellen om ijzer te knippen.

In Lotharingen, Frankrijk, Italië, Skandinavië, Rusland, ontwikkelde zich de ijzerbereiding. In Amerika was de familie Leonard de meest bekende onder de ijzerindustriëlen, in Engeland ontstonden uitgebreide ijzerwerken.

De uitvinding van de stoommachine luidde een nieuw tijdperk in; de blaas-toestellen werden verbeterd, het gietstaal werd uitgevonden, en de vervanging van houtskool in de smeltovens voor ijzer door cokes gaf een belangrijke verbetering.

In Engeland ontwikkelde zich de ijzergieterij; het puddelen werd in dat land het eerst in toepassing gebracht. De ontwikkeling van de stoommachine en de uitvinding der locomotief waren het begin van den nieuweren machinebouw. De cokesoven werd verbeterd omdat meer cokes noodig waren; de cokeshoogovens werden evenzeer verbeterd; het verwerken van groote stukken ijzer gaf aanleiding tot de uitvinding van den stoomhamer (de oorspronkelijke schets van Nasmyth is afgebeeld); walswerken ontstonden, en daarmee profielijzers. De Engelsche techniek sloeg over naar Frankrijk en Duitschland (Creusot in het eerste land, Malapane en Kreuzburg in het tweede). Men beproefde in Duitschland gietstaal te maken, doch dit gelukte slechts aan Friedrich Krupp, die daardoor de grondlegger werd van de bekende fabriek.

In België werd van Engeland uit (John Cockerill) de ijzerindustrie gevestigd en ontwikkeld.

In 1855 vervaardigde Henry Bessemer het eerst vloeijzer (Bessemer-ovens en -peer); in Duitschland bouwde Siemens den regeneratiefoven, waardoor zeer hooge temperaturen verkregen konden worden, wat de staalbereiding ten goede kwam.

De gebroeders Siemens legden zich met kracht toe op de staalbereiding.

Sedert 1766 trad de wetenschap in dienst van de ijzerindustrie. In Freiberg werden de eerste voordrachten gehouden aan de Bergacademie. In andere plaatsen en in andere landen werden langzamerhand ook leerstoelen opgericht; de vervaardigers van ijzer vereenigden zich; de groote ijzerwerken stelden scheikundigen aan en richtten laboratoria in; proefnemingen werden gedaan omtrent de eigenschappen van het fabrikaat.

De steenkolenvoortbrenging nam grootere afmetingen aan; er werden nieuwe methoden van ontginning bedacht; de cokes-vorming werd verbeterd; het verkrijgen van ertsen geschiedde met nieuwe inrichtingen.

De grootere hoogovens vereischten krachtiger blaastoestellen; de hoogovens zelf ondergingen veranderingen,

*) Het „frischen” is een typisch Duitsch woord. Men bedoelt er mede het zuiveren van metalen. R e d.

Van de slakken werden tegels gemaakt; de in de hoogovens ontwikkelde gassen werden benut tot het drijven van motoren.

Het gieten van ijzer deed vormmachines ontstaan, zandstraalblaastocstellen (voor het reinigen van gietwerk), en „hartguss.”

De methoden van Bessemer, Thomas, Siemens-Martin bereidden den weg tot het verkrijgen van edelstaalsoorten; Krupp smolt groote staalmassa's; tegelstaal werd in vormen gegoten.

Het vloeijzer was oorzaak van de ontwikkeling der stoomhamers, de profielijzers traden in meer vormen op; de bouw van ijzeren oorlogsschepen gaf weder terugslag op de industrie; pantserplaten werden vervaardigd; ijzerdraad werd meer gebruikt.

Mannesmann ontdekte het maken van de naar hem genoemde buizen; het thermietlasschen werd bedacht.

Als laatste hoofdstuk geeft de schrijver een overzicht van de ontwikkeling der ijzerindustrie in de verschillende landen van Europa, in Amerika, en in Azië. (u. N. R. C.).

INGEZONDEN STUKKEN.

*Aan
de Patroons en Bedrijfsleiders van
Hoefsmederijen in Nederland.*

M. H.

Herhaaldelijk hoorden wij de laatste jaren stemmen opgaan over het gebruik van machinale hoefijzers. Voldeden vroeger de machinale hoefijzers niet aan redelijk te stellen eischen, op heden worden door verschillende fabrikanten zeer goed bruikbare hoefijzers gefabriceerd en in den handel gebracht.

Verschillende oorzaken hebben het gebruik van de machinale ijzers doen toenemen. Noemen wij slechts de verhoogde arbeidsloozen en den verkorten arbeidstijd. In vele smederijen ontbreekt in den zomer de tijd voor het zelf vervaardigen van de benoodigde ijzers. Ook meenen tal van smedenpatroons dat het zelf vervaardigen van de hoefijzers een financieel nadeel is. Hoe het ook zij, wij kunnen constateeren, dat door de jonge hoefsmeden het hoefijzers maken bijna niet meer wordt beoefend. Dit toch is de schaduwzijde van het gebruik van machinale hoefijzers.

Door de onderwijzers aan hoefbeslagcursussen wordt maar al te dikwijls ondervonden, dat zich leerlingen voor een cursus aanmelden die nog nooit een hoefijzer gemaakt hebben en verder dat er door de cursisten thuis niet, of in elk geval onvoldoende, het maken van hoefijzers wordt beoefend, om zich met succes aan het examen voor het Rijksdiploma te kunnen onderwerpen.

Hoe geheel anders was dat vroeger, toen door u, de patroons en bedrijfsleiders van heden, een hoefbeslagcursus werd bezocht. Kleefden er in dien tijd, bij den aanvang van den cursus, fouten aan de door u gemaakte hoefijzers, na enkele terechtwijzingen waren deze verdwenen. Wij meenen dit te mogen toeschrijven aan de vaardige hand en het geoefende oog, die de oudere smeden

kenmerkten. Deze vaardigheid was toch ontstaan door het veelvuldig ijzers maken in uwe jonge jaren. Hoe geheel anders is dit nu geworden na de invoering der machinale hoefijzers. Slechts enkele van de jonge smeden hebben zooveel handvaardigheid, dat met vrucht het onderwijs op een cursus kan worden gevolgd.

Ook door u zal het in de werkplaats opgemerkt zijn, hoeveel moeite en tijd het aan de jonge smeden kost om de machinale ijzers den gewenschten vorm te geven. Maar al te vaak worden dan deze pogingen gestaakt en komen overigens goede machinale ijzers slecht passend onder den hoef en wordt daardoor het geleverd werk minderwaardig.

Met het maken van ijzers voor afwijkende gangen en hoefgebreken wordt nog veel meer getobd. Dit kan immers niet anders, wanneer zij reeds met het maken van een normaal ijzer zooveel moeite hebben. Verbetering te brengen in een en ander is mede in uw belang.

Gij kunt hieraan medewerken en zoo de wil er maar is, behoeft het geen financieel nadeel te zijn. Geef hun de gelegenheid *vlug* een ijzer te leeren maken en binnen zeer korten tijd wordt met het vervormen, richten en passen van 4 machinale ijzers 10 minuten uitgewonnen.

Het aantal paarden \times 10 minuten werkloon plus bedrijfsonkosten is voor vele smeden per jaar een aanzienlijk bedrag. In vele gevallen zal de winst grooter zijn dan het verlies.

Wij vragen geen afschaffing der machinale ijzers. Wij vragen slechts: stel de jonge smeden in de gelegenheid ijzers te *leeren* maken. Laat ook hen, *die* vaardigheid verkrijgen welke u reeds eigen was op hun leeftijd.

Help ons in ons streven, om de opleiding van de jonge smeden zoo goed mogelijk te doen zijn.

Vertrouwende op Uwe bereidwilligheid, doen wij een beroep op Uwe medewerking.

Namens de Vereeniging van Onderwijzers
in Practisch Hoefbeslag:
M. R i t s e m a, Voorzitter.

De Commissie belast met het afnemen van examens ter verkrijging van het Rijksdiploma als hoefsmid, gaat met dit schrijven accoord.

De Voorzitter,
H. M. K r o o n.

Aan het bovenstaande kan ik, als Voorzitter van den „Bond van Smedenpatroons in Nederland,” om meer dan één reden mijn volle adhaesie verleen, omdat mij meermalen is gebleken, bij mijn bezoek aan verschillende hoefsmeden in ons land, dat juist zij, die er prijs op stellen niet voor minderwaardig werk in aanmerking te willen komen, hunne ijzers *zelf* fabricceeren en *machinale* hoefijzers dikwijls aanleiding hebben gegeven tot onaangenaamheden van den cliënt en tot schade van het daarmede beslagen paard.

Nog onlangs bij een bezoek, door mij gebracht aan het Instituut voor Zoötechniek en Hoefkunde (Veeartsenijschool), tijdens het houden van het examen voor Rijksgediplomeerd Hoefsmid, viel het mij op, hoe vele jonge smeden niet in staat bleken te zijn zelf een *normaal* ijzer behoorlijk te smeden,

en indien men op dezen weg al meer en meer zou doorgaan met het gebruik maken van machinale ijzers, dan kan het niet anders, of het vak in het algemeen zou er ongetwijfeld onder moeten lijden. Het is daarom vooral dat ik het vorenstaande met nadruk wensch te steunen, en heeft het mijn volle sympathie, dat op deze wijze door onze Zusterorganisatie: „De Vereeniging van Onderwijzers in practisch Hoefbeslag” getracht wordt, het vervaardigen van hoefijzers door den smid zelve, zooveel mogelijk aan te moedigen en in de hand te werken.

Voorzitter B. S. P. N.

D. Roosenschoon.

Utrecht, Juni 1926.

KORTE MEDEDEELINGEN.

— **Axel.** Bij den wedstrijd voor hoefsmeden te Axel, waarvan in de Juli-aflevering een verslag met photo werd opgenomen, zijn behalve de daarin vermelde vijf prijswinnaars ook nog twee eervolle vermeldingen toegekend n.l. aan de heeren C. Pieters en J. Pieters, beide te Philippine (Z.). Wij ontleenden dit aan een verslag over dien wedstrijd, ons welwillend door den heer S. van Angeren te Utrecht toegezonden doch door toevallige omstandigheden te laat om opgenomen te worden. De heer v. A. merkte o.m. op: „Verscheidene „fokkers toonden veel belangstelling voor de afdeling hoefbeslag, zoodat „deze ook hierom veel goeds gedaan kan hebben.”

Wij onderschrijven deze opvatting geheel en zijn overtuigd dat goed georganiseerde wedstrijden voor het verkrijgen van degelijken steun der fokkers van veel belang moeten worden geacht. Zij vormen echter ook een attractie voor de landbouwtentoonstellingen, zoodat de besturen gerust goede prijzen beschikbaar mogen stellen.

— **Attentie! Onderwijzer-hoefsmeden!** Vergeet gij niet een aantal circulaires „Aan de Patroons en Bedrijfsleiders van Hoefsmederijen in Nederland” — zie Ingezonden stuk in deze aflevering — aan te vragen bij den secretaris H. van Waasbergen te Oud-Beierland, en deze circulaires te distribueeren onder uwe leerlingen?
H. V.

— **Hoefbeslag op de tentoonstelling te Tiel.** In de vorige aflevering is bekend gemaakt welke rubrieken de afdeling hoefbeslag omvat op deze van 9—11 Sept. te houden tentoonstelling.

Zij, die deelnemen aan den wedstrijd in hoefbeslag moeten Donderdag 9 Sept. om 12 uur op het terrein zijn voor den vóórwedstrijd. Zij, die daartoe door het verkregen aantal punten in de termen vallen, moeten den volgenden dag te 9 uur wederom present zijn.

— **Wedstrijd in hoefbeslag te Venlo,** 15 en 16 September. De Afdelingscommissie bestaat uit de heeren P. v. Kempen te Echt, voorzitter, P. Bongaerts te Maasniel, G. Vogels te Buggenum. Toegevoegd lid v/h. H. B.: M. Tops te Roermond; adviseerend lid Jacq. Timmermans te Roermond. Door deze commissie is voorgedragen aan het Hoofdbestuur om als juryleden voor den wedstrijd in Hoefbeslag te benoemen de heeren: Joh. Plet, dierenarts te Heerenveen, S. van Angeren te Utrecht en L. Bloemen, dierenarts te Roermond.

— **Najaarsrijkshengstenkeuringen 1926.** Deze keuringen zijn reeds gehouden op 10 Aug. te Texel, 11 Aug. te Terschelling, 12 Aug. te Wieringen en Schagen en vinden verder plaats op de volgende data:

Hengsten type tuigpaard: 25 Aug. op Ameland, 26 Aug. te Utrecht en Gorinchem, 29 Sept. te Zwolle, Beemte en Zutfen, 1 Oct. te Elst en Tiel, 7 Oct. te Assen.

Hengsten type trekpaard: 21 Sept. te Dorcht en Rotterdam, 22 Sept. te Middelharnis, 23 Sept. te B.-o-Zoom, 24 Sept. te 's Bosch en Eindhoven, 28 Sept. te Groningen, 29 Sept. te Zwolle, Beemte en Zutfen, 30 Sept. te Zevenaer, 1 Oct. te Elst en Tiel, 12 Oct. te Maastricht, 13 Oct. te Roermond, 14 Oct. te Venlo en Haps, 19 Oct. te Hulst, 20 Oct. te Axel, 21 en 22 Oct. te Oostburg, 27 Oct. te Middelburg en Zierikzee, 28 Oct. te Kattendijke.

— **Wadden-eilanden.** Van de paardenfokkerij op deze eilanden is alleen die op Texel, Terschelling en Ameland van eenige beteekenis. Op de overige drie komt geen dekhengst voor.

Sedert 1901 hebben wij bijna jaarlijks deze eilanden — Ameland tot 1913 — bij gelegenheid der paardenkeuringen bezocht. Aanvankelijk behoorde het tot de uitzonderingen als een paard beslagen werd voorgebracht. Geleidelijk zijn er meer straat- en grintwegen gekomen en nu worden er reeds heel wat beslagen paarden aangetroffen. Intusschen is het aantal de laatste jaren weer verminderd door den invoer van Ford-auto's, die op de langgerekte eilanden op de hoofdwegen veel tijdsbesparing geven.

— **Korte wenken, ingezonden door de Centrale Werkgevers-Risicobank.**

1. Gebruik bij het autogeën-lasschen en snijden een laschbril en bij het electrisch lasschen een scherm.
2. Gebruik geen uitgesleten moersleutels.
3. Maak geen machines schoon en smeer ze niet als zij in beweging zijn.
4. Draag geen ring aan den vinger bij het werken aan machines.
5. Leg geen voorwerpen in doorgangen en paden; een ander struikelt er misschien over.
6. Draag kort geknipt haar als ge werkt aan draai- en boorbanken.
7. Draag bij het gieten beenkappen.

ADVERTENTIËN.

W. BERNET & Co., AMSTERDAM

berichten, dat zij een GROOTE PARTIJ

H O E F I J Z E R S

1e en 2e soort,

in VOORRAAD hebben, die zij wenschen OP TE RUIMEN.

N. V.

Nieuwe Nederlandsche Hoefijzerfabriek

„HIPPOS”

DORDRECHT

Onze ***nieuwste verbeterde hoefijzers***
voldoen o. a. aan de volgende praktische eischen:

- 1°. Zuiver rechtsche en linksche modellen,
- 2°. Breede, vlakke takeinden, waarop de verzenen geheel dragen,
- 3°. Volkomen vlakke draagrand en diepe afhelling,
- 4°. Juiste plaats en richting der nagelgaten,
- 5°. Vorm van rits en stampnagelgaten zoodanig, dat de nagelkop geheel is opgesloten.

Indien bij Uw handelaar niet verkrijgbaar,
direct van de fabriek te betrekken

WINTERSEIZOEN 1926

— Wij leveren bij **tijdige** bestelling: —

Winterijzers met Schroefgaten

(Rits- en Stampijzers, alle nummers) met of zonder schroefdraad. Plaatsing der schroefgaten naar keuze, in den toon, of in de takken, of op beide plaatsen. **Prijs ZEER billijk.**

Vraagt inlichtingen bij Uwen Handelaar.

Levertijd naar keuze, einde September of begin October.

Orders op winterijzers met schroefgaten worden ingewacht tot 15 Augustus e.k. Voor later inkomende orders kan — geen tijdige levering worden gegarandeerd. —

DENK OM

DE SCHITTERENDE KWALITEIT ONZER HOEFIJZERS

Hoefijzer- en Assenfabriek „St. ELOY”, Roosendaal (N.B.)

WATSON'S NIEUWE HOEFRASP

VAN PRIMA ENGELSCH MATERIAAL

IS DE BESTE EN DAAROM DE GOEDKOOPSTE.

Vraagt deze raspen bij Uw Leverancier.

WAAR NIET VERKRIJGBAAR DIRECT VAN ONZE FABRIEK.

Prijs f 11.50 per dozijn blokmodel.

Prijs f 10.75 per dozijn plat puntmodel.

G. WATSON & ZOON'S VIJLENFABRIEK,

HILLEGERSBERG BIJ ROTTERDAM.

OP AANVRAGE GRATIS MONSTERS VERKRIJGBAAR.

„DE OUDE ZWOLSCHE VAN 1895”

's-GRAVENHAGE

· PIETER BOTHSTRAAT 34-38 ·

MAATSCH. KAPITAAL
f 1.000.000—

JAARL. PREMIEONTVANGST
f 700.000—

BELEGD EN RESERVE KAPITAAL f 407.676.88

D. P. LINTHOUT, GED. COMMISSARIS

W. WILMINK, DIRECTEUR

ALG. PAARDEN- EN VEEVERZEKERING

PREMIE VANAF f 1.50 PER f 100.—

GROOTSTE IN NEDERLAND

HET RISICO VAN TRANSPORT EN
VERBLIJF OP KEURING, LANDBOUW-
TENTOONSTELLING ENZ. WORDT ZON-
DER PREMIEVERHOOGING GEDRAGEN

BRANDVERZEKERING VOOR LANDBOUWBEDRIJVEN

PREMIE VANAF f 1.50 PER MILLE

GEEN INLEG- EN GEEN TAXATIEKOSTEN

VASTE PREMIËN

Firma S. C. M. BAX

Glashaven 9, Rotterdam - Telef. 1355

Specialiteit in Artikelen voor Hoefbeslag.

Machinale hoefijzers Helpman.

Mustad- en Ster-Hoefnagels: meest uitgebreide sorteering in meer dan 70 maten en modellen voorradig.

Rubber-Hoefzolen: Uitsluitend van prima kwaliteit caoutchouc vervaardigd, dus niet van rubberafval.

a. **Open en dichte luchtdrukkzolen** voor voor- en achterijzers in 9 resp. 11 maten voorradig.

b. **Zolen** voor halve ijzers met hoog rubberkussen in 8 maten voorradig.

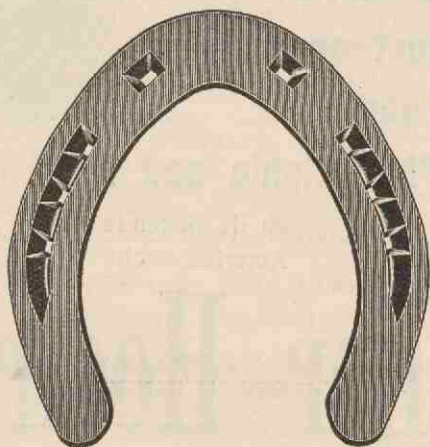
c. **Blokkzolen, straalzolen en hielstukken.**

Kunsthoorn, kurkkit.

IJsnagels, kalkoenen, stiften, oprimers, hoef tangen, afbreektangen, renetten, hoefraspen, hoefhamers, houwklingen, lasch- of welblad, laschpoeder, metaalzagen enz.

Wanneer gij het beste op gebied van hoefbeslag wenscht, gebruikt dan

HELPMAN-HOEFIJZERS.

Ze zijn bodemnauw, hebben schuin gestampte gaten en een juiste verdeeling en plaatsing der nagelgaten.

HELPMAN-HOEFIJZERS zijn niet noodeloos zwaar; de verpakking weegt zoo goed als niets en dus zijn ze **per stuk de goedkoopste** aan de markt.

HOEFIJZERS — HOEFNAGELS
HELLER HOEFRASPEN
Alle artikelen voor Hoefbeslag.

B. A. LUYKX
Telefoon 46080

Amsterdam
Hekelveld 16

L A M B E R T H O E F Z O L E N

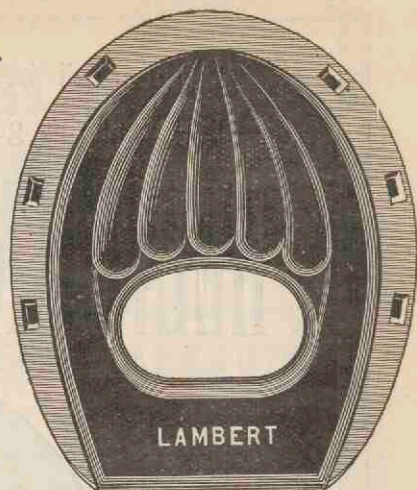
in de modellen

Lambert open pad

Frog pad

Red Philadelphia pad (rood rubber)

en de bekende
Amerikaansche

Heller Hoefraspen

Lambert & Company

Leuehaven 66 :: Rotterdam

Prima Duitse Smeedkolen

à f 21.— per 1000 K.G.

Vrijboord Amsterdam

of franco bergplaats Amsterdam.

J. C. JANSEN & ZOON - AMSTERDAM.

TELEFOON 44523.

LIJNBAANSGRACHT 156d.

DE HOEFSMID

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland per jaar f 3.—
 voor 't Buitenland per jaar f 4.—

ADVERTENTIËN

1—10 regels (breedte 6 cM.) f 2.—,
 iedere regel meer f 0.20. — Tarieven voor
 contracten op aanvraag verkrijgbaar

Redacteur-Uitgever: A. W. Heidema te 's Gravenhage, Huygensplein 5

INHOUD.

Het behandelen van geschillen over leveranties van ijzer of andere smidsbenooidigheden. — Hoefbeslag geen bijzaak. — De staking der mijnwerkers in Engeland. — Hoefbeslag op de Tentoonstelling te Tiel. — Korte mededeelingen. — Persoverzicht. — Advertentiën.

HET BEHANDELEN VAN GESCHILLEN OVER LEVERANTIES VAN IJZER OF ANDERE SMIDSBENOODIGDHEDEN.

In den goeden ouden tijd kwamen geschillen over gedane leveringen niet vaak voor. De smid kocht in den regel bij eenzelfden handelaar ijzer en kolen, en betaalde deze grondstoffen op jaarrekening. De klanten van den smid betaalden gewoonlijk eveneens na afloop van een jaar. Het spreekt vanzelf, dat de handelaar een hoogere winstmarge moest nemen, doordat er veel geld noodig was voor het geven van crediet en tevens de risico daarbij grooter was dan bij contante betaling.

Het oude gebruik der jaarrekeningen is langzamerhand buiten gebruik gesteld en vervangen door een verkoop op drie maanden of door contante betaling. De smid kan hierdoor goedkoop inkoop, terwijl de handelaar minder bedrijfskapitaal noodig heeft en minder risico lijdt.

Deze wijziging in den handel brengt mede, dat bij de levering scherper moet worden toegekeken. Vroeger toch, toen op jaarrekening werd gekocht, werden ijzer en kolen voor de betaling verwerkt en kon bij gebleken ondeugdelijkheid vóór de betaling bezwaar worden ingediend. Bij contante betaling moet nauwlettender worden gekeurd of moeten de rechten op deugdelijkheid schriftelijk goed worden vastgelegd.

De smid koopt tegenwoordig niet alleen grondstoffen zooals vroeger, maar ook allerlei artikelen, die geheel of ten deele afgewerkt zijn, b. v. landbouwwerktuigen, machinale ijzers enz. Bij deze artikelen komt vooral de vraag naar voren of het geleverde in overeenstemming is met het model of het monster, waarop gekocht is. Indien bij de levering hieromtrent verschil van gevoelen ontstaat, dan komen veelal de poppen aan het dansen. De leverancier beweert, dat het geleverde aan het monster beantwoordt en de koper zegt overtuigd te zijn van het tegendeel. Indien beide partijen van

goeden wille zijn — de leverancier den klant graag wil houden — en de klant voor dien tijd over den leverancier goed tevreden is geweest, dan treden de partijen gewoonlijk wel in zoodanig overleg, dat een minnelijke regeling wordt verkregen. Toch lukt dit niet altijd. En hoe loopt die zaak dan gewoonlijk af?

De leverancier stelt zijn zaak in handen van een advocaat en deze eischt het volle verschuldigde bedrag voor de geleverde waar. De koper moet dan als regel ook rechtskundigen bijstand vragen en de beslissing komt ten slotte in handen van den kantonrechter of van de rechtbank. Als het bedrag, waarover het geschil loopt, niet meer bedraagt dan f 200, dan moet de kantonrechter uitspraak doen — loopt het verschil over een hooger bedrag, dan komt de zaak voor de rechtbank.

De rechter is als regel evenwel geen kenner van smidsbenoedigheden en om nu goede grondslagen voor het doen van een rechtvaardige uitspraak te verkrijgen worden één of meer deskundigen benoemd, die, na beëdigd te zijn, den rechter met hunne voorlichting dienen.

Deze wettelijke weg is gewoonlijk lang en kostbaar. Geen wonder, dat ieder, die wat te verliezen heeft, een reuzenzwaar hoofd heeft in het beginnen van een proces.

De Nederlandsche taal kent allerlei spreekwoorden, die wijzen op het gevaar van processen, vooral op het gebied van levende dieren, zooals: „Die pleit om een paard, behoudt slechts den staart” — „Die pleit om een koe, die geeft er één toe”. Het pleiten over geschillen bij levende dieren heeft immers het extra nadeel, dat zulke dieren tijdens het proces onderhoudskosten vorderen, indien de partijen niet onmiddellijk overeenkomen het betreffende dier voetstoots („zooals het er staat”, zegt men ook wel) te verkoopen en dan verder te pleiten over het verschil in geld tusschen de afgesproken koopsom en het bij voetstootsche verkoop verkregen bedrag.

De praktijk heeft er naar gestreefd om dergelijke geschillen buiten de rechtbank om op te lossen. De deskundige, eerlijk en onpartijdig oordeelende, moet immers ten slotte toch den grondslag leveren voor het doen van een rechtvaardige uitspraak. De lange, kostbare rechterlijke weg kon worden uitgeschakeld en is dan ook, op handelsgebied, werkelijk voor een zeer groot gedeelte ter zijde gesteld. De partijen benoemen één of meer deskundigen zelf, bij onderling overleg, en verbinden zich vooraf om zich neer te leggen bij de uitspraak van de te kiezen deskundigen.

Meermalen komt het voor, dat elk der partijen één deskundige aanwijst en deze twee samen een derde. Korten tijd geleden maakten wij kennis met een ervaren advocaat uit een groote handelsstad, die verzekerde met een zoodanige benoeming dikwijls minder goede resultaten te hebben verkregen, doordat elk dier twee deskundigen zich te veel vertegenwoordiger gevoelt van de partij, die de benoeming deed. Hierom, betoogde deze ervaren jurist, is het veel beter, om de benoeming der deskundigen — zoo men meent, dat één niet voldoende is — alle drie gelijktijdig in gemeenschappelijk overleg te doen. In dit geval blijven de deskundigen, ook in hun eigen gevoel, veel meer volslagen onpartijdig.

Het komt ons voor, dat deze opvatting inderdaad de meest juiste is en zij

vond in een kort geleden voorkomend geval, bij de uitvoering, volkomen bevestiging.

Op die wijze kunnen geschillen spoedig met betrekkelijk weinig kosten en op zakelijk juiste wijze tot eene beslissing komen, die voor elk der partijen bevrediging kan schenken.

Waar en wanneer dit geschil is voorgekomen doet aan de algemeene strekking niet af en wordt daarom hier ook niet vermeld. Toch komt het ons nuttig voor deze zaak onder de aandacht van onze lezers te brengen, daar zij bij voorkomende gevallen navolging verdient.

R e d.

HOEFBESLAG GEEN BIJZAAK.

Onder dit hoofd schreef de heer F. C. Z o n n e v i j l l e, secretaris van de Provinciale Regelingscommissie voor de paardenfokkerij in Zeeland, in het Zeeuwsch Landbouwblad het volgende:

Het hoefbeslag is lange jaren bij onze dorpsmeden veelal beschouwd als een bijzaak, soms zelfs als een lastige bijzaak. Wanneer men druk aan het werk is, en er moet een paard beslagen worden, dan mist men direct een arbeidskracht, die meestal, om zijn baas te helpen, het beslag zoo vlug mogelijk afmaakt, teneinde dezen weer bij het allicht presseerende werk behulpzaam te kunnen zijn. Niet zelden heeft men eigenlijk een hekel aan het beslaan, en het noodwendig gevolg daarvan is, dat aan het beslag niet de noodige zorg wordt besteed. Doch er is meer.

Deze omstandigheid wordt mede oorzaak, dat het belangrijke vak van hoefsmid geen voldoende beoefening erlangt niet alleen, maar eigenlijk wordt geminacht. *

De Z. L. M. heeft reeds lange jaren getracht in dezen toestand verbetering aan te brengen, door het geven van cursussen in hoefbeslag en het houden van examens voor hoefsmid. Na het instellen van het Rijksdiploma voor hoefsmid is deze taak overgenomen door het Rijk.

Hierdoor is veel verbetering aangebracht. Bij vele smeden is langs dezen weg veel kennis bijgebracht, en veel verbeteringen kunnen geconstateerd worden. Doch, en hier wringt de schoen, niet op kennis alleen komt het aan, maar vooral op liefde voor het vak, gepaard aan het besteden van voldoende zorgen, en het voor de fokkers van het zware paard zoo belangrijke verzorgen van den hoef. Doch dan mag het beslaan geen bijzaak blijven, maar moet zoo mogelijk hoofdzaak worden.

Dat zien we bij de heeren Schieman te Axel. Deze dorpsmeden hebben zich speciaal op het beslaan onzer paarden toegelegd, er zich speciaal voor ingericht, en er niet een bijzaak, maar een hoofdzaak van gemaakt. Zoo eerst komt dat vak tot zijn recht, en wordt het succes verzekerd.

*) Deze uitspraak van den geachten schrijver is, voor zoover ons bekend, positief onjuist. En wij meenen gedurende ruim veertig jaar voldoende met allerlei standen in de maatschappij in aanraking te zijn geweest om te kunnen constateeren dat elke hoefsmid, die zulks verdient, wel degelijk gewaardeerd wordt. R e d. „De Hoefsmid”.

Hun inspanning wordt ruimschoots beloond. Men rekent er dagelijks op minstens 15 paarden, en er zijn zeer weinig weken in het jaar, waarin minder dan 80 paarden beslagen worden. Vóór de keuringen wordt dit getal soms kolossaal overschreden. Zoo is er gelegenheid elk geval afzonderlijk te beoordeelen, en de beste wijze van beslag voor elke afwijking vast te stellen en conscientieus door te voeren. Zoo wordt het vak, dat door vele dorpssmeden dikwijls is verwenscht, een liefhebberij, waarvan de successen dikwijls zeer interessant zijn, niet alleen voor den vakman maar niet minder voor den fokker, die er de voordeelen voelbaar van ondervindt.

Waar onder zulke leiding gewerkt wordt, is men in staat het vak goed te leeren. En dat vinden we bevestigd in de uitslagen der beide groote landbouwtentoonstellingen te Axel en te Steenbergem.

Bij de heeren Schieman zijn werkzaam, gedurende ongeveer 5 jaar, twee knechten, n.l. de heeren M. Boerman en D. Luteijn.

Te Axel verkreeg de heer J. A. Schieman voor de inzending ijzers den 1en prijs, zijn knecht, de heer D. Luteijn, een 2en prijs, zijn knecht, de heer M. Boerman, een 3en prijs.

Op den wedstrijd voor hoefbeslag had de heer Schieman den 1en prijs, zijn knecht M. Boerman den 2en prijs en zijn knecht D. Luteijn den 3en prijs.

Te Steenbergem, waar de heer Schieman en de heer D. Luteijn uitkwamen, had de baas voor de ingezonden ijzers den 1en prijs en de heer Luteijn den 2en prijs. Op den wedstrijd hoefbeslag had de baas den 1en prijs en de knecht den 2en prijs.

Zoo zien we werkelijk, dat ook dit vak zijn goede beoefenaars vindt bij die ambachtslieden, die liefde voor hun vak voelen, tijd en gelegenheid hebben om voldoende zorg aan hun werk te besteden, en dat ook dit vak onder goede leiding moet worden aangeleerd. Kennis alleen voert niet tot goed succes, op de praktijk komt het hier aan, een praktijk, die met zorg moet worden aangeleerd en met liefde moet worden beoefend.

We hooren, dat de heer D. Luteijn zich met 1 Januari te Oostburg gaat vestigen, en we kunnen niet anders dan de fokkers uit de omgeving van Oostburg gelukwenschen met een zoo goeden hoefsmid, die geleerd heeft dit vak niet als lastige bijzaak te beschouwen, maar als een hoofdzaak voor zijn bedrijf, en de fokkers zullen hiervan zeker profiteren.

DE STAKING DER MIJNWERKERS IN ENGELAND.

Deze staking duurt reeds verscheidene maanden — is in het begin van Mei één à twee weken gesteund door een algemeene staking en schijnt thans eenigszins aan het verloopen te zijn. De Engelsche regeering treedt thans weer als bemiddelaar op en het zou voor den Engelschen handel van groote beteekenis zijn, als er een bevredigende overeenkomst mocht worden getroffen, tusschen de mijneigenaren en de mijnwerkers.

Naar wij meenen loopt de strijd in hoofdzaak over den duur van den werkdag en over het loon. De mijnwerkers willen hooger loon met behoud van een 7-urigen werkdag. De mijneigenaren verlangen of lager loon bij 7 uur werken

of verlenging van den werkdag tot 8 uur. De vertegenwoordigers van de arbeiders betoogen dat zeer goed aan de wenschen van de arbeiders kan worden voldaan, indien de exploitatie der mijnen op meer economische wijze geschiedt dan tot nu toe het geval is.

De Engelsche regeering heeft reeds een zeer groot bedrag geofferd ter tegemoetkoming aan de wenschen der mijnwerkers, doch deze finantiële hulp sedert een viertal maanden stop gezet, omdat zij de gezonde meening huldigt — en de durf en de macht bezit om deze meening door te zetten — dat het niet aangaat om uit den zak der belastingbetalende burgers een bepaalde groep nijverheidsmannen voortdurend te ondersteunen. De regeering zegt, dat deze finantiële quaestie door beide belanghebbende partijen zelf moet worden geregeld al is zij gaarne bereid hare bemiddeling daarbij te verleenen.

* * *

Donderdag j.l. kwamen in de N. R. Courant de twee volgende berichten voor:

„De uitvoer van steenkolen over Hamburg heeft in Juli 567,000 ton bedragen, tegen 144.000 ton in Juni en 534 ton in Mei.

„De vrachtprijs voor het vervoer van steenkolen van Duisburg—Ruhrort naar Rotterdam is door de Kohlentransporte G. m. b. H., die in nauwe verbinding staat met het Rijnsch Westfaalsche kolensyndicaat, Woensdag 8 Sept. op 2 Mark gebracht nadat hij reeds enkele dagen geleden van M1.60 tot M1.80 per ton was verhoogd. Deze maatregel staat in verband met het tekort aan groote Rijnaken.”

Uit deze beide berichten blijkt, welke enorme hoeveelheden kolen thans uit Deutschland worden uitgevoerd, waarvan de oorzaak natuurlijk te zoeken is in de langdurige staking der Engelsche mijnwerkers. Wij waren in de laatste weken betrekkelijk veel reizende, langs en over Rijn en Waal en Maas, en konden zodoende met eigen oogen het drukke vervoer waarnemen. Het is verder een bekend feit, dat Rotterdam in de laatste weken door meer schepen wordt bezocht dan er plaats is te vinden in de reusachtige havens. Betrekkelijk veel schepen komen alleen met het doel zich van kolen te voorzien, welke kolen voor een belangrijk deel uit Deutschland worden aangevoerd, terwijl ook de Limburgsche mijnen heel wat produceeren.

„De ééne zijn dood is den ander zijn brood.” Dit oude spreekwoord, met zijn kern van waarheid en scherpe kanten, is ook weer bij deze staking van toepassing. Men begroot de schade, die Engeland door deze staking lijdt, op duizenden millioenen ponden sterling en ieder pond sterling tegenwoordigt weer twaalf Hollandsche guldens.

De reusachtige voorraad Deutsche kolen slinkt thans door den grooten export dagelijks zienderoogen — de Rijnscheepvaart geeft belangrijke inkomsten en de kolenhandel verdient ongetwijfeld ook in ruime mate.

De Engelsche stakers hebben uit Rusland, uit Amerika en ook van werklieden uit andere landen vrij veel steun ondervonden, maar deze hulpbronnen beginnen natuurlijk op te drogen, nu de staking zoo lang duurt. Van de zijde der werknemers had men gaarne willen bereiken het verkrijgen van zeggingskracht in de exploitatie der mijnen, terwijl de mijneigenaren zich zoo sterk

mogelijk daartegen verzetten en baas over de regeling van hun eigen bezit wenschen te blijven.

* * *

Het is bekend, dat de smee-kolen voor een belangrijk gedeelte uit Engeland komen, en het is de vraag of de onderbreking van de Engelsche productie voor onze smederijen in den komenden winter ook van nadeeligen invloed zal worden. De scheepsvracht is nog steeds laag en hierdoor het vervoer van kolen over de geheele wereld betrekkelijk weinig kostbaar. Toch is de vrees gewettigd, dat de smeden zich op een stijging van den kolenprijs hebben voor te bereiden. R e d.

HOEFBESLAG OP DE TENTOONSTELLING TE TIEL.

't Spreekt wel haast vanzelf dat op de tentoonstelling vanwege een afdeling der Geldersch-Overijselsche Maatschappij van Landbouw het „hoefbeslag" niet op het programma ontbreekt. Immers het Hoofdbestuur van deze Maatschappij heeft een lange reeks van jaren, door finantieelen en moreelen steun, op verbetering van het hoefbeslag aangestuurd. Het aantal cursussen, dat zij over hare beide provinciën heeft doen geven, en nog geeft, is groot. Hoe deze cursussen worden gegeven en geregeld is den lezers van „De Hoefsmid" wel bekend, zoodat we daarover niet behoeven uit te weiden. Alleen willen we nog even aanstippen dat de Maatschappij in Tiel een hoefsmid-school heeft opgericht, die echter onvoldoende levensvatbaarheid toonde en, na enkele jaren te hebben bestaan, weder is verdwenen. Het vorenstaande zij echter genoeg om aan te toonen dat èn de hoefsmiden èn de paardenhouders veel dank zijn verschuldigd voor al hetgeen de G.-O. M. v. L. voor hen heeft gedaan.

* * *

De tentoonstelling vond plaats op 9, 10 en 11 September. Op den eersten dag werden o. m. de paardenkeuringen gehouden, waarvoor groote deelname was, alsmede de wedstrijd in hoefbeslag. Op 10 Sept. défilé der bekroonde dieren en op den laatsten dag het concours hippique. De eerste dag zette met mooi weer in en kon direct een flink, hoewel niet overgroot bezoek worden geboekt.

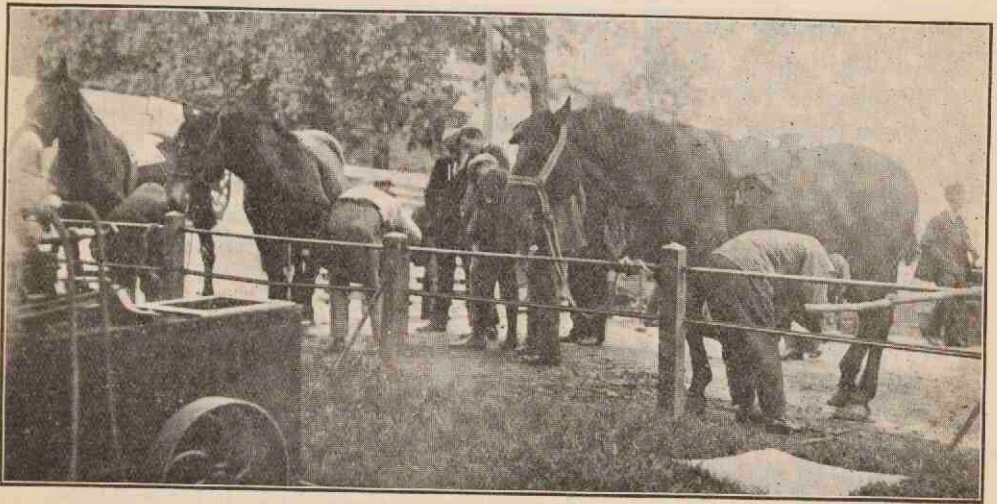
Voor den wedstrijd in hoefbeslag was een vierkant terrein afgezet, en niet, zooals we elders wel hebben medegemaakt, in een verwijderden hoek, doch op een gedeelte, waar vrijwel alle bezoekers passeerden, en waarvan velen den wedstrijd hebben gadeslagen. Er waren tijdig aanwezig 3 paarden, 3 vuren en 3 veldsmidsen en tegen het aanvangsuur (12 uur) verschenen 11 der 12 aangegeven hoefsmiden. Na loting om de volgorde en om den hoef, had de indeeling in ploegen van 3 plaats, waarna de paarden werden beoordeeld in stand, stap en draf. Het besnijden en het ijzers maken nam direct een aanvang. Er werd ijverig en over het geheel genomen ook goed gewerkt. Daarover waren de bevoegden het eens, en om ruim 4 uur kon de uitslag reeds bekend worden gemaakt. Deze luidde:

1e pr. f 40 G. J. van Eck te Wadenoyen, f 25 P. J. v. d. Perk te Zoelen, f 10 J. G. van Mazijk te Lexmond, f 5 J. Kramer te Tiel. De tevredenheid der jury, 7

bestaande uit de heeren S. v. Angeren te Utrecht en M. ten Broek te Tiel, spreekt mede uit het feit dat zij nog twee eervolle vermeldingen toekenden, n.l. aan J. A. Cornelissen Jr. te Zoelmond en W. van Alphen te Wagenberg.

De uitslag behoeft den niet-winnaars intusschen niet te ontmoedigen, daar alle voldoende werk hebben getoond.

Uit deze mededeelingen volgt dat de strijd betrekkelijk „zwaar” is geweest. Er rest nu nog een wedstrijd te Venlo op 15 (vóórwedstrijd, zoo noodig) en 16 Sept. en daarmee wordt — voor zoover ons bekend — het wedstrijd-seizoen 1926 gesloten. De ervaring is opgedaan dat ze een provinciaal karakter blijven dragen, hetgeen in hoofdzaak zal zijn toe te schrijven aan de kleine prijzen, al maakten Tiel en Enschede hierop dan ook eenigszins een gunstige uitzondering. In Venlo zullen het derhalve weer nieuwe kandidaten zijn!

De eerste ploeg vangt met het besnijden der linker voorhoeven aan.

Voor no. 4 van het programma „Collectie leermiddelen en gereedschappen van cursussen in hoefbeslag (voor onderwijzers in practisch hoefbeslag), was alleen ingezonden door W. H. Oostendorp te Tiel. Oostendorp's vrij uitgebreide en net afgewerkte collectie modelijzers is reeds meer bekroond en ontving ook nu een eersten prijs, zijnde een verguld zilveren medaille.

No. 5 luidde: „Verzameling handgesmede hoefijzers (modelijzers), niet gevijld of zwart gemaakt (deelneming van onderwijzers uitgesloten). Vier inzendingen, waarvan die van J. Kramer te Tiel in grootte en afwerking uitmuntte, 1e pr. zilveren medaille. Tweede werd de collectie van J. G. van Mazijk te Lexmond, bronzen medaille. Van de twee overigen werd de inzending van P. J. v. d. Perk te Zoelen eervol vermeld.

* * *

Met de regeling van de Afd. „hoefbeslag” hadden zich belast de heeren M. ten Broek en W. H. Oostendorp, beide voornoemd, en mede aan hen komt de eer toe dat die afdeling behoorlijk tot haar recht is gekomen.

* * *

Omtrent het technische gedeelte van den wedstrijd schreef de heer S. van Angeren ons het volgende:

Iedere deelnemer besloeg een voet, — welke werd door loting uitgemaakt. Gemiddeld was er aan die voeten heel wat werk, want het bleek hier ook al precies hetzelfde liedje als overal waar ik dergelijke wedstrijden meemaakte, het is of de paardeneigenaren wachten op een gelegenheid om het beslag voor niets of voor een klein beetje gedaan te krijgen!

Voeten die zeker in een half jaar niet bekapt waren! De goede naam, welke de Betuwe heeft op het gebied der paardenfokkerij, zou doen vermoeden dat ook aan de paardenverpleging (waaronder goed hoefbeslag gerekend kan worden) meer zorg besteed werd. * *

KORTE MEDEDEELINGEN.

De Commissie, belast met het afnemen van het examen ter verkrijging van een Rijksdiploma als hoefsmid, voor het tijdvak van 1 September 1926 tot 1 September 1927, is samengesteld als volgt: Dr. H. M. Kroon, voorzitter, S. van Angeren, H. J. Breukink (Lochem), Dr. J. H. Hartog, Dr. R. H. J. Gallandat Huet, A. J. Schieman (Axel), Dr. J. Staal (Assen).

Tot plaatsvervangende leden: A. W. Heidema (tevens plv. voorz.), J. Eshuis (Enschede), J. Ph. Huitink (Ruurlo), F. Huizinga (Grijpskerk, Gron.), Dr. G. M. v. d. Plank (Utrecht), J. Reitsma (Hoogeveen), T. D. Sigling (Breda) en Th. F. Wismans (Cuyk).

— De wedstrijd in hoefbeslag is te Enschede vervallen. Dit is jammer en het deed vreemd aan in het dagprogramma te moeten lezen dat de wedstrijd wegens te geringe deelname verviel. In Overijssel is geregeld groote ambitie voor toelating tot de cursussen, terwijl als prijzen waren uitgelooft: 40, 30, 20, 15 en f 10. 't Is te hopen dat niet de ongecoördineerdheid in het maken van ijzers oorzaak moge zijn dat men zich niet in het strijdperk waagde! Een wedstrijd in Enschede zou ongetwijfeld groote belangstelling hebben getrokken, omdat de tentoonstelling zoo enorm druk bezocht werd en daarom vinden we — zooals hiervoren gezegd — de intrekking jammer.

* * *

Ook de inzendingen handgesmede en fabrieksijzers kwamen onvoldoende tot haar recht. De eerste rubriek telde een enkele inzending van E. Reef te Delden en in de tweede was de Zeeuwsch-Vlaandersche Hoefijzerfabriek van H. Kerekhaert te Stoppeldijk alleen vertegenwoordigd, gelukkig goede en groote inzendingen. * *

— Vereeniging tot veredeling van het Ambacht. Van welingelichte zijde wordt ons medegedeeld dat het voortbestaan dezer vereeniging hoogstwaarschijnlijk is verzekerd. De laatste twee jaar is geen Rijkssubsidie gegeven, konden echter de onkosten uit de reservekas worden bestreden. Voor het volgende jaar zal wellicht weer subsidie verstrekt worden. De deelname is, niettegenstaande de examens voor een Nijverheidsacte, buiten de Vereeniging om, door een Staatscommissie worden afgenomen, nog vrij groot. Het aantal kandidaten was dit jaar ± 90.

Mocht echter de regeeringssteun niet terugkomen, dan zullen de particuliere bijdragen onvoldoende zijn om het instituut in stand te houden.

Van de Hoefijzer- en Assenfabriek St. Eloy der Fa. A. van Osta en Zonen te Roosendaal is ontvangen een „Modelboek”, bevattende de afbeeldingen van onderscheidene soorten ijzers, met opgaven in welke maten die betreffende modellen leverbaar zijn, — voorts van kar- en wagenassen, enz.

Het is reeds de 4e uitgave en uit het voorbericht blijkt, dat het doel is om door het „modelboek” den band tussehen cliënten en fabriek te versterken en de relaties te vergrooten. De afgebeelde modellen zijn met een paar soorten uitgebreid, welke tot nu toe nog niet machinaal werden vervaardigd, n.l. rits- en stamphoefijzers met verdikte takken en dito met verbreedde buitentakken.

PERSOVERZICHT.

— Dr. H u b r e c h t, o. a. voorzitter van de *Vereeniging tot veredeling van het Ambacht*, kort geleden te Amsterdam overleden, heeft in zijn testament verschillende legaten vermaakt. Hieronder komt ook voor f 5000 aan voornoemde Vereeniging.

— Bij de vanwege deze Vereeniging in Den Haag gehouden examens voor „meester” en „gezel” zijn in de *afdeeling Smeden* voor gezel geslaagd: J. P. C. Stoop te Zevenbergen en W. J. J. Kok te Amsterdam.

— In het Tijdschrift voor Diergeneeskunde geeft *Prof. Dr. H. M. Kroon* een beschrijving van *Hoefijzers uit de vroege middeleeuwen*. In de Limburgsche gemeente Maasniel, bij het omspitten van een laag gelegen stuk weiland van hoogstens 3 hectaren, werden zij ten getale van 38 gevonden. De collectie is afgestaan aan het Zoötechnisch Instituut te Utrecht en daar nader bestudeerd. Prof. Kroon verdeelt ze in drie groepen: er zijn er bij welke blijkbaar voor lichte rijpaarden hebben gediend, dieren met vrij nauwe hoeven, andere voor een klein soort inlandsehe paarden met wijderen hoofvorm en weer andere voor zwaardere dieren, trekpaarden, bestemd. Een nauwkeurige beschrijving van den vorm en grootte der ijzers wordt gegeven, waaruit de conclusie van herkomst is getrokken. Volgens schr. zijn alle afkomstig uit de vroege middeleeuwen, tusschen de 5e en de 10e eeuw na Christus. In verschillende landen zijn dergelijke hoefijzers gevonden en ook daar hebben de deskundigen ze in hetzelfde tijdvak thuis gebracht. Waarschijnlijk zijn de rijpaarden en het kleinere soort werkpaarden (hitten) ingevoerd en de laatste, grootere werkpaarden, als inheemsch te beschouwen, b. v. in de richting van het Ardenner paard.

— De Augustus-aflevering van „*Der Hufschmied*” bevat o.a. een artikel over een nieuw soort touwijzer en een over een nieuw model sleutel voor het losdraaien van schroefkalkoenen. Touwijzers worden er in Nederland zoo goed als niet meer gebruikt. De nieuwe schroef sleutel lijkt ons boven de bestaande weinig of niet voor te hebben zoodat de omschrijving of aanschaffing ons voor de lezers niet noodig voorkomt.

ADVERTENTIËN.

CURSUS IN HOEFBESLAG.

Bij genoegzame deelneming zal in den a.s. winter te Breda een cursus worden gegeven in **HOEFBESLAG** als opleiding voor het examen ter verkrijging van het **Rijksdiploma als Hoefsmid**.

Zij, die aan dezen cursus wenschen deel te nemen, moeten zich met opgave van ouderdom en woonplaats vóór 20 September a.s. wenden tot het **BUREAU DER NOORD-BRABANTSCHER MAATSCHAPPIJ VAN LANDBOUW**, Markt te Zevenbergen.

RIJKSDIPLOMA ALS HOEFSMID.

HET NAJAARSEXAMEN 1926 zal gehouden worden in de maanden October en December. Schriftelijke aanmelding vóór 2 October a.s. aan den Secretaris der examencommissie **Dr. R. H. J. GALLANDAT HUET**, Regentesselaan 14 Amersfoort, onder overlegging van een bewijs dat een tweejarige hoefbeslagcursus is gevolgd, of vóór 1 Juli 1919 een diploma als hoefsmid is behaald.

Aan **Leiders van cursussen** wordt beleefd verzocht opgave te willen doen van de namen, voornamen en adressen hunner leerlingen, die aan het examen deelnemen en hunne medewerking te willen verleenen dat vóór den aanvang der examens de benodigde stukken bij den secretaris worden ingeleverd.

Het examengeld bedraagt f 5.— en moet bij den aanvang van het examen worden voldaan.

Dr. R. H. J. GALLANDAT HUET,
Regentesselaan 14 te Amersfoort.

✦✦
W. BERNET & Co., AMSTERDAM

berichten, dat zij een **GROOTE PARTIJ**

HOEFIJZERS

1e en 2e soort,

in **VOORRAAD** hebben, die zij wenschen **OP TE RUIMEN**.

✦✦

Zeeuwsch-Vlaamsche Hoefijzerfabriek

Stoppeldijk.

H.H. Smeden en IJzerhandelaren!

Het is de eerste maal, dat wij U langs dezen weg in kennis brengen met onze fabriek.

Gedurende de tien jaren, dat onze fabriek bestaat, hebben wij aan de verbetering van het door ons te leveren hoefijzer gewerkt. In al deze jaren waren de bestellingen zoo talrijk, dat wij niet de minste reclame behoeften te maken. Thans werken wij door groote uitbreiding met een dubbel stel machines.

Wij leveren nu in groote hoeveelheden alle soorten **HOEFIJZERS**, zoowel **RITS- als STAMPIJZERS**, in alle modellen en **maten**, ook met **kalkoenen**.

Ons fabrikaat is het eenige, dat op wedstrijden en tentoonstellingen met de hoogste onderscheidingen werd bekroond. Wij verwierven tot nu toe de volgende bekroningen:

Landbouwtentoonstelling Hulst 1920. Eerste prijs, Verguld Zilveren Medaille.

Prov. Tentoonstelling Middelburg 1921. Een Gouden Medaille, zijnde de hoogste onderscheiding, met mededeeling van de Jury, dat dit het fabriekmatig vervaardigde hoefijzer was dat aan hooge eischen voldeed.

Landbouwtentoonstelling Kruijningen 1925. Eerste prijs Verguld Zilveren Medaille, uitgelooft door de Kamer van Koophandel te Middelburg.

Landbouwtentoonstelling Axel 1926. Eerste prijs Verguld Zilveren Medaille.

Landbouwtentoonstelling Steenberg 1926. Eerste prijs Verguld Zilveren Medaille.

Land- en tuinbouwtentoonstelling Enschedé 1926, Eereprijs.

In volgende Advertentiën zullen wij U laten zien wat onze afnemers (dus de vakmensen zelf) van onze ijzers en wijze van handelen zeggen.

Wanneer U **hoefijzers** noodig hebt, verzuime dan niet bij ons prijs te vragen of een proeforder te bestellen.

Aanbevelend,

Zeeuwsch-Vlaamsche Hoefijzerfabriek

Firma H. KERCKHAERT te Stoppeldijk.

Wie iets goeds wenscht voor zijn geld koope

„OSTA” HOEFIJZERS

Zij zijn **VEEL BETER** en **NIET DUURDER** dan andere fabrikaten.

GEEN TIJDVERLIES, door verstampen der nagelgaten en vervormen der takken.

GEEN GEKNOEI met slecht sluitende nagelkoppen in de nagelgaten.

GEEN GEPRUL met te schraal of te recht gestampte nagelgaten,
doch

accuraat, goed en vlug

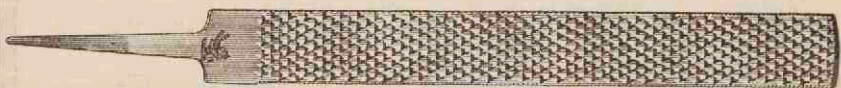
werkt ge met

„OSTA” HOEFIJZERS

Deze zijn: **IN EEN HITTE PASKLAAR** te maken.
Dat geeft U **VOORDEEL** en **GEMAK**.

WATSON'S NIEUWE HOEFRASP

VAN PRIMA ENGELSCHE MATERIAAL

IS DE BESTE EN DAAROM DE GOEDKOOPSTE.

Vraagt deze raspen bij Uw Leverancier.

WAAR NIET VERKRIJGBAAR DIRECT VAN ONZE FABRIEK.

Prijs f 11.50 per dozijn blokmodel.

Prijs f 10.75 per dozijn plat puntmodel.

G. WATSON & ZON'S VIJLENFABRIEK,
HILLEGERSBERG BIJ ROTTERDAM.

OP AANVRAGE GRATIS MONSTERS VERKRIJGBAAR.

„DE OUDE ZWOLSCHE VAN 1895” 's-GRAVENHAGE

- PIETER BOTHSTRAAT 34-38 -

MAATSCH. KAPITAAL
f 1.000.000—

JAARL. PREMIEONTVANGST
f 700.000—

BELEGD EN RESERVE KAPITAAL f 407.676.88

D. P. LINTHOUT, GED. COMMISSARIS

W. WILMINK, DIRECTEUR

ALG. PAARDEN- EN VEEVERZEKERING

PREMIE VANAF f 1.50 PER f 100.—

GROOTSTE IN NEDERLAND

HET RISICO VAN TRANSPORT EN
VERBLIJF OP KEURING, LANDBOUW-
TENTOONSTELLING ENZ. WORDT ZON-
DER PREMIEVERHOOGING GEDRAGEN

BRANDVERZEKERING VOOR LANDBOUWBEDRIJVEN

PREMIE VANAF f 1.50 PER MILLE

GEEN INLEG- EN GEEN TAXATIEKOSTEN

VASTE PREMIËN

Firma S. C. M. BAX

Glashaven 9, Rotterdam - Telef. 1355

Specialiteit in Artikelen voor Hoefbeslag.

Machinale hoefijzers Helpman.

Mustad- en Ster-Hoefnagels: meest uitgebreide sortering
in meer dan 70 maten en modellen voorradig.

Rubber-Hoefzolen: Uitsluitend van prima kwaliteit
caoutchouc vervaardigd, dus niet van rubberafval.

a. Open en dichte luchtdrukkzolen voor voor- en achterijzers
in 9 resp. 11 maten voorradig.

b. Zolen voor halve ijzers met hoog rubberkussen in 8
maten voorradig.

c. Blokkzolen, straalzolen en hielstukken.

Kunsthorn, kurkkit.

IJsnagels, kalkoenen, stiften, opruimers, hoef tangen, af-
breektangen, renetten, hoefraspen, hoefhamers, houwklingsen,
lasch- of welblad, laschpoeder, metaalzagen enz.

N. V.

Nieuwe Nederlandsche Hoefijzerfabriek

„HIPPOS” DORDRECHT

Direct uit voorraad leverbaar :

Winterijzers model A, wijden stand der toonnagelgaten, ook Twentsch model genoemd.

Winterijzers model B, met afgebroken rits en twee stampgaten.

Zomerijzers met rits of met stampgaten, met of zonder kalkoenen, in dikten

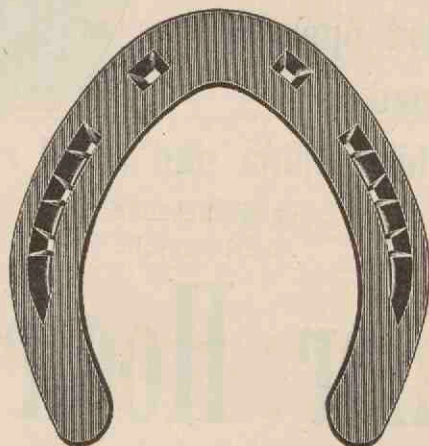
7/16", 1/2", 9/16" en 5/8".

Alle zuiver linksche en rechtsche modellen volgens den normalen hoef.

Waar niet vertegenwoordigd, direct van de fabriek te betrekken.

Wanneer gij het beste op gebied van hoefbeslag wenscht, gebruikt dan

HELPMAN-HOEFIJZERS.

Ze zijn bodemnauw, hebben schuin gestampte gaten en een juiste verdeeling en plaatsing der nagelgaten.

HELPMAN-HOEFIJZERS zijn niet noodeloos zwaar; de verpakking weegt zoo goed als niets en dus zijn ze **per stuk** de **goedkoopste** aan de markt.

HOEFIJZERS — HOEFNAGELS

HELLER HOEFRASPEN

Alle artikelen voor Hoefbeslag.

B. A. LUYKX
Telefoon 46080

Amsterdam
Hekelveld 16

LAMBERT HOEFZOLEN

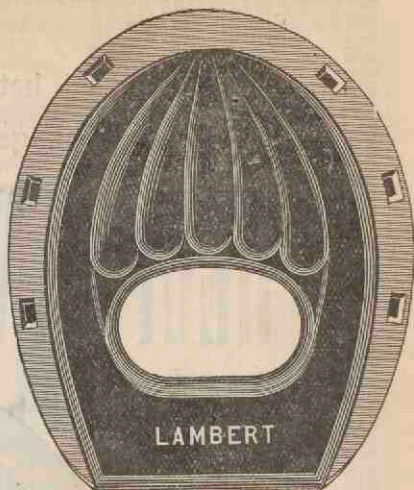
in de modellen

Lambert open pad

Frog pad

Red Philadelphia pad (rood rubber)

en de bekende
Amerikaansche

Heller Hoefraspen

Lambert & Company

Leuvehaven 66 :: Rotterdam

Prima Duitse Smeedkolen

à f 21.— per 1000 K.G.

Vrijboord Amsterdam

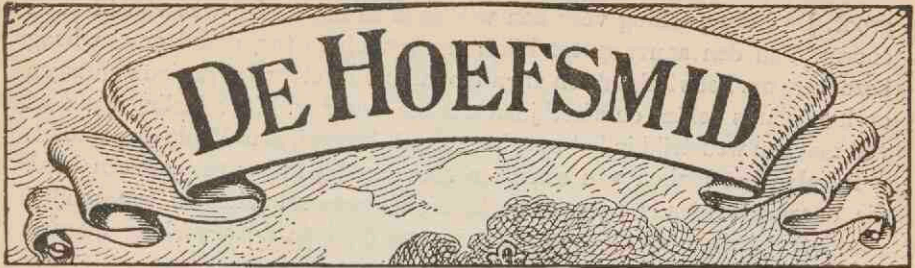
of franco bergplaats Amsterdam.

J. C. JANSEN & ZOON - AMSTERDAM.

TELEFOON 44523.

LIJNBAANSCRACHT 156d.

A397

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland per jaar f 3.—

voor 't Buitenland per jaar f 4.—

ADVERTENTIËN1—10 regels (breedte 6 cM.) f 2.—,
iedere regel meer f 0.20. - Tarieven voor
contracten op aanvraag verkrijgbaar

Redacteur-Uitgever: A. W. Heidema te 's Gravenhage, Huygensplein 5

INHOUD.

Wedstrijden in Hoefbeslag te Venlo. — Een en ander over paardentypen en de Conc. Hippique 1926. — Korte mededeelingen. — Persoverzicht. — Advertentiën.

WEDSTRIJD IN HOEFBESLAG TE VENLO.

Aangekondigd was dat deze wedstrijd — de laatste in dit seizoen — zou plaatsvinden op 15 en 16 September. De eerste dag verviel, omdat met een dozijn aangiften geen voorwedstrijd noodig bleek te zijn. (Naar we ter plaatse vernamen zou de aangifte groter zijn geworden indien de kans op den eersten prijs niet was verkleind door de mededinging van een erkend zwaren concurrent).

Van de 12 aangegevenen bleven 2 afwezig, doch de catalogus werd nog met twee aangevuld. Donderdag 16 Sept. zou om 9 uur worden begonnen, maar dat vlotte niet te best. De paarden waren nog niet aanwezig en het treuzelde om tot half elf. De aangewezen plaats was hier weer: achter op het terrein. In het goed met draad afgezette vierkant was een overdekte en bevloerde plaats aangebracht, waaronder en waarop de 3 aambeelden en twee der drie benodigde paarden stonden en waar het meeste werk dus werd verricht. Hierbuiten, doch dicht bij de hand, de drie veldsmidsen, — verder een noodstal, waarin het derde paard geplaatst stond en een overdekt zitje voor de jury, die overigens tot het einde (kwart na 5) van alles ver-stoken bleef.

De inrichting van het „wedstrijd-park” voldeed aan billijke eischen. Dit kan trouwens van het geheele tentoonstellingsterrein worden getuigd. Voor het onderbrengen der te keuren paarden deed een der groote stallen, gebruikt op de nationale trekpaardtentoonstelling, dienst en voor de andere inzendingen waren stevige en practische gebouwen opgetrokken, waardoor die inzendingen uitstekend tot haar recht kwamen. De twee ruime consumptie-tenten waren van Duitsche herkomst. — Het totaal maakte een grootschen indruk. — Het heeft den eersten dag niet druk geloopt, op den tweeden dag was er meer belangstelling, al was de straffe wind hinderlijk, en Donderdag 16 Sept. was het mooi weer en het bezoek zeer

groot. De belangstelling voor den wedstrijd in hoefbeslag was voortdurend enorm. Van den aanvang tot bijna aan het einde toe, stond er een haag bezoekers om het vierkant, en af en toe moesten wel eens al te nieuwsgierigen op hun plaats achter de afzetlijnen worden gewezen. Het zijdelingsche doel wat met een wedstrijd in het openbaar wordt beoogd, is te Venlo dus bereikt.

Behalve het maken van een ijzer voor een bij loting aangewezen hoef, die daarmede diende te worden beslagen, moest bovendien een modelvoorijzer (ritsijzer met lip) worden vervaardigd en de afwerking hiervan telde mede voor het totaal op de beoordeelingslijst. Er waren onder die z. g. n. modelijzers inderdaad best gevormde. Over 't algemeen waren ze behoorlijk goed afgewerkt, doch merkwaardig was het verschil in den hiervoor benoodigden tijd (kortste tijd 30 minuten, langste $1\frac{1}{4}$ uur). Ook

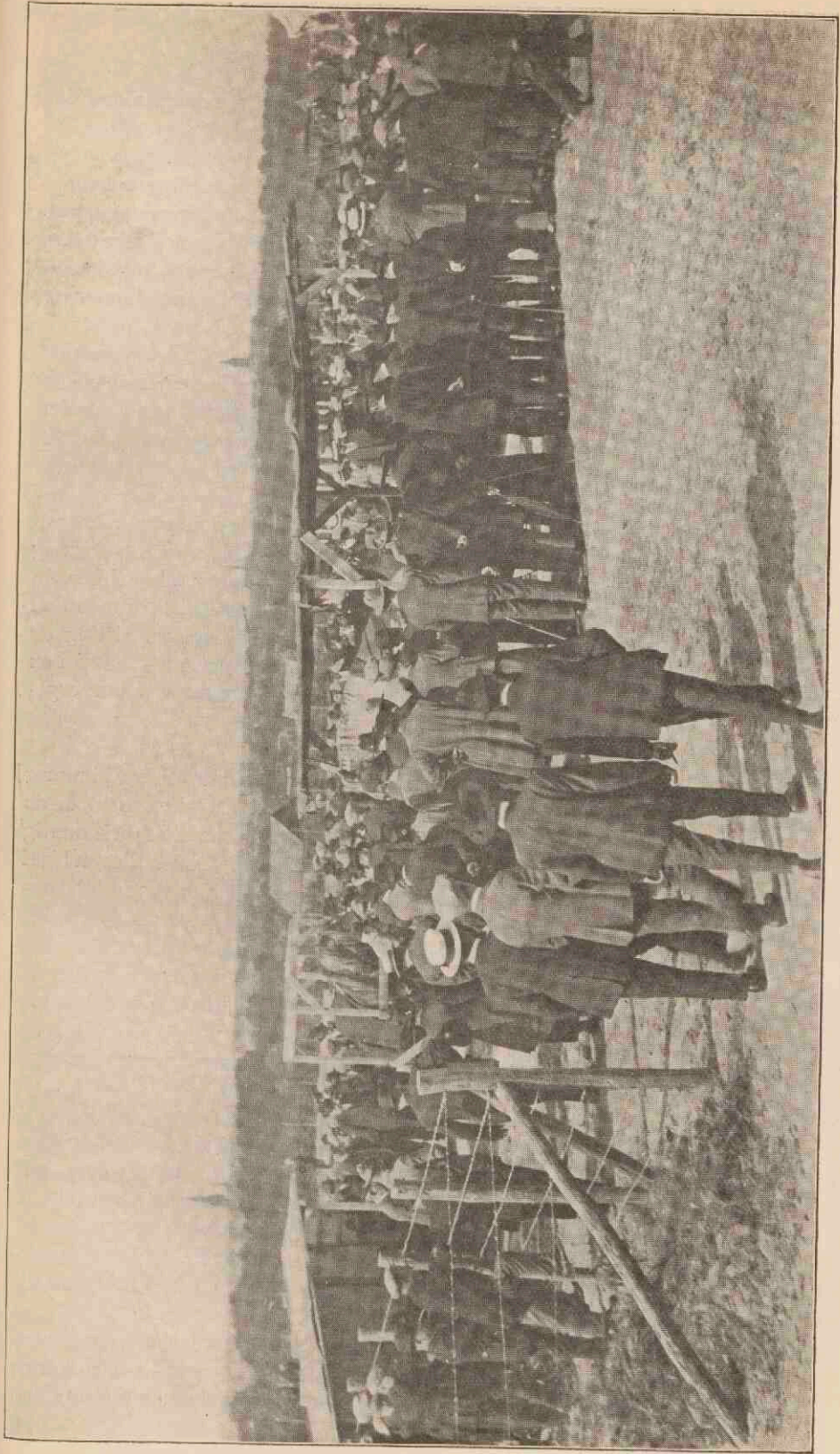

Links de juryleden S. v. Angeren en L. H. J. Bloemen, en dan de 6 prijswinnaars in volgorde van links naar rechts (zie den uitslag).

hier hadden de vlotste werkers gemiddeld het beste ijzer geleverd. Enkelen hadden de nagelgaten voor de zware ijzers wel iets te ver naar voren geplaatst, terwijl ook de richting der nagels niet onberispelijk was.

De drie aanwezige paarden hadden alle een vrij goeden hoornwand, waaraan evenwel flink wat te besnijden viel. — In Venlo en omgeving wordt zoowel uit de hand beslagen als in den noodstal. En wie aan het laatste de voorkeur gaf, kon aan het in den noodstal geplaatste paard „werken”.

Eenmaal goed op gang zijnde verliepen de werkzaamheden vrij vlot en tot behoorlijke tevredenheid van de jury. Het besnijden en het ijzers maken liet gemiddeld niet te wenschen. Er werden geen groote fouten gemaakt en de beslagen ontlieden elkaar niet zoo heel veel, waardoor de taak der jury niet gemakkelijk was. Evenwel werd geconstateerd dat sommige te nauw en enkele andere wat te ruim hadden gepast. Op een wedstrijd moge men beide als een fout kunnen aanrekenen, in de practijk verdient ruim leggen de voorkeur boven een te nauw ijzer. Intusschen maakt het ook al weer verschil voor welken tak van dienst het paard wordt gebezigd. Bij landwerk

Blijk van de groote belangstelling in den wedstrijd te Venlo. Links de jurytent, rechts de bestagplaats en daartusschen de noodstal.

op natten kleibodem verdient iets nauw leggen aanbeveling, omdat daardoor het zuigvlak wordt verkleind en de kans op goed vast blijven zitten der ijzers vergroot.

De uitslag van den wedstrijd werd met groote belangstelling tegemoet gezien en deze luidde: f 15 en verg. zilver medaille F. Scheepers te Heel; f 10 en zilver med. J. H. Niesten te Epen; f 7.50 en bronzen medaille: Hub. Snijders te Herten, Fr. Boumans te Montfort en Th. Verbugt te Helden-Everlo, terwijl eervol werden vermeld: G. Loozer te Ingber-Gulpen, J. Giesen te Tegelen en Mich. Simons te Roggel.

De eerste prijswinner muntte bepaald uit. Zijn werk was „af”. De omstandigheid dat hij enkele jaren heeft gewerkt in een goed beklante hoefsmederij, onder goede leiding, en waar niet anders dan eigen gemaakte ijzers worden gebezigd, is hem ten goede gekomen. Maar ook de andere prijswinnaars en eervol vermelden voldeden aan de eischen die aan een goed hoefsmid kunnen en mogen worden gesteld.

De beoordeeling was bij de juryleden Joh. Plet te Heerenveen en S. van Angeren te Utrecht, die ons welwillend enkele gegevens voor dit verslag verstrekten, met den heer L. H. J. Bloemen te Roermond als arbiter, in beproefd goede handen en van misnoegen over den uitslag hebben we dan ook niet gehoord. — In de regelingse commissie hadden o. m. zitting de heeren P. van Kempen te Venlo, voorzitter, P. Bongaerts te Maasniel en G. Vogels te Buggenum, beide onderwijzer-hoefsmid, die eer van hun organisatie hebben gehad.

* * *

De Zeeuwisch-Vlaamsche Hoefijzerfabriek te Stoppeldijk, die in Limburg en gedeelten van aangrenzende provincies vertegenwoordigd wordt door de Firma Lem en Vossen te Maastricht, had alleen een collectie fabriekmatig vervaardigde ijzers ingezonden. Evenals op de andere tentoonstellingen bleef deze afdeling dus zonder concurrentie. Wij keuren het niet goed, dat voor dergelijke inzendingen plaatsgeld per vierkante Meter wordt geëischt, omdat voor dit artikel uit den aard der zaak weinig handelsrelaties tot stand zullen komen op eene tentoonstelling, maar wij meenen toch niet te mogen aannemen, dat zulks de andere hoefijzerfabrieken zal weerhouden om in te zenden.

* *

EEN EN ANDER OVER PAARDENTYPEN EN DE CONCOURSEN HIPPIQUE 1926.

Nu het seizoen van de hippische wedstrijden weer zoo goed als achter den rug is, komt het ons passend voor in De Hoefsmid eens een kort overzicht met afbeeldingen van de uiteenlopende typen deelnemende paarden te geven. De ontwikkeling van de ambitie voor de concoursen bevordert ook de belangen van den hoefsmid, die feitelijk ook paardenliefhebber en paardenkenner moet zijn om zijn vak met lust en toenemende vakkennis uit te oefenen.

Door verschillende motor-fabrikanten worden de voordeelen van mechanische kracht voortdurend in het licht gesteld en men moet — naar hunne meening — langzamerhand de opvatting huldigen dat de paarden hun tijd

hebben gehad en de laatste exemplaren reserveeren voor de museums. Zoo ver is het echter nog niet en zoo ver zal het wellicht ook nooit komen. De auto's hebben voor het vervoer over groote afstanden hunne grootere bruikbaarheid boven paardenkracht bewezen doch voor dat over kleine afstanden met afwisselend aanzetten en stoppen, verdienen paarden de voorkeur boven auto's. Uit een korte mededeeling in deze aflevering, overgenomen uit de „Deutsche Schmiedezeitung” blijkt duidelijk dat de paardenkracht in verschillende groote Duitsche steden de laatste jaren niet is teruggelopen.

Feiten dienen steeds goed in het oog te worden gehouden. Vorenbedoelde statistische feiten toonen aan dat in de steden het thans aanwezige aantal paarden vermoedelijk niet meer zal teruggaan. En voor de landbouwwerkzaamheden zullen de tractoren het paard vrij zeker niet verder terugdringen. Als de paarden in het gebruik blijven, blijft ook het hoefsmidsvak in eere, al zal het hoefbeslag, in verband met de geleidelijke verandering der wegen, ook wel wijzigingen verkrijgen.

*

Engeland heeft het zwaarste paard ter wereld (de Shire), het kleinste (de Shetlandsche pony), het snelste (het Engelsch volbloed), het hoogst gaande (de Hackney) en bovendien verschillende typen die voor speciale doeleinden worden gebezigd b.v. hunters voor de hunt (jagen te paard), poloponeys voor het polospel (een balspel, waarbij de poneys buitengewoon snel moeten kunnen wenden en keeren om den ruiters gelegenheid te geven de rollende ballen te kunnen raken) enz.

Nederland fokt van al die uiteenloopende Engelsche rassen, die alle rationeel voor een speciaal doel worden gekweekt, alleen in geringe mate de Hackney, voornamelijk in de omgeving van Westerveld, Elden bij Arnhem, waar de heer W. Baron van Voorst tot Voorst de kleine stoetery van wijlen zijn vader in stand tracht te houden, terwijl ook de heer Joh. Lamers te Elden en Baron van Brakell te Heelsum elk nog een hackney-dekhengst in hun bezit hebben. Shires komen nu en dan in de steden voor, welke paarden dan in den regel als slachtpaarden uit Engeland zijn ingevoerd doch hier op de markt meer dan slachtwaarde hebben kunnen opbrengen. Enkele volbloeds komen onder de rijpaarden, enkele Shetlandsche poneys als gebruikspaarden voor kinderen voor.

Nederland fokt in hoofdzaak zware werkpaarden (geen Shires doch Belgen) in mindere mate Oldenburgers-Oostfriezen (landbouwtuigpaarden) en in geringe mate luxetuigpaarden (meerendeels hackneys). De rijpaarden voor de cavalerie en rijdende artillerie (Arnhem) en die voor particulieren worden meest uit Ierland ingevoerd, hoewel sommige ook uit Engeland, Duitschland of Frankrijk herkomstig zijn. Nu en dan hoort men landbouwers wel over hun „rijpaard” praten doch hiermede wordt dan in den regel het rijtuigpaard bedoeld. Dit neemt niet weg dat de tuigpaarden ook wel bereden kunnen worden, hetgeen in de meer en meer opkomende „landelijke rijverenigingen” duidelijk tot uiting komt. Deze toenemende ambitie voor het paardrijden, zoowel op het platteland als in de steden, is een gelukkig verschijnsel van de blijvende sympathie voor het paard in het algemeen.

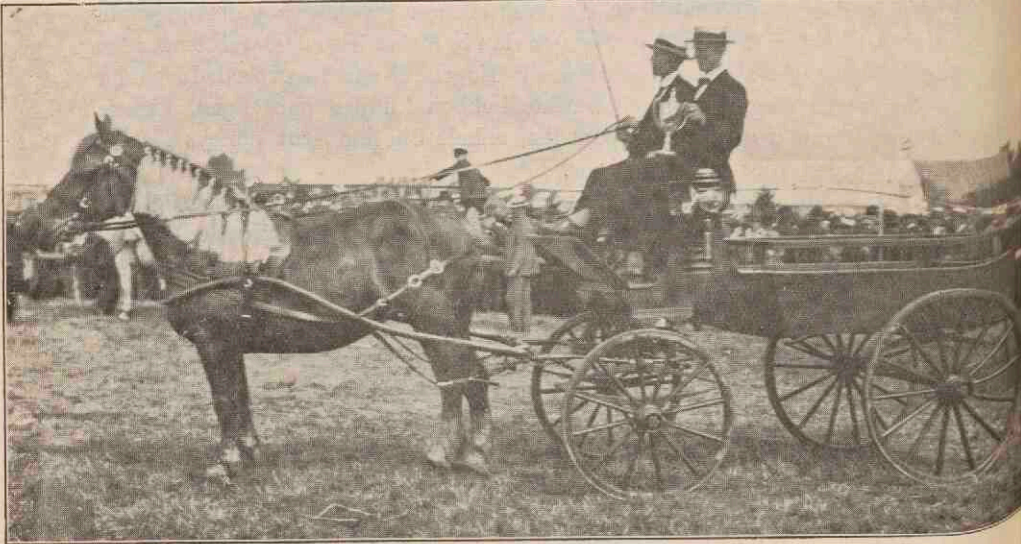
De in Nederland bestaande hoofdrichtingen in de paardenfokkerij komen

ons aanbevelenswaardig voor, zoowel passend voor ons land als economisch staande boven de andere richtingen. Inmiddels moet men ieder, die in ons land de risico voor het fokken van de hier benoodigde luxetuigpaarden, rijpaarden en poneys draagt, dankbaar zijn.

* *

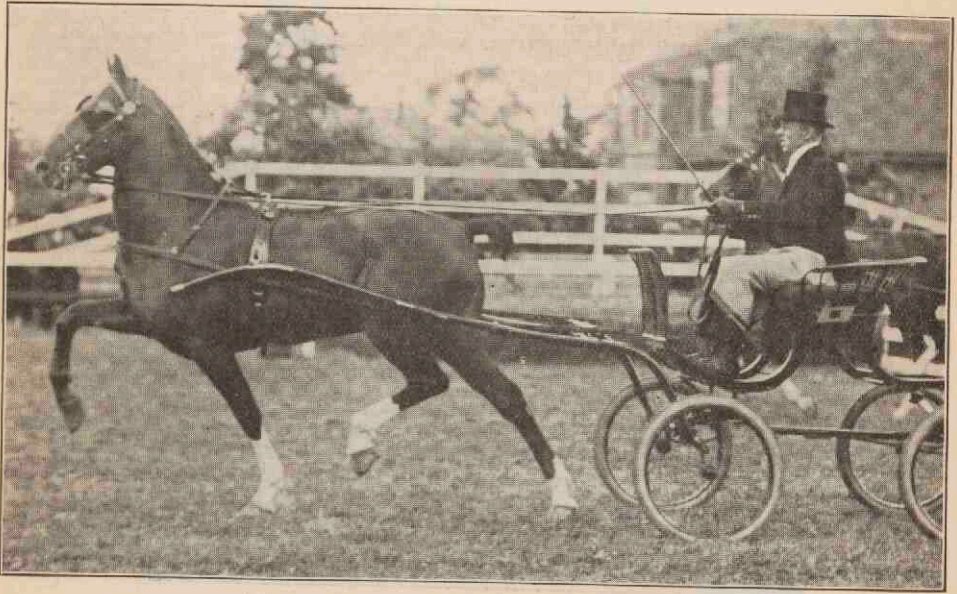

Jansje ex Belh en Gardista, eig. M. D. Noordzij Wzn. te Charlois.

Sulza van Luur van J. J. Giesen te Luur.

Hoe talrijk de concoursen hippique in ons land zijn geworden kan blijken uit het feit dat in „Het Paard” gedurende 1926 niet minder dan 45 verslagen van dergelijke wedstrijden zijn gegeven. Om een inzicht te laten geven van de uiteenlopende typen die op onze concoursen het meest naar voren zijn

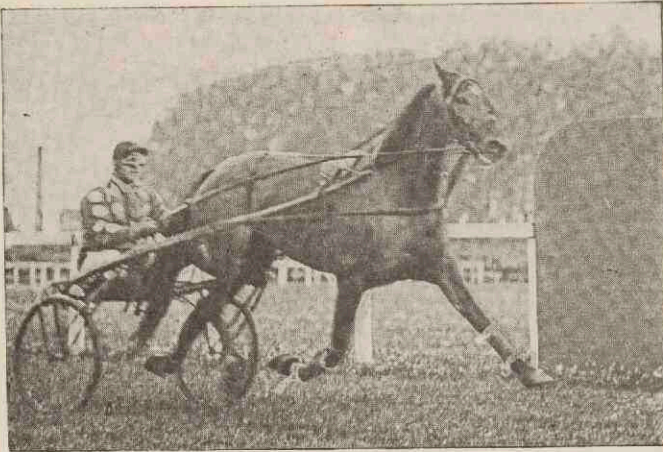

Winmoor King, de kampioen-hackney 1926.

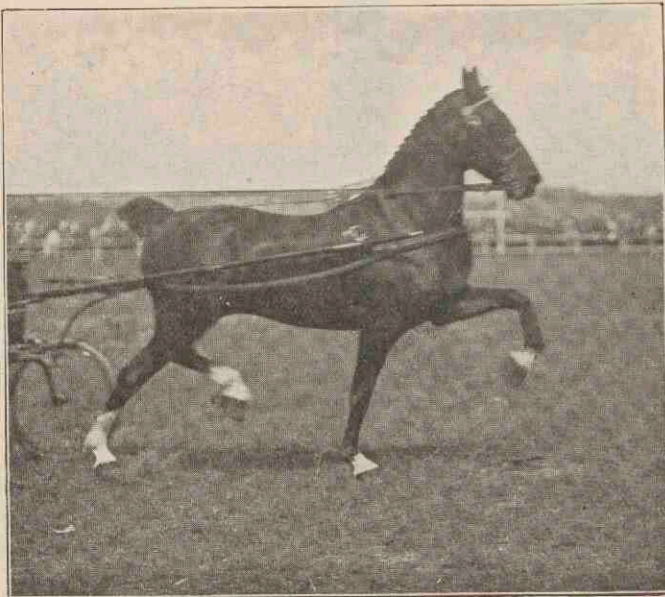

Mahomed (Mej. Mary Lungen), Bekerwinner als rijpaar

gekomen, volgen hiernevens afbeeldingen van paarden meerendeels met eerste prijzen onderscheiden. Wij plaatsten het eerst het landbouwtuigpaard dat naar onze meening voor de meeste Nederlandsche landbouwbedrijven de grootste gebruikswaarde heeft in verband met de benoodigde onderhoudskosten, — daarna het Trekpaard Belgisch type, dat ook uitnemend zwaar landbouwwerk kan verrichten en tot voor korten tijd de hoogste marktwaarde had, — vervolgens een luxetuigpaard en een rijpaard, die beide vooral op de concoursen uitblinken, en ten slotte een (hard) draver en een poney.

*Emma Harvester toonde in 1925 den snelst in ons land
gelopen tijd van $1.23\frac{1}{5}$ de K.M.*

Hackney-poney Little Tiek.

KORTE MEDEDEELINGEN.

— **Oorlogsbegroting** voor 1927. Hieraan ontleenen wij het volgende: *Aanschaffing, voeding en verzorging van paarden en maatregelen in het belang der remonteering.*

Artikel 39. Aanschaffing van legerpaarden f 199,800.

Artikel 40. Reis- en verblijfkosten en verdere uitgaven, vallende op de aanschaffing van legerpaarden f 20,000.

Artikel 41. Kosten, vallende op de voorbereiding van paardenvordering, waaronder begrepen reis- en verblijfkosten, f 2,000.

Artikel 42. Aanschaffing van fourage en vergoeding van officieren, die voor hunne dienstpaarden geen fourage in natura genieten; vergoeding wegens het in voorraad houden van fourage; aanschaffing van strooisel en huur van weiden; huur van magazijnen en opslagplaatsen van fourage; reis- en verblijfkosten, kosten van vervoer en verdere kosten, vallende op de aanschaffing van fourage en het huren van weiden: f 1,307,650.

Artikel 43. Hoefbeslagen hoevensmeer; stal- en manegebehoefden; benooidigheden voor het merken, meten, voederen, drenken en voor de verdere verzorging van paarden; aanschaffing en onderhoud van voertuigen voor den dienst bij het remonedepot; kosten van het onderricht aan de hoefsmid-school; kosten van het onderricht aan de rijsschool: f 51,560.

Artikel 44. Kosten ten behoeve van de paardenfokkerij, voor zooverre het legerbelang daarbij is betrokken:

a. primeering van dekkingen, van fokmateriaal en van fokproducten f 37,000,

b. subsidiën aan vereenigingen ter bevordering van de paardenfokkerij en paardensport en aan stamboekorganisaties f 7,000,

c. reis- en verblijfkosten en verdere kosten, vallende op de keuring en registratie van hengsten, merriën en fokproducten f 3,500.

— **De aantallen paarden in 8 Deutsche steden.** Van welwillende zijde werd ons een Duitsch vakblad toegezonden waarin het volgende merkwaardige antwoord voorkwam op de vraag, hoe de paardenstand in de groote steden thans is, in verhouding tot vorige jaren.

datum	Berlijn	Breslau	Konings- bergen	Maagden- burg	Halle a/S.	Han- nover	Essen	Dort- mund
1.12.21	47547	4508	3596	3510	2234	4069	3917	2656
1.12.22	40605	3753	3135	2869	2216	3700	3543	3097
1.12.24	44663	4142	3379	3157	2097	4415	3503	2678
1.12.25	45934	4093	3577	3344	2189	4557	3683	2742

Uit het bovenstaande blijkt, dat in Berlijn, Koningsbergen, Maagdenburg, Halle, Hannover, Essen en Dortmund op 1 Dec. '25 meer paarden in gebruik waren dan een jaar te voren, en alleen in Breslau iets minder.

PERSOVERZICHT.

— De October-aflevering van „*Der Hufschmied*” is voor een belangrijk gedeelte gewijd aan het beslag van runderen, dat voor onze lezers bijna geheel zonder betekenis is.

Het eerste artikel handelt evenwel over het *hoefbeslag in het Engelsche leger tijdens den „wereldoorlog.“* Hierin wordt vermeld dat ten behoeve van de opleiding een hoefsmidschool werd gevestigd te Abbeville (Frankrijk), waar destijds 2534 militaire hoefsmeden werden gevormd. Maar ook aan de hospitalen voor zieke paarden, waarvan met steun der „Londensche Vereeniging tot bescherming van dieren“ 70 zijn opgericht, werden tal van hoefsmeden opgeleid. De verdeeling der hoefsmeden over de verschillende troepengedeelten stond onder het beheer van den directeur van den militair-diergeneeskundigen dienst.

In het Noorden van Italië, evenals in het zuiden van Perzië, waar ook tijdens lang Engelsche troepen hebben gelegen, pasten de Engelschen zich grootendeels aan bij het daar gebruikelijke beslag. In Noord-Italië bezigde men breede ruim gelegde ijzers met stalen stooten en hooge kalkoenen waarvan die aan de binnenzijde overlangs en die aan de buitenzijde overdwars was gesmeed. Om het lastige inballen van sneeuw te voorkomen had men gaarne leeren zolen willen bezigen, doch het leer was zeer schaarsch en hierom moest men zich bepalen tot het invetten der zoolvlakte.

De Perzen kennen slechts het „koude“ beslag. De daar voorkomende paarden bezitten een dikke hoornwand, zoodat de nadeelen van het minder goed passen der ijzers vrij goed werd verdragen. De gebezigde ijzers waren breeder en dunner dan de gewone Engelsche.

— F. S c h w e n d i m a n n wees er in de „*Schweizer Hufschmied*“ op (11e jaarg., no. 6, blz. 155—157) dat het „in de knieën staan“ en „een zwakke stand vóór“ twee verschillende standen zijn. Het eerste komt dikwijls voor bij paarden meer of minder nauw verwant aan het Engelsch volbloed, en gaat gepaard met voldoende schuine richting der koot, waarover het oordeel niet ongunstig behoeft te zijn. Over het tweede wel.

ADVERTENTIEN.

REDACTEUR GEVRAAGD!

De uitgever van „De Hoefsmid“ heeft dit eenvoudige maandblad sedert de verschijning in 1896 steeds zelf geredigeerd en meent dat thans de redactie aan een jongere kracht, die hart heeft voor de ontwikkeling van het hoefsmidsvak in Nederland, dient te worden toevertrouwd. Mitsdien volgt hier een oproeping voor redacteur van het maandblad „De Hoefsmid“. Sollicitatiestukken worden ingewacht vóór 15 November 1926, adres Huygensplein 5, den Haag. Condiëtiën in nader overleg, doch pas *na* schriftelijke sollicitatie. Gegarandeerd minimum-salaris per jaar f 400.

W. BERNET & Co., AMSTERDAM

berichten, dat zij een GROOTE PARTIJ

HOEFIJZERS

1e en 2e soort,

in VOORRAAD hebben, die zij wenschen OP TE RUIMEN.

WATSON'S NIEUWE HOEFRASP

VAN PRIMA ENGELSCHE MATERIAAL

IS DE BESTE EN DAAROM DE GOEDKOOPSTE.
Vraagt deze raspen bij Uw Leverancier.
WAAR NIET VERKRIJGBAAR DIRECT VAN ONZE FABRIEK.

Prijs f 11.50 per dozijn blokmodel.

Prijs f 10.75 per dozijn plat puntmodel.

G. WATSON & ZON'S VIJLENFABRIEK,
HILLEGERSBERG BIJ ROTTERDAM.

OP AANVRAGE GRATIS MONSTERS VERKRIJGBAAR.

Wie iets goeds wenscht voor zijn geld koope

„OSTA” HOEFIJZERS

Zij zijn **VEEL BETER** en **NIET DUURDER** dan andere fabrikaten.

GEEN TIJDVERLIES, door verstampen der nagelgaten en vervormen der takken.

GEEN GEKNOEI met slecht sluitende nagelkoppen in de nagelgaten.

GEEN GEPRUL met te schraal of te recht gestampte nagelgaten,
doch

accuraat, goed en vlug

werkt ge met

„OSTA” HOEFIJZERS

Deze zijn: **IN EEN HITTE PASKLAAR** te maken.
Dat geeft U **VOORDEEL** en **GEMAK**.

Firma S. C. M. BAX

Glashaven 9, Rotterdam - Telef. 1355

Specialiteit in Artikelen voor Hoefbeslag.

Machinale hoefijzers Helpman.

Mustad- en Ster-Hoefnagels: meest uitgebreide sortering in meer dan 70 maten en modellen voorradig.

Rubber-Hoefzolen: Uitsluitend van prima kwaliteit caoutchouc vervaardigd, dus niet van rubberafval.

a. **Open en dichte luchtdrukkzolen** voor voor- en achterijzers in 9 resp. 11 maten voorradig.

b. **Zolen** voor halve ijzers met hoog rubberkussen in 8 maten voorradig.

c. **Blokkzolen, straalzolen en hielstukken.**

Kunsthorn, kurkkit.

IJsnagels, kalkoenen, stiften, opruimers, hoeftangen, afbreektangen, renetten, hoefraspen, hoefhamers, houwklingen, lasch- of welblad, laschpoeder, metaalzagen enz.

„DE OUDE ZWOLSCHE VAN 1895” 's-GRAVENHAGE

· PIETER BOTHSTRAAT 34-38 ·

MAATSCH. KAPITAAL
/ 1.000.000—

JAARL. PREMIEONTVANGST
/ 700.000—

BELEGD EN RESERVE KAPITAAL / 407.676.88

D. P. LINTHOUT, GED. COMMISSARIS

W. WILMINK, DIRECTEUR

ALG. PAARDEN- EN VEEVERZEKERING

PREMIE VANAF / 1.50 PER / 100.—

GROOTSTE IN NEDERLAND

HET RISICO VAN TRANSPORT EN
VERBLIJF OP KEURING, LANDBOUW-
TENTOONSTELLING ENZ. WORDT ZON-
DER PREMIEVERHOOGING GEDRAGEN

BRANDVERZEKERING VOOR LANDBOUWBEDRIJVEN

PREMIE VANAF / 1.50 PER MILLE

GEEN INLEG- EN GEEN TAXATIEKOSTEN

VASTE PREMIËN

Zeeuwsch-Vlaamsche Hoefijzerfabriek — Stoppeldijk.

Heeren Smeden en Ijzerhandelaren!

Wat Onderwijzers-Hoefsmeden e.a. van onze hoefijzers zeggen.
(De origineele tekst dezer attesten ligt op ons kantoor ter inzage).

Axel, Januari 1926.

Aan de Z.-VI. Hoefijzerfabriek, Stoppeldijk.

Mijne Heeren!

Vroeger gebruikten wij, hoeveel moeite en krachtsinspanning dit ook kostte, uitsluitend eigengemaakte hoefijzers, om reden geen enkel fabrieksijzer aan de door ons gestelde eischen voldeed.

Van de door U gefabriceerde hoefijzers gebruiken wij nu reeds jaren groote partijen, een bewijs, dat wij ze boven alle fabriekmatig vervaardigde hoefijzers prefereeren. De breede ijzers, die U geregeld voor ons maakt, zijn voor normaal beslag niet te verbeteren. Wij constateeren ook, dat in die streken waar uwe hoefijzers regelmatig worden gebruikt, het hoefbeslag zeer is verbeterd.

Hoogachtend,

(w.g.) GEBR SCHIEMAN,
Stoomsmederij te Axel.

Hoefsmeden van den tot in het buitenland zeer bekenden fokstal van den Heer PH. J. VAN DIXHOORN te Axel.

Goes, Januari 1926.

Aan de Z.-VI. Hoefijzerfabriek, Stoppeldijk.

Mijne Heeren!

Dat ik Uwe hoefijzers geregeld gebruik is alleen een bewijs, dat ik ze beter vind dan welk ander fabrikaat ook. Men moet meer dan gewoon vakman zijn om ze met de hand zóó te kunnen maken. Dat aan uw fabrikaat op wedstrijden en Tentoonstellingen steeds de hoogste bekroningen worden toegekend, is tevens een bewijs dat alle vooraanstaande vakmensen er gunstig over oordeelen.

Intusschen

Hoogachtend,

(w.g.) Iz. ADRIAANSEN,
Onderwijzer-Hoefsmid te Goes.

Aardenbug, Januari 1926.

Aan de Z.-VI. Hoefijzerfabriek, Stoppeldijk.

Mijne Heeren!

Uwe hoefijzers overtreffen alle andere fabrikaten en zijn voor hoefsmeden, die veel zware paarden, v.n.l. hengsten, beslaan een ware uitkomst. Ik behaalde op meerdere wedstrijden een zilveren medaille voor beslag, met uwe hoefijzers uitgevoerd.

De hengsten Cavalier de Grubben en Fair waren beiden, toen zij het nationaal kampioenschap behaalden, met door U gemaakte hoefijzers beslagen.

U kunt van deze verklaring naar verkiezing gebruik maken.

Intusschen

Hoogachtend,

(w.g.) J. REINIERS—DE PUY,
Smederij Aardenburg.

Hoefsmid der vermaarde fokkerij van de Gebr. AERNOUDTS te Sluis.

Oud-Vosmeer, Januari 1926.

Aan de Z.-VI. Hoefijzerfabriek, Stoppeldijk.

Mijne Heeren!

Als onderwijzer-hoefsmid verklaar ik gaarne dat de door U in den handel gebrachte hoefijzers aan een werkelijke behoefte voldoen. Men kan deze fabriekmatig vervaardigde hoefijzers zonder bezwaar voor alle normaal beslag gebruiken. Dit kan van geen enkel ander fabrikaat worden gezegd.

Intusschen

Hoogachtend,

(w.g.) C. J. ROMBOUTS,

Onderwijzer-Hoefsmid te

Oud-Vosmeer.

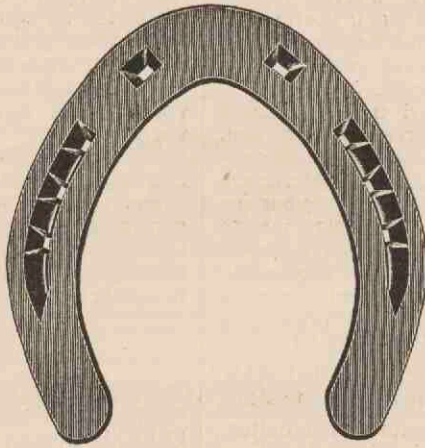
Aanbevelend,

Z.-VI. Hoefijzerfabriek: Firma H. KERCKHAERT te STOPPELDIJK.

Vertegenwoordiger voor Limburg, Oostelijk Noord-Brabant en Zuidelijk Gelderland:
FIRMA LEM & VOSSSEN te MAASTRICHT, St. Maartenslaan 32.

Wanneer gij het beste op gebied van hoefbeslag wensch, gebruikt dan

HELPMAN-HOEFIJZERS.

Ze zijn bodemnauw, hebben schuin gestampte gaten en een juiste verdeeling en plaatsing der nagelgaten.

HELPMAN-HOEFIJZERS zijn niet noodeloos zwaar; de verpakking weegt zoo goed als niets en dus zijn ze **per stuk de goedkoopste** aan de markt.

HOEFIJZERS — HOEFNAGELS
HELLER HOEFRASPEN
Alle artikelen voor Hoefbeslag.

B. A. LUYKX
Telefoon 46080

Amsterdam
Hekelveld 16

N. V.

Nieuwe Nederlandsche Hoefijzerfabriek

„HIPPOS” DORDRECHT

Direct uit voorraad leverbaar:

Winterijzers model A, wijden stand der toonnagel-
gaten, ook Twentsch model genoemd.

Winterijzers model B, met afgebroken rits en twee
stampgaten.

Zomerijzers met rits of met stampgaten, met of
zonder kalkoenen, in dikten

7/16", 1/2", 9/16" en 5/8".

Alle zuiver linksche en rechtsche modellen volgens
den normalen hoef.

Waar niet vertegenwoordigd, direct van de fabriek
te betrekken.

LAMBERT HOEFZOLEN

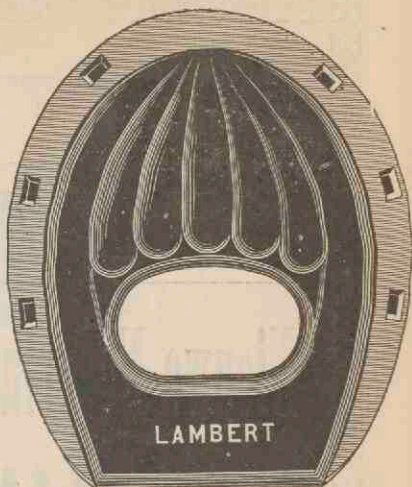
in de modellen

Lambert open pad

Frog pad

Red Philadelphia pad (rood rubber)

en de bekende
Amerikaansche

Heller Hoefraspen

Lambert & Company

Leuehaven 66 :: Rotterdam

Prima Duitse Smeedkolen

à f 21.— per 1000 K.G.

Vrijboord Amsterdam
of franco bergplaats Amsterdam.

J. C. JANSEN & ZOON — AMSTERDAM.

TELEFOON 44523.

LIJNBAANSCRACHT 156d.

DE HOEFSMID

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland per jaar f 3.—
voor 't Buitenland per jaar f 4.—

ADVERTENTIËN

1—10 regels (breedte 6 cM.) f 2.—,
iedere regel meer f 0.20. — Tarieven voor
contracten op aanvraag verkrijgbaar

Redacteur-Uitgever: A. W. Heidema te 's Gravenhage, Huygensplein 5

INHOUD.

Cursus in hoefbeslag te Bedum. — Herdenking van het 40-jarig bestaan der militaire hoefsmid-
school te Amersfoort. — Cursus in hoefbeslag te Winterswijk. — Korte mededeelingen. —
Ingekomen Boekwerken — Persoverzicht. — Advertentiën.

CURSUS IN HOEFBESLAG TE BEDUM.

De leerlingen: gekurkt van links naar rechts: G. Hoek te Warfum, H. Brunius te Bedum, A. Hartog te Meedhuizen, — staande H. Venema, dierenarts te Bedum (leider), P. E. Homan te Bedum (onderwijzer in practisch hoefbeslag), J. Lantinga en A. Palsma te Stedum (Commissie van Toezicht). — Achterste rij, van l. naar r.: A. Streunding te Uithuizen, T. Medendorp te Kantens, A. Schreuder te Tinallinge, J. Reitsma te Sauwerd en F. Zwaagman te Onderdendam.

In de Maart-aflevering van „De Hoefsmid” gaven wij een korte beschrijving van de hoefsmederij van P. J. Homan te Bedum, waarbij is aangegeven dat in Mei 1925 vanwege de Afd. Stedum van den B. S. P. N. een cursus was geopend waaraan 8 leerlingen hadden deelgenomen. In Mei j.l. is na afgelegd overgangsexamen het tweede gedeelte aangevangen met alle 8 leerlingen van het eerste gedeelte.

De heer Homan, in wiens smederij dat practisch onderwijs wordt gegeven, had de welwillendheid ons een foto van den cursus te verstrekken, die hierboven is gereproduceerd. De theorie wordt gegeven in een lokaal van het Hotel Concordia.

**HERDENKING VAN HET 40-JARIG BESTAAN DER MILITAIRE
HOEFSMIDSCHOOL TE AMERSFOORT.**

Op 1 November l.l. was het 40 jaar geleden dat de Hoefsmidschool te Amersfoort werd gevestigd. Vóór dien tijd bestond deze inrichting te Venlo, Breda en 's-Gravenhage. Oorspronkelijk administratief verbonden met de Rijsschool, werden in later jaren beide inrichtingen onder een afzonderlijken Directeur gesteld. Ter gelegenheid van deze herdenking had Z. Exc. de Minister van Oorlog goedgevonden een wedstrijd te organiseeren voor militaire hoefsmiden, welke plaats vond op 27, 28 en 29 October l.l.

Door den Chef van den Mil. Vet. Dienst werd een commissie van voorbereiding, tevens jury voor den wedstrijd benoemd, bestaande uit den Directeur der Hoefsmidschool, Maj. Dir. Paardenarts Dr. Gallandat Huet, Dr. Weekenstroo, Kap. P.-arts bij het Remontedepot en Kap. P.-arts Sigling, leeraar aan de Kon. Mil. Academie te Breda.

De wedstrijd omvatte de volgende onderdeelen:

a. Het overkruis beslaan van één vóór- en één achterhoef (met daarvoor te maken ijzers — winterbeslag —) van een rijkspaard met zooveel mogelijk normale hoeven.

Door loting zal het paard worden aangewezen.

Aan elk paard werkt slechts één deelnemer tegelijk. Voor dit onderdeel wordt een maximum tijd toegestaan van twee uur.

De deelnemer meldt aan één der Commissieleden zoodra hij zijn werkzaamheden begint en zoodra hij klaar is met het besnijden van een hoef; eveneens zoodra het daarvoor gemaakte ijzer voltooid is en ten slotte zoodra het geheele beslag gereed is. Indien langer dan twee uur wordt gewerkt, wordt voor elke 5 minuten of onderdeel daarvan, 5 punten van het totaal aantal behaalde punten afgetrokken.

De beoordeeling geschiedt volgens onderstaand puntenstelsel:
afnemen van het oude ijzer en besnijden van één hoef, max.

10 punten, voor 2 hoeven \times 2 is	20 punten.
beoordeeling ijzer 10 pt., voor 2 ijzers \times 2 is	20 punten.
beoordeeling en bespreking van het beslag als geheel 20 pt.,	
voor 2 hoeven \times 2 is	40 punten.

Totaal maximum 80 punten.

b. Het maken van een balkijzer (geen Belgisch balkijzer) voor een bepaalden hoef, welke tevoren wordt bezichtigd en waarvan de maat mag worden genomen.

De uiterst beschikbare tijd hiervoor bedraagt $1\frac{1}{2}$ uur; voor elke 5 minuten of onderdeel daarvan dat langer gewerkt wordt, zal 5 punten worden afgetrokken.

Beoordeeling maximum	20 punten.
Totaal te behalen punten bedraagt	100

Het vijlen aan de ijzers moet zich beperken tot het breken van de randen, het bijwerken van de lip en het wegnemen van de bramen op de nagelgaten. — De hoeven worden niet gestopt, vóórdát de beoordeeling heeft plaats gehad van het geheele beslag.

Overigens wordt gewerkt volgens het Voorschrift Hoefbeslag.

Het opnemen van stand en gangen bij het onderdeel *a* en het opnemen van de maten bij onderdeel *b* zijn niet inbegrepen in de genoemde tijden van respectievelijk 2 en $1\frac{1}{2}$ uur.

De deelnemers werden dagelijks in twee groepen verdeeld: de eene groep besloeg een „half” paard, terwijl de andere groep een balkijzer maakte voor een vooraf gezienen plathoef.

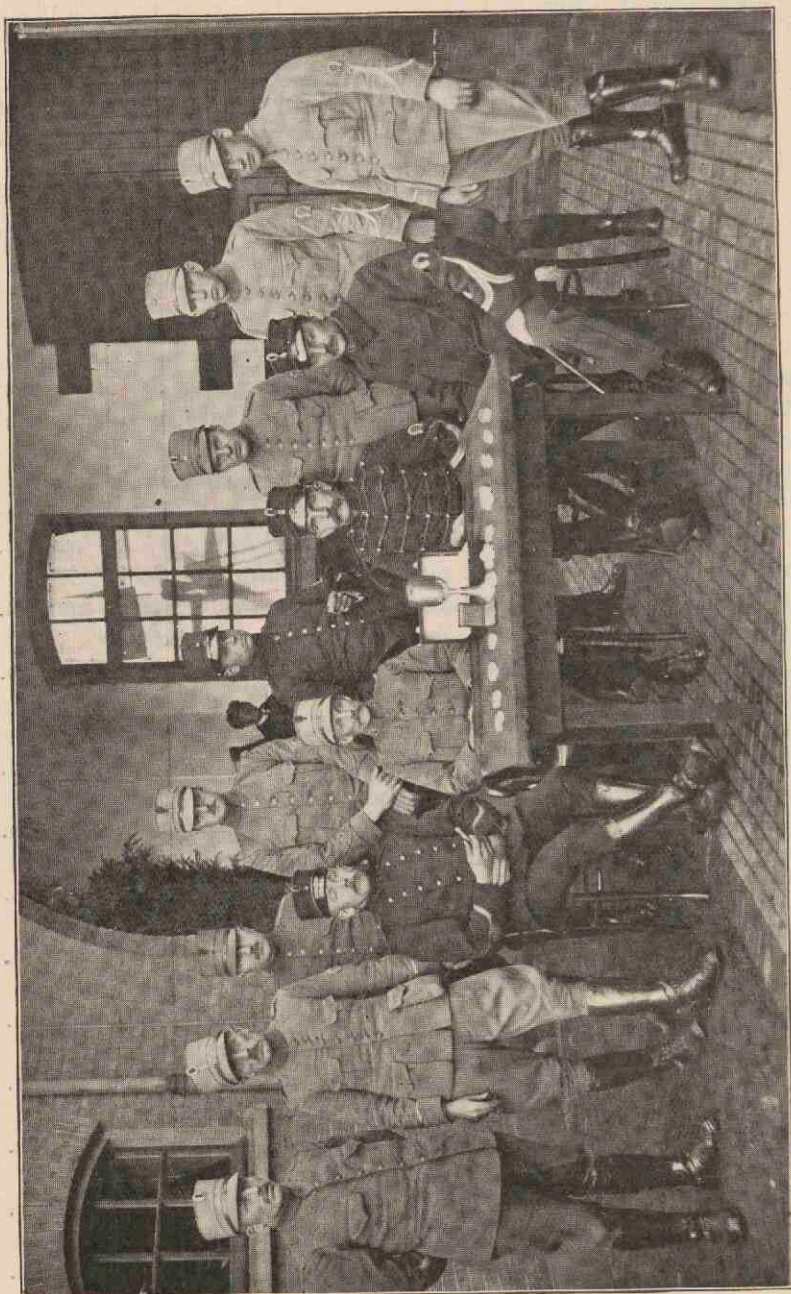
Des morgens werd om 9 uur begonnen en des namiddags om half twee, wanneer de beide groepen de werkzaamheden wisselden.

De wedstrijd had een zeer vlot verloop. Er werd goed gewerkt. Daar door loting werden aangewezen: 1e. het paard, 2e. het vuur en 3e. de persoon die bij het voorslaan zou helpen, waren er hoegenaamd geen klachten of aanmerkingen omtrent de regeling.

De uitslag van den wedstrijd, waaraan 45 deelnamen, was als volgt:

Zilveren medaille v/d. M.v.O.	H. Huysman, wachtmr. hoef- en zilveren beker	smid Remontedepot	82 punten.
Verg. zilv. medaille v/d	Insp. der Artillerie	A. Spijkstra, wachtmr. hoef- smid 3 R. V. A.	77 punten.
Verg. zilveren medaille v/d	heer v. Angeren, Chef Instituut voor Hoefkunde te Utrecht	H. de Groot, opperwmr. hoef- smid Treinafd. — I A. Brig.	75 punten.
Gr. bronzen medaille v/d	Insp. der Kon. Mar.	G. Wielaert, opperwmr. hoef- 4e Div. Kon. Mar.	74 punten.
Verg. zilveren medaille v/d	Garn. C. Breda.	H. A. Sul, wachtmr. hoefsmid K. M. A.	74 punten.
Verg. zilveren medaille v/d	I. d. C., C.-Lt. B.	H. Harmsen, opperwmr. hoef- smid (garnizoenssmid) I R. H.	72 punten.
Zilveren medaille v/d Dir.	Hoefsmidschool	A. Beuving, korporaal-tit.- adsp. hoefsmid.	70 punten.
Zilveren medaille v/d Ver.	eeniging van Hoefsmeden	G. J. Prins, wachtmr. hoef- smid Treinafd. II A. Brig.	69 punten.
Verg. zilveren medaille van	den C.-I R. H.	E. J. de Groot, wachtmr. hoef- smid I R. H. (Deventer).	68 punten.
Zilveren medaille v/d Chef	v/d Vet. Dienst.	J. v. d. Hurk, opperwmr. hoef- smid 8 R. V. A.	68 punten.
Gr. bronzen medaille v/d	Chef Vet. Hosp.-Amersfoort	M. Oljans, wachtmr. hoefsmid I R. H.	67 punten.
Zilveren medaille v/d Ver.	eeniging van Mil. Paarden- artsen.	C. de Ronde, korporaal-tit.- adsp. hoefsmid.	66 punten.

Er is rekening gehouden met de vlotheid van werken indien het behaalde aantal punten gelijk was.

NAMEN DER PRIJSWINNAARS (v. l. n. r.)
 staande: de Groot (Cav.), Huijsman, de Groot (Art.), Sul, Spijckstra, Olijans, de Ronde, Bewwing.
 zittend: Prins, v. d. Herk, Harmsen, Wielaert.

Op 1 November had de prijsuitdeeling plaats, waarbij alle prijswinnaars present waren en verder eenige militaire autoriteiten, het onderwijzend personeel en de leerlingen der School, en eenige belangstellenden.

De Directeur der School, Dr. R. H. J. Gallandat Huet, hield eerst een toespraak waarin hij memoreerde de veranderingen welke in den loop der jaren hadden plaats gevonden, zoowel wat de inrichting der gebouwen aangaat als wat betreft de verschillende categoriën van leerlingen. Hij wees hierbij vooral op het feit dat deze legerinrichting zulk een groot nut afwerpt, ook voor de burgermaatschappij, daar zoovele honderden jongelui in den loop der jaren een goed maatschappelijk bestaan hadden gevonden door de kennis verkregen tijdens hunne opleiding aan de Hoefsmidschool. Verder werden degenen herdacht die jaren lang hunne beste krachten hadden gegeven aan het onderwijs, met name de paardenartsen Moubis, Frederikse en Laméris en de hoefsmiden-instructeurs Kamerbeek, Larmené en Scholten, terwijl een woord van hulde werd gesproken tot den huidigen instructeur en hulp-instructeurs, die met groote toewijding hunne werkzaamheden vervullen.

Daarna werd overgegaan tot de prijsuitdeeling waarbij vooreerst een woord van dank werd gebracht aan allen die van hunne sympathie voor dezen wedstrijd hadden doen blijken. De prijswinnaars kwamen een voor een bij den Directeur, om uit zijne handen den prijs te ontvangen, waarbij zij elk toepasselijk werden toegesproken.

De prijs, welke uitgelooft was door de Vereeniging van Militaire Paardenartsen, werd door den voorzitter dier Vereeniging, Kapt. Dr. Weekenstroo, eigenhandig uitgereikt, met een waardeerend woord van het corps paardenartsen tegenover de hoefsmiden in het leger.

Na afloop werd het woord gevoerd door den Ct. van het 1e Rgt. Huzaren, tevens Garnizoens Ct. te Amersfoort, welke woorden van lof en waardeering tot de hoefsmiden sprak en hunne verdiensten in het leger op hoogen prijs stelde.

Daarna voerde de heer Mook, voorzitter der Ver. van Mil. Hoefsmiden, het woord en bedankte voor de gelegenheid welke den hoefsmiden was geboden om aldus het 40-jarig jubileum der H.-school te vieren. Hij eindigde met een driewerf hoera op den Directeur der inrichting waarmede door alle aanwezigen werd ingestemd.

Tenslotte bedankte de Directeur de genoemde sprekers en was deze plechtigheid hiermede ten einde.

Een intiem feest voor de leerlingen werd hierna gevierd.

Den volgenden dag had een onderlinge wedstrijd plaats voor de leerlingen zelf, welke bestond in het maken van ijzers, zoowel normale als afwijkende, al naar de gevorderdheid der leerlingen.

Zij nog vermeld dat de H.-school met groen, slingers en vlaggen versierd was en geheel een feestelijk aanzien bood.

CURSUS IN HOEFBESLAG TE WINTERSWIJK.

De cursus te Winterswijk is 24 October 1925 aangevangen met 9 leerlingen. Het tweede gedeelte wordt thans met dezelfde 9 leerlingen voortgezet (1 dezer 9 komt niet op de onderstaande afbeelding voor).

Van links naar rechts: H. J. G. Lammers te Heurne bij Dinaxperlo, H. F. Umbach te Aalten, A. Sluiskes te Yzerloo bij Aalten, G. B. Heinen te Aalten, G. ter Haar te Kotten bij Winterswijk, Joh. Buesink te Aalten, H. ter Welle te Haart bij Aalten, G. Kuiper te Winterswijk, J. A. Boesveld, onderwijzer-hoefsmid, en geheel rechts Dr. W. P. C. Bos, dierenarts te Winterswijk.

Ten opzichte van den cursus ontvingen wij welwillend de volgende inlichtingen;

De cursus gaat geheel op kosten der leerlingen. De praktische lessen worden gegeven in de smederij van A. Boesveld en Zonen en de theoretische in de Rijkslandbouwwinterschool, beide te Winterswijk. De heer Dr. W. P. C. Bos, dierenarts te Winterswijk, is de leider, J. A. Boesveld de onderwijzer voor de practijk.

De lessen zijn als volgt ingedeeld: De 2 eerste lessen worden besteed aan het maken van hoefijzers. In de 3 volgende lessen heeft iedere leerling een dooden hoef te beslaan en verder hoefijzers te maken. Op de overige lessen heeft zooveel mogelijk ieder leerling een voet van een paard te beslaan, alsmede een doode hoef en, als er dan nog tijd over is, weer ijzers maken.

Dit laatste moet thuis ook geregeld worden gedaan en de vervaardigde ijzers worden 's Zaterdags medegebracht voor beoordeeling.

De verdeeling op den cursus is zoo dat de leerlingen geregeld aan het werk kunnen blijven, b. v. afwisselend 2 aan de paarden voor het bekappen en besnijden van de hoeven, 2 voor dezelfde paarden een ijzer maken, 3 besnijden doode hoeven en 2 maken daarvoor elk een ijzer. Deze indeeling is noodig om reden er over niet meer dan 4 vuren valt te beschikken.

Verder is er in de smederij een noodstal aanwezig, waarvan evenwel weinig

gebruik wordt gemaakt, daar het beslag in Winterswijk alleen uit de hand geschiedt, — voorts een werkbank met 5 klemmen voor het vastzetten der hoeven. De ruimte in de beslagloods is ruimschoots voldoende voor 4 paarden en is voorzien van een goede effen houten vloer. De 4 vuren worden electrisch gedreven en ook de andere machines, als boormachines, slijpsteen en draaibank, worden door electro-motoren aangedreven.

In dit 2e leerjaar van den cursus wordt zooveel mogelijk met abnormaal beslag gewerkt, — hoefzolen, kunsthoorn, enz.

* * *

De smederij, waarin de practische lessen worden gegeven, is een zeer oude zaak. Ze werd in 1883 door den heer A. Boesveld (de vader van den onderwijzer) overgenomen. In 1920 is het een vennootschap geworden onder den naam van A. Boesveld en Zonen. Vroeger was de smederij met het woonhuis onder één dak, maar daar de ruimte met het toenemend hoefbeslag te klein werd, is in het voorjaar van 1922 een nieuwe smederij, groot $16 \times 7\frac{1}{2}$ M., gebouwd achter het woonhuis. De Afdeeling waar de paarden staan is voorzien van een glazen overkapping; — het andere deel heeft een zolder voor bergplaats van ijzer.

In de smederij van Boesveld en Zonen worden uitsluitend handgesmede hoefijzers verwerkt, aan het maken waarvan iederen dag een paar uur wordt besteed.

KORTE MEDEDEELINGEN.

— Het Bestuur der Vereeniging van Onderwijzers in Practisch Hoefbeslag brengt den leden in herinnering, dat de onderwerpen met toelichting, welke zij op de algemeene vergadering behandeld wenschen te zien, in de eerste helft der maand December aan den Secretaris — H. v. Waasbergen, Oud-Beijerland — moeten worden toegezonden.

Het voornemen bestaat — om den leden de convocaties voor de algemeene vergadering vroegtijdig te kunnen toezenden — vóór 1 Jan. een bestuursvergadering te houden, zoodat door alle onderwijzers maatregelen kunnen worden getroffen, om de algemeene vergadering te kunnen bezoeken.

H. V.

Het Bestuur onzer Vereeniging heeft den 26en October een onderhoud gehad met het Dag. Bestuur van de Vereeniging van Directeuren van het Nijverheidsonderwijs te Utrecht en den 2en Nov. met den heer de Groot, Inspecteur van het Nijverheidsonderwijs, en met Dr. van der Zande, Inspecteur van het Landbouwonderwijs, te Den Haag, tencinde ingevoerd te krijgen dat leerlingen der Ambachtsscholen van het 3e leerjaar onderwijs ontvangen in het maken van hoefijzers enz. De hierbij door ons Bestuur verkregen indruk was zeer bevredigend.

H. v. W.

— Drenthe. In de op 22 October j.l. gehouden vergadering van het Hoofdbestuur van het Drentsch Landbouwgenootschap is in zake de cursussen in hoefbeslag besloten te trachten dat de Bond van Smedenpatroons aan

elk der beide Commissiën van toezicht een lid zal willen toevoegen. Door deze samenwerking wordt verondersteld een ruimere deelneming aan de cursussen te bevorderen.

Stootijzers, ja zelfs gewone ijzers met kalkoenen kunnen aan de moderne asphalt- en houtwegen belangrijke nadeelen veroorzaken, vooral ten tijde van heete dagen of bij opdooi. Deze quaestie is ook voor de noordelijke handelsstad Groningen, waar thans een groot kapitaal aan de verbetering der vroeger zoo treurige bestrating is ten koste gelegd, van ingrijpende beteekenis, te meer daar er hellende straten zijn, er veel vrachtvervoer bestaat en smalle stooten voor de sleeperspaarden algemeen in gebruik zijn, ongeveer de helft smaller dan de in Rotterdam gebezigde.

Een bespreking door B. en W. van Groningen, gehouden met de Vereeniging van voerlieden, heeft niet tot een beiderzijds bevredigende oplossing geleid. Aan het verslag van de Raadsvergadering, waar dit punt werd behandeld, is het volgende ontleend:

Het wegdek van de straten welke van eene asphalt- of houtverharding zijn voorzien, ondervindt veel nadeel van het gewone wagenverkeer. Dit is een gevolg van het hier gebruikelijke hoefbeslag, waarvan de ijzers aan den voorkant een uitsteeksel, een toonstuk hebben. Moeten zware vrachten worden voortbewogen en door trekdieren een groote krachtsinspanning worden aangewend, dan wordt de uitgeoefende kracht van de dieren om zich schrap te zetten, grootendeels overgebracht op deze toonstukken, welke aan de benedenzijde, waarmede zij op het wegdek rusten, slechts een geringe oppervlakte hebben. Dit veroorzaakt op de houtbedekkingen krassen en versplinteringen, terwijl in het asphalt, vooral wanneer dit bij warm weder minder hardheid heeft, scherp afgeteekende indrukken van deze toonstukken ontstaan, welke groote afbreuk doen aan den eisch van gelijkmatigheid, waaraan dit plaveisel moet voldoen. Elders, waar ook hout- en asphaltbedekkingen zijn toegepast, doen zich deze bezwaren niet voor, omdat daar een ander hoefbeslag in zwang is. Pogingen van B. en W., om de voerlieden te bewegen hier een ander hoefbeslag in te voeren, zijn mislukt. Daarom stellen B. en W. den raad voor in het Reglement van Politie de navolgende bepaling op te nemen:

Het is den houders verboden paarden op den openbaren weg te laten loopen, welke voorzien zijn van hoefijzers, door hunne samenstelling of bewerking vallende onder beslag waarvan het gebruik bij besluit van B. en W. schadelijk is verklaard voor het behoud der bestrating.

De heer Reinders ontwikkelde technische bezwaren tegen het voorstel van B. en W. Hij betoogde dat het hoefbeslag weinig schade zal veroorzaken. Wil men alle schade voorkomen, dan moet men de paarden gummizolen laten dragen, de wielen van gummi voorzien en de wagens niet zwaar te laden.

De heer de Jager vond het voorstel uitstekend. Nergens is het hoefbeslag zoo zwaar als hier. Dat is niet noodig, wat ook blijkt uit het advies van den gemeenteveearts. Het grootste bezwaar is dat de voerlieden te zware vrachten willen vervoeren.

De voorzitter zou het beter gevonden hebben, indien deze verordening

niet noodig ware geweest, maar pogingen om te schikken en te overleggen hebben niet gebaat. Gebleken is, dat het hoefbeslag hier fnuikend is voor de asphalt- en houtstraten. Zeker is het niet de bedoeling het scherp stellen in den winter te weren.

Het voorstel van B. en W. werd hierna aangenomen.

— „De Oude Zwolsche van 1895” heeft in haar kort geleden gehouden jaarvergadering medegedeeld, dat over het afgelopen 31ste boekjaar het bedrijf van deze verzekeringmaatschappij gesplitst was in 2 groepen en wel:

Landbouwriscio's: n.l. Paarden- en Veeverzekering en Brandverzekering voor Landbouwbedrijven;

Burgerl. riscio's: n.l. Persoonlijke Ongevallen, Automobiël-, Wettelijke Aansprakelijkheids-, Brand-, Glas-, Inbraakverzekering enz.

Aan totale premiën werd over 1925 ontvangen:

door de eerste groep een bedrag van . . . f 333.952,45

door de tweede groep een bedrag van . . . „ 460.156,53

Totaal f 794.108,98

Aan schade werd over het geheel uitgekeerd f 321.438,06

Terwijl terugontvangen werd uit Herverz. „ 42.069,09

De bedrijfskosten en uitbetaalde provisie bedroegen . . . „ 293.247,44

terwijl voor de invoering van nieuwe afdeelingen een bedrag aan onkosten benodigd was van . . . „ 45.243,89

Voor premie-reserve loopend riscio werd uitgetrokken een bedrag van . . . „ 135.429,70

Uit deze getallen blijkt voldoende welke beteekenis dergelijke verzekeringmaatschappijen in ons land hebben verkregen, daar naast de „Oude Zwolsche” verscheidene andere bestaan als „Groningen”, „Leeuwarden” (deze zijn thans beide in Utrecht gevestigd), „Zwolle (Dr. Tervoert)”, „s-Gravenhage”, „The Ocean”, e.a. van minder grooten omvang.

— **België.** Te Brussel is het examen voor meester-hoefsmid afgenomen, hetgeen door 31 leerlingen der School te Cureghem-Brussel werd afgelegd. Hiervan is de beslissing voor 7 tot later aangehouden, terwijl 24 zijn geslaagd, waaronder 1 uit Zeeuwsch-Vlaanderen, n.l. David Luteyn te Axel met 79½ punt. Het aantal behaalde punten liep van 93 tot 76½.

— De ambitie voor het volgen van het onderwijs aan de Centrale Hoefsmidschool te Brussel is toenemende. De cursus 1926/27 is Zondag 3 October geopend. Hiervoor hebben zich 110 leerlingen aangegeven, zoodat het niet zoo eenvoudig zal zijn deze allen toe te laten.

Eveneens 3 Oct. vond te Brussel een vergadering plaats van de Vereeniging van Gediplomeerde meester-hoefsmiden in België, waar meer dan 100 leden aanwezig waren.

In deze vergadering heeft de heer A. Bosmans, directeur der hoefsmidschool te Brussel medegedeeld, dat hij geen enkel beslag meer voor particuliere rekening zal verrichten. Dit is in Nederland ook heel anders als in

vroegere jaren, toen wijlen de heer van Horsen vrij wat particulier werk had.

— Op 21 en 22 Aug. 1926 had in de werkplaatsen der firma Schoofs te Luik een wedstrijd voor hoefsmeden plaats, waaraan niet minder dan 38 uit de provincie Luik hebben deelgenomen; 16 deelnemers uit Belgisch Limburg, 4 uit de prov. Luxemburg en 4 uit de prov. Namen. Ook vond er een onderlinge wedstrijd plaats van de hoefsmeden der Luiksche kolenmijnen. En ten slotte een wedstrijd waaraan alle Belgische hoefsmeden mochten deelnemen.

„Wij zouden” — zoo schrijft „De Belgische Hoefsmid” — „er ook gaarne „de kweekers gezien hebben, voor dewelke een prijskamp van hoefbeslag „toch wel het hoogste belang oplevert, maar zij waren helaas in zeer klein „getal en dat is te betreuren.”

„Wanneer men denkt, dat op 65 ingeschrevenen, 61 al de proeven onder- „staan hebben, moet men wel bekennen, dat wij met een buitengewoon „tournoi te doen gehad hebben.”

INGEKOMEN BOEKWERKEN.

Van de Hoefijzer- en Assenfabriek St. Eloy der Fa. A. van Osta en Zonen te Roosendaal: een „*Modelboek*”, bevattende de afbeeldingen van onderscheidene soorten ijzers, met opgave in welke maten die betreffende modellen leverbaar zijn. Voorts van kar- en wagenassen, enz.

Het is reeds de 4e uitgave en uit het voorbericht blijkt, dat het doel is om door het „modelboek” den band tusschen cliënten en fabriek te versterken en de relaties te vergrooten. De afgebeelde modellen zijn met een paar soorten uitgebreid, welke tot nu toe nog niet machinaal werden vervaardigd, n.l. rits- en stamphoefijzers met verdikte takken en dito met verbreedde buitentakken.

PERSOVERZICHT.

De November-aflevering van „*Der Hufschmied*” bevat o. m. een artikel over het afvallen van den hoornschoen, waarbij wordt opgemerkt, dat zulks meestal wordt waargenomen bij paarden die met stoot of kalkoenen beklemd geraakten in een tramrail of doordat een hoef b.v. door een zware vracht werd overreden. Ook kan het ontschoenen optreden na hoefverzwering, bevangenschap of straalkanker.

Prof. Dr. Fischer, schrijver van dat artikel, nam 2 andere gevallen van ontschoening waar, namelijk één doordat een paard met langdurige peesontsteking aan den kroonrand met een scherpwerkende zalf was ingesmeerd, zeer pijnlijk werd, niet meer op den hoef steunde en ten slotte ontschoening toonde — en een tweede doordat een verzwering van het vetkussen werd aangezien voor straalkanker en behandeld met een drukverband. In geen der beide gevallen geschiedde die ondoelmatige behandeling op advies van een dierenarts.

De Amerikaansche staalnijverheid. Gary, de president van de U. S. Steel Corp., heeft zich over de mogelijkheid in zake een samengaan van de Europeesche met de Amerikaansche ijzer- en staalproducenten ongeveer als volgt uitgelaten:

Een verlaging van de Amerikaansche invoerrechten moet niet waarschijnlijk geacht worden. Wat de vraag betreft, deze zal voor staal den eersten tijd wel niet verminderen. De dagelijks binnenkomende bestellingen maken het mogelijk, dat de staalnijverheid op 80 pct. van haar capaciteit blijft werken. Zelfs wanneer dit percentage tot 60 zou dalen, kan nog winst worden gemaakt. Er is de laatste weken veel gesproken over den concurrentiestrijd tusschen de Amerikaansche en buitenlandsche staalnijverheid. Wanneer er echter, aldus Gary, sprake zou zijn van eenige overeenkomst, dan zou het noodig zijn, dat er een wereldconferentie, die alle staalproduceerende landen omvat, wordt bijeengeroepen, ter bespreking van de thans actueele vraagstukken.

ADVERTENTIEN.

W. BERNET & Co., AMSTERDAM

berichten, dat zij een **GROOTE PARTIJ**

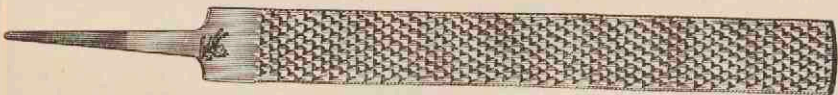
HOEFIJZERS

1e en 2e soort,

in **VOORRAAD** hebben, die zij wenschen **OP TE RUIMEN.**

WATSON'S NIEUWE HOEFRASP

VAN PRIMA ENGELSCH MATERIAAL

IS DE BESTE EN DAAROM DE GOEDKOOPSTE.

Vraagt deze raspen bij Uw Leverancier.

WAAR NIET VERKRIJGBAAR DIRECT VAN ONZE FABRIEK.

Prijs f 11.50 per dozijn blokmodel.

Prijs f 10.75 per dozijn plat puntmodel.

G. WATSON & ZON'S VIJLENFABRIEK,

HILLEGERSBERG BIJ ROTTERDAM.

OP AANVRAGE GRATIS MONSTERS VERKRIJGBAAR.

Firma S. C. M. BAX

Glashaven 9, Rotterdam - Telef. 1355

Specialiteit in Artikelen voor Hoefbeslag.

Machinale hoefijzers Helpman.

Mustad- en Ster-Hoefnagels: meest uitgebreide sorteering in meer dan 70 maten en modellen voorradig.

Rubber-Hoefzolen: Uitsluitend van prima kwaliteit caoutchouc vervaardigd, dus niet van rubberafval.

a. **Open en dichte luchtdrukszolen** voor voor- en achterijzers in 9 resp. 11 maten voorradig.

b. **Zolen voor halve ijzers met hoog rubberkussen** in 8 maten voorradig.

c. **Blokszolen, straalzolen en hielstukken.**

Kunsthooen, kurkkit.

Ijsnagels, kalkoenen, stiften, opruimers, hoef tangen, afbreektangen, renetten, hoefraspen, hoefhamers, houwklingen, lasch- of welblad, laschpoeder, metaalzaggen enz.

Wie iets goeds wenscht voor zijn geld koope

„OSTA” HOEFIJZERS

Zij zijn **VEEL BETER** en **NIET DUURDER** dan andere fabrikaten.

GEEN TIJDVERLIES, door verstampen der nagelgaten en vervormen der takken.

GEEN GEKNOEI met slecht sluitende nagelkoppen in de nagelgaten.

GEEN GEPRUL met te schraal of te recht gestampte nagelgaten, doch

accuraat, goed en vlug

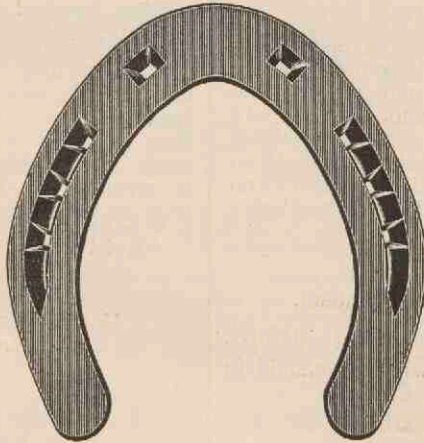
werkt ge met

„OSTA” HOEFIJZERS

Deze zijn: **IN EEN HITTE PASKLAAR** te maken.
Dat geeft U **VOORDEEL** en **GEMAK**.

Wanneer gij het beste op gebied van hoefbeslag wenscht, gebruikt dan

HELPMAN-HOEFIJZERS.

Ze zijn bodemnauw, hebben schuin gestampte gaten en een juiste verdeling en plaatsing der nagelgaten.

HELPMAN-HOEFIJZERS zijn niet noodeloos zwaar; de verpakking weegt zoo goed als niets en dus zijn ze **per stuk de goedkoopste** aan de markt.

HOEFIJZERS — HOEFNAGELS

HELLER HOEFRASPEN

Alle artikelen voor Hoefbeslag.

B. A. LUYKX
Telefoon 46080

Amsterdam
Hekelveld 16

Zeeuwsch-Vlaamsche Hoefijzerfabriek — Stoppeldijk.

Heeren Smeden en Ijzerhandelaren!

Wat Onderwijzers-Hoefsmeden e.a. van onze hoefijzers zeggen.
(De origineele tekst dezer attesten ligt op ons kantoor ter inzage).

Cadzand, Mei 1926

Aan de Z.-VI. Hoefijzerfabriek, Stoppeldijk.

Mijne Heeren!

Hoewel ik pas dit jaar voor eigen rekening een hoefsmederij begonnen ben, zijn uwe hoefijzers mij uit mijn vorige werkring reeds lang bekend. Ik beschouw deze als het eenigste fabrikaat, dat aan de eischen, welke men aan een goed ijzer stelt, voldoet. Het is mij als Onderwijzer Hoefsmid aangenaam U deze verklaring te kunnen geven.

Inmiddels verblijf ik,

Hoogachtend,

(w.g.) W. J. ROBIJN,
Onderwijzer-Hoefsmid te
Cadzand.

Dinteloord, Januari 1926.

Aan de Z.-VI. Hoefijzerfabriek, Stoppeldijk.

Mijne Heeren!

Ondergeteekende verklaart, dat uwe hoefijzers welke al jaren door hem zijn betrokken, de beste zijn, en dat het paard, wanneer het kon spreken, geen andere zou willen hebben. Uit de vele door U verworven bekroningen blijkt ook dat de deskundigen van dezelfde meening zijn.

Intusschen,

Hoogachtend,

(w.g.) JOH. VAN NIEUWENHUIJSEN,
Hoefsmid te Dinteloord.

Schoondijke, Januari 1926.

Aan de Z.-VI. Hoefijzerfabriek, Stoppeldijk.

Mijne Heeren!

Door mij worden reeds meerdere jaren uitsluitend uwe hoefijzers gebruikt, en dit tot mijn volle tevredenheid. Dat het hoefbeslag in mijne smederij steeds toenam is een bewijs, dat met uwe hoefijzers goed werk kan worden geleverd. Ik wensch dan ook geen andere ijzers meer te gebruiken.

Met beleefde hoogachting,

(w.g.) G. STEIJAERT,

Hoefsmid der H. Ver. Schoondijke
en meerdere vooraanstaande
fokstallen.

Dreischor, Januari 1926.

Aan de Z.-VI. Hoefijzerfabriek, Stoppeldijk.

Mijne Heeren!

Mijn eerste bezoek aan uwe fabriek te Stoppeldijk op 16 Juli 1919 stemde mij tot een tevreden afnemer, om reden van uwe hoefijzers geen overschot blijft. Zulks getuigt van uwe vakkundige leiding. Sinds dien tijd heb ik dan ook geen andere ijzers meer gebruikt.

Intusschen

Hoogachtend,

(w.g.) L. KEIJL,
Hoefsmid te Dreischor.

Aanbevelend,

Z.-VI. Hoefijzerfabriek: Firma H. KERCKHAERT te STOPPELDIJK.

Vertegenwoordiger voor Limburg, Oostelijk Noord-Brabant en Zuidelijk Gelderland:
FIRMA LEM & VOSSSEN te MAASTRICHT, St. Maartenslaan 32.

N. V.

Nieuwe Nederlandsche Hoefijzerfabriek

„HIPPOS”
DORDRECHT

Direct uit voorraad leverbaar:

Winterijzers model A, wijden stand der toonnagel-
gaten, ook Twentsch model genoemd.

Winterijzers model B, met afgebroken rits en twee
stampgaten.

Zomerijzers met rits of met stampgaten, met of
zonder kalkoenen, in dikten

7/16", 1/2", 9/16" en 5/8".

Alle zuiver linksche en rechtsche modellen volgens
den normalen hoof.

Waar niet vertegenwoordigd, direct van de fabriek
te betrekken.

LAMBERT HOEFZOLEN

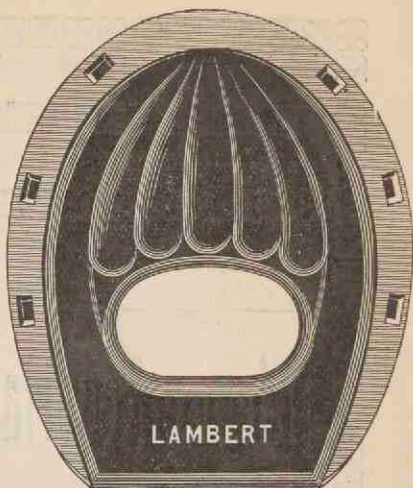
in de modellen

Lambert open pad

Frog pad

Red Philadelphia pad (rood rubber)

en de bekende
Amerikaansche

Heller Hoefraspen

Lambert & Company

Leuvehaven 66 :: Rotterdam

HELLER BROS. CO.
TRADE MARK
NEWARK, N.J. U.S.A.

Prima Duitse Smeedkolen

à f 21.— per 1000 K.G.

Vrijboord Amsterdam

of franco bergplaats Amsterdam.

J. C. JANSEN & ZOON — AMSTERDAM.

TELEFOON 44523.

LIJNBAANSCRACHT 156d.

DE HOEFSMID

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland per jaar f 3.—

voor 't Buitenland per jaar f 4.—

ADVERTENTIËN

1—10 regels (breedte 6 cm.) f 2.—,
iedere regel meer f 0.20. - Tarieven voor
contracten op aanvraag verkrijgbaar

Redacteur-Uitgever: A. W. Heidema te 's Gravenhage, Huygensplein 5

INHOUD.

Een en ander over de indeeling en standplaatsen der militaire hoefsmeden. — Smederij van H. A. Tonen te Culemborg. — Reserve-hoefsmeden. — Korte mededeelingen. — Persoverzicht. — Ingekomen boekwerken enz. — Advertentiën.

EEN EN ANDER OVER DE INDEELING EN STANDPLAATSEN DER MILITAIRE HOEFSMEDEN.

Bij de laatste legerinkrimping, waarbij v. d. regimenten Cavalerie er twee zijn opgeheven, zijn verscheidene hoefsmeden afgevloeid en zijn ook verscheidene standplaatsen voor militaire hoefsmeden verdwenen. Momenteel schijnt er geen verandering meer in aantocht te zijn wat betreft vermindering van de bereden korpsen en de toestand dus geconsolideerd te zijn. Het leger bevat in vredestand nu twee regimenten Cavalerie, welke echter genoemd worden naar de vroegere samenstelling, het 1e, 2e, 3e, en 4e half Regiment Huzaren. Het 1e half R. H. is gelegerd in Amersfoort en vormt tezamen met het 4e half R. H., dat te Deventer in garnizoen ligt, het 1e Reg. Huzaren. Evenzoo vormt het 3e half R. H., dat in den Haag is gelegerd, tezamen met het 2e half R. H. uit Breda, het 2e R. H. Elk regiment heeft 5 escadrons, van het 1e Regt. liggen er 2 te Amersfoort en 3 in Deventer; van het 2e R. H. liggen er 3 te 's Gravenhage en 2 in Breda.

Bij elk escadron zijn 2 hoefsmeden organiek ingedeeld, welke tezamen de paarden van het escadron, benevens de hiertoe behorende officierspaarden, op beslag moeten houden. Alleen in de garnizoenen Amersfoort en 's-Gravenhage zijn bovendien 2 z. g. garnizoenshoefsmeden, welke uitsluitend belast zijn met het beslaan van officierspaarden, welke niet tot een bereden corps behoren, daar dit aantal paarden voor deze 2 plaatsen te groot is om het onder de bij de escadrons en batterijen ingedeelde hoefsmeden te verdeelen. In Amersfoort is als zoodanig werkzaam de opp. wtm *) hoefsmid Harmsen van het wapen der Cavalerie, te 's Hage is garnizoenssmid de opp. wtm. J. A. J. Seljee, eveneens van dit wapen. Bij het 1e escadron te Amersfoort doen dienst de hoefsmeden korp. R. F. van Dijk en wachtm.

*) opp.wtm. = opperwachtmeester.

A 397 K

A. M. K. Foppele, bij het 2e escadron de wtm.-hoefsmeden Oljans en G. T. van Langen. Het 4e half R., dat vroeger als geheel regiment verdeeld was over de garnizoenen Deventer en Zutphen, bestaat nu uit drie escadrons, te Deventer in garnizoen. Bij het 3e esc. zijn ingedeeld de opperwtm. A. F. W. A. Smalt en de wtm. T. C. Laurijssen, bij het 4e esc. de opperwtm. B. Weijers en de wtm. E. de Groot en bij het 5e esc. de opperwmt. A. Speijers en de wtm. F. L. Wels.

Vroeger was in den Haag het 3e Regt. Huzaren gelegerd, de z. g. roode huzaren d. w. z. dat de uitmonstering der kleeding met roode tressen was, terwijl de overige regimenten een blauwe uitmonstering hadden. Eén escadron van dit regiment hield steeds garnizoen in Amsterdam en jaarlijks werd dit escadron bij toerbeurt omgewisseld. Het 3e R. is als 3e half R. blijven bestaan, bevat 3 escadrons en vormt tezamen met de 2 escadrons te Breda in garnizoen, welke het 2e half R. genoemd worden, het 2e Regt. Huzaren. Het escadron te Amsterdam is komen te vervallen en daarvoor is in de plaats gekomen een corps bereden politietroepen. In 's Gravenhage doen dienst bij het 1e esc. de opp.wtm. F. L. Wante en P. Huizer, bij het 2e esc. de korp. Stevens en de korp. Gerritsen en bij het 5e esc. de opperwtm. A. v. d. Maas en de wtm. H. F. Evers. In Breda liggen het 3e en 4e escadron van het 2e R. H. waarbij zijn ingedeeld resp. de opperw. P. J. Koopman en H. J. Schrauer en de korp. H. J. Kastermans en de wtm. J. A. Janssen.

Het wapen der Cavalerie omvat verder nog het Remonte Depot, de paarden der Kon. Mil. Academie en de Rijsschool, bij welke laatste inrichting zijn ondergebracht het Cav. paarden Depot en de school voor verlofsofficieren der Cav. In het Remonte Depot is werkzaam de wachtm. H. Huisman, bij de Kon. Mil. Academie de wachtm. J. A. Sul, terwijl de paarden van de Rijsschool allen in beslag zijn bij de Hoefsmidschool.

Aan de Hoefsmidschool zijn, afkomstig van het wapen der Cavalerie, werkzaam de adj. Onderoff. Mark en de opperw. Baartman en Meeuwsen.

* * *

Bezien wij nu het wapen der Bereden Artillerie, dan is dit tegenwoordig ingedeeld in 4 brigades, welke als standplaatsen hebben 's-Gravenhage, Ede Breda en Amersfoort. Elke brigade bevat 2 regimenten en een treinafdeeling, terwijl de depots, welke vroeger bij elk regiment bestonden, thans zijn samengesmolten tot één artillerie paarden depot, dat is ondergebracht in de verlaten Cavalieriestallen van het vroegere 2e R. H. te Tilburg.

Elk regiment artillerie omvat drie schoolbatterijen en elke batterij heeft één hoefsmid, terwijl ook een treinafdeeling één hoefsmid heeft; het dépôt heeft 3 hoefsmeden. Verder behoort nog bij het wapen: het korps Rijdende Artillerie, in Arnhem in garnizoen, waarbij 2 hoefsmeden zijn ingedeeld en de school voor verlofsofficieren, welke te Ede is gevestigd en waarbij één hoefsmid dienst doet.

Tot de 1e Artillerie brigade behooren het 2e Regt. V. A. te 's-Gravenhage in garnizoen en het 6e R. V. A., te Leiden gelegerd.

Bij het 2e Regt. doen dienst de wachtm. G. H. Nelemans, J. Cazander en I. J. L. Castricum, bij het 6e Regt. te Leiden zijn geplaatst de wachtm. C. v. d. Beek, de opperw. J. Wagemaker en de wtm. W. H. Buksteeg. De

treinafdeeling van deze brigade ligt te 's-Gravenhage en hierbij is ingedeeld de opperw. H. de Groot.

De 2e Art. Brigade omvat het 4e en het 8e R. V. A. welke beide in Ede in garnizoen liggen, terwijl ook de treinafdeeling aldaar is gelegerd. Er zijn dus te Ede bij deze 2 regimenten en de Treinafd. zeven hoofsmeden, terwijl een 8e is ingedeeld bij de school van verlofsofficieren der B. A.; dit is de opperw. M. v. d. Bent. Bij het 4e R. V. A. zijn ingedeeld de wachtm. J. Renes, T. J. L. Keizer en Strömdorfer, terwijl bij het 8e Regt. werkzaam zijn de opperw. J. A. v. d. Hurk en J. H. Narings en de wachtm. J. W. C. Ekeris. Bij de treinafdeeling van de brigade is ingedeeld de wachtm. Prins.

De 3e Art. Brigade omvat het 3e Regt. V. A. dat garnizoen houdt te Breda en het 7e R. V. A. dat te Bergen op Zoom is gelegerd, terwijl de treinafdeeling van deze brigade in 's Hertogenbosch is geplaatst.

Te Breda behooren tot het 3e Regt. V. A. de opperw. M. J. Kessel en de wachtm. L. Lips en A. Spijkstra, terwijl in Bergen op Zoom bij het 7e Rt. V. A. dienst doen de opperw. H. J. Smit en de wachtm. D. A. Kaffa en H. L. Ras. In den Bosch, bij de Treinafdeeling van deze brigade, is geplaatst de opperw. B. H. Gerritsen.

Tenslotte krijgen we de 4e Art. Brigade welke bestaat uit het 1e Regt. dat te Utrecht is gelegerd en het 5e Regt. dat in Amersfoort in garnizoen is, terwijl de Treinafdeeling van deze Brigade te Utrecht ligt.

Van de 3 Batterijen van het 5e Regt. zijn er 2 in beslag bij de Hoefsmid-school en deze hebben dus geen eigen smid; alleen bij de 3e Bt. is de wachtm. Versteeg ingedeeld. Als hulpinstructeur aan de H. school, afkomstig van het wapen der Artillerie, doet dienst de opperw. Tetenburg, welke na den hoefsmid-instructeur, de oudste van het onderwijzend personeel is. Te Utrecht zijn bij het 1e Regt. ingedeeld de opperw. C. O. L. v. d. Pijl, de wachtm. J. Dekker en id. J. M. Verstreepen, terwijl bij de Treinafdeeling geplaatst is de opperw. A. Ras.

Noemen wij nu nog het Korps Rijdende Artillerie te Arnhem, dat deel uitmaakt van de Lichte Brigade, doch waarbij hoefsmeden, tot de Artillerie behoorende, zijn ingedeeld en het Artillerie Paarden Depot te Tilburg, dan hebben wij ook het wapen der Art., wat betreft de hoefsmeden, de revue laten passeeren. Te Arnhem zijn ingedeeld de wachtm. J. Dubbelman en G. J. Hazekamp, terwijl in Tilburg werkzaam zijn de opperw. C. Agelink en de wtm. Verstraeten en P. A. Grauman Ross. Ten slotte zij nog vermeld dat de paarden der bereden politie te Amsterdam beslagen worden door den opperw. W. G. F. v. d. Lelie.

* * *

Nu rest ons nog het wapen der Koninklijke Marechaussee; hierbij zijn militaire hoefsmeden ingedeeld afkomstig zoowel van de Cavalerie als van de Artillerie. Het wapen der Kon. Mar. bevat een Staf te 's-Gravenhage, een Depot te Apeldoorn en bestaat verder uit 4 Divisies, welke gevestigd zijn te 's Hertogenbosch (1e Div.), te Maastricht (2e Div.), te Arnhem (3e Div.), en te Groningen (4e Div.).

Tot de 1e Divisie behooren de districten Breda, Eindhoven, Vlissingen en 's Hertogenbosch; tot de 2e Nijmegen, Maastricht en Roermond; tot de 3e:

Zutphen, Zwolle, Amsterdam en Arnhem, en tot de 4e Groningen, Assen en Leeuwarden. Tot elk district behooren weer verschillende brigades en de bereden brigades worden zoodanig samengevoegd voor het beslag, dat de hoefsmeden der Divisie een ongeveer gelijke taak hebben.

Tot de 1e Divisie behooren de hoefsmeden opperw. P. A. Verplancke te Breda en id. P. J. D. Kraak te 's Hertogenbosch.

In de 2e Divisie zijn werkzaam de wtm. H. de Groot te Nijmegen, de opperw. P. M. de Ley te Maastricht en de wtm. L. J. van Essen te Roermond. De 3e Divisie omvat de wtm. C. Mook te Watergraafsmeer, de wtm. A. v. Zetten te Arnhem en de wtm. P. Smit te Zwolle, terwijl bij de 4e Divisie zijn ingedeeld de opperw. G. Wielart te Groningen, de wtm. L. Wielart te Leeuwarden en de opperw. J. J. v. Loeff te Assen. Het Depot der Kon. Mar. te Apeldoorn heeft één hoefsmid, n. l. de wtm. A. Visee.

Buiten de hierboven opgenoemde hoefsmeden der Cav., der Ber. Art. en der Kon. Marech., zijn er nog 4 geëxamineerde hoefsmeden, welke den titulaires rang van korporaal hebben en welke steeds belast worden met het waarnemen voor zieke of om andere redenen afwezige hoefsmeden. Komen zij van een detachering terug en is er niet aanstonds een nieuwe vacature te vervullen, dan blijven zij, in afwachting hiervan, werkzaam aan de H. School. Deze hoefsmeden vormen de reserve, waaruit bij pensionering der actieve hoefsmeden de aanvulling geschiedt. Het zijn. H. Leyenhorst, C. de Ronde, A. J. Beuving en K. Goos. Het totaal aantal hoefsmeden, dat in het leger dienst doet, is voor de Cavalerie 32, voor de Artillerie 33 en voor de Kon. Mar. 12, alzoo gezamenlijk 77.

G. H.

SMEDERIJ VAN H. A. TONEN TE CULEMBORG.

In het centrum van het oude maar heldere fabrieksstadje Culemborg, heeft de 27-jarige onderwijzer-hoefsmid Tonen een welvarende smederij, waarin het *hoefbeslag* nog een voornamelijk rol speelt. Voor zoover kan worden nagegaan dateert de zaak minstens reeds sedert 1856 en ze werd een 20-tal jaren geleden door den vader van den tegenwoordigen leider overgenomen. — H. A. Tonen heeft helaas op 18-jarigen leeftijd zijn vader reeds verloren en was daardoor gedwongen op jeugdigen leeftijd zelfstandig op te treden, al stond de eerste jaren dan ook een bekwame knecht ter zijde.

Van de onderdeelen van het smidsvak had Tonen bijzondere voorliefde voor het hoefsmeden. Op 17-jarigen leeftijd bezocht hij den cursus vanwege de G. O. Mij. v. Landbouw, destijds in Geldermalsen gehouden onder leiding van den heer J. de Vries, met den heer S. van Angeren als practisch onderwijzer, en slaagde. Hij verwierf daarna in 1920 te Utrecht het Rijksdiploma. Eenmaal zoover zijnde kwam de wensch naar 't bezit van den onderwijzers-titel. Van de 24 candidaten voor den betreffenden cursus 1924/25 had Tonen het genoegen tot de 6 uitverkorenen te behooren en hij legde met goed gevolg het onderwijzersexamen af.

Hoewel in het bezit van een aardige collectie modelijzers, die een deel uitmaken van den inventaris der smederij, is hij daarmede nog niet op

tentoonstellingen uitgekomen. Evenmin heeft hij aan wedstrijden deelgenomen. De lust daartoe ontbrak niet, de tijd wel.

Met Tonen werken thans in de smederij mede diens 22-jarige broeder H. Tonen, ook reeds bezitter van het Rijksdiploma, — een 23-jarige knecht, die met het gewone hoefbeslag goed vertrouwd is en een halfwas. — Aangezien er nog veel burger- en fabriekswerk is, kunnen alle ijzers niet worden aangemaakt. De groote en zware maten worden van de fabriek uit Helpman betrokken, die goed voldoen, al betuigt Tonen ook zijn tevredenheid over ijzers van enkele andere fabrieken. In enkele voorkomende gevallen, waarin extra groote en zware ijzers noodig zijn, worden die weer zelf gemaakt.

In Culemborg en omgeving zijn weinig rijtuigpaarden (verdrongen door de auto, als overal elders), geen rijpaarden en geen dravers. Toch is het beslag er zeer afwisselend. Als boerenpaard is het Geldersche met Oldenburger of Belg gekruist er inheemsch en die hebben in het algemeen goede voeten. Doch het zijn de handelaren die de variatie brengen met hunne paarden van diverse herkomst en van allerlei slag, gehaald uit Zeeland, Noordbrabant, Limburg, enz., en die in Utrecht zullen worden of reeds zijn gemarkt. Vooral het besnijden eischt bij vele dezer paarden, met somtijds veel gebreken en dikwijls met afwijkende standen, veel tijd. Het beslaan van deze handelspaarden, vanwege het fatsoeneeren der voeten, kortom het opsmukken voor den handel, strookt meermalen niet met de inzichten van goede hoefsmeden, die op een meer blijvend behoud van goede hoeven hebben aan te sturen, dan op een tijdelijk goed aanzien, maar deze donkere zijde van den handel moet men zich noodgedwongen wel eens laten welgevallen. Dergelijke uitwassen zullen alleen dan verdwijnen, wanneer de handel meer en meer een vertrouwenszaak wordt tusschen den koopman en zijn afnemer.

Op onze vraag of de paarden der landbouwers in de omgeving een goede verzorging genieten ten opzichte van het hoefbeslag, was het antwoord: behalve enkele gunstige uitzonderingen is de verzorging in het algemeen slordig. Jonge paarden komen te laat bij den smid en oudere paarden te traag voor een vernieuwing of voor het verleggen van het beslag. Het is te hopen, dat Tonen's invloed in dit opzicht mettertijd merkbaar moge worden in dit district.

Om terug te komen op de geheele zaak van den heer Tonen, — deze past zich zoodra mogelijk bij nieuwe tijdsomstandigheden aan. Naast de aanwending van de electrische kracht, is het autogeen lassen ingevoerd. Ja, dit laatste wordt op alle daarvoor in aanmerking komende werkstukken toegepast. Er moeten in Culemborg nog al veel z. g. Belgische balkijzers worden ondergelegd. Welnu, de balk wordt ook autogenisch tusschen de takeinden van het ijzer gelascht.

Als gebreken worden dikwijls verbeende hoefkraakbeenderen geconstateerd, waarbij het gebruikelijke ijzer met verbreedten buitentak dient en zoo noodig een leeren rand wordt aangewend. Zoolbeslag komt weinig voor, nu de luxepaarden in aantal sterk zijn verminderd. Vroeger wel en in den duren mobilisatie-tijd maakte Tonen de luchtdrukkolven van oude auto-banden, hetgeen goed beviel.

Als onderwijzer treedt Tonen nog niet op. Er zouden anders voor een cursus in Culemborg wel voldoende leerlingen zijn. Tonen's smederij is behoorlijk ruim genoeg, doch komt voor een cursus vuren te kort en aangezien Culemborg geen ambachtsschool rijk is, wil hij er naar streven ze zoo in te richten dat de cursus er zeer goed gehouden kan worden.

* *

RESERVE-HOEFSMEDEN.

Bij Kon. Besl. van 15 Nov. 1926, No. 24, zijn in het sedert gewijzigd en aangevuld Kon. Besl. van 8 Jan. 1923, No. 32 (L. O. 1923 No. 87), de volgende veranderingen aangebracht:

1°. Art. 5 wordt gelezen: De verbintenis wordt aangegaan voor den tijd, die verstreken zal zijn op den 1en October van het jaar, waarin de belanghebbende 40 jaar wordt.

2°. Het tweede lid van art. 6 wordt vervangen door het volgende: Gedurende dit verblijf in werkelijken dienst geniet de vrijwilliger dezelfde inkomsten en verdere verstrekkingen als de dienstplichtige, die in opleiding is tot hoefsmid.

3°. In art. 7 wordt na „bezitten” ingelascht: „en hij ook overigens de vereischten bezit voor een bevordering tot die betrekking”.

4°. Art. 8 wordt gelezen: „De vrijwilliger is in gewone tijden verplicht om binnen zes jaren na het kalenderjaar, waarin zijne opleiding is voltooid, twee malen in werkelijken dienst te komen, telkens voor ten hoogste *twentig* dagen, zulks in de door den Inspecteur der Cavalerie te bepalen tijdvakken.”

5°. In art. 9 wordt de laatste volzin gelezen: „Op dit bewijs wordt telkenmale bij het einde van een verblijf in werkelijken dienst een aantekening gesteld nopens de bekwaamheid van den houder als hoefsmid.”

6°. Art. 10 wordt gelezen: Gedurende het verblijf in werkelijken dienst, als bedoeld in art. 8, ontvangt de vrijwilliger de aanvangsbezoldiging voor den hoefsmid, niet behoorende tot het verlofspersoneel. Hem wordt de rang van wachtmeester verleend zoodra hij 2 jaren als res. hoefsmid heeft gediend, mits hij uit hoofde van geschiktheid en gedrag ook overigens voor die bevordering in aanmerking komt.”

7°. In art. 11 wordt het gestelde onder d. gelezen: Wanneer hij bij opkomst in werkelijken dienst de noodige bekwaamheid en geschiktheid voor de betrekking van mil. hoefsmid blijkt verloren te hebben.”

Voorts is bepaald, dat de thans loopende verbintenissen als res. hoefsmid ongewijzigd blijven, en dat zij, die thans als zoodanig dienen, hun dienstverband te zijner tijd zullen kunnen verlengen op de daarvoor tot dusver gegolden hebbende voorwaarden.

Vorenstaande wijzigingen traden in werking 1 Nov. 1926.

De Directeur der Hoefsmidschool verklaart zich bereid om hen die een opleiding tot res. hoefsmid wenschen aan te gaan, nader in te lichten, mondeling aan de H.-school tijdens de werkuren en overigens op schriftelijke verzoeken. (Gefrankeerd).

KORTE MEDEDELINGEN.

Toelatingsexamen tot den cursus ter opleiding van onderwijzers in praktisch hoefbeslag. (Zie ook advertentie). De Ned. Staatscourant vermeldt hierover ook het volgende:

Zij, die tot dit examen wenschen te worden toegelaten, moeten den leeftijd van 23 jaar hebben bereikt en zich voor 20 Januari a.s. met eigenhandig geschreven brief hebben gericht tot Prof. Dr. H. M. Kroon, Biltstraat 172 te Utrecht, onder overlegging van geboorte-acte, het Rijksdiploma als hoefsmid (bedoeld in het Kon. Besluit van 28 Februari 1919 No. 85) en aanbevelingen uit vroegere werkkringen.

— **Eenige verruiming van arbeidsvrijheid** is met steun van den B. S. P. N. verleend op een aanvraag van den heer L. Fr. A. Steding, Kapelstraat 10 te Utrecht, welk besluit van den hoofdinspecteur van den Arbeid te Utrecht, 4e District, luidt als volgt:

A. De gevraagde vrijstelling te verleenen tot en met 30 November 1927, onder de volgende voorwaarden:

1. Dat tusschen aanvang en einde van den dagelijkschen werktijd niet meer dan $10\frac{1}{2}$ uren zijn gelegen.

2. dat op de arbeidslijst is vermeld:

a. dat het aantal werkuren per dag niet meer dan $8\frac{1}{2}$ en per week niet meer dan 48 bedraagt,

b. dat tusschen begin en einde van den dagelijkschen arbeid ten minste twee onafgebroken rusttijden worden verleend van tenminste $1\frac{1}{2}$ en $\frac{1}{2}$ uur.

3. Dat deze vrijstelling gedurende den tijd, dat daarvan gebruik wordt gemaakt, opgehangen is naast de arbeidslijst.

B. Verzoeker er aan te herinneren, dat deze vrijstelling ten allen tijde kan worden ingetrokken.

— **Korte wenken, ingezonden door de Centrale Werkgevers-Risicobank.**

1. Gebruik bij het autogeen-laschen en snijden een laschbril en bij het electrisch laschen een scherm.

2. Gebruik geen uitgesleten moersleutels.

3. Maak geen machines schoon en smeer ze niet als zij in beweging zijn.

4. Draag geen ring aan den vinger bij het werken aan machines.

5. Leg geen voorwerpen in doorgangen en paden: een ander struikelt er misschien over.

6. Draag kort geknipt haar als ge werkt aan draai- en boorbanken.

7. Draag bij het gieten beenkappen.

8. Gebruik steeds deugdelijk gereedschap. Half versleten gereedschap levert bij gebruik gevaar op.

9. Kom nooit met olie of vet aan het reduceerventiel van een zuurstofflesch. De uitstroomende zuurstof doet dit ontbranden en het reduceerventiel zal uit elkaar springen.

10. Gebruik voor vulling der aanzetketels van gasmotoren nooit zuurstof, doch stikstof of koolzuur.

11. Loop of sta niet onder geheschen lasten.

12. Spijker geen lat of plank op den ladderboom wanneer deze kapot is. Zet er een nieuwen boom in.

— **Vergadering van hoefsmeden te Brussel.** Op Zondag 28 Nov. '26 is te Brussel een vergadering gehouden, die door ongeveer 100 leden werd bijgewoond. Deze vergadering was nog weinig zakelijk, maar droeg een feestelijk karakter. Men stelt zich in de toekomst voor vergaderingen te houden, waarin 's voormiddags een agenda wordt afgewerkt, om dan 's namiddags het aangename met het nuttige te verwisselen en bij welken vriendenschappelijken omgang ook het collegialiteitsgevoel kan worden versterkt.

De vergadering werd geopend door den heer de Luyk, met de voorlezing der ingekomen berichten over verhindering. Daarna hield de voorzitter, de heer Dombrecht uit Brugge, een korte openingsrede, waarin met vreugde werd gewaagd over de tegenwoordigheid van smeden uit alle deelen des lands, en dat de Vereeniging, door den oorlog verstrooid, op nieuwe grondslagen is ingericht en thans reeds ongeveer 200 leden telt.

De heer Bosman (eerevoorzitter), directeur der Hoefsmidsschool te Brussel, schetste het werken en streven van den schutspatroom St. Eloy, — hoe gedurende vele jaren het hoefsmidsvak een minderwaardig aanzien en bestaan had en zag daarna onder de oogen hoe door eensgezindheid reeds verbetering is bereikt, en welke wegen zijn te bewandelen om nog betere resultaten te bereiken. Het inrichten van leergangen in alle provinciën van België en van de practische middenschool te Brussel, hebben den voorheen bestaanden toestand geheel ten goede gewijzigd. Bosman wees op het feit dat men reeds overal tracht een behoorlijken prijs voor het beslag te vragen en dat de eigenaars beginnen een goed, welverzorgd beslag naar waarde te schatten. Desniettegenstaande worden er altijd nog hoefsmeden gevonden, zelfs gediplomeerde hoefsmeden, die de op school ontvangen raadgevingen, als het ware vergeten en die als prijsbedervers optreden. Spr. meent dat het nu uit behoort te zijn met zoodanige concurrentie-vrees, daar anders hetgeen op de wagenmakerij wordt gewonnen, op het hoefbeslag wordt bijgelegd.

J. A. Schieman.

— **Duitsche Vereeniging van belanghebbenden bij paarden.** De „Deutsche Schmiede-Zeitung“ van 11 Nov. vermeldt de oprichting van bovenstaande Vereeniging op 5 Nov. j.l. De voorbereiding was getroffen door den Rijksbond voor warmbloedfokkers en dien voor koudbloedfokkers. De oprichtingsvergadering was talrijk bezocht door vertegenwoordigers uit alle deelen van het Duitse rijk, die tezamen verscheidene honderdduizend leden achter zich hebben. Behalve vertegenwoordigers der beide genoemde vereenigingen op het gebied der paardenfokkerij, waren ook de handelaren, stalhouders en sleepers, dierenartsen, verschillende belanghebbende ambachten, rijvereenigingen, vereenigingen voor dierenbescherming, de fouragehandel, de graanbeurzen, het verzekeringswezen, en meer andere, vertegenwoordigd. Ook het Ministerie van Oorlog en het Pruisische Ministerie van Landbouw hadden zich laten vertegenwoordigen. Bovendien namen aan de vergadering deel de Duitse landbouwraad en de Pruisische Opperlandbouwkamer.

De vergadering werd geleid door den bekenden Dr. Hoesch, die het doel der Vereeniging uiteenzette, n.l. om de Staten-Generaal en alle andere invloedrijke lichamen op de groote beteekenis van het paard in het algemeen te wijzen en duidelijk te maken dat de landbouw, industrie, handel en verkeer, beslist niet zonder het paard kunnen bestaan. Terecht werd er op gewezen dat nog heden ten dage het grootste deel van alle vrachten door het paard wordt verplaatst. Met algemeene stemmen werd tot oprichting der Vereeniging besloten en deze op breede grondslagen uit te werken, de pers om steun te verzoeken en er op aangedrongen dat alle leden zooveel mogelijk in de vakpers voor de noodige propaganda zullen zorgdragen.

Van hoeveel beteekenis een Vereeniging van belanghebbenden bij de paarden is, bleek reeds uit de mededeeling van den voorzitter, dat de

Pruisische Regeering het voornemen heeft om de Staatsstoeterijen geleidelijk in te krimpen en het meerendeel der hiervoor tot nu toe beschikbaar gestelde middelen te schrappen. De vergadering besloot met algemeene stemmen een verzoek te richten tot de Pruisische Regeering om de nieuw opgerichte Vereeniging te willen steunen, niet over te gaan tot inkrimping van de Staatsstoeterijen, onder opmerking dat het voorhanden zijn van uitnemende dienstpaarden in het Rijk niet alleen voor den landbouw, de kleine en middel-groote bedrijven, van groote beteekenis is, maar ook voor verschillende andere groepen in de maatschappij.

De Pruisische Opperstalmeester Groszkurth werd tot eerste voorzitter gekozen. Op 15 Nov. zou reeds een tweede bijeenkomst plaats vinden.

Wij hopen de lezers met de handelingen dezer Vereeniging, waartoe o. a. ook is toegetreden de Deutsche Smedenbond, op de hoogte te houden.

— **Examen voor rijkshoefsmid te Utrecht.** Bij het examen gehouden 1, 2, 3 en 4 Nov. j.l. zijn geslaagd: T. Zwaagman te Onderdendam, A. Schreuder te Baffo, C. A. J. van Alphen en A. van Alphen, beide te Wagenberg (N.-Br.), M. J. de Kok te Wouw, H. Huysman te Nieuw-Milligen, K. van Pelt te Abbenbroek, A. Bruntink te de Rijp, W. B. Henricks te Steenderen, H. C. Vos te Enschede, P. H. van Cruyningen te Sluiskil, J. A. van Cruyningen te Axel, J. Reitsma te Sauwerd, B. Medendorp te Kantens en A. Streunding te Uithuizen.

— **1927.** De inhoud van den eerstvolgenden jaargang zal nog onder dezelfde Redactie, als tot nu het geval was, verschijnen, doch de heeren Dr. R. H. J. Gallandat Huet, Directeur der Militaire Hoefsmidschool te Amersfoort, Kapitein-paardenarts T. D. Sigling, leeraar aan de Kon. Mil. Academie te Breda, en Dr. C. Brands, paardenarts 1e klasse bjh. Regt. Veld.-Artillerie te Ede (Geld.), hebben zich bereid verklaard geregeld maandelijks een deel van den inhoud te geven, een regeling waaromtrent in de Januari-afl levering 1927 een nadere uiteenzetting zal volgen. A. W. Heidema.

PERSOVERZICHT.

— In „*Veterinär-Medicinische Berichte*” wordt een artikel over het beslaan van lastige paarden gerefereerd, geschreven door den dierenarts Becker in „*Tierärztl. Rundschau*”, waarbij er op wordt gewezen dat het een half of heel uur gekluisterd laten liggen, of 1 à 2 keer gekluisterd beslaan der achterhoeven de dieren veelal zoo de overmacht van den mensch doen beseffen dat zij later geen weerspannigheid meer bij het beslaan toonen.

— De *ijzerprijzen*, zoo wordt uit Deutschland bericht, zijn thans teruglopende.

— De *kolendelverstaking* in Engeland behoort tot het verleden, doch de productie zal voorloopig nog wel niet op het oude peil komen, terwijl er heel wat tekorten zijn aan te vullen. Gelukkig dat de winter dit jaar laat komt.

— Volgens het vakblad *Iron Age* heeft de *productie van ruw ijzer in de Ver. Staten* in October 3,313,623 ton bedragen, tegen 3,136,000 in September en 3,023,000 in October 1925. De gemiddelde dagelijkse productie bedroeg in de afgelopen maand 106,891 ton of 2.5 pct. meer dan in de voorafgaande

maand en 97,528 ton in October 1925. Aan het einde van October waren 218 hoogovens in bedrijf, tegen resp. 216 en 206. De ruwijzermarkt was de laatste week der maand levendig gestemd bij stijgende prijzen, in verband met den gang van zaken op de kolenmarkt. De staalfabrieken van Pittsburg produceerden op 75 pct. van haar capaciteit, tegen 80 pct. in de voorgaande week en 85 pct. in Augustus en September. De afgenomen vraag naar staal wordt algemeen als een gevolg van de geringere vraag naar staal van de zijde der automobielenlijverheid aangemerkt. (u. N. R. C.).

— De December-aflevering van „*Der Hufschmied*” bevat het geïllustreerde artikel van Prof. Dr. H. M. Kroon over de hoefijzers uit de vroegere middel-eeuwen, overgenomen uit het „Tijdschrift voor Diergeneeskunde”, van welk artikel een referaat in „De Hoefsmid” van September j.l. is geplaatst. Het artikel is vertaald door den dierenarts Eugen Basz te Görlitz. Het betreft ijzers gevonden in de Limburgsche gemeente Maasniel, op een diepte van 40 à 50 c. M. (Prof. Kroon heeft ons verlot verleend de afbeeldingen dier ijzers, benevens van een metalen kluister, in „De Hoefsmid” over te nemen, zoodra de betreffende cliché's uit Duitschland zijn terugontvangen).

Het tweede artikel is van Prof. Dr. A. Fischer: De aanwending van kurk bij hoefbeslag. Dit artikel handelt in hoofdzaak over de wijze waarop het product van de kurkeik wordt verkregen. Deze komt vooral voor in Spanje, doch wordt ook aangetroffen in Zuid-Frankrijk, Italië, Portugal, Griekenland, Algiers en Marokko. De kurkeik bereikt een hoogte van 10 à 20 Meter met een omvang van 2 tot 5 Meter. De eerst afgescheiden kurklaag heeft een grauwe kleur, diepe kloven en talrijke scheuren; deze laag leent zich niet voor technische doeleinden en heet mannelijke of maagdelijke kurk. Pas na verwijdering van deze laag groeit een tweede kurkplaat, die vrouwelijke kurk wordt genoemd. Langs kunstmatigen weg heeft de kurkproductie een meer regelmatig verloop verkregen.

De eerste kurklaag wordt niet weggenomen voor dat deze 3 à 4 c.M. dik is. De kurkeik is dan ongeveer 25 à 30 jaar. Pas na 9 à 12 jaar kan de volgende laag worden geoogst. De verder volgende lagen nemen in qualiteit toe. Het klimaat oefent een grooten invloed op den groei uit. De oogsten hebben in Spanje en Portugal een tusschenruimte van 8 à 9 jaar, in Frankrijk 12 jaar. Vorst en koude werken nadeelig op de kurkvorming, vochtigheid en warmte daarentegen bevorderen het elastisch en taai worden der kurk.

De aanwending in het hoefbeslag heeft vooral betrekking op zolen en ter vermenging van de hoefkit.

INGEKOMEN BOEKWERKEN.

Van W. Bernet & Co, IJzer- en Staalhandel te Amsterdam: een nieuw profielboekje, bevattende de soorten en afmetingen van ijzer en staal, die geregeld in voorraad worden gehouden, alsmede gewichts- en herleidings-tabellen. Het 84 bladzijden tellend boekje, met afbeeldingen van het hoofdkantoor, magazijnen en opslagplaatsen, lijkt ons practisch ingericht en een nuttige vraagbaak voor handelaren en gebruikers. Het boekje is op aanvraag gratis verkrijgbaar.

N. V.

Nieuwe Nederlandsche Hoefijzerfabriek

„HIPPOS” DORDRECHT

Direct uit voorraad leverbaar:

Winterijzers model A, wijden stand der toonnagelgaten, ook Twentsch model genoemd.

Winterijzers model B, met afgebroken rits en twee stampgaten.

Zomerijzers met rits of met stampgaten, met of zonder kalkoenen, in dikten

7/16", 1/2", 9/16" en 5/8".

Alle zuiver linksche en rechtsche modellen volgens den normalen hoef.

Waar niet vertegenwoordigd, direct van de fabriek te betrekken.

Zeeuwsch-Vlaamsche Hoefijzerfabriek — Stoppeldijk.

Heeren Smeden en IJzerhandelaren!

Wat Onderwijzers-Hoefsmeden e.a. van onze hoefijzers zeggen.

(De origineele tekst dezer attesten ligt op ons kantoor ter inzage).

Cadzand, Mei 1926

Aan de Z.-VI. Hoefijzerfabriek, Stoppeldijk.

Mijne Heeren!

Hoewel ik pas dit jaar voor eigen rekening een hoefsmederij begonnen ben, zijn uwe hoefijzers mij uit mijn vorige werkring reeds lang bekend. Ik beschouw deze als het eenigste fabrikaat, dat aan de eischen, welke men aan een goed ijzer stelt, voldoet. Het is mij als Onderwijzer Hoefsmid aangenaam U deze verklaring te kunnen geven.

Intusschen,

Hoogachtend,

(w.g.) W. J. ROBIJN,

Onderwijzer-Hoefsmid te
Cadzand.

Dinteloord, Januari 1926.

Aan de Z.-VI. Hoefijzerfabriek, Stoppeldijk.

Mijne Heeren!

Ondergeteekende verklaart, dat uwe hoefijzers welke al jaren door hem zijn betrokken, de beste zijn, en dat het paard, wanneer het kon spreken, geen andere zou willen hebben. Uit de vele door U verworven bekroningen blijkt ook dat de deskundigen van dezelfde meening zijn.

Intusschen,

Hoogachtend,

(w.g.) JOH. VAN NIEUWENHUIJSEN,

Hoefsmid te Dinteloord.

Schoondijke, Januari 1926.

Aan de Z.-VI. Hoefijzerfabriek, Stoppeldijk.

Mijne Heeren!

Door mij worden reeds meerdere jaren uitsluitend uwe hoefijzers gebruikt, en dit tot mijn volle tevredenheid. Dat het hoefbeslag in mijne smederij steeds toenam is een bewijs, dat met uwe hoefijzers goed werk kan worden geleverd. Ik wensch dan ook geen andere ijzers meer te gebruiken.

Met beleefde hoogachting,

(w.g.) G. STEIJAERT,

Hoefsmid der H. Ver. Schoondijke
en meerdere vooraanstaande
fokstallen.

Dreischor, Januari 1926.

Aan de Z.-VI. Hoefijzerfabriek, Stoppeldijk.

Mijne Heeren!

Mijn eerste bezoek aan uwe fabriek te Stoppeldijk op 16 Juli 1919 stemde mij tot een tevreden afnemer, om reden van uwe hoefijzers geen overschot blijft. Zulks getuigt van uwe vakkundige leiding. Sinds dien tijd heb ik dan ook geen andere ijzers meer gebruikt.

Intusschen

Hoogachtend,

(w.g.) L. KEIJL,

Hoefsmid te Dreischor.

Aanbevelend,

Z.-VI. Hoefijzerfabriek: Firma H. KERCKHAERT te STOPPELDIJK.

Vertegenwoordiger voor Limburg, Oostelijk Noord-Brabant en Zuidelijk Gelderland:

FIRMA LEM & VOSSSEN te MAASTRICHT, St. Maartenslaan 32.

Paarden en Rundvee verzekert men op de voordeligste voorwaarden

bij „Groningen”, Alg. Onderlinge Maatschappij tot
Verzekering van Paarden en Rundvee

gevestigd: Catharijnesingel 75, UTRECHT. Telef. No. 12138.

Oppericht in 1903.
Reserve f 188.316.06¹/₂

Directeur: F. F. LEOPOLD.
Adj. Directeur: B. L. LEOPOLD, Dierenarts
Grootste zuiver onderlinge in Nederland

ACTIEVE VERTEGENWOORDIGERS GEVRAAGD!

De wnd. Directeur-Generaal van den Landbouw brengt ter kennis van belanghebbenden, dat in de maand Januari aanstaande op nader te bepalen dag te Utrecht, gelegenheid zal worden gegeven tot het afleggen van het

TOELATINGSEXAMEN

tot den cursus ter opleiding van onderwijzers in praktisch hoefbeslag.

Aanmeldingen moeten vóór 20 Januari zijn binnengekomen bij Prof. Dr. H. M. KROON te Utrecht, Biltstraat 172.

Voor nadere bijzonderheden zij verwezen naar de Nederlandsche Staatscourant.

W. BERNET & Co., AMSTERDAM

berichten, dat zij een GROOTE PARTIJ

HOEFIJZERS

1e en 2e soort,

in VOORRAAD hebben, die zij wenschen OP TE RUIMEN

WATSON'S NIEUWE HOEFRASP

VAN PRIMA ENGELSCH MATERIAAL

IS DE BESTE EN DAAROM DE GOEDKOOPSTE.

Vraagt deze raspen bij Uw Leverancier.

WAAR NIET VERKRIJGBAAR DIRECT VAN ONZE FABRIEK.

Prijs f 11.50 per dozijn blokmodel.

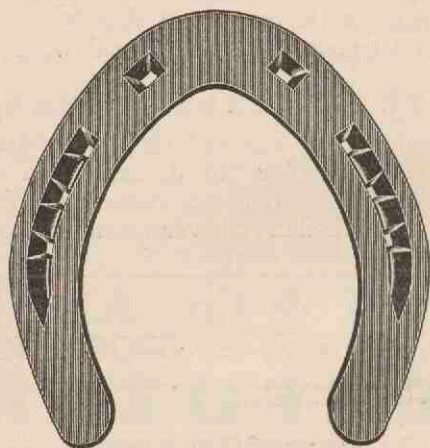
Prijs f 10.75 per dozijn plat puntmodel.

G. WATSON & ZON'S VIJLENFABRIEK,
HILLEGERSBERG BIJ ROTTERDAM.

OP AANVRAGE GRATIS MONSTERS VERKRIJGBAAR.

Wanneer gij het beste op gebied van hoefbeslag wenscht, gebruikt dan

HELPMAN-HOEFIJZERS.

Ze zijn bodemnauw, hebben schuin gestampte gaten en een juiste verdeling en plaatsing der nagelgaten.

HELPMAN-HOEFIJZERS zijn niet noodeloos zwaar; de verpakking weegt zoo goed als niets en dus zijn ze **per stuk** de **goedkoopste** aan de markt.

HOEFIJZERS — HOEFNAGELS
HELLER HOEFRASPEN
Alle artikelen voor Hoefbeslag.

B. A. LUYKX
Telefoon 46080

Amsterdam
Hekelveld 16

Firma S. C. M. BAX

Glashaven 9, Rotterdam - Telef. 1355

Specialiteit in Artikelen voor Hoefbeslag.

Machinale hoefijzers Helpman.

Mustad- en Ster-Hoefnagels: meest uitgebreide sortering in meer dan 70 maten en modellen voorradig.

Rubber-Hoefzolen: Uitsluitend van prima kwaliteit caoutchouc vervaardigd, dus niet van rubberafval.

a. **Open en dichte luchtdrukkzolen** voor voor- en achterijzers in 9 resp. 11 maten voorradig.

b. **Zolen** voor halve ijzers met hoog rubberkussen in 8 maten voorradig.

c. **Blokkzolen, straalzolen en hielstukken.**

Kunsthorn, kurkkit.

IJsnagels, kalkoenen, stiften, opruimers, hoeftangen, afbreektangen, renetten, hoefraspen, hoefhamers, houwklingen, lasch- of welblad, laschpoeder, metaalzagen enz.

Wie iets goeds wenscht voor zijn geld koope

„OSTA” HOEFIJZERS

Zij zijn **VEEL BETER** en **NIET DUURDER** dan andere fabrikaten.

GEEN TIJDVERLIES, door verstampen der nagelgaten en vervormen der takken.

GEEN GEKNOEI met slecht sluitende nagelkoppen in de nagelgaten.

GEEN GEPRUL met te schraal of te recht gestampte nagelgaten, doch

accuraat, goed en vlug

werkt ge met

„OSTA” HOEFIJZERS

Deze zijn: **IN EEN HITTE PASKLAAR** te maken.

Dat geeft U **VOORDEEL** en **GEMAK**.

LAMBERT HOEFZOLEN

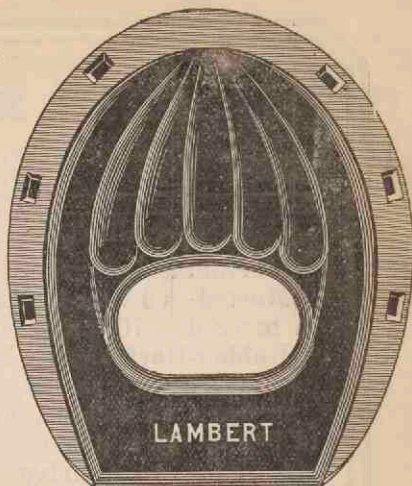
in de modellen

Lambert open pad

Frog pad

Red Philadelphia pad (rood rubber)

en de bekende
Amerikaansche

Heller Hoefraspen

Lambert & Company

Leuvehaven 66 :: Rotterdam

Prima Duitse Smeedkolen

à f 21.— per 1000 K.G.

Vrijboord Amsterdam

of franco bergplaats Amsterdam.

J. C. JANSEN & ZOON - AMSTERDAM.

TELEFOON 44523.

LIJNBAANSCRACHT 156d.

